



UNIVERSITY OF WEST ATTICA

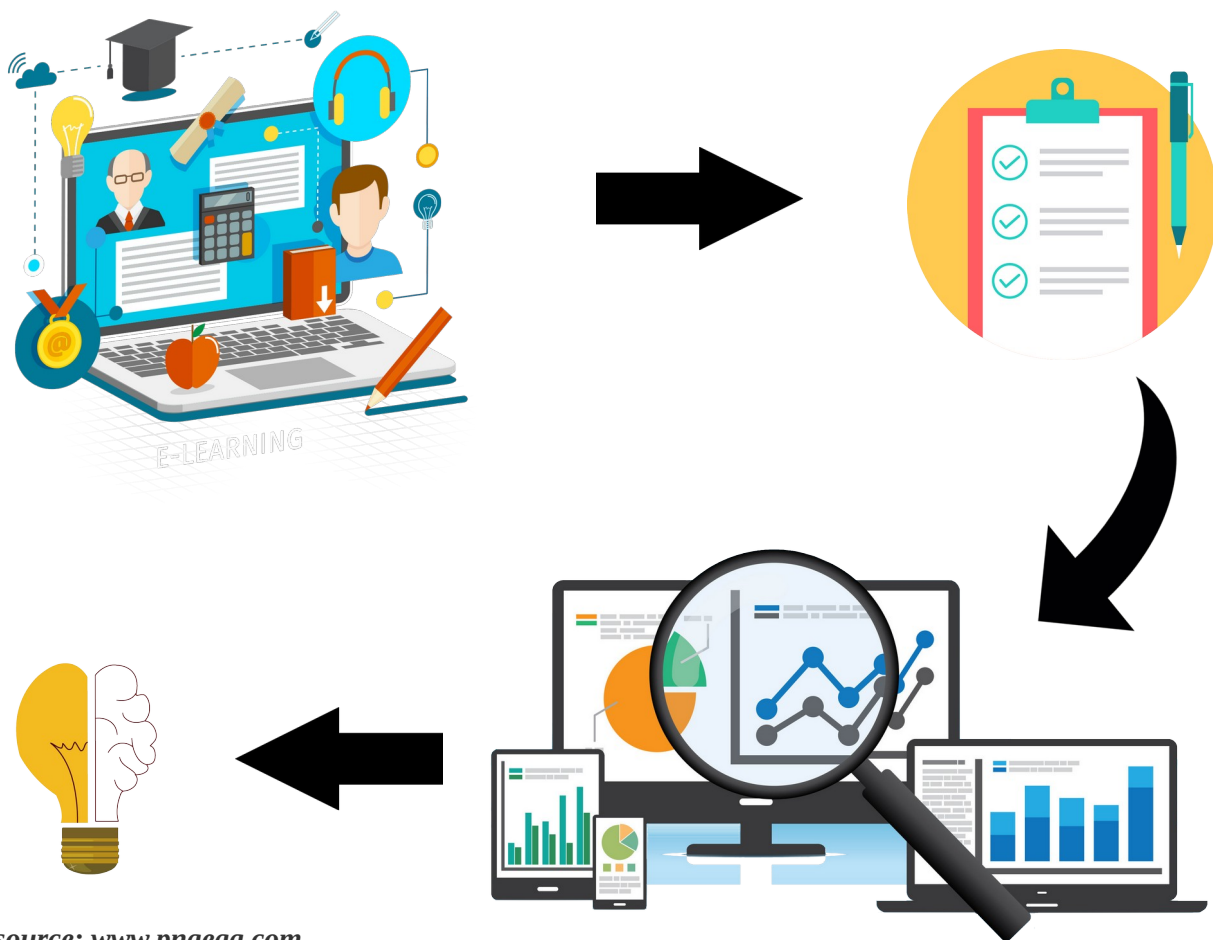
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

Πτυχιακή Διπλωματική Εργασία

Θέμα:

Μελέτη, καταγραφή και αποτίμηση εκπαιδευτικών δεδομένων εξόρυξης από την εξ αποστάσεως εξεταστική διαδικασία μέσω σχετικών εργαλείων λογισμικού.

Study, recording and evaluation of educational data from remote examination process through relevant software tools.





ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

ΣΧΟΛΗ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ MSC-ACS:
ΠΡΟΗΓΜΕΝΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ**

Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία

Τίτλος Εργασίας:

Μελέτη, καταγραφή και αποτίμηση εκπαιδευτικών δεδομένων εξόρυξης από την εξ αποστάσεως εξεταστική διαδικασία μέσω σχετικών εργαλείων λογισμικού.

Συγγραφέας:

Νικόλαος Πολίτης

A.M.: 21024

Επιβλέπων:

Δρ. Φοίβος Μυλωνάς

Αθήνα, Φεβρουάριος 2023



UNIVERSITY OF WEST ATTICA

SCHOOL OF ENGINEERING

DEPARTMENT OF INFORMATION AND COMPUTER ENGINEERING

**POSTGRADUATE PROGRAM MSC-ACS:
ADVANCED COMPUTER SYSTEMS TECHNOLOGIES**

Diploma Thesis

Title:

**Study, recording and evaluation of educational data from remote examination process
through relevant software tools**

Student:

Nikolaos Politis

Registration Number: 21024

Supervisor:

Dr. Phivos Mylonas

Athens, February 2023



ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

ΣΧΟΛΗ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ MSC-ACS:
ΠΡΟΗΓΜΕΝΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ**

Τίτλος Εργασίας:

Μελέτη, καταγραφή και αποτίμηση εκπαιδευτικών δεδομένων εξόρυξης από την εξ αποστάσεως εξεταστική διαδικασία μέσω σχετικών εργαλείων λογισμικού.

Μέλη Εξεταστικής Επιτροπής συμπεριλαμβανομένου και του Εισηγητή

Η μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία εξετάστηκε επιτυχώς από την κάτωθι Εξεταστική Επιτροπή:

A/α	Όνοματεπώνυμο	Βαθμίδα/Ιδιότητα	Ψηφιακή Υπογραφή
1	Φοίβος Μυλωνάς	Αναπληρωτής Καθηγητής	
2	Ιωάννης Βογιατζής	Καθηγητής	
3	Χρήστος Τρούσσας	Επικουρος Καθηγητής	

ΔΗΛΩΣΗ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ο/η κάτωθι υπογεγραμμένος/η ...**Νικόλαος Πολίτης**... του ...**Γεωργίου**..., με αριθμό μητρώου ...**21024**... φοιτητής/τρια του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών ...**«Προηγμένες Τεχνολογίες Υπολογιστικών Συστημάτων»**... του Τμήματος ...**Μηχανικών Πληροφορικής και Υπολογιστών**... της Σχολής ...**Μηχανικών**... του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής, δηλώνω ότι:

«Είμαι συγγραφέας αυτής της μεταπτυχιακής εργασίας και ότι κάθε βοήθεια την οποία είχα για την προετοιμασία της, είναι πλήρως αναγνωρισμένη και αναφέρεται στην εργασία. Επίσης, οι όποιες πηγές από τις οποίες έκανα χρήση δεδομένων, ιδεών ή λέξεων, είτε ακριβώς είτε παραφρασμένες, αναφέρονται στο σύνολό τους, με πλήρη αναφορά στους συγγραφείς, τον εκδοτικό οίκο ή το περιοδικό, συμπεριλαμβανομένων και των πηγών που ενδεχομένως χρησιμοποιήθηκαν από το διαδίκτυο. Επίσης, βεβαιώνω ότι αυτή η εργασία έχει συγγραφεί από μένα αποκλειστικά και αποτελεί προϊόν πνευματικής ιδιοκτησίας τόσο δικής μου, όσο και του Ιδρύματος.

Παράβαση της ανωτέρω ακαδημαϊκής μου ευθύνης αποτελεί ουσιώδη λόγο για την ανάκληση του πτυχίου μου».

**Επιθυμώ την απαγόρευση πρόσβασης στο πλήρες κείμενο της εργασίας μου μέχρι και έπειτα από αίτηση μου στη Βιβλιοθήκη και έγκριση του επιβλέποντα καθηγητή.*

Ο/Η Δηλών/ούσα

Νικόλαος Πολίτης

*** Ονοματεπώνυμο /Ιδιότητα**

Ψηφιακή Υπογραφή Επιβλέποντα
(Υπογραφή)



*** Εάν κάποιος επιθυμεί απαγόρευση πρόσβασης στην εργασία για χρονικό διάστημα 6-12 μηνών (embargo), θα πρέπει να υπογράψει ψηφιακά ο/η επιβλέπων/ουσα καθηγητής/τρια, για να γνωστοποιεί ότι είναι ενημερωμένος/η και συναινεί. Οι λόγοι χρονικού αποκλεισμού πρόσβασης περιγράφονται αναλυτικά στις πολιτικές του Ι.Α. (σελ. 6):**

Περιεχόμενα

Εισαγωγή.....	7
Κεφάλαιο 1: Εξ' Αποστάσεως εκπαίδευση.....	8
1.0 Εισαγωγή.....	8
1.1 Τι είναι η τηλεκπαίδευση;.....	9
1.2 Online πλατφόρμες τηλεκπαίδευσης.....	10
1.2.1 Open Eclass.....	10
1.2.2 Microsoft Teams.....	12
1.2.3 Google Classroom.....	17
1.2.4 Βιντεοκλήση μέσω Viber, Webex ή Skype.....	21
1.3 Open Eclass: Λειτουργικότητα και δυνατότητες.....	25
1.4 Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης.....	30
1.4.1 Πλεονεκτήματα.....	30
1.4.2 Μειονεκτήματα.....	31
1.5 Ποσοστά εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης στην Ε.Ε.....	33
Κεφάλαιο 2: Εξ' Αποστάσεως εξέταση.....	35
2.0 Εισαγωγή.....	35
2.1 Τι είναι η εξ' αποστάσεως εξέταση;.....	36
2.2 Πλατφόρμες υλοποίησης εξ' αποστάσεως εξέτασης.....	37
2.2.1 Open Eclass, σε real time, με χρονόμετρο.....	37
2.2.2 Open Eclass, με παράδοση ψηφιακού εγγράφου (word) με καθορισμένο χρόνο.....	38
2.2.3 Microsoft Forms.....	40
2.2.4 Google Forms.....	44
2.2.5 Kahoot.....	49
2.2.6 Βιντεοκλήση (Viber, Skype) με συζήτηση-ερωτήσεις, με ομάδα συγκεκριμένου αριθμού ατόμων.....	52
2.3 Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα εξ' αποστάσεως εξέτασης.....	53
2.3.1 Πλεονεκτήματα.....	53
2.3.2 Μειονεκτήματα.....	55
2.4 Μέτρα αποφυγής και αντιμετώπισης μιας αποτυχημένης διεξαγωγής εξ' αποστάσεως εξέτασης.....	56
Κεφάλαιο 3: Εκπαιδευτική αξιολόγηση – στατιστικά στοιχεία.....	58
3.0 Εισαγωγή.....	58
3.1 Τρόποι αξιολόγησης σε περιβάλλον τηλεκπαίδευσης.....	59
3.2 Υποκειμενική αξιολόγηση μέσω ερωτηματολογίων και τρόπος υλοποίησης.....	61
3.3 Ερωτηματολόγιο δασκάλων-καθηγητών αναφορικά με τη διαδικασία της εξ' αποστάσεως εξέτασης.....	62
3.4 Παρουσίαση και ανάλυση των αποτελεσμάτων του ερωτηματολογίου των δασκάλων-καθηγητών.....	64
3.5 Ερωτηματολόγιο φοιτητών αναφορικά με τη διαδικασία της εξ' αποστάσεως εξέτασης.....	70
3.6 Παρουσίαση και ανάλυση των αποτελεσμάτων του ερωτηματολογίου των φοιτητών.....	72
3.7 Σύγκριση και ανάλυση των αποτελεσμάτων.....	78
3.8 Συμπεράσματα από τα δύο ερωτηματολόγια.....	84
Κεφάλαιο 4: Εξ' Αποστάσεως εκπαίδευση στην Ειδική Αγωγή.....	89
4.0 Εισαγωγή.....	89
4.1 Μορφές αναπηρίας.....	90
4.2 Στατιστικά στοιχεία.....	94
4.3 Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα της εξ' αποστάσεως εκπαίδευση στην Ειδική Αγωγή.....	95
Κεφάλαιο 5: Συμπεράσματα.....	97
Βιβλιογραφία.....	105

Εισαγωγή

Στη σύγχρονη κοινωνία, η τεχνολογία έχει εισχωρήσει σε πολλές και ποικίλες καθημερινές δραστηριότητες. Ολοένα και περισσότερες εργασίες που, κατά το παρελθόν, πραγματοποιούνταν με παραδοσιακούς τρόπους, έχουν εξελιχθεί και πλέον υλοποιούνται ψηφιακά με τη βοήθεια τεχνολογικών μέσων. Οι εργασίες αυτές, χάρη στην τεχνολογία, ολοκληρώνονται σε εξαιρετικά μικρότερο χρονικό διάστημα, με αποτελεσματικότερο τρόπο, με πολύ μικρότερο το περιθώριο του λάθους και, όπως είναι λογικό, με λιγότερο κόπο.

Για παράδειγμα, η τεχνολογία με τα εξελιγμένα μηχανήματα που μπορεί να προσφέρει, έχει βελτιώσει αισθητά τον τομέα της υγείας, καθώς καταπολεμούνται ασθένειες που παλαιότερα θα ήταν αδύνατο να αντιμετωπιστούν. Αξίζει να αναφερθεί, ότι έχουν ελαχιστοποιηθεί στον μικρότερο δυνατό βαθμό τα ιατρικά λάθη που ενδεχομένως να συνέβαιναν αν υπήρχε εμπλοκή του ανθρώπινου παράγοντα σε συγκεκριμένες ιατρικές πράξεις. Επιπροσθέτως, μέσω των συσκευών που φοράμε, όπως είναι για παράδειγμα τα smartwatches, που εμπεριέχουν διάφορους αισθητήρες, μπορούμε να ξέρουμε ανά πάσα στιγμή την κατάσταση του σώματος μας, όπως για παράδειγμα τους καρδιακούς παλμούς και την πίεσή μας.

Άλλος τομέας, που είναι σαφής η εκχώρηση της είναι η ενημέρωση. Τα smartphone, τα οποία οι άνθρωποι τα έχουν πάντοτε μαζί τους, αποτελούν μια ανεξάντλητη πηγή ενημέρωσης, είτε αυτό αφορά ειδήσεις, είτε προϊόντα που τους ενδιαφέρουν. Φυσικά, η σύγχρονη ενημέρωση εγκυμονεί κινδύνους, με τους σημαντικότερους να αποτελούν οι ψευδείς ειδήσεις και η αλόγιστη χρήση των social media, τα οποία είναι ένα βασικό εργαλείο ενημέρωσης, σε βαθμό εθισμού.

Το εμπόριο, είναι επίσης ένας κλάδος στον οποίο έχει αλλάξει ριζικά η λειτουργία του λόγω της τεχνολογίας. Για να αγοράσει κάποιος ένα προϊόν, ενώ παλιά θα έπρεπε να φύγει από το σπίτι του, να οδηγήσει μέχρι το κατάστημα, να το αγοράσει και να επιστρέψει στην οικία του, τώρα με το πάτημα μόλις μερικών επιλογών στο εκάστοτε eshop, μπορεί να έχει το προϊόν της αρεσκείας του, σε λιγότερο από εικοσιτέσσερις ώρες. Έτσι, όχι μόνο εξοικονομεί χρήματα από τη μετακίνηση, αλλά αποκτάει τα αγαθά που επιθυμεί με λιγότερο κόπο. Ωστόσο, χάνεται η επικοινωνία και η αμεσότητα με τον/την πωλητή/τρια, καθώς επίσης και η φυσική επαφή με το προϊόν. Ωστόσο, το γεγονός ότι πλέον ο καταναλωτής μπορεί να δει αξιολογήσεις στο διαδίκτυο, πριν προβεί στην αγορά ενός προϊόντος, έχει οδηγήσει και τις κατασκευάστριες εταιρίες στην αύξηση της ποιότητας.

Η εκπαίδευση, για την οποία θα μιλήσουμε εκτενώς στα επόμενα κεφάλαια, έχει επίσης επηρεαστεί από την τεχνολογία σε μεγάλο βαθμό. Ήδη από τις πολύ μικρές τάξεις, έχουν εισαχθεί μαθήματα πληροφορικής ώστε οι μαθητές να αποκτήσουν οικειότητα με τις ηλεκτρονικές συσκευές. Επίσης, και τα άλλα μαθήματα, ακόμα κι αν δεν έχουν σχέση με την τεχνολογία αυτή καθαυτή, προάγουν την ανάπτυξη των ψηφιακών δεξιοτήτων προετοιμάζοντας κατάλληλα τους μαθητές για τον “ψηφιακό” κόσμο στον οποίο ζούμε. Η τεχνολογία έχει τόσο εισχωρήσει στον τομέα της εκπαίδευσης που, ειδικά στην περίοδο του κορωνοϊού, η εξ’ αποστάσεως εκπαίδευση προκειμένου να τηρηθούν οι αποστάσεις ασφαλείας, γνώρισε εξαιρετικά μεγάλη άνθηση, πολύ μεγαλύτερη από εκείνη που είχε μέχρι τότε. Υπάρχουν πολλές και ποικίλες ψηφιακές πλατφόρμες που πραγματοποιούνται οι απομακρυσμένες παραδόσεις των μαθημάτων, η κάθε μία με τα δικά της μοναδικά χαρακτηριστικά και δυνατότητες. Ως φυσικό επακόλουθο της εξ’ αποστάσεως εκπαίδευσης, υπάρχει και η εξ’ αποστάσεως εξέταση, την οποία επίσης θα αναλύσουμε σε επόμενα κεφάλαια. Οι προαναφερθείσες ψηφιακές πλατφόρμες, έχουν εργαλεία και λειτουργίες, που μέσω αυτών μπορεί να πραγματοποιηθεί η απομακρυσμένη αξιολόγηση των εξεταζόμενων. Φυσικά, για τη διεξαγωγή αυτών των διαδικασιών, θα πρέπει να ληφθεί υπόψιν των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, ότι οι μαθητές ή οι φοιτητές χρειάζονται και τον κατάλληλο εξοπλισμό και να προβούν σε ενέργειες και πρωτοβουλίες που θα καταστήσουν δυνατό ο κάθε εκπαιδευόμενος να έχει στην κατοχή όλα εκείνα τα απαραίτητα εργαλεία.

1.1 Τι είναι η τηλεκπαίδευση;

Η τηλεκπαίδευση ορίζεται ως εκείνη η εκπαιδευτική και μαθησιακή διαδικασία, η οποία δεν απαιτεί την φυσική παρουσία τόσο του εκπαιδευτικού, όσο και των εκπαιδευόμενων στο εκάστοτε εκπαιδευτικό ίδρυμα, αλλά γίνεται απομακρυσμένα με τη βοήθεια πολλών και ποικίλων ψηφιακών εργαλείων και πλατφορμών. Η τηλεκπαίδευση μπορεί να έχει δύο μορφές, σύγχρονη και ασύγχρονη. Στη σύγχρονη τηλεκπαίδευση, ο/η καθηγητής/τρια επικοινωνούν και συνεργάζονται με τους μαθητές/φοιτητές σε πραγματικό χρόνο. Στην ασύγχρονη τηλεκπαίδευση, ο κάθε μαθητής/φοιτητής χρησιμοποιεί το υλικό σε διαφορετικές χρονικές στιγμές, ανάλογα με το πρόγραμμα του.

Στην τηλεκπαίδευση, ο/η κάθε μαθητής/τρια ή φοιτητής/τρια έχει τον δικό του ιδρυματικό e-mail και λογαριασμό, που του έχει φτιάξει το σχολείο ή η σχολή και μπορεί να συνδεθεί στην πλατφόρμα η οποία εμπεριέχει το υλικό των μαθημάτων. Το υλικό αυτό αποτελείται από διαφάνειες με την ύλη των μαθημάτων, τις οποίες οι εκπαιδευόμενοι μπορούν να κατεβάσουν ανά πάσα στιγμή στις ηλεκτρονικές τους συσκευές χωρίς να χρειάζεται να κουβαλάνε μαζί τους μεγάλο αριθμό βιβλίων. Φυσικά, υπάρχει και η δυνατότητα παροχής πρόσθετου υλικού, όπως ηλεκτρονικά βιβλία, βίντεο στο διαδίκτυο ή και ξένες δημοσιεύσεις. Επίσης, οι ανακοινώσεις που θέλει να κάνει ο/η καθηγητής/τρια γίνονται μέσω της πλατφόρμας ή/και ως ειδοποίηση e-mail στους εκπαιδευόμενους, ώστε να παρέχεται σε όλους έγκαιρη ενημέρωση. Οι ανακοινώσεις μπορεί να αφορούν τον σύνδεσμο του μαθήματος σε κάποια άλλη πλατφόρμα, κάποια αλλαγή στην ώρα της επόμενης διδασκαλίας ή ενδεχομένως κάποια παράταση στην εργασία ή ακόμα και την παροχή χρήσιμων συνδέσμων αναφορικά με την παράδοση που διεξήχθη, ώστε οι μαθητές/φοιτητές να μελετήσουν επιπρόσθετο υλικό. Στην εξ' αποστάσεως εκπαίδευση, η επικοινωνία με τον/την καθηγητή/τρια για τυχόν απορίες και διευκρινήσεις μετά το τέλος του μαθήματος γίνεται συνήθως είτε από το τηλέφωνο, είτε μέσω e-mail. Όταν πραγματοποιείται μέσω e-mail, οι απαντήσεις υπάρχουν γραπτώς, γεγονός που δίνει τη δυνατότητα στους μαθητές/φοιτητές να ανατρέξουν σε αυτές πολύ ευκολότερα και να βοηθηθούν. Επιπροσθέτως, ηλεκτρονικά μπορεί να γίνει και ο διαμοιρασμός των αποτελεσμάτων μια εξέτασης. Στις πανεπιστημιακές σχολές για παράδειγμα, οι βαθμοί αντί να αναγράφονται σε κάποιο πίνακα ανακοινώσεων όπως παλαιότερα, υπάρχουν στον λογαριασμό του εκάστοτε φοιτητή, ή/και διαμοιράζονται σε ένα ηλεκτρονικό αρχείο, με τον αριθμό μητρώου αντί του ονόματος να αντιστοιχεί στον βαθμό, για λόγους ιδιωτικότητας. Φυσικά, αν η πλατφόρμα που χρησιμοποιείται παρέχει αυτή τη δυνατότητα, κι αν η φύση του διαγωνίσματος που έχει επιλέξει ο διδάσκοντας είναι τέτοια, οι εξεταζόμενοι μπορούν να δουν τον βαθμό τους απευθείας, χωρίς να χρειάζεται να περιμένουν να διορθωθούν τα γραπτά τους. Άλλο κομμάτι το οποίο έχει διαφοροποιηθεί, αν και δεν αφορά τόσο την εκπαίδευση αλλά περισσότερο το διαδικαστικό κομμάτι, είναι η ανταλλαγή εγγράφων με την γραμματεία της σχολής ή του σχολείου. Τα έγγραφα και οι όποιες απαντήσεις σε αυτά, αποστέλλονται ηλεκτρονικά μέσω e-mail.

Αξίζει να σημειωθεί, ότι το πιο σημαντικό για μια επιτυχημένη υλοποίηση της εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης αποτελεί ο τεχνολογικός εξοπλισμός, είτε σε επίπεδο hardware, είτε σε επίπεδο software και φυσικά να παρέχεται και η αντίστοιχη τεχνική υποστήριξη και στους δύο αυτούς τομείς. Συνεπώς, τόσο οι διδάσκοντες, όσο και οι εκπαιδευόμενοι θα πρέπει να διαθέτουν τα απαραίτητα μηχανήματα, όπως είναι για παράδειγμα οι σταθεροί ή φορητοί υπολογιστές και τα tablet, με εγκατεστημένο το αναγκαίο software. Η γρήγορη σύνδεση στο διαδίκτυο, αποτελεί εξίσου σημαντικό κομμάτι, ειδικά σε τάξεις που αποτελούνται από πολλούς μαθητές/φοιτητές. Για όλα αυτά, θα πρέπει η πολιτεία να μεριμνήσει και να παρέχει τον εξοπλισμό αυτόν σε τιμές προσιτές για τους εκπαιδευόμενους αλλά και για τους εκπαιδευτές, ώστε το κόστος και η διαθεσιμότητα των υλικών αυτών να μην αποτελούν ανασταλτικό παράγοντα για την πραγματοποίηση της εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης.

1.2 Online πλατφόρμες τηλεκπαίδευσης

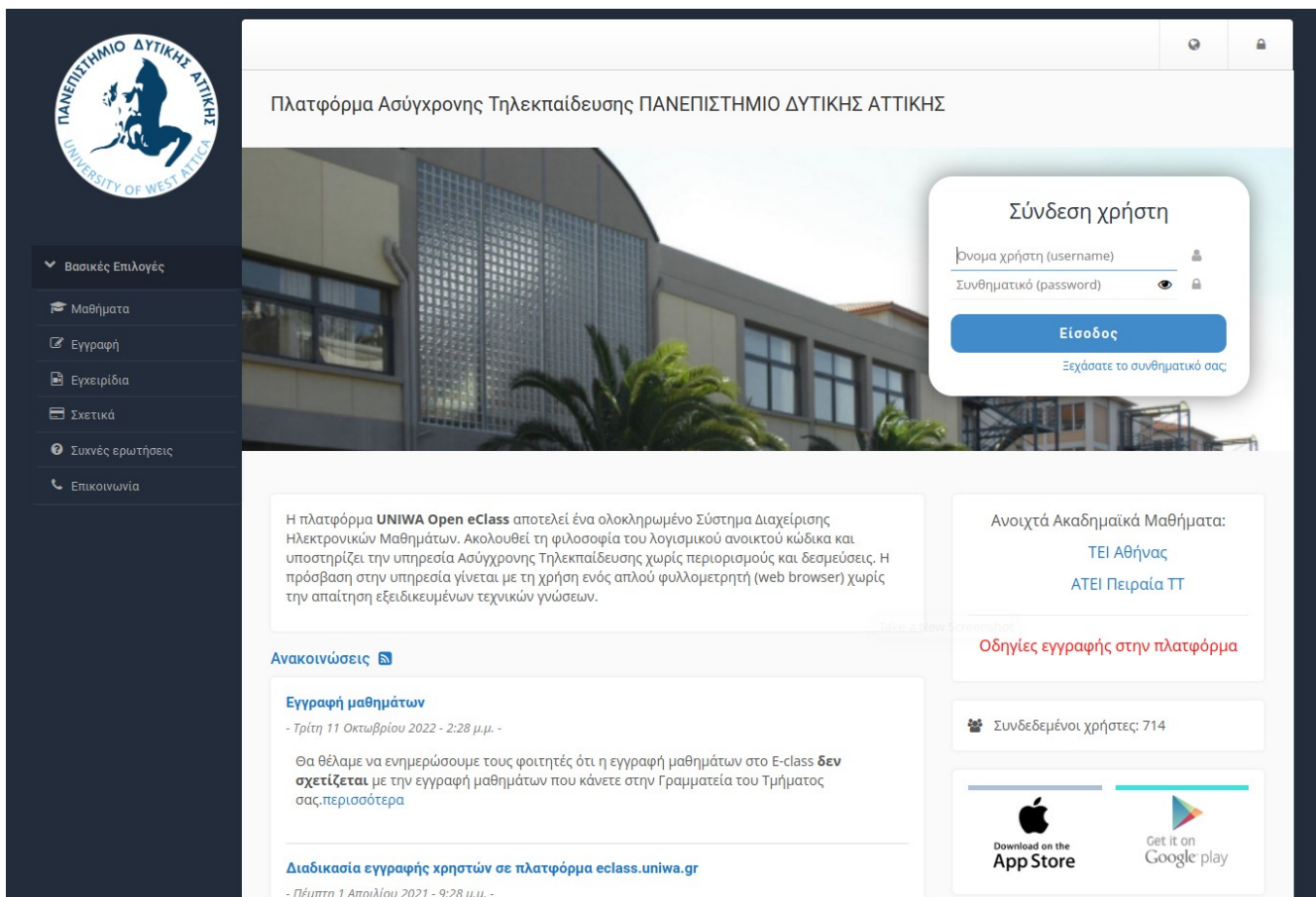
Όπως είναι λογικό, το πιο σημαντικό κομμάτι στην εξ' αποστάσεως εκπαίδευση αποτελούν οι online πλατφόρμες. Μέσω αυτών πραγματοποιείται η όλη διαδικασία, ανάλογα με τις λειτουργίες που παρέχει η καθεμία. Παρακάτω, θα αναλύσουμε μερικές από αυτές, με σκοπό να δούμε τις δυνατότητες της κάθε πλατφόρμας, ώστε να κατανοήσουμε τον τρόπο με τον οποίο πραγματοποιείται μια τηλεκπαίδευση, είτε σύγχρονα, είτε ασύγχρονα.

1.2.1 Open Eclass

Η πλατφόρμα του Open Eclass, η οποία αναπτύσσεται και αναβαθμίζεται συνεχώς από το Ελληνικό Ακαδημαϊκό Διαδίκτυο (Gunet) αποτελεί ένα ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης ψηφιακών μαθημάτων. Έχει σαν στόχο να ενισχύσει και να ενθαρρύνει τις νέες τεχνολογίες και το διαδίκτυο να γίνουν αναπόσπαστο κομμάτι της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Το χαρακτηριστικό της πλατφόρμας που αξίζει να σημειωθεί, είναι ότι είναι λογισμικό ανοιχτού κώδικα και διανέμεται ελεύθερα. Λόγω της ανοιχτής της φύσης, ο πηγαίος κώδικα της πλατφόρμας (source code) είναι διαθέσιμο σε όλους, ανεξαιρέτως, να τον τροποποιήσουν ανάλογα με τις ανάγκες τους, ώστε να δημιουργήσουν τη δική τους σελίδα με τα ψηφιακά τους μαθήματα. (*Open Eclass, 2022a*) Η ιστοσελίδα της βρίσκεται στον παρακάτω σύνδεσμο:

<https://www.openeclass.org/>

Τον τρόπο και τη λειτουργία της συγκεκριμένης πλατφόρμας θα τα δούμε αναλυτικά κι εκτενέστερα σε επόμενο κεφάλαιο, ωστόσο ας γίνει μια πρώτη παρουσίαση, ώστε να κατανοήσουμε τι μπορεί να προσφέρει το Open Eclass. Όπως αναφέρθηκε και προηγουμένως, καθώς ο κώδικα της είναι ανοιχτός και τροποποιήσιμος, το εκάστοτε εκπαιδευτικό ίδρυμα μπορεί να ορίσει κάποια μοναδικά δικά του χαρακτηριστικά ώστε να ξεχωρίσει. Στην παρακάτω εικόνα, βλέπουμε την αρχική σελίδα από το Open Eclass του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής (ΠΑ.Δ.Α):



Εικόνα 2: Αρχική σελίδα του Open Eclass του ΠΑ.Δ.Α. (*image source: eclass.uniwa.gr*)

Όπως μπορούμε να παρατηρήσουμε στην παραπάνω εικόνα, στην πάνω αριστερή γωνία φαίνεται ευδιάκριτα το λογότυπο του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής, ώστε ο αναγνώστης της σελίδας να αντιλαμβάνεται άμεσα σε ποια ιστοσελίδα βρίσκεται. Κάτω από το λογότυπο, υπάρχουν διάφορες επιλογές:

- **Μαθήματα:** Τα ψηφιακά μαθήματα στα οποία είναι εγγεγραμμένος/η ο χρήστης.
- **Εγγραφή:** Μέσω της επιλογής ο χρήστης έχει τη δυνατότητα να κάνει εγγραφής την πλατφόρμα.
- **Εγχειρίδια:** Παρέχονται διάφορα εγχειρίδια χρήσης, όπως εγχειρίδιο φοιτητή, εγχειρίδιο καθηγητή, χρήσιμοι οδηγοί φοιτητή και καθηγητή μεταξύ άλλων.
- **Σχετικά:** Πληροφορίες σχετικά με τα στατιστικά στοιχεία του ιδρύματος, δηλαδή πόσα μαθήματα είναι διαθέσιμα, αλλά και πόσοι καθηγητές και φοιτητές είναι εγγεγραμμένοι.
- **Συχνές Ερωτήσεις:** Απορίες που έχει το μεγαλύτερο μέρος των φοιτητών, και που θα τους βοηθήσει για ένα εύκολο ξεκίνημα στην εκπαιδευτική τους διαδικασία.
- **Επικοινωνία:** Στοιχεία επικοινωνίας της σχολής, όπως για παράδειγμα το τηλέφωνο της γραμματείας και η διεύθυνση, για τη διευκόλυνση των εκπαιδευόμενων.

Φυσικά, η πρόσβαση σε όλα τα παραπάνω, απαιτεί λογαριασμό χρήστη, ο οποίος παρέχεται από το εκπαιδευτικό ίδρυμα. Έχοντας τον λογαριασμό του, ο χρήστης μπορεί να εισέλθει στη σελίδα από το παράθυρο που αναγράφει “Σύνδεση χρήστη”, το οποίο φαίνεται στο δεξί μέρος της σελίδας. Στο κεντρικό μέρος της σελίδας, υπάρχει μια σύντομη περιγραφή του UNIWA Open Eclass, ενώ λίγο πιο κάτω φαίνονται οι Ανακοινώσεις της σχολής. Με τις ανακοινώσεις στην κεντρική σελίδα, οι φοιτητές, έχουν εύκολη πρόσβαση σε θέματα χρήζουν εξαιρετικής σημασίας, όπως είναι για παράδειγμα η εγγραφή μαθημάτων ή η διαδικασία εγγραφής χρηστών στην πλατφόρμα, όπως φαίνονται στην εικόνα.

Στο κάτω δεξιό μέρος της σελίδας, φαίνονται οι συνδεδεμένοι χρήστες στην πλατφόρμα εκείνη τη χρονική στιγμή, που όπως μπορούμε να δούμε ανέρχονται στους 714. Ενώ λίγο πιο κάτω, υπάρχουν οι σύνδεσμοι για τις mobile εφαρμογές του open eclass στα app stores των Google και Apple (Android και iOS). Με την διάθεση της πλατφόρμας και ως ξεχωριστή εφαρμογή για κινητά και tablet, η πρόσβαση γίνεται ακόμα ευκολότερη για όλους, καθώς εκμηδενίζεται η ανάγκη επίσκεψης της σελίδας από τον browser (π.χ. Chrome, Brave, Firefox) του κινητού, που σε μικρές οθόνες η πλοήγηση είναι σχετικά δύσκολη.

Στο επόμενο κεφάλαιο, θα γίνει εκτενέστερη παρουσίαση της πλατφόρμας του Open Eclass, καθώς θα γίνει περιήγηση στις κυριότερες επιλογές της ιστοσελίδας.

1.2.2 Microsoft Teams



Εικόνα 3: Microsoft Teams (logo)

(image source: www.pngegg.com)

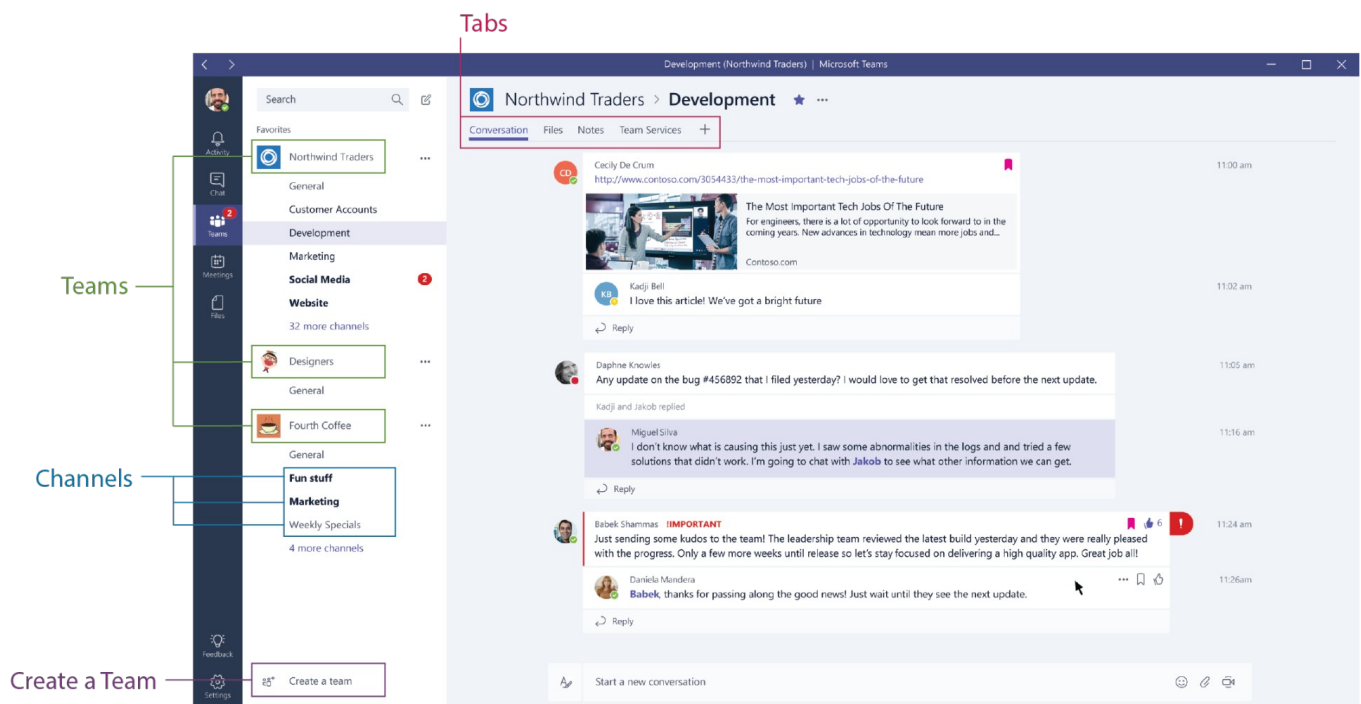
Η πλατφόρμα του Microsoft Teams αποτελεί ένα λογισμικό, κλειστού κώδικα, το οποίο είναι cloud based, κι αποτελεί μία από τις βασικές εφαρμογές των της σουίτας εφαρμογών του Microsoft 365. Η συγκεκριμένη πλατφόρμα έχει πολλές δυνατότητες, συμπεριλαμβανομένων των τηλεδιασκέψεων, τον εύκολο διαμοιρασμό κι ανέβασμα αρχείων, την αποστολή μηνυμάτων αλλά και όπως λέει και το όνομα της εφαρμογής, τη δημιουργία ομάδων.

Μερικοί από τους ανταγωνιστές του Microsoft Teams αποτελούν το Google Workspace αλλά και το Cisco Webex. Το teams, λόγω της άψογης συνεργασίας που έχει με τις υπόλοιπες εφαρμογές της Microsoft, όπως για παράδειγμα το Office και το Outlook, χρησιμοποιείται από πολλά εκπαιδευτικά ιδρύματα αλλά κι από ιδιωτικές εταιρίες και δημόσιους φορείς.

Αξίζει να σημειωθεί πως το Microsoft Teams, είδε τους χρήστες της πλατφόρμας να αυξάνονται ραγδαία κατά την περίοδο της πανδημίας του COVID-19, τόσο στους εκπαιδευτικούς, όσο και σε εταιρικούς χρήστες.

(O Neill, 2022)

Ας δούμε αναλυτικότερα τη λειτουργικότητα και τις δυνατότητες του Microsoft Teams για να αποκτήσουμε μια σφαιρική εικόνα για την πλατφόρμα.

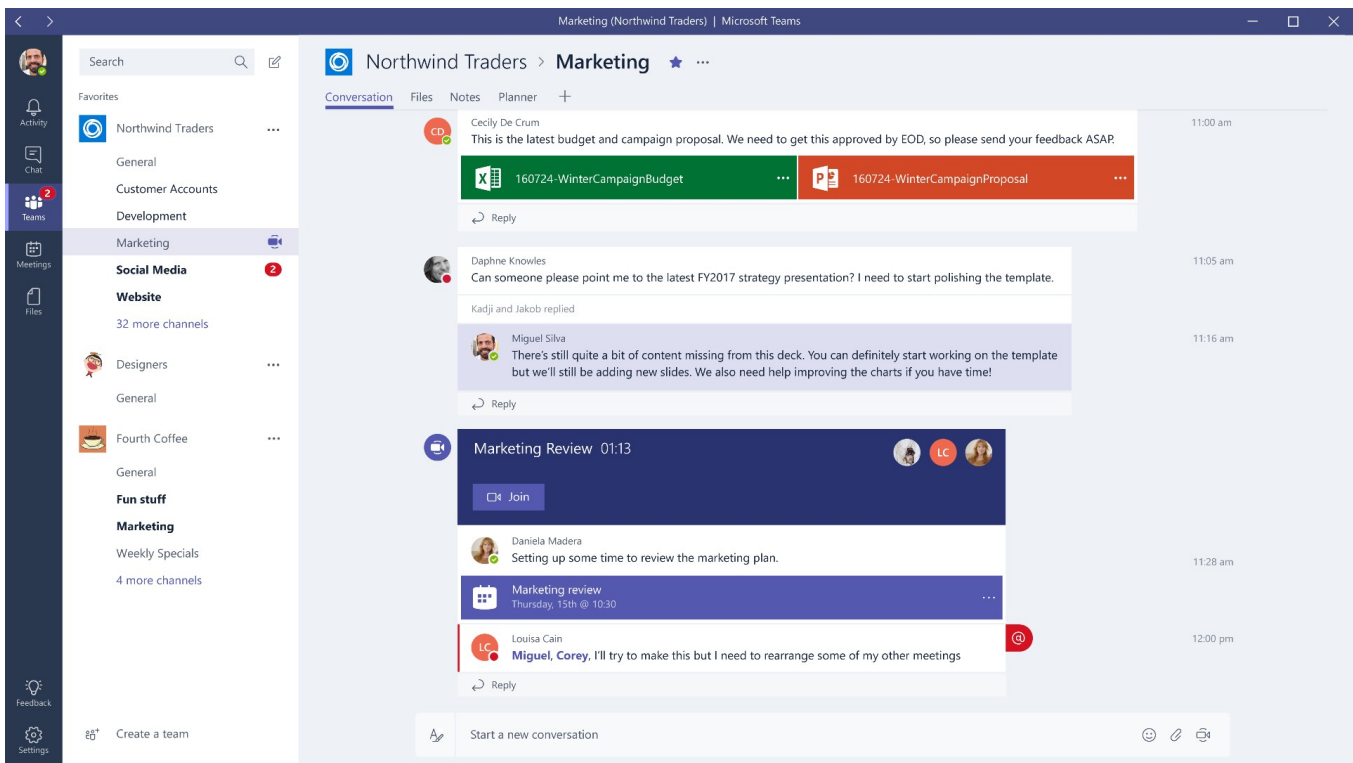


Εικόνα 4: MS Teams – Αρχική σελίδα (*image source: www.chorus.co*)

Όπως φαίνεται και στην παραπάνω εικόνα (Εικόνα 4), υπάρχει μια αριστερή στήλη με πολλές επιλογές. Η κάθε ομάδα, μπορεί να περιέχει πολλά κανάλια (Channels), το καθένα σχετικό με το εκάστοτε εξειδικευμένο θέμα της ομάδας. Αξίζει να σημειωθεί, ότι όταν δημιουργηθεί μία ομάδα, δημιουργείται αυτόματα κι ένα γενικό κανάλι. Συνεπώς, μπορεί ένα τμήμα μιας σχολής να είχε σαν όνομα της ομάδας το όνομα του τμήματος και σαν κανάλια τα επιμέρους μαθήματα.

Κάθε κανάλι περιέχει μια οριζόντια στήλη με δικές του καρτέλες, η κάθε μία με τη δική της ξεχωριστή λειτουργία. Υπάρχει για παράδειγμα η καρτέλα Συνομιλία (Conversation) στην οποία μπορούν να συμμετέχουν εκπαιδευτικοί και εκπαιδευόμενοι. Επιπροσθέτως, υπάρχει και η καρτέλα με όνομα Αρχεία (Files) στην οποία οι εκπαιδευτικοί μπορούν να ανεβάζουν τις σημειώσεις του μαθήματος ή επιπρόσθετα βιβλία ή ακόμα και links. Τέλος, υπάρχει η καρτέλα Σημειώσεις (Notes). Οι τρεις αυτές καρτέλες δημιουργούνται αυτόματα. Μπορεί ο χρήστης να δημιουργήσει κι άλλες καρτέλες ανάλογα με τις ανάγκες του μαθήματος. (CURRY, 2019)

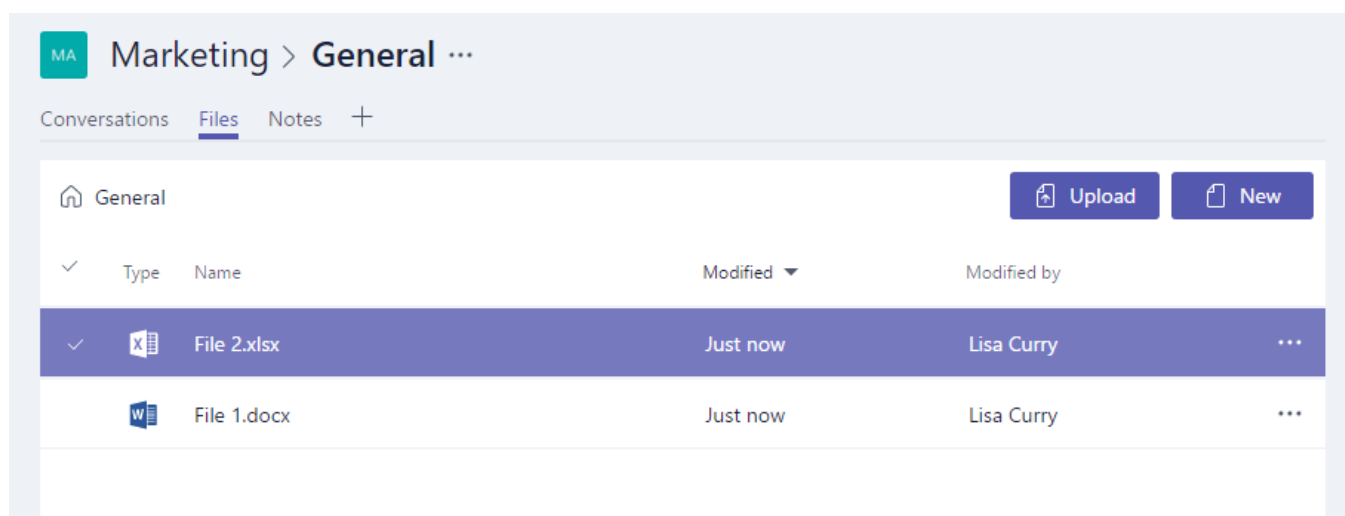
Συνομιλία (Conversation):



Εικόνα 5: MS Teams - Καρτέλα Συνομιλίας (*image source: www.chorus.co*)

Η καρτέλα Συνομιλία αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα, αν όχι το σημαντικότερο, χαρακτηριστικά της πλατφόρμας, καθώς επιτρέπει την ανοιχτή συζήτηση μεταξύ των μελών της ομάδας σε ένα κεντρικό μέρος. Επίσης, μπορεί να αποθηκευτεί και δίνει επίσης και την δυνατότητα να πραγματοποιήσει κάποιος μαθητής/φοιτητής αναζήτηση, για να δει τι ειπώθηκε από τον καθηγητή ή από τους συναδέλφους του σχετικά με το εκάστοτε μάθημα. Στην συγκεκριμένη καρτέλα, γίνεται καταγραφή, κι άρα υπάρχει ιστορικό για τους απόντες μαθητές, όλης της δραστηριότητας της ομάδας, όπως είναι για παράδειγμα η τηλεδιασκέψεις που πραγματοποιούνται ή η κοινή χρήση αρχείων. Μια λειτουργία της καρτέλας αυτής, αποτελούν οι @αναφορές (@mentions), η οποίες επιτρέπουν στον εκάστοτε χρήστη να κάνει tag άλλους συμμετέχοντες στο μάθημα ή ακόμα και ολόκληρες άλλες ομάδες. Οι άλλοι χρήστες θα κοιτάξουν τις Συνομιλίες τους και θα δουν αμέσως σε ποια συνομιλία και σε ποιο σημείο αυτής έχουν αναφερθεί μέσω του κόκκινου συμβόλου @. Πέρα από αυτόν τον τρόπο ειδοποίησης όμως, θα λάβουν και μια ξεχωριστή ειδοποίηση. Φυσικά, από τη Συνομιλία δε λείπουν δυνατότητες όπως like, εισαγωγή emojis και GIF. (CURRY, 2019)

Αρχεία (Files):



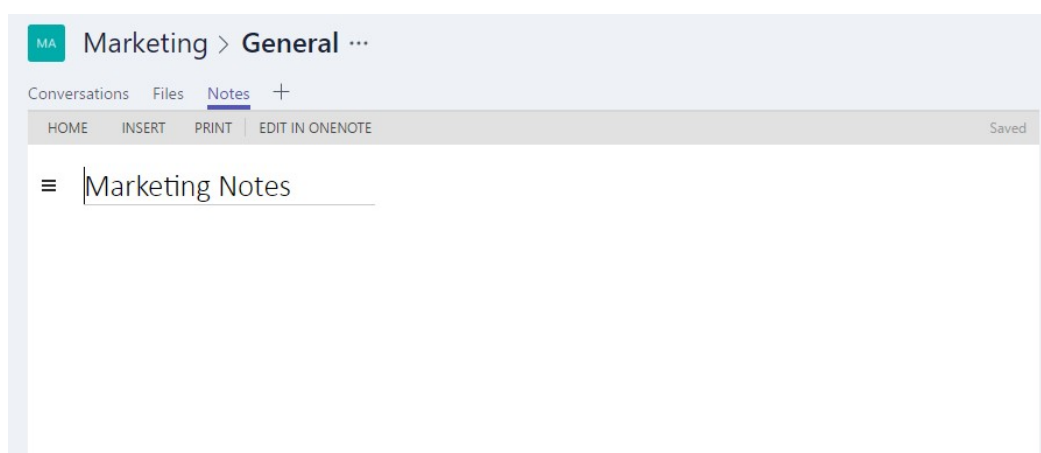
Εικόνα 6: MS Teams - Καρτέλα Αρχείων (*image source: www.chorus.co*)

Στην καρτέλα Files, οι καθηγητές ή/και οι φοιτητές/μαθητές μπορούν να ανεβάσουν αρχεία και να πραγματοποιήσουν διάφορες ενέργειες σε αυτά. Μερικές από αυτές τις ενέργειες αυτές είναι η λήψη και το ανέβασμα των αρχείων, η δημιουργία φακέλων, η μετακίνηση των αρχείων μεταξύ των φακέλων, η αντιγραφή και φυσικά η επεξεργασία τους.

Επίσης πολύ σημαντική δυνατότητα είναι η ομαδική συνομιλία “δίπλα” στο αρχείο, έτσι ώστε να επιτευχθεί ταυτόχρονη συνομιλία και επεξεργασία αρχείων. Η συνομιλία αυτή, αξίζει να σημειωθεί ότι θα εμφανιστεί κανονικά στην καρτέλα Συνομιλία.

(CURRY, 2019)

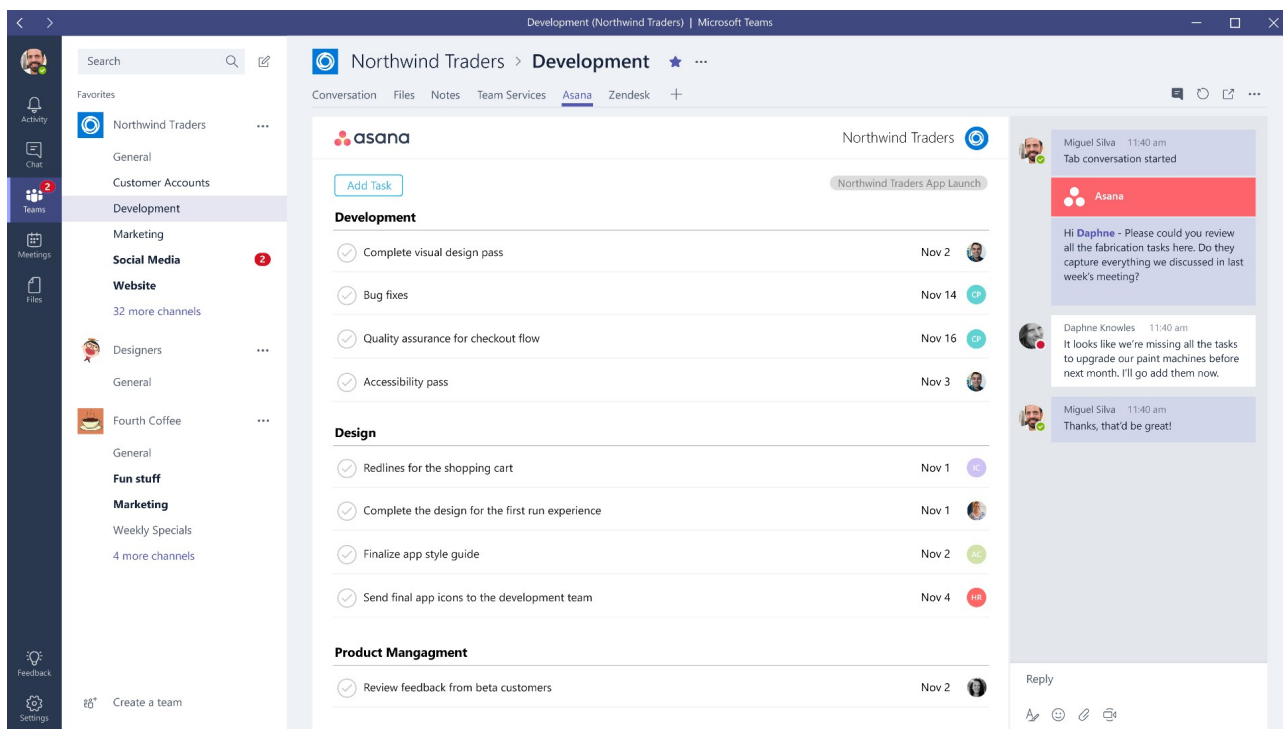
Σημειώσεις (Notes):



Εικόνα 7: MS Teams - Καρτέλα Σημειώσεων (*image source: www.chorus.co*)

Η καρτέλα Σημειώσεις μεταφέρει τους χρήστες στο κοινόχρηστο OneNote του τμήματος, δηλαδή της ομάδας. Μπορεί να γίνει επεξεργασία των σημειώσεων απευθείας από το teams ή η εξεπεξεργασία να μεταφερθεί στην ξεχωριστή εφαρμογή, OneNote. *(CURRY, 2019)*

Εκτός από αυτές τις τρεις αυτόματες καρτέλες, οι χρήστες μπορούν να προσθέσουν κι άλλες, όπως αναφέραμε και προηγουμένως, ανάλογα με τις ανάγκες της ομάδας και του μαθήματος.



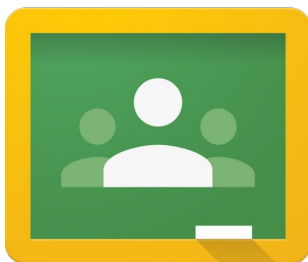
Εικόνα 8: MS Teams - Προσθήκη καρτελών (*image source: www.chorus.co*)

Οι νέες καρτέλες που μπορούν να προστεθούν περιλαμβάνουν τις εφαρμογές Planner, έγγραφα Word, φύλλα Excel καθώς και πίνακες εργαλείων Power BI μεταξύ άλλων. Είναι εξαιρετικά σημαντικό να προστίθενται και να ενσωματώνονται όσο το δυνατό περισσότερες εφαρμογές στις καρτέλες για ακόμα μεγαλύτερη και εκτενέστερη λειτουργικότητα.

Στην αριστερή πλευρά της σελίδας του Microsoft Teams, υπάρχουν διαφορετικά σημεία στα οποία οι μαθητές μπορούν να πλοηγηθούν. Αυτά είναι οι Συζητήσεις, οι Συσκέψεις, τα Αρχεία και η Δραστηριότητα. Όσον αφορά τις “δραστηριότητες”, δείχνουν στους χρήστες τις τελευταίες δραστηριότητες 1.2.2 Microsoft Teams που έχουν πραγματοποιηθεί σε κάθε ομάδα που είναι μέλη. Οι “ομάδες” παρουσιάζουν όλες τις ομάδες στις οποίες συμμετέχουν οι χρήστες. Η “συνομιλία” περιέχει τα μηνύματα των χρηστών, με πλήρες ιστορικό. Φυσικά, για ομαδική συνομιλία, οι χρήστες θα πρέπει να πλοηγηθούν στη συνομιλία μέσα από το μενού Ομάδα. Στις “συσκέψεις”, παρέχεται η δυνατότητα να μεταφέρονται οι συσκέψεις από το Outlook και να προγραμματίζονται εντός της καρτέλας Συσκέψεις που αποστέλλονται σε μια ομάδα. Αν κάποιος χρήστης επιθυμεί να προγραμματίσει σύσκεψη με εξωτερικούς χρήστες θα χρειαστεί να χρησιμοποιήσει εν τέλει το Outlook. Μέσα στα “αρχεία”, οι μαθητές μπορούν να προβάλλουν αρχεία στο OneNote, στο OneDrive, αλλά και στο Teams. (CURRY, 2019)

Το Microsoft Teams αποτελεί μια ολοκληρωμένη λύση για την υλοποίηση μιας “ψηφιακής τάξης”, κυρίως λόγω των πολλών δυνατοτήτων αλλά και τη ενσωμάτωση της σουίτας εφαρμογών του MS Office. Πέρα από την εκπαίδευση, βρίσκει εφαρμογή στις μεσαίες αλλά και μεγάλες επιχειρήσεις.

1.2.3 Google Classroom



Εικόνα 9: Google Classroom (logo)
(image source: www.pngegg.com)

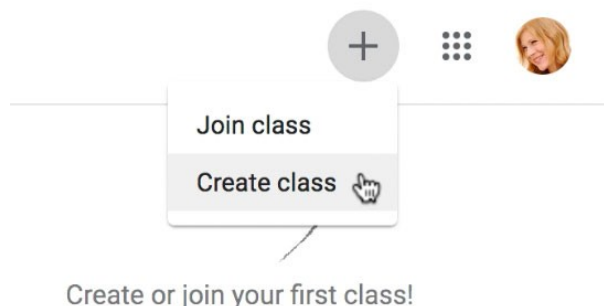
Μια ακόμα εναλλακτική λύση για την εξ' αποστάσεως εκπαίδευση, αποτελεί η πλατφόρμα της Google, ονόματι Google Classroom. Σε αντίθεση με το Microsoft Teams, η ονομασία της, Google Classroom, δίνει ξεκάθαρα στους χρήστες να κατανοήσουν ότι αφορά την εκπαίδευση.

Το Google Classroom, αποτελεί μία διαδικτυακή πλατφόρμα εκπαίδευσης που δίνει τη δυνατότητα σε δάσκαλους/καθηγητές και μαθητές/φοιτητές να διαμοιράζονται αρχεία μεταξύ τους. Οι εκπαιδευτικοί λοιπόν, μπορούν να δημοσιεύσουν εργασίες για τους εκπαιδευόμενους και εν συνεχεία να τις βαθμολογήσουν χωρίς τον κόπο της εκτύπωσης και των φυσικών εγγράφων. Επιπροσθέτως, η συγκεκριμένη πλατφόρμα λειτουργεί και ως μέσο επικοινωνίας μεταξύ του τμήματος, καθώς οι καθηγητές μπορούν να κάνουν ανακοινώσεις για θέματα του εκπαιδευτικού ιδρύματος, να ειδοποιήσουν για επερχόμενες εργασίες. Η ενημέρωση μπορεί να γίνει τόσο στους μαθητές, όσο και στους γονείς τους. (*Getting started with Google Classroom 2022*)

Είναι σημαντικό να αναφερθεί, πριν προχωρήσουμε στον τρόπο λειτουργίας του Google Classroom, ότι όλοι οι χρήστες, εκπαιδευτικοί και εκπαιδευόμενοι, χρειάζεται να διαθέτουν λογαριασμό Google. Φυσικά, η δημιουργία λογαριασμού Google είναι εύκολη και δωρεάν.

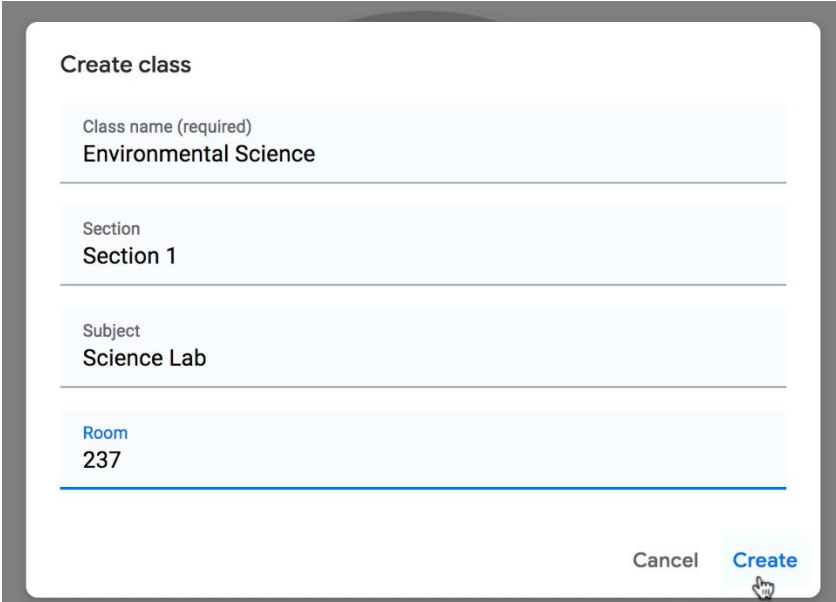
Η διεύθυνση της πλατφόρμας είναι η εξής: <https://classroom.google.com/>, ενώ υπάρχει διαθέσιμη και εφαρμογή για κινητά τηλέφωνα (Android, iOS).

Το πρώτο βήμα για να ξεκινήσει η εξ' αποστάσεως εκπαίδευση στη συγκεκριμένη πλατφόρμα είναι η δημιουργία μιας “τάξης”. Αυτό μπορεί να υλοποιηθεί πατώντας το + στην πάνω δεξιά γωνία και επιλέγοντας την επιλογή Create class (Δημιουργία τάξης), όπως φαίνεται στην παρακάτω εικόνα:



Εικόνα 10: Δημιουργία Τάξης στο Google Classroom (image source: edu.gcfglobal.org)

Η επιλογή αυτή θα ανοίξει ένα νέο παράθυρο, το οποίο θα ρωτήσει τον/την καθηγητή/τρια αν η συγκεκριμένη τάξη που επρόκειτο να δημιουργηθεί πρόκειται να χρησιμοποιηθεί σε σχολείο με μαθητές. Στην περίπτωση που η απάντηση στην ερώτηση αυτή είναι καταφατική, το Google Classroom απαιτεί από τις σχολικές μονάδες να χρησιμοποιήσουν το G Suite for Education, το οποίο παρέχει σε δασκάλους και μαθητές περισσότερα μέτρα ασφάλειας και απορρήτου. (*Getting started with Google Classroom 2022*)



The image shows a 'Create class' dialog box with the following fields and values:

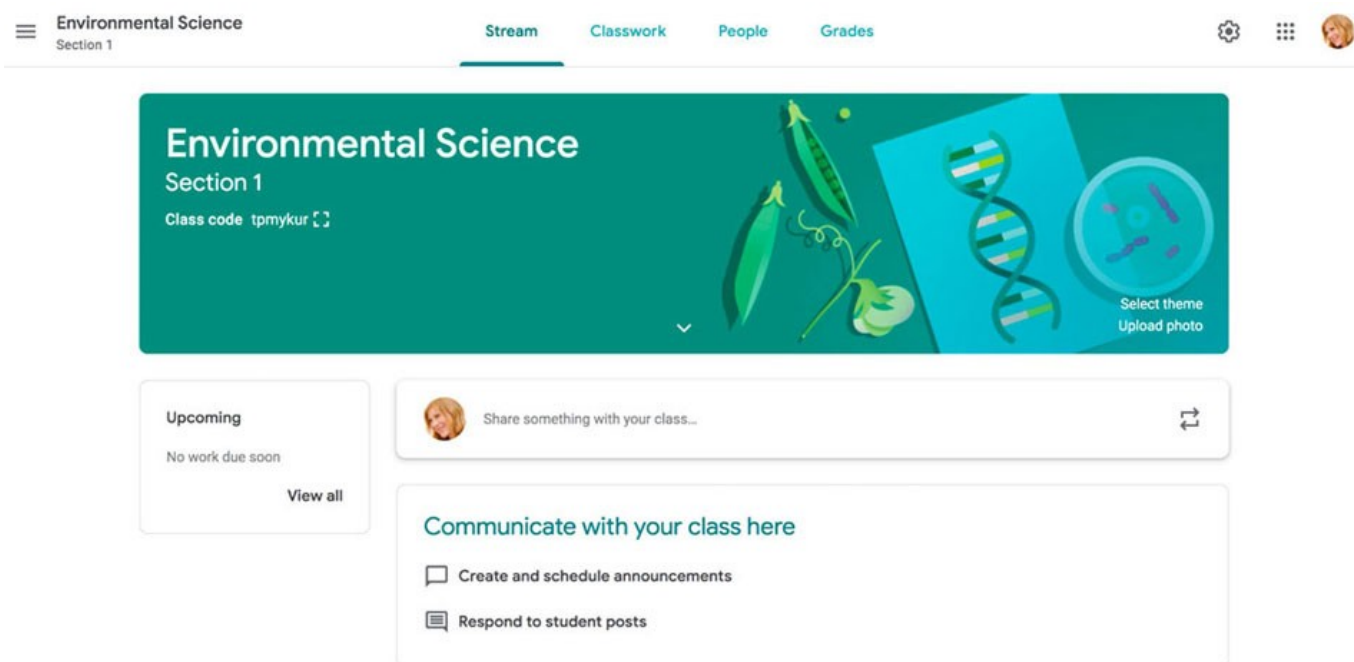
- Class name (required): Environmental Science
- Section: Section 1
- Subject: Science Lab
- Room: 237

Buttons: Cancel, Create

Εικόνα 11: Όνομα τάξης (*image source: edu.gcfglobal.org*)

Εν συνεχεία γίνεται η επιλογή του ονόματος της τάξης, όπως φαίνεται και στην παραπάνω εικόνα (Εικόνα 11). Επιπροσθέτως, υπάρχουν και τα πεδία Ενότητα (Section), Θέμα (Subject) και Αίθουσα (Room) αν φυσικά η τάξη πρόκειται να χρησιμοποιηθεί εντός του σχολείου. Ύστερα από αυτό το βήμα, η τάξη θα έχει δημιουργηθεί επιτυχώς και θα μπορεί να γίνει πλοήγηση τόσο από τους δασκάλους/καθηγητές όσο και από τους μαθητές/φοιτητές.

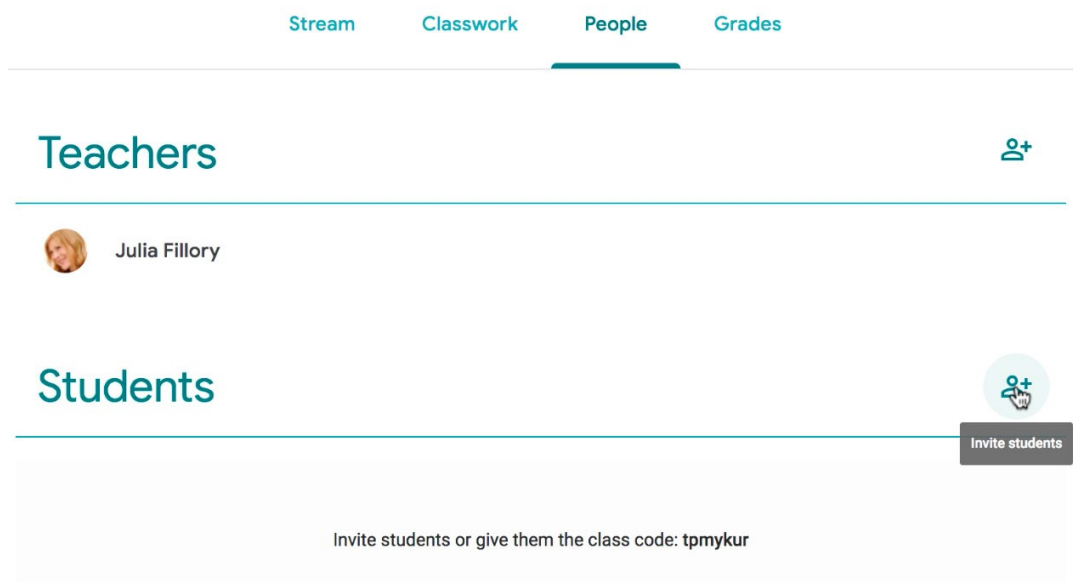
Στην παρακάτω εικόνα (Εικόνα 12) θα δούμε πώς μοιάζει μια ψηφιακή τάξη στο Google Classroom και θα εξετάσουμε τις διάφορες λειτουργίες και δυνατότητες που παρέχει.



Εικόνα 12: Ψηφιακή τάξη στο Google Classroom (*image source: edu.gcfglobal.org*)

Στο πάνω αριστερό μενού με τις τρεις παύλες, το λεγόμενο hamburger menu που συναντάμε και στα κινητά, υπάρχει η δυνατότητα πρόσβασης σε άλλες τάξεις, στο ημερολόγιο, καθώς επίσης και στις λίστες με τις εργασίες που πρέπει να γίνουν. Στο κέντρο, όπως βλέπουμε, υπάρχουν τέσσερις καρτέλες, Stream, Classwork, People και Grades. Στην πρώτη καρτέλα, το Stream (Ροή), φαίνονται όλα τα post, όπως επίσης και οι επερχόμενες εργασίες. Επιπροσθέτως, δίνεται η επιλογή στον εκπαιδευτικό να ορίσει αν οι εκπαιδευόμενοι θα μπορούν να δημιουργούν δικές τους ανακοινώσεις και σχολιασμό ή να περιοριστούν μόνο στον σχολιασμό ή ακόμα και την επιλογή μόνο οι διδάσκοντες/ούσες να κάνουν ανακοινώσεις και να σχολιάζουν. Στην καρτέλα Classwork, δίνεται η δυνατότητα για δημιουργία, ανάθεση και βαθμολόγηση των εργασιών της τάξης. Στην τρίτη καρτέλα με το όνομα People (Άνθρωποι) οι δάσκαλοι/καθηγητές επικοινωνούν με τους μαθητές/φοιτητές. Στην τέταρτη και τελευταία καρτέλα Grades (Βαθμοί), ο εκπαιδευτικός μπορεί να δει τους συνολικούς βαθμούς των εκπαιδευομένων, αλλά και τους ξεχωριστούς βαθμούς στην εκάστοτε εργασία. Στο πεδίο Upcoming, στο κάτω αριστερό μέρος της σελίδας, υπάρχουν διάφορες σημαντικές ανακοινώσεις, που έχουν τοποθετηθεί εκεί προς διευκόλυνση των χρηστών. (*Getting started with Google Classroom 2022*)

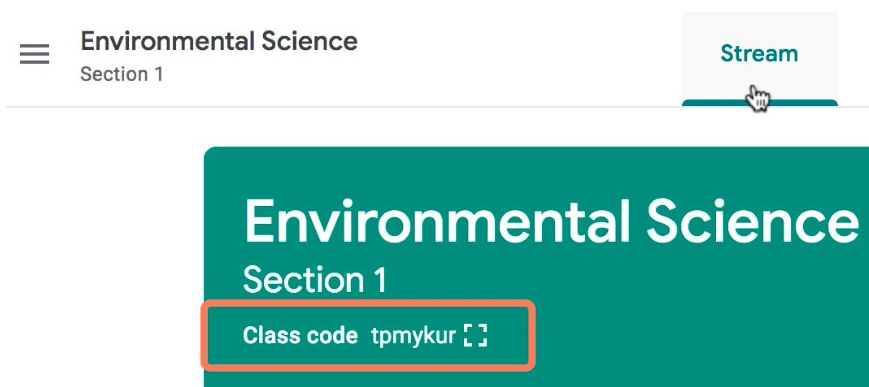
Έχοντας πλοηγηθεί στις κεντρικές επιλογές της τάξης, ας εξετάσουμε τη σημαντικότερη λειτουργία της πλατφόρμας που δεν είναι άλλη από την προσθήκη των μαθητών/φοιτητών, η οποία μπορεί να γίνει με πολλούς τρόπους, διευκολύνοντας έτσι την όλη διαδικασία της δημιουργίας της τάξης. Ένας από αυτούς είναι η πρόσκληση των εκπαιδευομένων μέσω e-mail. Ο δάσκαλος/καθηγητής επιλέγει την επιλογή People (Άνθρωποι) και εν συνεχεία την επιλογή Invite Students (Πρόσκληση φοιτητών), όπως φαίνεται στην παρακάτω εικόνα (Εικόνα 13). (*Getting started with Google Classroom 2022*)



Εικόνα 13: Πρόσκληση μαθητών/φοιτητών μέσω e-mail
(image source: edu.gcfglobal.org)

Μόλις πατηθεί η συγκεκριμένη επιλογή, θα εμφανιστεί ένα νέο παράθυρο, στο οποίο θα μπορούν να προστεθούν τα e-mail των μαθητών. Αυτή η κίνηση, θα στείλει ένα e-mail στους μαθητές/φοιτητές με το link της τάξης. (*Getting started with Google Classroom 2022*)

Άλλος τρόπος προσθήκης των εκπαιδευόμενων είναι μέσω ενός κωδικού τάξης (class code), ο οποίος είναι ένας σύντομος κωδικός πρόσβασης. Ο κωδικός, ο οποίος είναι συγκεκριμένος για κάθε τάξη όπως είναι λογικό, μπορεί να γίνει προσβάσιμος από διάφορα τμήματα της σελίδας. Ένα από αυτά είναι η καρτέλα Stream. Η παρακάτω εικόνα (Εικόνα 14) δείχνει ακριβώς την επιλογή αυτή: (*Getting started with Google Classroom 2022*)



Εικόνα 14: Κωδικός τάξης στην καρτέλα Stream
(image source: edu.gcfglobal.org)

Άλλο σημείο πρόσβασης του κωδικού αυτού είναι οι Ρυθμίσεις τάξης (Class Settings) από το hamburger menu, και συγκεκριμένα στην ενότητα General. Οι κωδικοί πρόσβασης αυτοί, μπορούν φυσικά να απενεργοποιηθούν, να ενεργοποιηθούν εκ νέου ή να παραχθούν νέοι κωδικοί. (*Getting started with Google Classroom 2022*)

1.2.4 Βιντεοκλήση μέσω Viber, Webex ή Skype



Εικόνα 15: Τηλεκπαίδευση (illustration)
(images source: www.pnggg.com)

Η εξ' αποστάσεως εξέταση μπορεί φυσικά να πραγματοποιηθεί και μέσα από άλλες πλατφόρμες, οι οποίες μπορεί να μην έχουν τόσες εξελιγμένες λειτουργίες, όπως οι προαναφερθείσες, αλλά σίγουρα αποτελούν μια επιπρόσθετη επιλογή. Τρεις από αυτές είναι το Viber, το Webex και το Skype, τις οποίες θα εξετάσουμε επιγραμματικά στη συνέχεια.

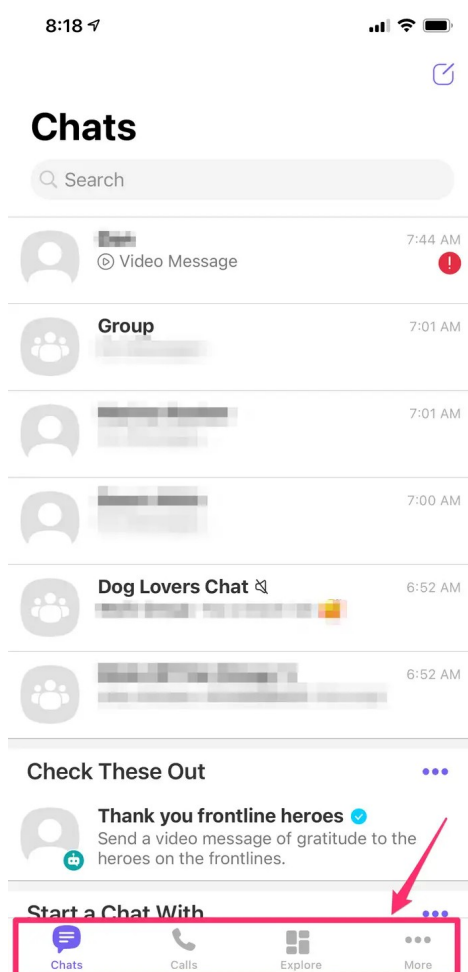
Είναι πιθανό, ένα εκπαιδευτικό ίδρυμα, να χρησιμοποιεί το Open Eclass ως τη βασική του λύση υλοποίησης της εξ' αποστάσεως εξεταστικής διαδικασίας, αλλά για τις παραδόσεις να χρησιμοποιεί τις παραπάνω πλατφόρμες, καθώς παρέχουν δυνατότητες βιντεοκλήσης και διαμοιρασμού οθόνης. Είναι επίσης σύνηθες, οι φοιτητές ενός τμήματος μιας σχολής να δημιουργούν μια ομάδα, για παράδειγμα στο Viber, ώστε να συζητάνε για τυχόν ανακοινώσεις του καθηγητή, να δίνουν ο ένας στον άλλον πληροφορίες για διαδικαστικά θέματα της σχολής όπως για παράδειγμα τα τηλέφωνα της γραμματείας και οι διορίες των διαφόρων εργασιών.

Το **Viber** είναι μια πλατφόρμα ανταλλαγής μηνυμάτων, και πραγματοποίησης βιντεοκλήσεων αλλά και φωνητικών κλήσεων, που είναι διαθέσιμη για smartphones (Android και iOS), tablet, laptop και σταθερούς υπολογιστές (Linux, Mac και Windows). Δεν χρειάζεται ο χρήστης να δημιουργήσει όνομα χρήστη και κωδικό, αλλά η “ταυτότητα” του είναι ο αριθμός του κινητού τηλεφώνου. Η χρήση του Viber είναι δωρεάν, ωστόσο υπάρχουν και επιλογές στις οποίες ο χρήστης μπορεί να πληρώσει και να πραγματοποιεί κανονικές κλήσεις.

Δίνει τη δυνατότητα να δημιουργούνται ομάδες μηνυμάτων, γνωστές και ως group chat, έως και 250 άτομα, στις οποίες υπάρχουν διαχειριστές (admins) και απλά μέλη και στις οποίες πέρα από τον διαμοιρασμό αρχείων δίνεται η δυνατότητα ανακοινώσεων μέσω καρφίτσωμένων μηνυμάτων στην κορυφή του chat (pinned messages). Επιπροσθέτως, δίνεται η δυνατότητα να γίνονται βιντεοκλήσεις με έως και 20 άτομα. Εδώ φαίνεται και ο περιορισμός της συγκεκριμένης πλατφόρμας καθώς ένα τμήμα μπορεί να έχει περισσότερους από 20 μαθητές/φοιτητές.

Αξίζει να σημειωθεί, ότι το Viber διαθέτει end-to-end encryption, δηλαδή κρυπτογράφηση από άκρη σε άκρη, χάρη στην οποία προστατεύονται οι συνομιλίες από κακόβουλες επιθέσεις. Άλλες πλατφόρμες που προσφέρουν το συγκεκριμένο χαρακτηριστικό είναι το Signal και το Discord. (Johnson, 2021)

Στην παρακάτω εικόνα, παρατηρούμε την κεντρική σελίδα του viber σε ένα smartphone:

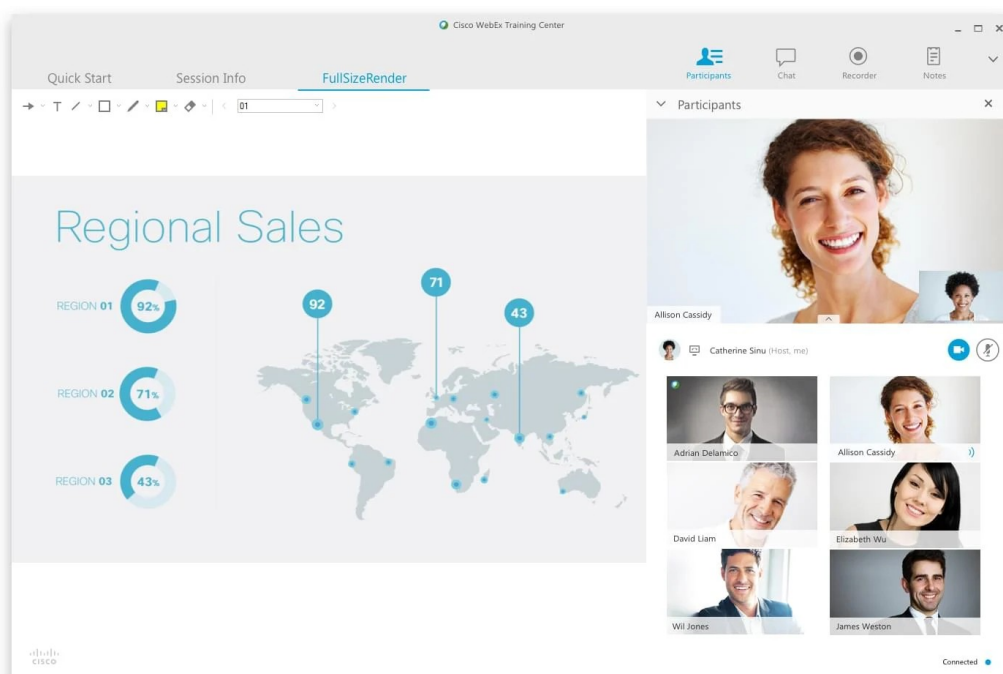


Εικόνα 16: Κεντρική σελίδα Viber
(source: www.businessinsider.com)

Η δεύτερη πλατφόρμα, το Webex, το οποίο είναι ιδιοκτησία της Cisco, αποτελεί μια σουίτα εργαλείων παραγωγικότητας που βασίζονται στο cloud και έχει σαν στόχο να διατηρεί ομάδες ανθρώπων συνδεδεμένες μεταξύ τους και μπορεί επίσης να χρησιμοποιηθεί στην εξ' αποστάσεως εκπαιδευτική διαδικασία. Η σουίτα αυτή περιλαμβάνει διάφορες εφαρμογές κατάλληλες για online μαθήματα, συμπεριλαμβανομένων του WebEx Teams, του WebEx Meetings και του WebEx Devices. Μέσω αυτής, συγχωνεύονται η web conferencing πλατφόρμα με το εργαλείο συνεργασίας ομάδων Spark. Το WebEx παρέχει τη δυνατότητα βιντεοκλήσεων, κοινής χρήσης αρχείων και ανταλλαγής γραπτών μηνυμάτων.

Πιο αναλυτικά, το WebEx προσφέρει διάφορες δυνατότητες στους χρήστες, πέραν των προαναφερθέντων WebEx Meetings. Για παράδειγμα, τα WebEx Events επιτρέπουν τη διεξαγωγή online σεμιναρίων με έως και 3000 συμμετέχοντες. Το WebEx Training είναι ένα εργαλείο εκμάθησης το οποίο εμπεριέχει διάφορες λειτουργίες όπως διαμοιρασμό παρουσιάσεων, ψηφιακό πίνακα αλλά και καταγραφή των διαλέξεων ώστε ο εκπαιδευτής να δημιουργήσει την ψηφιακή του βιβλιοθήκη. Μέσω των WebEx Teams, δίνεται η δυνατότητα προγραμματισμού τηλεδιασκέψεων, η χρησιμοποίηση ψηφιακού πίνακα αλλά και ο διαμοιρασμός αρχείων σε πραγματικό χρόνο. Άλλα εργαλεία που παρέχει το Cisco WebEx είναι το WebEx Support, το οποίο επιτρέπει την παροχή βοήθειας, αλλά και το WebEx Calling.

Αξίζει να αναφερθεί ότι το Cisco WebEx είναι διαθέσιμο μέσω εφαρμογής για υπολογιστές αλλά και mobile πλατφόρμες (Android και iOS). Φυσικά, μπορεί να χρησιμοποιηθεί και η web έκδοση του, χωρίς την ανάγκη εγκατάστασης της εφαρμογής. Διατίθεται σε διάφορες τιμολογιακές επιλογές, συμπεριλαμβανομένων των Free, Starter, Plus και Business.
(Yonatan, 2021)



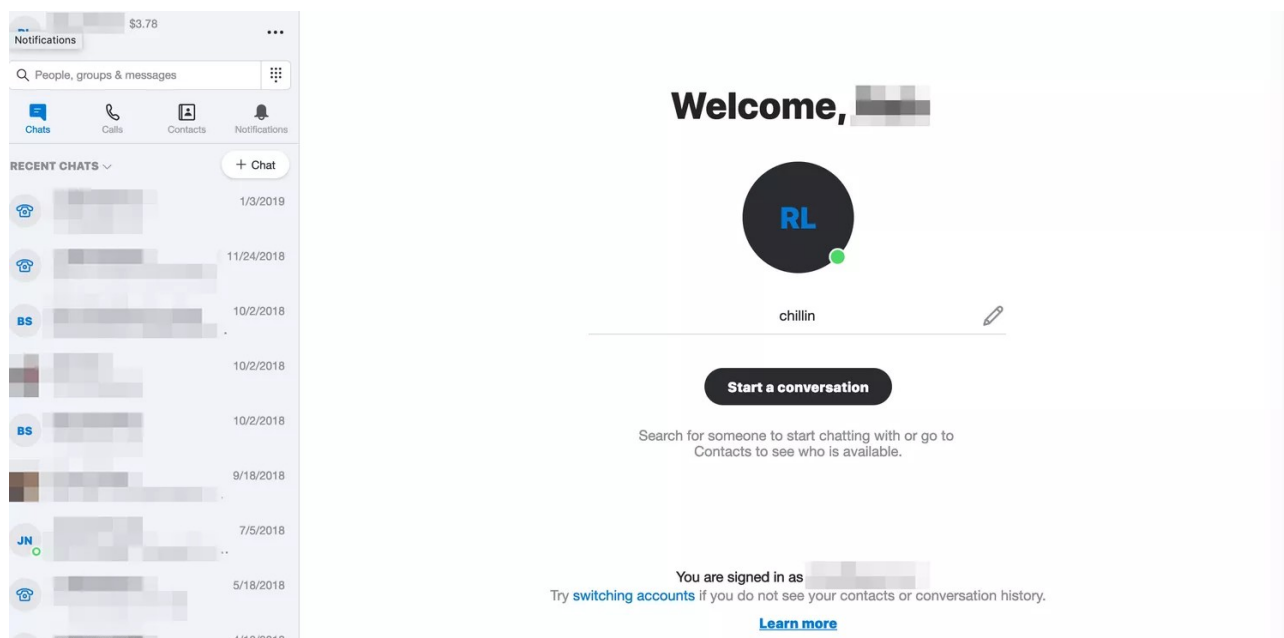
Εικόνα 17: Cisco Webex (image source: www.getvoip.com)

Η τρίτη πλατφόρμα που θα αναφερθούμε είναι το Skype, το οποίο ανήκει στη Microsoft, είναι μία υπηρεσία VoIP (Voice over Internet Protocol), δηλαδή μια υπηρεσία τηλεφωνίας μέσω του Διαδικτύου. Παρέχει τη δυνατότητα στους χρήστες του να πραγματοποιούν δωρεάν βιντεοκλήσεις αλλά και φωνητικές κλήσεις, αλλά και αποστολή και λήψη μηνυμάτων. Όπως και οι προηγούμενες δύο πλατφόρμες, υποστηρίζει σταθερούς υπολογιστές και λάπτοπ (Linux, Mac και Windows), tablet και κινητά (Android και iOS). Διαθέτει και web έκδοση, που ο χρήστης μπορεί να συνδεθεί μέσω browser (Firefox, Brave κλπ). Όπως και στο Viber, η χρήση με άτομα που έχουν και αυτά λογαριασμό Skype είναι δωρεάν. Για όσα άτομα δεν έχουν Skype υπάρχει μια επιπρόσθετη χρέωση.

Μερικές από τις υπηρεσίες που παρέχει το Skype είναι το Meet Now, μέσω του οποίου πραγματοποιούνται online συσκέψεις με invitation link και το Skype with Alexa που επιτρέπει την χρήση του Skype μέσω του ψηφιακού βοηθού της Amazon. Επιπροσθέτως, υπάρχει και το Skype with Outlook, το οποίο παρέχει τη δυνατότητα να χρησιμοποιεί ο χρήστης το Skype, χωρίς να χρειάζεται να “φύγει” από το Outlook. Φυσικά οι δυνατότητες του Skype δε σταματούν εκεί, καθώς υπάρχει το Skype Translate, που μεταφράζει διαφορετικές γλώσσες σε πραγματικό χρόνο, Live Subtitles αλλά και διαμοιρασμό οθόνη ο οποίος είναι πολύ χρήσιμο χαρακτηριστικό για την εκπαίδευση. Έχει και αυτό end-to-end encryption, που αναφέραμε προηγουμένως.

(Unuth, 2021)

Στην παρακάτω εικόνα (Εικόνα 18) παρατηρούμε το γραφικό περιβάλλον (user interface) του Skype:



Εικόνα 18: Skype (image source: www.lifewire.com)

1.3 Open Eclass: Λειτουργικότητα και δυνατότητες



Εικόνα 19: Open Eclass (λογότυπο)

(image source: www.northbridge.gr)

Αφού είδαμε μερικές από τις πιο διαδεδομένες πλατφόρμες εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης, ας εστιάσουμε και ας επανέλθουμε στο Open Eclass, που αποτελεί ίσως την πιο διαδεδομένη στην χώρα μας. Στην προηγούμενη ενότητα (Ενότητα 1.2.1), αναφέραμε τι είναι το Open Eclass, εξερευνήσαμε την αρχική του σελίδα και αποκτήσαμε μια σφαιρική εικόνα για τη λειτουργία του. Στη συγκεκριμένη ενότητα θα εμβαθύνουμε στην λειτουργικότητα αλλά και στις δυνατότητες που προσφέρει, ώστε να έχουμε μια πλήρης κατανόηση για το πώς μπορεί να χρησιμοποιηθεί από καθηγητές και φοιτητές.

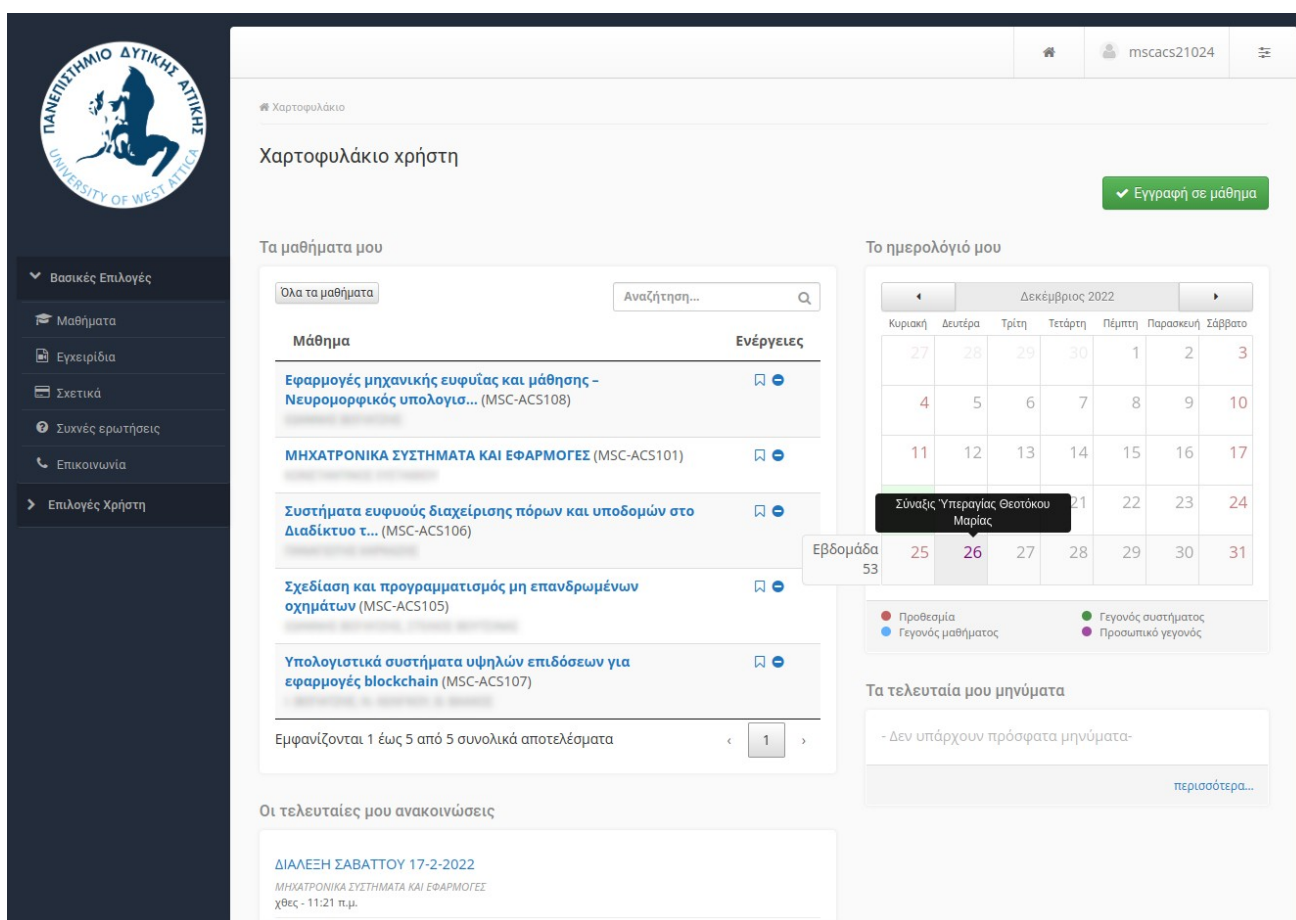
Η συγκεκριμένη πλατφόρμα σύγχρονης και ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης, η οποία απευθύνεται σε εκπαιδευτικά ιδρύματα, επιχειρήσεις αλλά και οργανισμούς, έχει τέσσερα βασικά και κύρια χαρακτηριστικά:

- **Παρέχεται δωρέαν**, από το Ακαδημαϊκό Διαδίκτυο (GUNET).
- **Είναι open source** (ανοιχτού κώδικα), διαθέσιμου μέσω Github, που σημαίνει ότι οποιοσδήποτε μπορεί να χρησιμοποιήσει και να τροποποιήσει τον κώδικα της, ανάλογα με τις ανάγκες του.
- **Προσφέρει ευελιξία**, αφού μπορεί πολύ εύκολα να προσαρμοστεί στις οθόνες όλων των συσκευών, από κινητά τηλέφωνα (στα οποία υπάρχει και ως ξεχωριστή εφαρμογή, πέραν της web έκδοσης) και tablet μέχρι laptop και σταθερούς υπολογιστές.
- **Σταθερότητα**, καθώς το Ακαδημαϊκό Διαδίκτυο παρέχει υποστήριξη και την αναβαθμίζει διαρκώς, κάνοντας πολλούς οργανισμούς και ιδρύματα να την προτιμούν.

(Open Eclass, 2022b)

Η ιστορία του Open Eclass ξεκινάει στις 13 Φεβρουαρίου του 2003, όταν και κυκλοφόρησε η πρώτη του έκδοση (1.0) που στηριζόταν στην open-source πλατφόρμα Caroline. Κυκλοφόρησαν κι άλλες υποεκδόσεις της έκδοσης 1.X, ενώ το 2007 η πλατφόρμα μπήκε στην έκδοση 2.X. Το 2014 κυκλοφόρησε η 3.0 έκδοση, ενώ σήμερα το Open Eclass έχει φτάσει στην έκδοση 3.13.1, ενώ η πρώτη έκδοση της σειράς 4.X αναμένεται να κυκλοφορήσει μέσα στο 2023. (*Open Eclass, 2022a*)

Εν συνεχεία, ας εξετάσουμε ενδελεχώς την λειτουργικότητα της ιστοσελίδας του Open Eclass, η οποία είναι και ο πιο συνηθής τρόπος πρόσβασης των μαθητών/φοιτητών και των δασκάλων/καθηγητών. Για το παράδειγμα μας, θα χρησιμοποιηθεί η Open Eclass έκδοση όπως έχει υλοποιηθεί και τροποποιηθεί από το Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής.



Εικόνα 20: Χαρτοφυλάκιο Χρήστη (*image source: eclass.uniwa.gr*)

Στην παραπάνω εικόνα (Εικόνα 20), βλέπουμε την πρώτη σελίδα που θα συναντήσουμε όταν εισέλθουμε στον ακαδημαϊκό μας λογαριασμό, η οποία ονομάζεται Χαρτοφυλάκιο. Οι επιλογές που υπάρχουν στην αριστερή στήλη, όπως Εγχειρίδια, Σχετικά, Συχνές Ερωτήσεις και Επικοινωνία αναφέρθηκαν στο προηγούμενο κεφάλαιο. Στο κέντρο της σελίδας βλέπουμε ότι φαίνονται όλα τα μαθήματα στα οποία είναι εγγεγραμμένος ο/η φοιτητής/τρια. Αν υπάρχουν πολλά διαθέσιμα μαθήματα, δίνεται η δυνατότητα αναζήτησης προς διευκόλυνση της εύρεσης του επιθυμητού μαθήματος. Η σελίδα, μέσω των ενεργειών, δίνει τη δυνατότητα στον χρήστη να προσθέσει στα αγαπημένα του κάποιο μάθημα ή να προχωρήσει σε απεγγραφή από αυτό.

Αντιθέτως, η πράσινη περιοχή με τίτλο “Εγγραφή σε μάθημα”, εμφανίζει στον φοιτητή τη λίστα με τα διαθέσιμα μαθήματα του τμήματός του, στα οποία μπορεί να εγγραφεί ενεργοποιώντας το μπλε τικ (✓) αριστερά από τον τίτλο του μαθήματος ή να κάνει απεγγραφή απενεργοποιώντας το. Η συγκεκριμένη σελίδα φαίνεται στην παρακάτω εικόνα (Εικόνα 21):

Χαρτοφυλάκιο χρήστη
Επιλογή μαθημάτων

Κατηγορία: Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής » ΣΜ/Σχολή Μηχανικών » Μηχανικών Πληροφορικής και Υπολογιστών » Μεταπτυχιακό/ Προηγμένες Τεχνολογίες Υπολογιστικών Συστημάτων"

Εγγραφή	Μάθημα (Κωδικός)	Καθηγητής	Τύπος
<input checked="" type="checkbox"/>	Εφαρμογές μηχανικής ευφυΐας και μάθησης - Νευρομορφικός υπολογισμός (MSC-ACS108)		🔒
<input type="checkbox"/>	ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗ ΚΡΥΠΤΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΥΛΙΚΟΥ (MSC-ACS102) (MSC-ACS102)		🔒
<input checked="" type="checkbox"/>	ΜΗΧΑΤΡΟΝΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ (MSC-ACS101)		🔒
<input type="checkbox"/>	Ολοκληρωμένα Περιβάλλοντα υλικού και λογισμικού στο Διαδίκτυο (MSC-ACS103)		🔒
<input checked="" type="checkbox"/>	Συστήματα ευφυούς διαχείρισης πόρων και υποδομών στο Διαδίκτυο των Αντικειμένων (MSC-ACS106)		🔒
<input checked="" type="checkbox"/>	Σχεδίαση και προγραμματισμός μη επανδρωμένων οχημάτων (MSC-ACS105)		🔒
<input type="checkbox"/>	Τεχνολογίες και Αρχιτεκτονικές Δικτύωσης Υπολογιστικών Συστημάτων (MSC-ACS104)		🔒
<input checked="" type="checkbox"/>	Υπολογιστικά συστήματα υψηλών επιδόσεων για εφαρμογές blockchain (MSC-ACS107)		🔒

Εικόνα 21: Εγγραφή Μαθημάτων (*image source: eclass.uniwa.gr*)

Πίσω στη σελίδα Χαρτοφυλάκιο (Εικόνα 20) κάτω από την περιοχή των μαθημάτων, υπάρχουν οι τελευταίες ανακοινώσεις για το εκάστοτε μάθημα, οι οποίες έχουν γίνει από τους διδάσκοντες. Ανακοινώσεις μπορούν να γίνουν και από τη γραμματεία του τμήματος για την έναρξη ή τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους, καθώς και για άλλα διαδικαστικά θέματα. Πατώντας στο όνομα του χρήστη, εμφανίζεται η παρακάτω εικόνα (Εικόνα 22):

- 🏠 Το χαρτοφυλάκιο μου
- 📚 Τα μαθήματα μου
- ✉ Τα μηνύματά μου
- 📢 Οι ανακοινώσεις μου
- 📅 Το ημερολόγιό μου
- 📝 Οι σημειώσεις μου
- 👤 Το προφίλ μου
- 📊 Τα στατιστικά μου
- 🚪 Έξοδος

Εικόνα 22 - Επιλογές Χρήστη (*image source: eclass.uniwa.gr*)

Όταν ο/η φοιτητής/τρια πατήσει σε ένα από τα διαθέσιμα μαθήματα, θα μεταφερθεί στην αντίστοιχη σελίδα του, η οποία θα μοιάζει κάπως έτσι (Εικόνα 23):

The screenshot shows a course page on the eclass platform. On the left is a dark sidebar with the University of West Attica logo and navigation options: 'Επιλογές Μαθήματος', 'Ανακοινώσεις', 'Ασκήσεις', 'Εγγραφα', 'Εργασίες', 'Ημερολόγιο', 'Μηνύματα', and 'Σύνδεσμοι'. The main content area has a breadcrumb trail: 'Χαρτοφυλάκιο / Συστήματα ευφυούς διαχείρισης πόρων και υποδομών...'. The course title is 'Συστήματα ευφυούς διαχείρισης πόρων και υποδομών στο Διαδίκτυο των Αντικειμένων'. Below the title is a 'Περιγραφή' section with an image of 'INTERNET OF THINGS' and a text description. At the bottom, there is a 'Ημερολόγιο' (calendar) for December 2022 and an 'Ανακοινώσεις' (announcements) section with links for 'Εξετάσεις Σεπτεμβρίου 2022 - ΟΡΘΗ ΕΠΑΝΑΛΛΗΨΗ', 'Τελική Εξέταση 2022', 'Εργασία 2022', 'Διαλέξη (6/5)', and 'Διάλεξη (01/04)'.

Εικόνα 23: Σελίδα Μαθήματος (*image source: eclass.uniwa.gr*)

Όπως μπορούμε να δούμε, στο κέντρο της σελίδας υπάρχει ο τίτλος του μαθήματος και το όνομα του/της καθηγητή/τριας. Στην αριστερή στήλη παρατηρούμε τις διάφορες επιλογές που διαθέτει το Open Eclass. Η πρώτη επιλογή είναι οι *Ανακοινώσεις* που σχετίζονται με σημαντικά ζητήματα που θέλει να γνωστοποιήσει ο εκπαιδευτικός στους φοιτητές, όπως για παράδειγμα η ημερομηνία μιας εξέτασης ή η ενημέρωση για τη βαθμολογία ενός διαγωνίσματος. Οι τελευταίες ανακοινώσεις είναι διαθέσιμες και στην κεντρική σελίδα, ώστε να γίνονται υπενθύμιση στον χρήστη χωρίς την ανάγκη επίσκεψης της ξεχωριστής σελίδας. Στη συνέχεια έχουμε τις *Ασκήσεις*, στις οποίες μπορούν να αναρτηθούν σύντομες αξιολογήσεις που θα βοηθήσουν τους μαθητές/φοιτητές να κατανοήσουν καλύτερα την πρόοδο και τις γνώσεις τους. Στην επόμενη επιλογή είναι τα *Εγγραφα*, τα οποία είναι το μέρος που αναρτάται το εκπαιδευτικό υλικό του μαθήματος, όπως οι διαλέξεις του καθηγητή, εκπαιδευτικά βιβλία που προτείνει ο καθηγητής καθώς και σχετικά αρχεία πολυμέσων. Στις *Εργασίες*, ο καθηγητής αναρτά συνήθως την εργασία εξαμήνου ή ακόμα και το αρχείο word με την εκφώνηση κάποιας εξέτασης. Οι φοιτητές μπορούν να ανεβάζουν το συμπληρωμένο με τις απαντήσεις τους αρχείο στη σελίδα, ενώ υπάρχει και δυνατότητα ορισμού διορίας από τον καθηγητή, καθώς και ανακοίνωση βαθμολογίας απευθείας στο αντίστοιχο πεδίο εντός της συγκεκριμένης σελίδας.

Το *Ημερολόγιο*, το οποίο είναι προσβάσιμο και από την κεντρική σελίδα, δείχνει την τρέχουσα ημερομηνία καθώς επίσης και σημαντικά συμβάντα, όπως για παράδειγμα μια λήξη προθεσμίας μιας εργασίας. Η επόμενη επιλογή είναι τα Μηνύματα, στα οποία ο χρήστης μπορεί να διαβάσει και να στείλει προσωπικά μηνύματα στους συμφοιτητές του ή στον καθηγητή σχετικά με το εκάστοτε μάθημα. Και η τελευταία επιλογή είναι οι Σύνδεσμοι, που εμπεριέχουν χρήσιμα link, που στόχο έχουν την παροχή επιπρόσθετων πληροφοριών.

Όπως εξετάσαμε, η πλατφόρμα του Open Eclass προσφέρει ένα ευρύ φάσμα δυνατοτήτων και λειτουργιών, ικανό να καλύψει όλες τις εκπαιδευτικές ανάγκες. Αυτός, αλλά και η ανοιχτή φύση του μέσω του open-source κώδικα του, είναι και οι λόγοι που προτιμάται από τόσα ακαδημαϊκά ιδρύματα και φορείς. Μερικά από τα ακαδημαϊκά ιδρύματα αυτά φαίνονται στην παρακάτω εικόνα (Εικόνα 24):



Εικόνα 24: Ακαδημαϊκά Ιδρύματα που χρησιμοποιούν Open Eclass (*image source: www.openeclass.org*)

1.4 Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης



Εικόνα 25: Πλεονεκτήματα και Μειονεκτήματα Εξ' αποστάσεως Εκπαίδευσης (*images source: www.pngegg.com*)

Η εξ' αποστάσεως εκπαίδευση, όπως είναι λογικό, έχει πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα τα οποία θα πρέπει να ζυγίσουν οι μαθητές/φοιτητές και να αποφασίσουν αν ο συγκεκριμένος τρόπος εκπαίδευσης τους αντιπροσωπεύει και μπορεί να έχει θετικό αντίκτυπο στην ακαδημαϊκή τους ζωή. Σε αυτήν την ενότητα λοιπόν, θα εξετάσουμε ποια ακριβώς είναι αυτά τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα που χαρακτηρίζουν την online εκπαίδευση.

1.4.1 Πλεονεκτήματα

Τα πλεονεκτήματα της εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης είναι πολλά και ποικίλα, συμπεριλαμβανομένων:

1. *Εκπαίδευση παράλληλα με τη δουλειά ή/και οικογένεια:* Οι φοιτητές που προτιμούν την εξ' αποστάσεως εκπαίδευση, σε ένα μεγάλο ποσοστό, το κάνουν για να έχουν τη δυνατότητα να δουλεύουν παράλληλα και να ανεξαρτητοποιούνται από την οικογένειά τους. Μετά τη δουλειά, ειδικά αν το κτήριο του εκπαιδευτικού ιδρύματος είναι μακριά, ο/η φοιτητής/τρια είτε δε θα πήγαινε καθόλου λόγω κούρασης και θα βασιζόταν μόνο στις σημειώσεις των συμφοιτητών του, είτε εν τέλει θα πήγαινε χάνοντας την πρώτη ή και δεύτερη ώρα. Τα πράγματα γίνονται ακόμα πιο περίπλοκα, όταν πρόκειται για καθηγητές ή φοιτητές μεταπτυχιακών και σεμιναρίων που ενδεχομένως να έχουν οικογένεια. Στην περίπτωση αυτή, η εξ' αποστάσεως εκπαίδευση είναι μονόδρομος, ενώ η δια ζώσης θα ήταν αδύνατη με αποτέλεσμα οι φοιτητές αυτοί να μην μπορέσουν ποτέ να παρακολουθήσουν τα μαθήματα. Όταν παρακολουθούν απομακρυσμένα, μπορούν στα διαλείμματα να κάνουν δουλειές του σπιτιού και να ασχολούνται με τα παιδιά.

2. *Εξοικονόμηση χρημάτων:* Όπως είναι λογικό, η εξ' αποστάσεως εκπαιδευτική διαδικασία είναι πολύ λιγότερο κοστοβόρα από την αντίστοιχη δια ζώσης η οποία εμπεριέχει το ενοίκιο, τα έξοδα των μετακινήσεων και φυσικά τα ακριβότερα δίδακτρα. Επιπροσθέτως, πολλά χρήματα μπορούν να δαπανηθούν και για τη γραφική ύλη, κάτι που δε συμβαίνει όταν όλο το εκπαιδευτικό υλικό βρίσκεται στον υπολογιστή, ο οποίος αποτελεί ένα γενικού σκοπού μηχάνημα που υπάρχει πλέον σε κάθε σπίτι και για άλλες δραστηριότητες. Όταν οι φοιτητές αναζητούν οικονομικά βιώσιμες λύσεις, η βέλτιστη λύση είναι προφανώς η απομακρυσμένη εκπαίδευση.

3. *Εξοικονόμηση χρόνου*: Οι μετακινήσεις από και προς την σχολή, πέρα από το κόστος, απαιτούν και χρόνο, ειδικά αν οι μαθητές/φοιτητές βρίσκονται πολύ μακριά από το εκπαιδευτικό ίδρυμα. Επίσης, όταν πρόκειται για την επαρχία, που πολλά χωριά είναι απομονωμένα και θα πρέπει οι μαθητές να μεταβούν σε άλλο χωριό ή ακόμα και στην πόλη για να πάνε στο σχολείο, ο χρόνος αυτός αυξάνεται ακόμα περισσότερο. Ο χρόνος των μετακινήσεων, θα μπορούσε κάλλιστα να αξιοποιηθεί ως χρόνος μελέτης ή ακόμα και ως χρόνος διαλείμματος. Όταν ο χρόνος είναι εξαιρετικά περιορισμένος λοιπόν, η εξ' αποστάσεως εκπαίδευση αποτελεί τη μόνη λύση ώστε να μπορέσουν οι μαθητές/φοιτητές να ανταπεξέλθουν στο πιεσμένο πρόγραμμά τους.

4. *Εξατομικευμένη εκπαίδευση*: Ένα από τα μεγάλα πλεονεκτήματα της εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης είναι ότι προσαρμόζεται ανάλογα με τις ιδιαιτερότητες και τις ανάγκες του κάθε μαθητή/φοιτητή. Για παράδειγμα, ο χώρος και η άνεση που δημιουργεί ο εκπαιδευόμενος στο σπίτι του, την ώρα που γίνεται η παράδοση, είναι πολύ σημαντικά για να τον βοηθήσουν να παρακολουθήσει το μάθημα όπως εκείνος/η επιθυμεί. Μπορεί ο φοιτητής να παρακολουθήσει το μάθημα σε μία καφετέρια, στον κήπο του, στο σαλόνι του ή ακόμα και στο κρεβάτι του. Επιπροσθέτως, αν ο φοιτητής δεν μπορεί να παρακολουθήσει το μάθημα μια συγκεκριμένη ώρα, μπορεί να εγγραφεί σε άλλο τμήμα του οποίου οι ώρες θα τον εξυπηρετούν καλύτερα. Δεδομένου της φύσης της τηλεεκπαίδευσης, το πόσα άτομα παρακολουθούν δεν παίζει τόσο σημαντικό ρόλο, επομένως υπάρχει αυτός ο βαθμός ελευθερίας. Το άλλο θετικό είναι ότι μπορεί κάποιοι μαθητές να είναι ντροπαλοί και να αμφιταλαντεύονται να διατυπώσουν μια ερώτηση εντός μιας κανονικής αίθουσας. Στην εξ' αποστάσεως εκπαίδευση, που είναι στην άνεση του σπιτιού τους, χωρίς να τους κοιτάνε όλοι οι συμμαθητές τους αυτό το άγχος εκμηδενίζεται και οι απορίες μπορούν να εκφραστούν ευκολότερα.

(Advantages and Disadvantages of Distance Learning, 2022)

1.4.2 Μειονεκτήματα

1. *Διάσπαση προσοχής*: Ίσως το μεγαλύτερο μειονέκτημα της εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης, που έχει μεγαλύτερες πιθανότητες να εμφανιστεί σε εκπαιδευόμενους μικρότερης ηλικίας. Από την άνεση του σπιτιού είναι πολύ εύκολο να υπάρξει διάσπαση προσοχής. Μπορεί ο μαθητής/φοιτητής παράλληλα με την παράδοση του μαθήματος να ασχολείται με κάτι άλλο, όπως για παράδειγμα να έχει ανοίξει ένα άλλο tab στον browser και να χαζεύει, να παίζει ένα ηλεκτρονικό παιχνίδι, να βλέπει τηλεόραση ή να μιλάει στο τηλέφωνο. Οι πιθανότητες για κάτι τέτοιο αυξάνονται σε μεγάλο βαθμό αν πρόκειται για μάθημα που δεν τον ενδιαφέρει ή στο οποίο είναι αδύναμος. Σε πραγματικό περιβάλλον τάξης, ο μαθητής/φοιτητής παραδειγματίζεται από τους υπόλοιπους, τους οποίους βλέπει να παρακολουθούν το μάθημα, να διατυπώνουν απορίες και να παίρνουν τα εύσημα του δασκάλου/καθηγητή και προσπαθεί να γίνει καλύτερος. Στην εξ' αποστάσεως εκπαίδευση επειδή δεν έχει αυτήν την άμεση σύγκριση, αυτός ο υγιής ανταγωνισμός χάνεται.

2. *Τεχνικές δυσκολίες*: Ακόμα ένα σημαντικό μειονέκτημα αποτελούν οι τεχνικές δυσκολίες. Οι εκπαιδευόμενοι, ακόμα και ο ίδιος ο εκπαιδευτής, ίσως συναντήσουν σφάλματα τόσο σε επίπεδο software, όπως η δυσλειτουργία μιας εκπαιδευτικής εφαρμογής ή ακόμα και δυσλειτουργία στο ίδιο το λειτουργικό σύστημα, όσο και σε επίπεδο hardware, στο οποίο τα πράγματα γίνονται ακόμα πιο περίπλοκα. Επιπροσθέτως, δυσκολίες μπορεί να υπάρξουν και στην εκμάθηση της εκάστοτε πλατφόρμας που χρησιμοποιηθεί το κάθε εκπαιδευτικό ίδρυμα. Για παράδειγμα, οι μαθητές/φοιτητές μπορούν να έχουν σύγχυση για το που πρέπει να ανεβάσουν τις εργασίες και σε ποιο μέρος της ιστοσελίδας θα αναρτηθούν οι βαθμολογίες μεταξύ άλλων. Συνεπώς, θα πρέπει να παρέχεται τεχνική υποστήριξη από το εκπαιδευτικό ίδρυμα που θα ελαχιστοποιεί τέτοιες περιπτώσεις και θα κάνει δυνατή την απρόσκοπτη παράδοση των μαθημάτων. Η διακοπή της σύνδεσης στο διαδίκτυο είναι επίσης ένα παράγοντας που μπορεί να εμποδίσει την ομαλή ροή του μαθήματος, ειδικά αν οφείλεται στην εταιρία και οι χρήστες αδυνατούν να επιλύσουν το πρόβλημα.

3. *Ποιότητα Παράδοσης*: Είναι δεδομένο ότι η εξ' αποστάσεως παράδοση των μαθημάτων υστερεί έναντι της δια ζώσης εκπαιδευτικής διαδικασίας. Η κοινωνικοποίηση, η αμεσότητα και η απευθείας επικοινωνία τόσο με τον εκπαιδευτικό, όσο και με τους συμμαθητές/συμμαθητές εκμηδενίζεται. Αντ' αυτών υπάρχει η εκάστοτε πλατφόρμα η οποία περιορίζει την αλληλεπίδραση μεταξύ των εμπλεκομένων, ανάλογα με τα χαρακτηριστικά και τις δυνατότητές της, δημιουργώντας έτσι ένα απρόσωπο εκπαιδευτικό περιβάλλον. Επίσης, ο εκπαιδευτικός, θα πρέπει να είναι τόσο καλός γνώστης του αντικείμενου, όσο και ικανός χειριστής του υπολογιστή, προκειμένου έχει την απαιτούμενη ευχέρεια για τη βέλτιστη δυνατή παράδοση, απαλλαγμένος από τα εμπόδια που προκαλεί η χρήση της τεχνολογίας. Οι μαθητές και οι φοιτητές από τη μεριά τους, θα πρέπει να δείξουν ακόμα μεγαλύτερη θέληση και υπομονή για να κατανοήσουν το μάθημα σε ένα ψηφιακό περιβάλλον τάξης, συμμετέχοντας ενεργά, διατυπώνοντας ερωτήσεις και συμβάλλοντας στην όλη εκπαιδευτική διαδικασία.

4. *Περιορισμένες δυνατότητες μαθημάτων*: Λόγω της φύσης της εξ' αποστάσεως εκπαίδευση, όπως είναι φυσικό, μειώνονται και τα μαθήματα που μπορούν να παραδοθούν επαρκώς. Όσα μαθήματα είναι θεωρητικά, παρά τις τεχνικές δυσκολίες που ενδεχομένως προκύψουν αλλά και την έλλειψη της αμεσότητας που προσφέρει η φυσική παρουσία, μπορούν να παραδοθούν χωρίς σημαντική αλλοίωση. Όσα μαθήματα απαιτούν εργαστηριακό εξοπλισμό, όπως για παράδειγμα είναι τα μαθήματα των ηλεκτρολόγων που απαιτούν πλακέτες και καλώδια, υστερούν σημαντικά έναντι των θεωρητικών μαθημάτων. Φυσικά, το θεωρητικό υπόβαθρο μπορεί να δοθεί επιτυχώς, ωστόσο τα πειράματα και οι άλλες εργασίες που απαιτούν την δια ζώσης παρουσία, περιορίζονται είτε σε λεκτικές περιγραφές, είτε σε παρουσίαση μέσω βίντεο. Είναι προφανές λοιπόν, ότι οι μαθητές/φοιτητές που θα παρακολουθήσουν ένα τέτοιας φύσης μάθησης θα στερούνται την εμπειρία που θα έχουν αποκομίσει οι εκπαιδευόμενοι μιας δια ζώσης παράδοσης.

(Advantages and Disadvantages of Distance Learning, 2022)

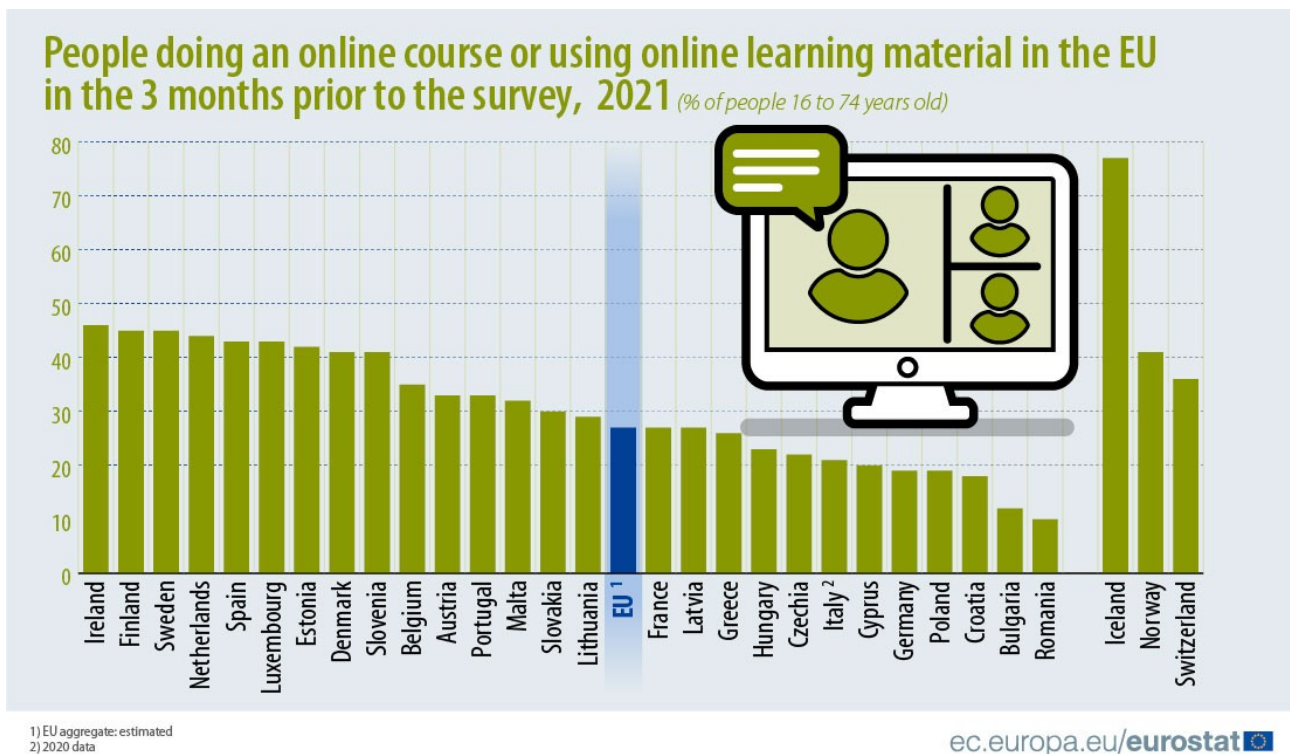
1.5 Ποσοστά εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης στην Ε.Ε.

Στη συγκεκριμένη ενότητα, θα εξετάσουμε τα ποσοστά που σημείωσε η εξ' αποστάσεως εκπαιδευτική διαδικασία στην Ευρωπαϊκή Ένωση τα προηγούμενα χρόνια, με βάση τα στοιχεία από έρευνα που έχει διεξαχθεί από την Eurostat. Τα δεδομένα αυτά θα μας βοηθήσουν να ανακαλύψουμε ποιες χώρες έχουν ενστερνιστεί την εξ' αποστάσεως εκπαίδευση σε μεγαλύτερο βαθμό και ποιες έχουν ακόμα χαμηλά ποσοστά.

Η έρευνα που διεξήχθη μας ενημερώνει ότι στην Ευρωπαϊκή Ένωση κατά το έτος 2021, το 27% των ατόμων ηλικίας από 16 έως 74, παρακολούθησαν εξ' αποστάσεως μάθημα ή έστω μελέτησαν εκπαιδευτικό υλικό αναρτημένο στο διαδίκτυο, τουλάχιστον τρεις μήνες πριν την έρευνα. Το ποσοστό αυτό είναι αυξημένο κατά τέσσερις μονάδες, σε σύγκριση με το 23% που είχε σημειωθεί το 2020. Αξίζει να αναφερθεί, πως η Ιρλανδία το 2021 σημείωσε το υψηλότερο ποσοστό μεταξύ των υπολοίπων κρατών, της τάξεως του 46%, στην ηλικιακή ομάδα 16-74. Ακολούθησαν η Σουηδία και η Φινλανδία με 45%, ενώ αμέσως μετά έρχεται η Ολλανδία με ποσοστό 44%. Ωστόσο, στη Ρουμανία, στη Βουλγαρία και στην Κροατία, δε βλέπουμε αντίστοιχα μεγάλα νούμερα, με τις συγκεκριμένες χώρες να παρουσιάζουν ποσοστά της τάξεως 10%, 12% και 18% αντιστοίχως.

Το 2019, πριν δηλαδή την πανδημία του COVID-19, είχαμε επίσης αύξηση των ποσοστών της online εκπαίδευσης σε όλα τα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Χαρακτηριστικά παραδείγματα με την πιο ραγδαία αύξηση αποτελούν η Ελλάδα, η οποία αύξησε το ποσοστό της κατά 18%, το Λουξεμβούργο και η Σλοβενία που είδαν αύξηση 19%, και η Ολλανδία στην οποία αυξήθηκε κατά 21%. Μόνο η Ρουμανία είδε μείωση, από το 14% στο 10%.

Στην παρακάτω εικόνα (Εικόνα 26), μπορούμε να δούμε τα αντίστοιχα ποσοστά εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης των χωρών της Ε.Ε., κατά το έτος 2021, τρεις μήνες πριν την έρευνα:



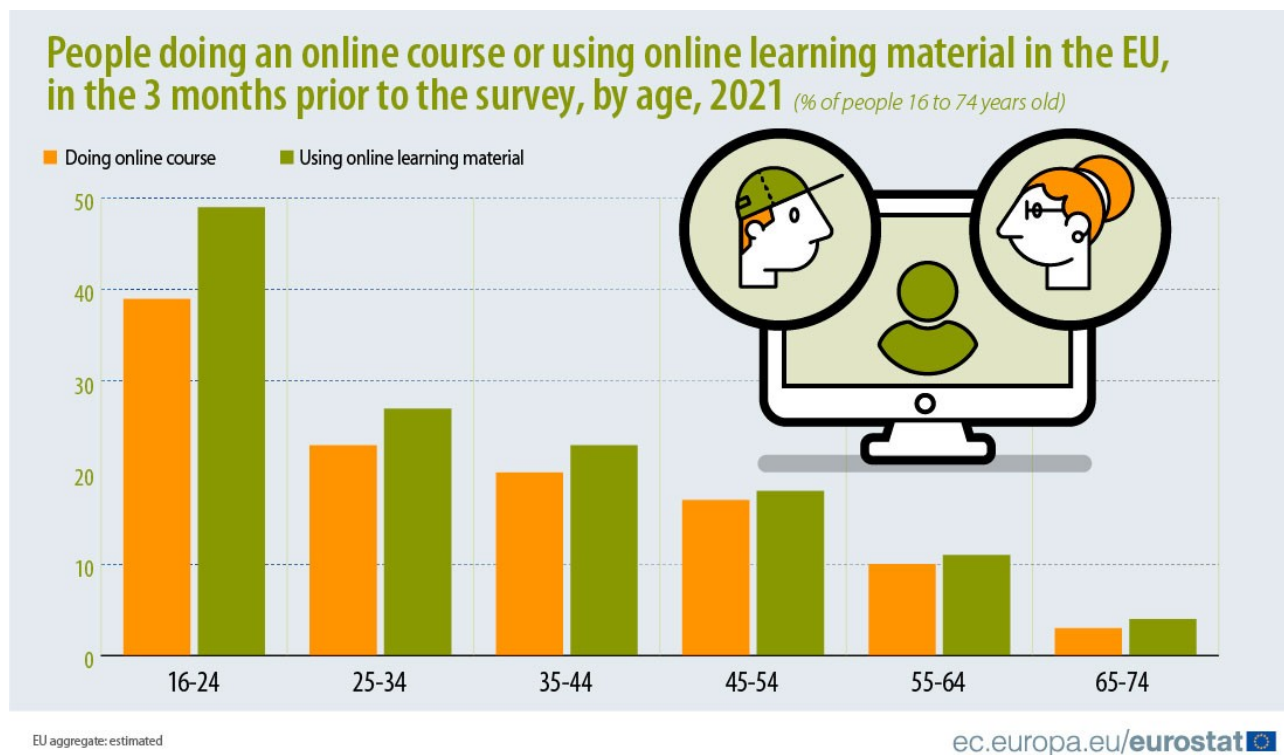
Εικόνα 26: Ποσοστά εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης το 2021, ανά χώρα, στην Ε.Ε.

(image source: ec.europa.eu)

Φυσικά, το 16 έως 74, είναι ένα ευρύ ηλικιακό φάσμα, συνεπώς θα είχε ενδιαφέρον αν εξετάζαμε τα ποσοστά της εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης σε συγκεκριμένες υποομάδες του φάσματος αυτού. Για παράδειγμα, οι νέοι μεταξύ 16 και 24 ετών, είναι λογικό να έχουν πολύ μεγαλύτερα νούμερα έναντι του μέσου ενήλικου πληθυσμού. Το 2021, το 39% των νέων, ανέφερε ότι παρακολούθησε διαδικτυακό μάθημα και το 49% μελέτησε εκπαιδευτικό υλικό αναρτημένο στο διαδίκτυο. Στους ενήλικες από 25 έως 34 ετών, τα ποσοστά αυτά παρατηρούμε ότι μειώνονται στο 23% και στο 27% αντίστοιχα, ενώ στις ηλικίες 35-44 έχουμε μια επιπρόσθετη μείωση 20% και 23%. Εξαιρετικά χαμηλό είναι το ποσοστό των ανθρώπων από 65 έως 74 ετών, που σύμφωνα με την έρευνα, μόλις το 3% παρακολούθησαν εξ' αποστάσεως παράδοση μαθήματος, ενώ το 4% χρησιμοποίησε διαδικτυακό εκπαιδευτικό υλικό.

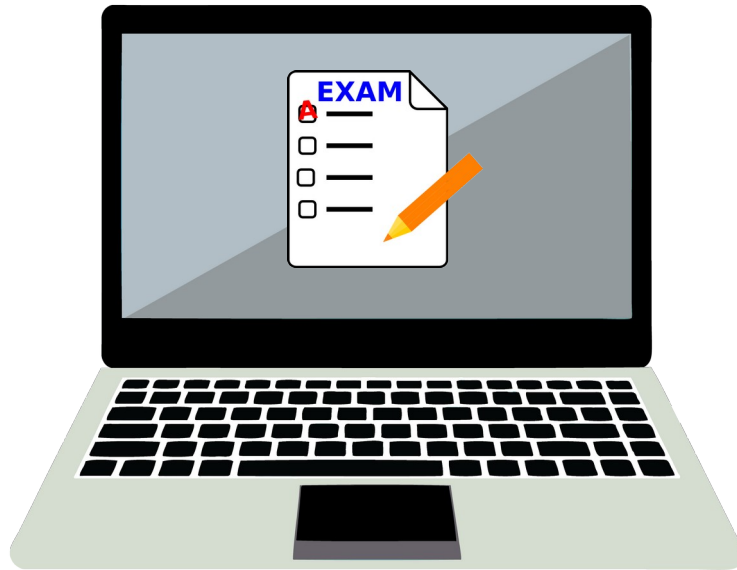
(Interest in online education grows in the EU, 2022)

Τα στατιστικά αυτά αποτυπώνονται και στην παρακάτω εικόνα (Εικόνα 27):



Εικόνα 27: Ποσοστά εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης το 2021, ανά ηλικιακή ομάδα, στην Ε.Ε.
(image source: ec.europa.eu)

Κεφάλαιο 2: Εξ' Αποστάσεως εξέταση



Εικόνα 28: Εξ' αποστάσεως εξέταση (illustration)
(image source: www.pnggg.com)

2.0 Εισαγωγή

Σε αυτό το κεφάλαιο, θα ασχοληθούμε με την εξ' αποστάσεως εξέταση. Θα δώσουμε τον ορισμό της και θα παρατηρήσουμε μερικές από τις πλατφόρμες στις οποίες μπορεί να πραγματοποιηθεί. Επιπροσθέτως, θα εξετάσουμε και τον τρόπο υλοποίησης σε καθεμία από αυτές. Εν συνέχεια, θα αναλύσουμε τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα του συγκεκριμένου τρόπου εξέτασης. Τέλος, θα εστιάσουμε στους τρόπους με τους οποίους μια εξ' αποστάσεως εξεταστική διαδικασία μπορεί να αντιμετωπιστεί στην περίπτωση που δεν είναι δυνατή η διεξαγωγή της ή συναντά εμπόδια και δυσκολίες τεχνικής φύσεως.

2.1 Τι είναι η εξ' αποστάσεως εξέταση;

Η εξ' αποστάσεως εξέταση είναι εκείνη η εκπαιδευτική μέθοδος αξιολόγησης, η οποία πραγματοποιείται απομακρυσμένα με τη χρήση ηλεκτρονικών συσκευών συνδεδεμένων στο διαδίκτυο. Η φυσική παρουσία των μαθητών ή των φοιτητών αλλά και των εκπαιδευτικών, στον χώρο του εκπαιδευτικού ιδρύματος δεν είναι απαραίτητη για την διεξαγωγή της.

Στον συγκεκριμένο τρόπο εξέτασης, οι μαθητές/φοιτητές συνδέονται με τον ιδρυματικό τους λογαριασμό στην εκάστοτε πλατφόρμα διεξαγωγής της εξέτασης, ώστε να γίνει η αναγκαία ταυτοποίηση των στοιχείων. Ενδεχομένως, για την περαιτέρω ταυτοποίηση να κριθεί αναγκαία η χρήση της κάμερας του ηλεκτρονικού υπολογιστή ή του κινητού των μαθητών και των φοιτητών, είτε μόνο στην αρχή, είτε καθ' όλη τη διάρκεια της εξέτασης. Η κάμερα και το μικρόφωνο μπορεί να χρησιμοποιηθεί και την ώρα της διεξαγωγής της εκπαίδευσης ώστε να αποφευχθούν φαινόμενα αντιγραφής. Ο εκπαιδευόμενος, όντας σπίτι του, μπορεί να πάρει τη βοήθεια ενός συγγενικού του προσώπου ή ενός φίλου του, και τελικώς να βαθμολογηθεί με απαντήσεις που δε θα είναι αντιπροσωπευτικές των γνώσεών του. Είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι η χρήση κάμερας και μικροφώνου, τόσο για την ταυτοποίηση, όσο και για την αποφυγή βοήθειας από άλλο άτομο, απαιτεί γραπτή υπογεγραμμένη άδεια περί προσωπικών δεδομένων από τον φοιτητή. Αν πρόκειται για μαθητή, η άδεια συμμετοχής του στην εξέταση δίνεται από τον γονέα ή τον κηδεμόνα του. Η εξ' αποστάσεως εξέταση μπορεί διεξαχθεί μέσω μιας συγκεκριμένης ψηφιακής πλατφόρμας, η οποία θα παρέχει τα αντίστοιχα εργαλεία όπως για παράδειγμα ερωτήσεις αντιστοίχισης, πολλαπλής επιλογής, σωστού λάθους και σύντομης ανάπτυξης μεταξύ άλλων. Επιπροσθέτως, η εξέταση μπορεί να υλοποιηθεί με πιο παραδοσιακό τρόπο, όπως είναι αυτός του διαμοιρασμού ενός ψηφιακού αρχείου με τις ερωτήσεις, τη συμπλήρωση των απαντήσεων από τους εκπαιδευόμενους και εν τέλει την αποστολή του συμπληρωμένου αυτού αρχείου στον εκπαιδευτικό. Η δεύτερη μέθοδος ενδέχεται να είναι και συνδυαστική, καθώς μπορεί να χρησιμοποιήσει τόσο μια συγκεκριμένη πλατφόρμα για την βιντεοκλήση που αναφέρθηκε προηγουμένως, όσο και τη συμπλήρωση ξεχωριστού ψηφιακού αρχείου, συνήθως είναι word, που ουδεμία σχέση έχει με την πλατφόρμα. Για την ομαλή διεξαγωγή της εξέτασης, είναι καλή πρακτική, οι μαθητές/φοιτητές να εισέρχονται στην πλατφόρμα κάποια λεπτά πριν την έναρξη, ώστε να υπάρχει χρόνος για την επίλυση τεχνικών θεμάτων. Ακόμα μια καλή πρακτική, είναι οι εξεταζόμενοι να αποθηκεύουν πολύ συχνά το αρχείο στο οποίο γράφουν τις απαντήσεις τους, ώστε σε περίπτωση σφάλματος ή κολλήματος του υπολογιστή ή της εφαρμογής να μην χάσουν τη δουλειά τους. Αν η εξέταση γίνεται αποκλειστικά σε ψηφιακή πλατφόρμα, η αποθήκευση γίνεται από μόνη της καθώς οι πλατφόρμες αυτές είναι cloud-based και το αρχείο δεν βρίσκεται στον υπολογιστή του χρήστη. Τέλος, μόλις οι εξεταζόμενοι απαντήσουν, θα πρέπει να βεβαιωθούν ότι το αρχείο ανέβηκε επιτυχώς και ότι ο εξεταστής μπορεί να το δει και να το ανοίξει, ώστε να σιγουρευτούν ότι όλα πήγαν καλά.

Η εξ' αποστάσεως εξέταση στη χώρα μας γνώρισε μεγάλη άνθηση απότομα, ιδιαίτερα κατά την περίοδο της πανδημίας. Όλα τα εκπαιδευτικά ιδρύματα αλλά και η πολιτεία, καλούνται να αντιμετωπίσουν αυτήν την πρωτοφανή κατάσταση, βρήκαν πλατφόρμες και τρόπους ώστε να μην διακοπεί η εκπαιδευτική διαδικασία, ούτε στο κομμάτι της αξιολόγησης. Στην επόμενη ενότητα, θα δούμε αναλυτικά μερικές από αυτές τις πλατφόρμες και τους τρόπους υλοποίησης μιας εξ' αποστάσεως εξέτασης.

2.2 Πλατφόρμες υλοποίησης εξ' αποστάσεως εξέτασης

Όπως είδαμε και στο πρώτο κεφάλαιο, υπάρχουν πολλές και ποικίλες πλατφόρμες για την απομακρυσμένη παράδοση μαθημάτων. Οι πλατφόρμες αυτές, και όχι μόνο, παρέχουν τα εκπαιδευτικά εργαλεία εκείνα, μέσω των οποίων μπορεί να υλοποιηθεί μια εξ' αποστάσεως διαδικασία αξιολόγησης. Παρακάτω θα δούμε μερικά από αυτά τα εργαλεία ώστε να κατανοήσουμε τις συγκεκριμένες δυνατότητες που έχει η κάθε πλατφόρμα και να εξετάσουμε τα σημεία στα οποία διαφοροποιούνται.

2.2.1 Open Eclass, σε real time, με χρονόμετρο

Το Open Eclass αποτελώντας μια ολοκληρωμένη λύση “ψηφιακής τάξης”, είναι φυσικό ότι θα ενσωμάτωνε λειτουργίες εξ' αποστάσεως εξέτασης. Πέραν από το ανέβασμα των εργασιών που κάνουν οι μαθητές/φοιτητές, που κι αυτό θεωρείται κομμάτι της εκπαιδευτικής αξιολόγησης, παρέχει και ερωτήσεις εντός της ιστοσελίδας. Οι ερωτήσεις αυτές μπορεί να είναι είτε πολλαπλής επιλογής και σωστού-λάθους, είτε ανάπτυξης. Ο εκπαιδευτικός έχει επίσης τη δυνατότητα να προσθέσει χρονόμετρο, ώστε οι μαθητές/φοιτητές να γνωρίζουν ανά πάσα στιγμή πόσος είναι ο εναπομείναντας χρόνος. Μπορεί να ακούγεται αγχωτικό, ωστόσο οι εξεταζόμενοι έχοντας μπροστά στα μάτια τους αυτήν την πληροφορία μπορεί να οργανώσουν καλύτερα την ώρα που θα αφιερώσουν για το κάθε θέμα, ώστε να προλάβουν να απαντήσουν σε όλα τα θέματα. Ένα πολύ σημαντικό πλεονέκτημα της μεθόδου αυτή είναι πως ο εξεταζόμενος δε χρειάζεται να κατεβάσει, να επεξεργαστεί και εν συνεχεία να ανεβάσει κάποιο αρχείο στη σελίδα. Η χρήση του ψηφιακού αρχείου, ενώ είναι φαινομενικά πιο ασφαλής, υπό την έννοια ότι δεν επηρεάζεται από μια ενδεχόμενη διακοπή της σύνδεσης του internet, ίσως δυσκολέψει κάποιους εξεταζόμενους που δε θα ξέρουν αν το έχουν συμπληρώσει και ανεβάσει σωστά. Το μόνο αρνητικό στη συγκεκριμένη μέθοδο εξ' αποστάσεως εξέτασης, όπως αναφέρθηκε προηγουμένως, είναι ο κίνδυνος της διακοπής της σύνδεσης του internet, μιας και πρόκειται καθαρά για online εξέταση. Ωστόσο, αξίζει να σημειωθεί, ότι η πλατφόρμα του Open Eclass έχει προνοήσει για τέτοιου είδους τεχνική δυσκολία, καθώς οι απαντήσεις μπορούν να διατηρηθούν έως και 5 λεπτά από τη στιγμή που θα αποσυνδεθεί ο εξεταζόμενος. Αν δεν είναι εφικτό να συνδεθεί ξανά εντός 5 λεπτών, οι απαντήσεις δεν αποθηκεύονται και χάνονται. Στο κακό αυτό σενάριο, ο εξεταστής θα πρέπει να αναζητήσει μια εναλλακτική λύση αξιολόγησης των μαθητών/φοιτητών που είχαν αυτήν την ατυχία, είτε μέσω προφορικής εξέτασης, είτε σύντομης επαναληπτικής εξέτασης. Μια καλή λύση όμως, ώστε να είναι βέβαιο πως ο εξεταζόμενος θα συνδεθεί εντός 5 λεπτών, είναι να ενεργοποιήσει το mobile hotspot στο smartphone του, και να συνδεθεί έτσι, αν φυσικά διαθέτει τις απαιτούμενες τεχνικές γνώσεις. Εναλλακτικά, αν η εξέταση περιέχει μόνο ερωτήσεις Σ-Λ ή πολλαπλής επιλογής, ερωτήσεις δηλαδή που δεν απαιτούν γράψιμο κειμένου, μπορεί να συνδεθεί απευθείας από το κινητό του τηλέφωνο μέσω δεδομένων, ώστε η εξέταση να συνεχιστεί κανονικά. Η λύση των ερωτήσεων στην ιστοσελίδα του Open Eclass, σε πραγματικό χρόνο με τη λειτουργία του χρονομέτρου, αποτελεί μια εξαιρετικά επιλογή υλοποίησης σύγχρονης εξέτασης και δείχνει τις ποικίλες δυνατότητες που παρέχει το Open Eclass.

2.2.2 Open Eclass, με παράδοση ψηφιακού εγγράφου (word) με καθορισμένο χρόνο.

Το Open Eclass, εκτός από την σύγχρονη, προσφέρει και δυνατότητα ασύγχρονης εξ' αποστάσεως εξέταση, μέσω του ανεβάσματος ψηφιακού αρχείου στην ιστοσελίδα του μαθήματος. Ο δάσκαλος/καθηγητής μπορεί να ανεβάσει τις ερωτήσεις, είτε σε αρχείο word και να πει στους εξεταζόμενους να το συμπληρώσουν, είτε σε μορφή pdf και οι εκπαιδευόμενοι να ανεβάσουν ξεχωριστό αρχείο ή ακόμα και φωτογραφίες με τις απαντήσεις τους. Η λειτουργία αυτής της μεθόδου εξέτασης έχει την ονομασία "Εργασίες" στο Open Eclass, και φαίνεται στην παρακάτω εικόνα (Εικόνα 29):

Τίτλος	Προθεσμία υποβολής	Έχει αποσταλεί	Βαθμός
Εργασία 2021-2022	Κυριακή 12 Ιουνίου 2022 - 11:59 μ.μ. (έχει λήξει)	<input checked="" type="checkbox"/>	-

Εικόνα 29: Λειτουργία "Εργασίες" (*image source: eclass.uniwa.gr*)

Όπως μπορούμε να παρατηρήσουμε, πέραν του τίτλου εργασίας, υπάρχει και η προθεσμία υποβολής, που προφανώς ορίζεται από τον διδάσκοντα, η οποία δείχνει και την ακριβή ώρα λήξης της εξέτασης. Επιπροσθέτως, ένα πολύ χρήσιμο χαρακτηριστικό είναι το πεδίο "Έχει αποσταλεί", στο οποίο αν υπάρχει τικ (✓), ο εξεταζόμενος γνωρίζει ότι έχει υποβάλει επιτυχώς το αρχείο με τις απαντήσεις του. Στο τελευταίο πεδίο, βλέπουμε ότι μπορεί να αναρτηθεί ο βαθμός από τον εκπαιδευτικό. Μπορεί ο δάσκαλος/καθηγητής να αναρτήσει τις βαθμολογίες σε ένα συγκεντρωτικό αρχείο αντί του συγκεκριμένου πεδίου, αλλά αυτό είναι καθαρά στην επιλογή του. Όταν ο εξεταζόμενος πατήσει στο σημείο που λέει "Εργασία 2021-2022", το οποίο φυσικά αλλάζει ανάλογα με το μάθημα, μεταφέρεται σε μία δεύτερη σελίδα, της οποίας το πρώτο μέρος φαίνεται στην επόμενη εικόνα (Εικόνα 30):

Στοιχεία εργασίας	
Τίτλος:	Εργασία 2021-2022
Αρχείο:	Project_2021_2022 .pdf
Μέγιστη βαθμολογία:	10
Τύπος Βαθμολογίας:	Αριθμός
Ημερομηνία έναρξης:	Δευτέρα 16 Μαΐου 2022 - 4:06 μ.μ.
Προθεσμία υποβολής:	Κυριακή 12 Ιουνίου 2022 - 11:59 μ.μ. (η προθεσμία έχει λήξει)
Τύπος εργασίας:	Ατομική εργασία

Εικόνα 30: Στοιχεία Εργασίας (*image source: eclass.uniwa.gr*)

Το πρώτο μέρος της δεύτερης σελίδας, περιέχει τις γενικές πληροφορίες για την εργασία. Κάτω από το όνομα βλέπουμε ότι υπάρχει το “Αρχείο”. Εκεί ο εξεταστής ανεβάζει το αρχείο με τις ερωτήσεις, ώστε να το κατεβάσουν οι εξεταζόμενοι. Έπειτα, υπάρχει η μέγιστη βαθμολογία που μπορεί να υπάρξει για τη συγκεκριμένη εξέταση καθώς και ο τύπος βαθμολογίας. Εν συνεχεία υπάρχει η ημερομηνία και ώρα έναρξης, καθώς και η προθεσμία υποβολής, με το χαρακτηριστικό μήνυμα με κόκκινα γράμματα, στην περίπτωση που έχει λήξει. Τέλος, επισημαίνεται ο τύπος της εργασίας, που όταν πρόκειται για εξέταση, και όχι παράδοση εργασίας, συνήθως αφορά ατομική εργασία. Το δεύτερο μέρος της δεύτερης σελίδας έχει να κάνει με τα στοιχεία υποβολής εργασίας:

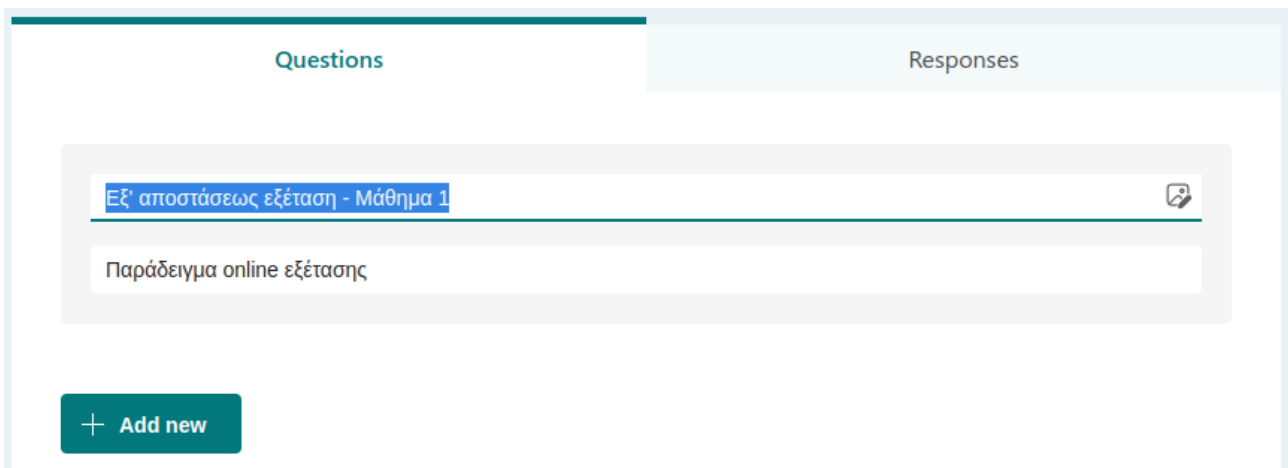
Στοιχεία υποβολής εργασίας	
Κατάσταση υποβολής εργασίας:	Η εργασία αυτή έχει ήδη υποβληθεί.
Βαθμός:	
Σχόλια βαθμολογητή:	
Ημ/νία αποστολής:	Πέμπτη 9 Ιουνίου 2022 - 11:59 μ.μ.
Αρχείο:	Εργασία - Συστήματα ευφυούς διαχείρισης πόρων και υποδομών στο Διαδίκτυο των Αντικειμένων.pdf

Εικόνα 31: Στοιχεία υποβολής εργασίας (*image source: eclass.uniwa.gr*)

Στα στοιχεία αυτά, υπάρχει η κατάσταση υποβολής εργασίας, η οποία ενημερώνει τον εξεταζόμενο για την επιτυχή υποβολή των απαντήσεών του, καθώς και για τον βαθμό του. Εν συνεχεία, υπάρχουν τα προαιρετικά σχόλια του βαθμολογητή, με τυχόν παρατηρήσεις που κρίνει ότι πρέπει να προσθέσει αναφορικά με την επίδοση του εκάστοτε εξεταζόμενου. Επιπροσθέτως, υπάρχει η ημερομηνία αποστολής, που αναφέρεται στην ημερομηνία που ο εξεταζόμενος υπέβαλε την εργασία του, καθώς και το filename του αρχείου που ανέβασε. Στο επόμενο μέρος της σελίδας, ο εξεταζόμενος επιλέγει από τον υπολογιστή του το αρχείο που θα ανεβάσει, πατώντας έπειτα “Υποβολή”. Να σημειωθεί πως, αν ανεβάσει εκ νέου το αρχείο, το προηγούμενο θα διαγραφεί.

2.2.3 Microsoft Forms

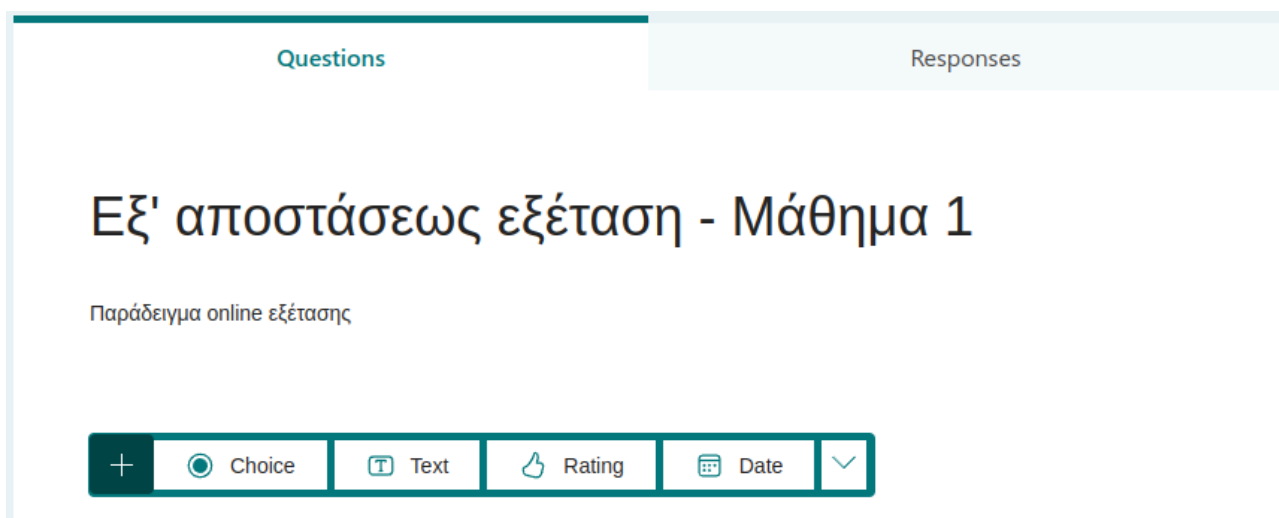
Ενώ η πιο γνωστή εφαρμογή της Microsoft αναφορικά με την εκπαίδευση είναι το Teams, το οποίο γνώρισε τόσο μεγάλη χρήση στην περίοδο της πανδημίας που η εταιρία το έβαλε σαν προεγκατεστημένη εφαρμογή στα Windows 11, για τις εξετάσεις καταλληλότερο είναι το Forms. Φυσικά, το Teams συνεισφέρει κι αυτό στη διαδικασία της εξ' αποστάσεως αξιολόγησης με τις δυνατότητες της βιντεοκλήσης που διαθέτει. Για παράδειγμα, μπορεί οι φοιτητές να συμπληρώνουν ένα αρχείο word αλλά να γίνεται ταυτόχρονα βιντεοκλήση ώστε να βλέπει ο εξεταστής ότι δεν παίρνουν βοήθεια από κάποιο άλλο μέλος της οικογένειάς τους ή από κάποιον φίλο τους στο τηλέφωνο. Υπάρχει φυσικά και το Office Online, μέσω του οποίου ο μαθητής/φοιτητής συνδέεται στον ακαδημαϊκό λογαριασμό του και δημιουργεί και επεξεργάζεται ένα αρχείο word ή excel, το οποίο μετά μπορεί να το αποστείλει στον εξεταστή απευθείας. Ωστόσο, το Microsoft Forms, είναι αφητηριακά σχεδιασμένο για online εξετάσεις. Στη σελίδα του Forms, ο εκπαιδευτικός επιλέγει τη δημιουργία νέας φόρμας και οδηγείται στην παρακάτω σελίδα (Εικόνα 32):



Εικόνα 32: Δημιουργία νέας φόρμας στο MS Forms (*image source: forms.office.com*)

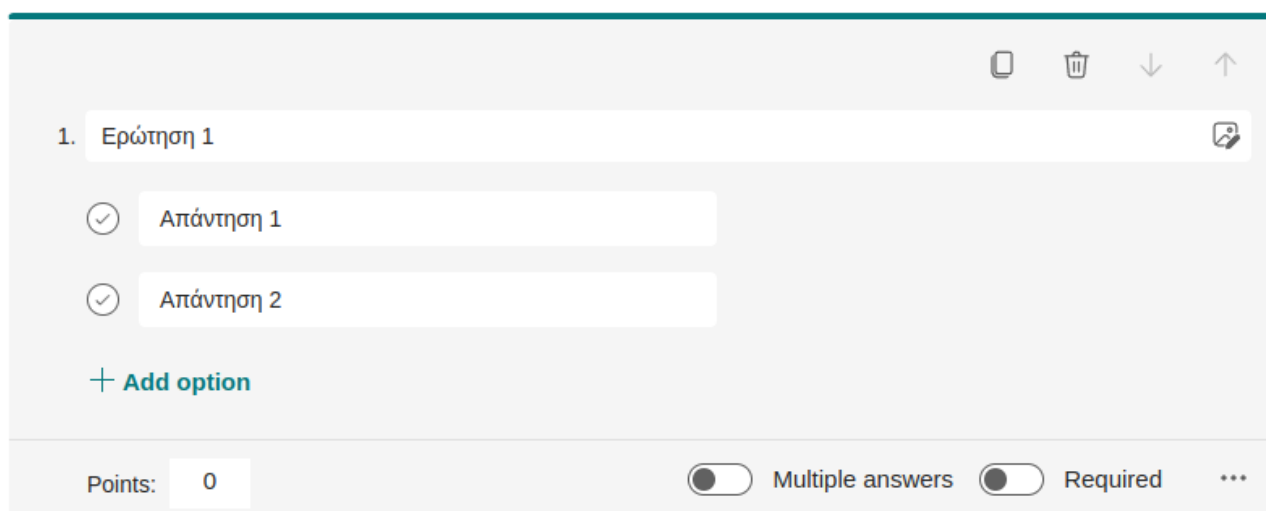
Στην παραπάνω εικόνα βλέπουμε ότι υπάρχουν 2 καρτέλες, μία με τις ερωτήσεις (questions) και μία με τις απαντήσεις (responses). Όπως παρατηρούμε, δίνεται η δυνατότητα ονομασία της φόρμας ώστε να γράψει ο εκπαιδευτικός τον τίτλο του μαθήματος, όπως εδώ που το ονομάσαμε “Εξ’ αποστάσεως εξέταση – Μάθημα 1”. Επιπροσθέτως, μπορεί να προστεθεί και περιγραφή της εξέτασης, για παράδειγμα “Επαναληπτική εξέταση”.

Πατώντας το κουμπί “Add new”, δηλαδή προσθήκη νέας ερώτησης, εμφανίζονται οι παρακάτω επιλογές:



Εικόνα 33: Επιλογές τύπου ερώτησης στο MS Forms (*image source: forms.office.com*)

Όπως μπορούμε να δούμε, υπάρχει η δυνατότητα για τέσσερις τύπους ερωτήσεων και απαντήσεων. Ο πρώτος είναι ο “Choice”, δηλαδή πολλαπλής επιλογής και όταν το επιλέξουμε ανοίγει το παρακάτω παράθυρο (Εικόνα 34):



Εικόνα 34: Τύπος ερώτησης "Choice" (Επιλογή) (*image source: forms.office.com*)

Παρατηρούμε ότι υπάρχουν διάφορες δυνατότητες. Στο πρώτο κουτάκι ο δάσκαλος/καθηγητής γράφει την ερώτηση κι εν συνεχεία προσφέρει τις απαντήσεις πατώντας το “Add option” (Προσθήκη επιλογής). Μπορούν να οριστούν οι βαθμοί που θα πιάνει η συγκεκριμένη ερώτηση, καθώς επίσης αν είναι υποχρεωτική και αν υπάρχουν παραπάνω από μία σωστές απαντήσεις. Φυσικά, αν ο εξεταστής μετανιώσει για την ερώτηση, μπορεί να τη διαγράψει πατώντας το εικονίδιο του σκουπιδοτενεκέ πάνω δεξιά.

Στη συνέχεια έχουμε τις επόμενες τρεις επιλογές, δηλαδή τις ερωτήσεις ανάπτυξης (text), της αξιολόγησης (rating) και της ημερομηνίας (date). Οι δυνατότητες και οι επιλογές που δίνουν είναι αντίστοιχες της προαναφερθείσας ερώτησης πολλαπλής επιλογής, συνεπώς δε θα επεκταθούμε περαιτέρω. Συνολικά, χρησιμοποιώντας κάποιος και τους τέσσερις τύπους ερωτήσεων, παίρνει ένα αποτέλεσμα το οποίο μοιάζει κάπως έτσι (Εικόνα 35):

The image shows a screenshot of the 'Questions' tab in MS Forms. It displays four different question types:

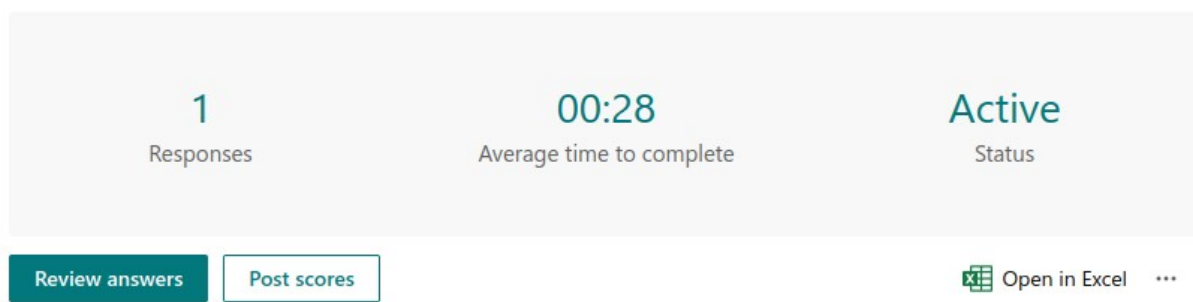
- 1. Ερώτηση 1 - Πολλαπλής επιλογής**: A multiple-choice question with two radio button options: 'Απάντηση 1' and 'Απάντηση 2'.
- 2. Ερώτηση 2 - Ανάπτυξης**: A text question with a grey background and a text input field containing the placeholder 'Enter your answer'. A three-dot menu icon is visible to the right of the question title.
- 3. Ερώτηση 3 - Αξιολόγηση**: A rating question with five empty star icons for selection.
- 4. Ερώτηση 4 - Ημερομηνία**: A date question with a text input field containing the placeholder 'Please input date (M/d/yyyy)' and a calendar icon on the right.

At the bottom left, there is a teal button with a plus sign and the text '+ Add new'.

Εικόνα 35: Όλοι οι τύποι των ερωτήσεων του MS Forms (*image source: forms.office.com*)

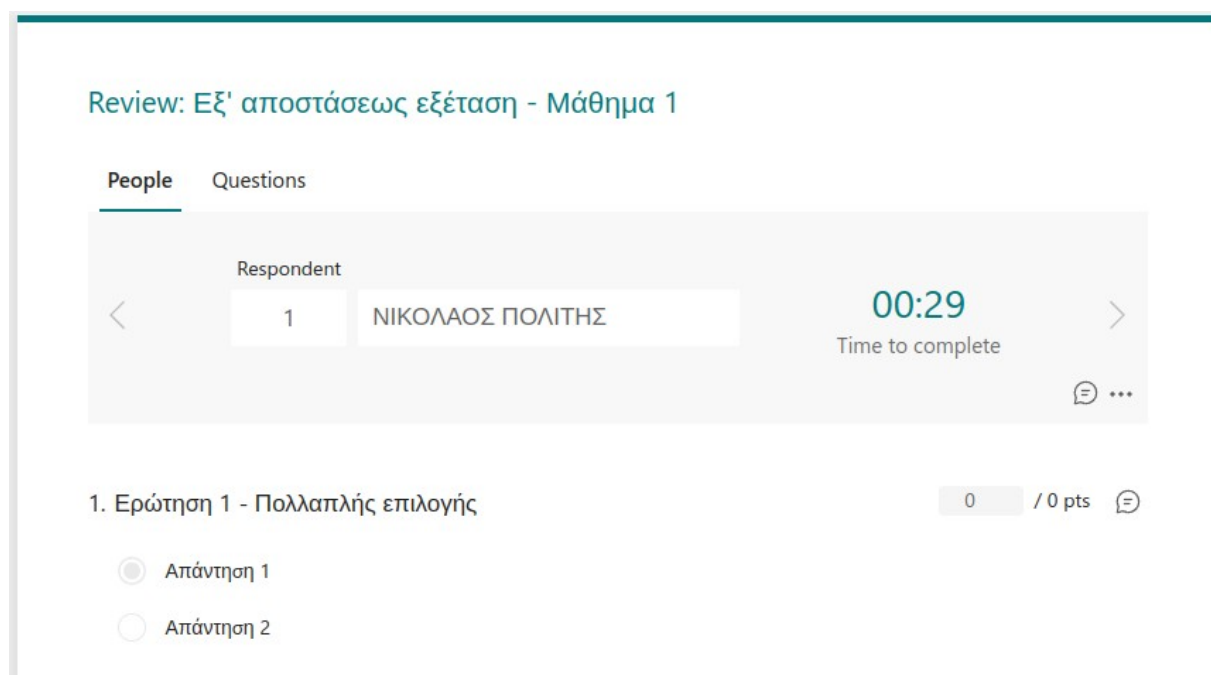
Συνεπώς, μία online εξέταση μπορεί να είναι συνδυαστική και να εμπεριέχει όλους τους τύπους των ερωτήσεων. Αξίζει να σημειωθεί, ότι υπάρχει η δυνατότητα της προσθήκης χρονομέτρου, κάτι αντίστοιχο με το χρονόμετρο του Open Eclass. Όταν όλοι οι μαθητές/φοιτητές απαντήσουν, οι απαντήσεις και τα ανάλογα στατιστικά στοιχεία θα εμφανιστούν στην καρτέλα Responses, την οποία θα εξετάσουμε στη συνέχεια.

Εξ' αποστάσεως εξέταση - Μάθημα 1



Εικόνα 36: Στατιστικά στοιχεία απαντήσεων (*image source: forms.office.com*)

Στη συγκεκριμένη καρτέλα, ο εκπαιδευτικός λαμβάνει διάφορες πληροφορίες όπως πόσες απαντήσεις δόθηκαν, το μέσο όρο που έκαναν για να απαντηθούν, καθώς και το status. Ο εξεταστής μπορεί επίσης να δει πόσο χρόνο έκανε ο κάθε εξεταζόμενος ξεχωριστά. Τα στατιστικά αυτά στοιχεία δε θα είχε τη δυνατότητα να τα έχει σε μια δια ζώσης εξέταση. Με την αξιολόγηση των απαντήσεων (Review answers) ο εξεταστής μπορεί να διορθώσει το ψηφιακό γραπτό του/της κάθε εξεταζόμενου/νης, όπως φαίνεται στη συνέχεια (Εικόνα 37):



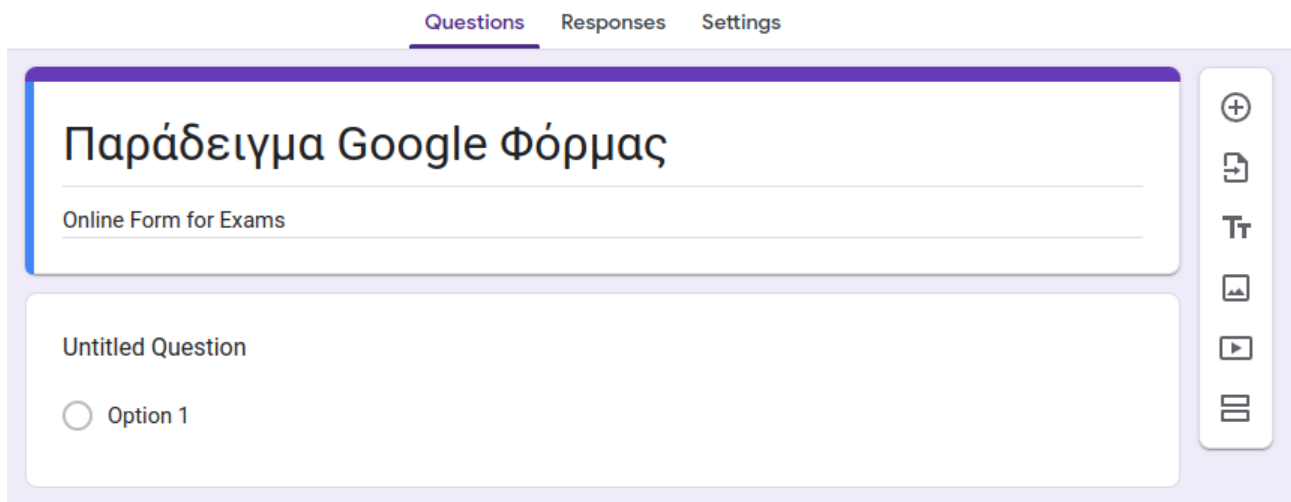
Εικόνα 37: Διόρθωση γραπτού μαθητή/φοιτητή (*image source: forms.office.com*)

Για μια συγκεκριμένη ερώτηση, ο καθηγητής μπορεί να ορίσει τους βαθμούς τους οποίους κέρδισε η απάντηση του φοιτητή, και πατώντας το εικονίδιο του διαλόγου έχει τη δυνατότητα να αφήσει σχόλια για τη συγκεκριμένη ερώτηση και μόνο. Πατώντας το ίδιο εικονίδιο, κάτω από το time to complete, ο εξεταστής στο τέλος της διόρθωσης μπορεί να δώσει συνολικά σχόλια για τη γενική επίδοση του εξεταζόμενου. Τέλος, ο εξεταστής μπορεί να κοινοποιήσει τα αποτελέσματα της επίδοσης σε όλους τους εξεταζόμενους επιλέγοντας το “Post scores” (Εικόνα 36).

2.2.4 Google Forms

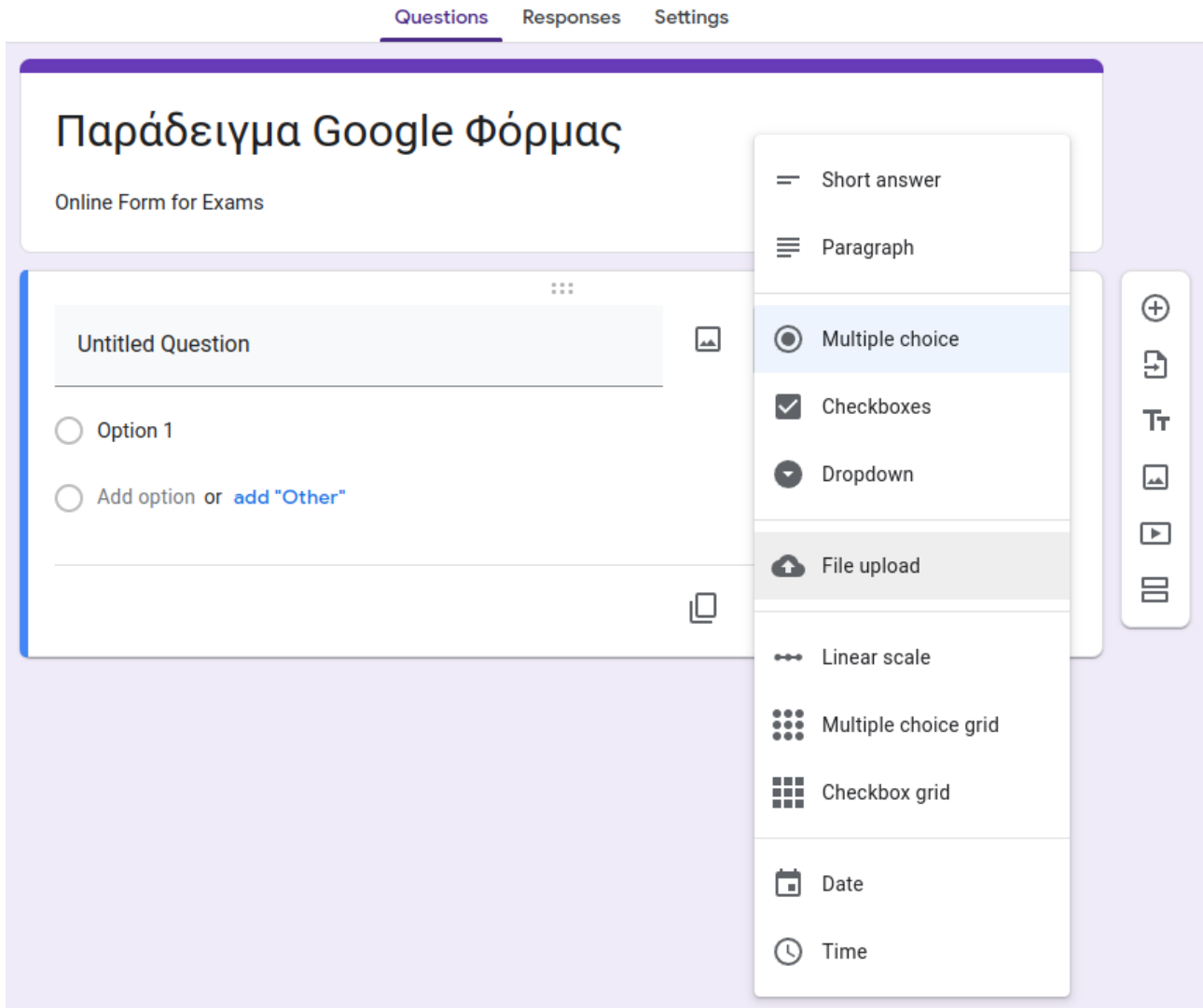
Η Google, όπως αντίστοιχα και η Microsoft, διαθέτει και αυτή με τη σειρά της εφαρμογή ειδική για εξ' αποστάσεως εξέταση, ονόματι Google Forms. Αξίζει να σημειωθεί ότι η Google παρέχει και τη δική της office suite, τα λεγόμενα Google Docs, όπως άλλωστε και η Microsoft με το Office Online. Η λειτουργικότητα των Google Docs επιτρέπει στους χρήστες να δημιουργούν online αρχεία που μπορούν να τα στείλουν στον εκπαιδευτικό, ώστε να βαθμολογηθούν. Το Google Forms όμως αποτελεί ένα εξειδικευμένο εργαλείο για την απομακρυσμένη εκπαιδευτική αξιολόγηση των μαθητών/φοιτητών. Παρακάτω θα δούμε τις δυνατότητες και τις επιλογές που προσφέρει η συγκεκριμένη πλατφόρμα.

Για να δημιουργήσουμε ένα ψηφιακό online διαγώνισμα πατάμε “Δημιουργία νέας φόρμας” και οδηγούμαστε στην παρακάτω σελίδα:



Εικόνα 38: Τίτλος και περιγραφή Google φόρμας (*image source: docs.google.com*)

Στην παραπάνω εικόνα (Εικόνα 38) βλέπουμε την πρώτη από τις τρεις καρτέλες, που έχει όνομα Questions (Ερωτήσεις). Εδώ, δίνεται η δυνατότητα να δοθεί ο τίτλος της εξέτασης, ο οποίος προφανώς και θα είναι ο τίτλος του μαθήματος, καθώς και μια σύντομη περιγραφή, την οποία ο διδάσκοντας μπορεί ή όχι να παραλείψει. Στην πλαϊνή στήλη βλέπουμε μια πληθώρα επιλογών, με την πρώτη, το εικονίδιο του συν, να σημαίνει την προσθήκη των ερωτήσεων, τη δεύτερη την εισαγωγή ερωτήσεων και την τρίτη να χρησιμοποιείται για την εισαγωγή τίτλου και περιγραφής. Η τέταρτη είναι για την εισαγωγή μιας εικόνας, ενώ η πέμπτη για την εισαγωγή ενός βίντεο. Η τελευταία είναι για την εισαγωγή ενός καινούργιου section (τομέα). Στο σημείο αυτό είναι εξαιρετικά σημαντικό να σημειωθεί, ότι για να μετατραπεί αυτό το ερωτηματολόγιο σε διαγώνισμα, με δυνατότητες βαθμολόγησης και feedback από τον καθηγητή, θα πρέπει να ενεργοποιηθεί μια ρύθμιση, την οποία θα δούμε στη συνέχεια. Πατώντας στο πεδίο που λέει “Untitled Question”, δηλαδή ερώτηση χωρίς τίτλο, εμφανίζεται το παρακάτω μενού (Εικόνα 39):



Εικόνα 39: Τύποι ερωτήσεων μιας Google φόρμας (*image source: docs.google.com*)

Παρατηρούμε τους πολλούς και ποικίλους τύπους ερωτήσεων που ο εκάστοτε εξεταστής μπορεί να εισάγει. Θα αναφερθούμε σε μερικούς από αυτούς, όπως είναι η ερώτηση σύντομης ανάπτυξης (short answer), η ερώτηση ανάπτυξης (Paragraph) και η ερώτηση πολλαπλής επιλογής (Multiple choice). Προσθέτοντας αυτούς τους τύπους των ερωτήσεων, λαμβάνουμε το παρακάτω αποτέλεσμα (Εικόνα 40):

Ερώτηση σύντομης ανάπτυξης

Your answer

Ερώτηση ανάπτυξης

Your answer

Ερώτηση πολλαπλής επιλογής

Επιλογή 1

Επιλογή 2

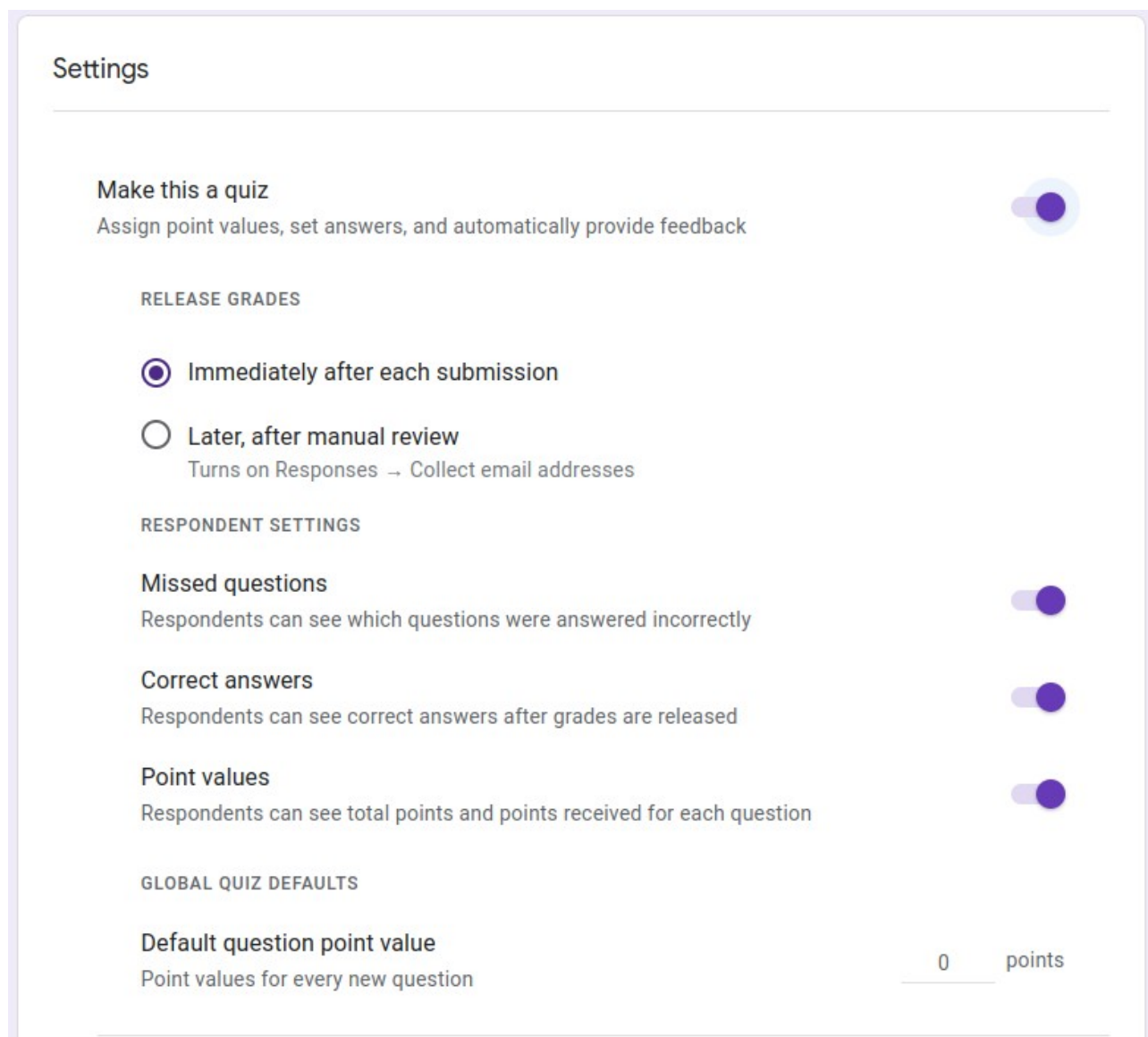
Submit

Clear form

Εικόνα 40: Παράδειγμα Google φόρμας (*image source: docs.google.com*)

Υπάρχουν κι άλλες διαθέσιμες επιλογές φυσικά, όπως είναι οι ερωτήσεις με checkboxes αλλά και το ανέβασμα ξεχωριστών αρχείων, όπως είναι μια φωτογραφία με τη χειρόγραφη απάντηση του φοιτητή ή ένα ξεχωριστό αρχείο word. Όπως βλέπουμε οι τύποι των ερωτήσεων στο Google Forms είναι περισσότεροι και δίνουν μια μεγαλύτερη ευελιξία στον διδάσκοντα και στους μαθητές/φοιτητές συγκριτικά με το Microsoft Forms. Όταν οι εξεταζόμενοι έχουν συμπληρώσει όλες τις απαιτούμενες απαντήσεις τους, μπορούν να ξαναδοούν τι έχουν γράψει και να προβούν σε διορθωτικές αλλαγές κι εν συνεχεία να πατήσουν την επιλογή Submit, ώστε να καταθέσουν το ψηφιακό γραπτό τους. Οι απαντήσεις των μαθητών/φοιτητών συγκεντρώνονται συστημικά και ο εκπαιδευτικός μπορεί να τις δει και να τις βαθμολογήσει. Είναι πολύ σημαντικό στο σημείο αυτό να αναφερθεί, ότι προκειμένου να μετατραπεί το συγκεκριμένο ερωτηματολόγιο σε διαγώνισμα, θα πρέπει να αλλάξει μια ρύθμιση στην τρίτη καρτέλα ονόματι Settings.

Η επιλογή αυτή φαίνεται παρακάτω (Εικόνα 41):



Settings

Make this a quiz
Assign point values, set answers, and automatically provide feedback

RELEASE GRADES

Immediately after each submission

Later, after manual review
Turns on Responses → Collect email addresses

RESPONDENT SETTINGS

Missed questions
Respondents can see which questions were answered incorrectly

Correct answers
Respondents can see correct answers after grades are released

Point values
Respondents can see total points and points received for each question

GLOBAL QUIZ DEFAULTS

Default question point value
Point values for every new question points

Εικόνα 41: Επιλογή μετατροπής σε διαγώνισμα (*image source: docs.google.com*)

Στη σελίδα αυτή (Εικόνα 41) μπορούμε να ενεργοποιήσουμε το **Make this quiz** (Μετέτρεψε το σε διαγώνισμα) ώστε να μπορέσει ο εξεταστής να βαθμολογήσει την κάθε ερώτηση. Παρατηρούμε δυνατότητες όπως ο εξεταστής να βγάλει τους βαθμούς αμέσως μετά την υποβολή του εκάστοτε μαθητή ή να περιμένει να τους βγάλει όλους μαζί σε μεταγενέστερη ημερομηνία. Επιπροσθέτως, οι εξεταζόμενοι, μετά την γνωστοποίηση των τελικών βαθμών, μπορούν να μάθουν ποιες ερωτήσεις απάντησαν σωστά και λάθος, καθώς και πόσους βαθμούς έλαβαν σε κάθε απάντησή τους. Παρακάτω στη συγκεκριμένη σελίδα, υπάρχουν ακόμα περισσότερες επιλογές σχετικά με τις απαντήσεις των εξεταζόμενων.

Στην καρτέλα των απαντήσεων (reponses), εμφανίζεται η παρακάτω σελίδα:

The screenshot shows a Google Forms interface for a single response. At the top, it says "1 response" with a green plus icon and a menu icon. Below this, there's a toggle for "Accepting responses" which is turned on. There are three tabs: "Summary", "Question", and "Individual", with "Individual" being the active tab. Below the tabs, there's a navigation bar showing "1 of 1" and icons for print and delete. The main content area shows "0 of 0 points" and a lock icon with the text "Score not released". The question title is "Παράδειγμα Google Φόρμας" and the form type is "Online Form for Exams". The question text is "Ερώτηση σύντομης ανάπτυξης" and the answer is "test". There's a score indicator " / 0" and a link to "Add individual feedback".

Εικόνα 42: Βαθμολόγηση απαντήσεων (*image source: docs.google.com*)

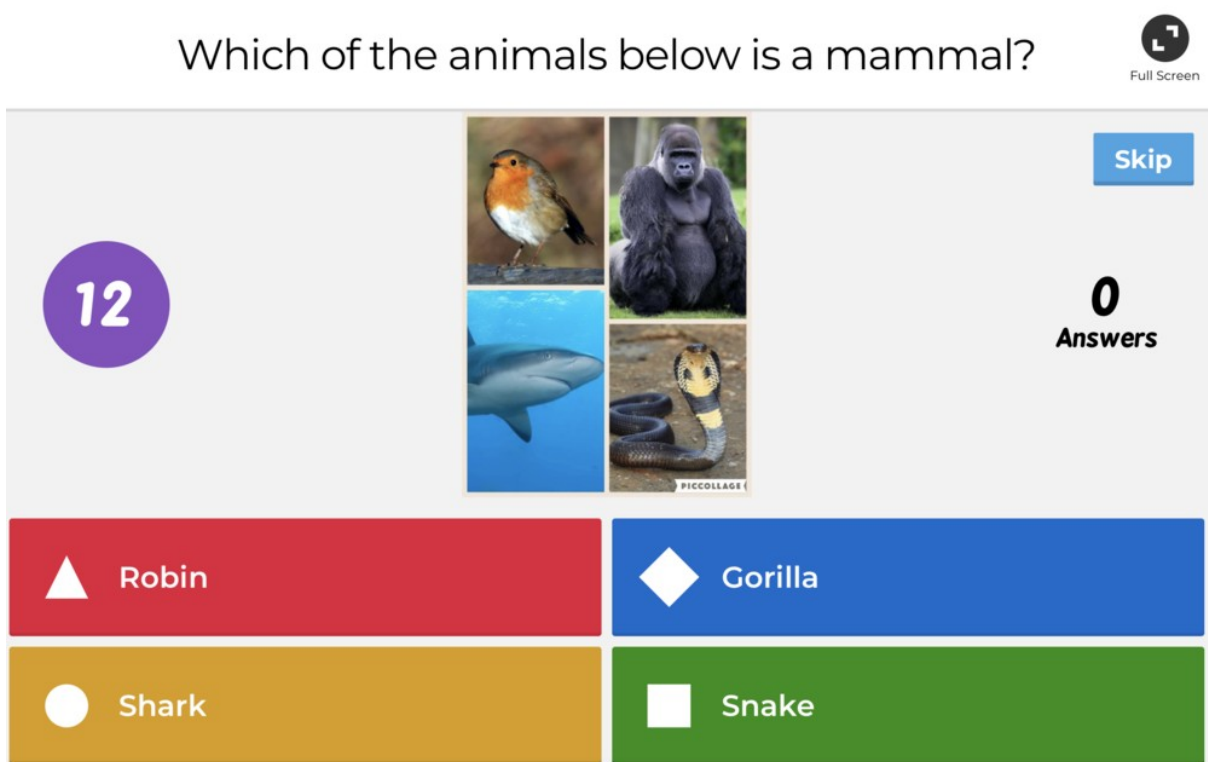
Στο πάνω μέρος της σελίδας, βλέπουμε τον συνολικό αριθμό των απαντήσεων που δόθηκαν, μια πολύ χρήσιμη δυνατότητα, καθώς με αυτόν τον τρόπο ο εξεταστής βεβαιώνεται ότι έχουν απαντήσει όλοι. Πιο κάτω βλέπουμε τη δυνατότητα ενεργοποίησης και απενεργοποίησης της αποδοχής απαντήσεων, στις περιπτώσεις έναρξης και λήξης του διαγωνίσματος αντίστοιχα. Στην καρτέλα Summary, υπάρχουν τα στατιστικά στοιχεία αναφορικά με τις απαντήσεις των μαθητών/φοιτητών αλλά και τη συνολική επίδοση του τμήματος. Στην καρτέλα Question (Ερώτηση), ο καθηγητής μπορεί να βαθμολογήσει ανά ερώτηση, ενώ στην καρτέλα Individual, μπορεί να βαθμολογήσει όλες τις ερωτήσεις ανά μαθητή//φοιτητή.

Όπως είδαμε, οι Google φόρμες, μπορούν να χρησιμοποιηθούν και ως απλά ερωτηματολόγια, όπως για παράδειγμα σε μία έρευνα που δεν υπάρχουν σωστές και λάθος απαντήσεις, παρά μόνο απόψεις. Ωστόσο, μέσω μια ρύθμισης το ερωτηματολόγιο αυτό έχει τη δυνατότητα να μετατραπεί σε κανονικό ψηφιακό διαγώνισμα, κάνοντας το ένα ιδιαίτερα χρήσιμο εκπαιδευτικό εργαλείο για την εξ' αποστάσεως εξέταση.

2.2.5 Kahoot

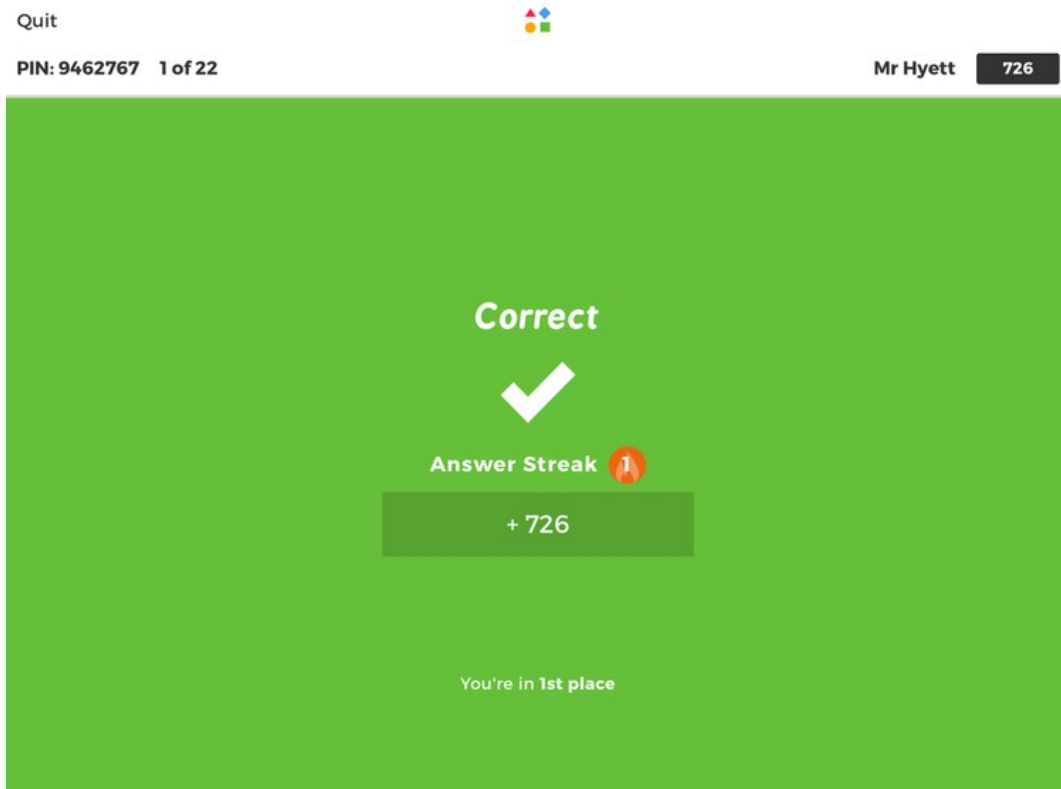
Μια ακόμα πλατφόρμα διαδικτυακής κι εξ' αποστάσεως εκπαιδευτικής αξιολόγησης αποτελεί το Kahoot. Πρόκειται για μια δωρεάν ηλεκτρονική πλατφόρμα η οποία επιτρέπει στους διδάσκοντες να δημιουργούν test. Καθώς το Kahoot είναι web-based εφαρμογή, μπορεί να λειτουργήσει παντού, είτε σε σταθερούς υπολογιστές, είτε σε φορητές συσκευές. (Hyett, 2022)

Η ταχύτητα των απαντήσεων των μαθητών/φοιτητών καταγράφεται και οι εκπαιδευτικοί μπορούν να χρησιμοποιήσουν τα δεδομένα αυτά για τη διαδικασία της αξιολόγησης. Το Kahoot είναι διαθέσιμο σε διάφορες μορφές, όπως quiz, έρευνες, προκλήσεις και συζητήσεις. Ο εξεταστής κρίνει, ανάλογα με το μάθημα που διδάσκει αλλά και την ύλη, κι επιλέγει τη βέλτιστη μορφή. Η πιο διαδεδομένη, και αυτή που θα παρατήσουμε, μορφή του Kahoot, είναι αναμφίβολα τα quiz. Στην παρακάτω εικόνα (Εικόνα 43) παρατηρούμε πώς μοιάζει ένα quiz στο Kahoot: (Hyett, 2022)



Εικόνα 43: Kahoot quiz (image source: www.hyetteducation.com)

Το Kahoot quiz είναι μια ομάδα ερωτήσεων, από δύο έως τέσσερις διαθέσιμες απαντήσεις για την κάθε ερώτηση, ώστε να επιλέξουν οι μαθητές/φοιτητές σε έναν καθορισμένο χρόνο. Η κάθε απάντηση ξεχωρίζει από τις υπόλοιπες με το δικό της χρώμα και σχήμα. Οι εκπαιδευτικοί μπορούν φυσικά να δημιουργήσουν τα δικά τους διαγωνίσματα, να χρησιμοποιήσουν και να τροποποιήσουν quiz που έφτιαξαν άλλοι συνάδελφοι τους. Όταν δημιουργηθεί το Kahoot quiz, οι εκπαιδευόμενοι επισκέπτονται την ιστοσελίδα <https://kahoot.it> και εισάγουν τον κωδικό του παιχνιδιού, game pin, στο πρώτο πεδίο, αλλά και το όνομα τους στο δεύτερο. Όταν συνδεθούν όλοι οι εξεταζόμενοι, μπορεί να αρχίσει η εξέταση. Είναι σημαντικό να αναφέρουμε ότι η σειρά των ερωτήσεων αλλάζει κάθε φορά, ώστε να μην υπάρχει η δυνατότητα της απομνημόνευσης των χρωμάτων ή των σχημάτων, στην περίπτωση που το συγκεκριμένο διαγώνισμα επαναχρησιμοποιηθεί. (Hyett, 2022)



Εικόνα 44: Αξιολόγηση απαντήσεων (*image source: www.hyetteducation.com*)

Οι εξεταζόμενοι μπορούν να κερδίσουν έως και 1000 βαθμούς, ανάλογα με την ταχύτητα και την ορθότητα των απαντήσεων που έδωσαν. Αν η απάντηση είναι σωστή, οι εκπαιδευόμενοι θα δουν μία πράσινη εικόνα (Εικόνα 44), ενώ σε μια λάθος επιλογή θα τους εμφανιστεί μια κόκκινη οθόνη. Στο τέλος της εξέτασης δημιουργείται αυτόματα ένας πίνακας με τους πέντε κορυφαίους μαθητές/φοιτητές, οι όποιοι κατάφεραν να απαντήσουν σωστά και πιο γρήγορα συγκριτικά με τους υπολοίπους. Φυσικά, ένα τέτοιο χαρακτηριστικό ίσως να μη βρίσκει σύμφωνους όλους τους εκπαιδευτικούς, καθώς προωθεί τον άμεσο ανταγωνισμό μεταξύ των εξεταζόμενων και ίσως προκαλέσει “διαμάχες”. Κάποιοι άλλοι εκπαιδευτικοί ωστόσο, ενδεχομένως το θεωρήσουν ένα εργαλείο για να προκαλέσουν το πείσμα των μαθητών και τον υγιή ανταγωνισμό, ώστε να βελτιωθούν και να κατακτήσουν μια θέση στους πέντε πρώτους. Η επιλογή αυτή είναι στην κρίση του διδάσκοντα, και φυσικά εξαιρετικά σημαντικό ρόλο στο αν θα το χρησιμοποιήσει παίζει και το τμήμα που έχει. (Hyett, 2022)

Όταν ολοκληρωθεί η εξέταση, τα δεδομένα και τα στατιστικά στοιχεία του Kahoot quiz, μπορούν να καταγραφούν σε ένα Excel ή σε ένα αρχείο CSV. Ο διδάσκοντας βλέποντας ποιες ερωτήσεις απαντήθηκαν σωστά και ποιες λάθος, καθώς και το πόσο γρήγορα έχουν απαντηθεί, μπορεί να αναπροσαρμόσει την διδασκαλία του, ώστε να εστιάσει στα σημεία αυτά που οι μαθητές υστερούν. (Hyett, 2022)

Μερικά ιδιαίτερα χρήσιμα χαρακτηριστικά και λειτουργίες του Kahoot αποτελούν τα παρακάτω:

- *Ghost*: Επιτρέπει στους μαθητές/φοιτητές να διαγωνιστούν εναντίον των προηγούμενων δικών τους επιδόσεων, στην προσπάθεια τους να αυξήσουν τη βαθμολογία τους και να βελτιωθούν. Η επανάληψη των quiz, εμβαθύνει τις γνώσεις τους και τις κάνει κτήμα τους, επιτρέποντας τους να προχωρήσουν σε πιο δύσκολες έννοιες.
- *Ανάλυση*: Όπως αναφέρθηκε και προηγουμένως, μέσω των αποτελεσμάτων και των στατιστικών στοιχείων, οι διδάσκοντες έχουν τη δυνατότητα να παρατηρήσουν ποιες ερωτήσεις δυσκολεύουν τους μαθητές και συνεπώς ποια είναι εκείνα τα σημεία στην ύλη που πρέπει να εστιάσουν.
- *Συνεργασία*: Υπάρχει η δυνατότητα ο διδάσκοντας να χρησιμοποιήσει Kahoot quiz, τα οποία έχουν δημιουργήσει άλλοι συνάδελφοι τους, και το αντίστροφο, ώστε να αλληλοβοηθηθούν. Επιπροσθέτως, μπορεί να ενώσει πολλά διαφορετικά quiz, ώστε να δημιουργηθεί ένα ακόμα πιο μεγάλο και περίπλοκο διαγώνισμα, αυξάνοντας έτσι την πρόκληση για τους εξεταζόμενους.
- *Αρχική αξιολόγηση*: Τα Kahoot quiz είναι εξαιρετικά χρήσιμα όταν ο δάσκαλος/καθηγητής, πριν ξεκινήσει να διδάξει ένα μάθημα, θέλει να δει το επίπεδο του τμήματος, ειδικά αν δεν έχει δουλέψει ξανά με το συγκεκριμένο τμήμα. Ανάλογα με τα αποτελέσματα, θα αλλάξει τον τρόπο διδασκαλίας του έτσι ώστε να ανταποκρίνεται στο επίπεδο της τάξης. Αν δει ότι οι μαθητές/φοιτητές είναι σε ένα αρκετά καλό επίπεδο, θα τους διδάξει πιο προχωρημένη ύλη, ενώ σε αντίθετη περίπτωση, θα τους ξεκινήσει από τα πολύ βασικά.
- *Χρήση πολυμέσων*: Η χρήση πολυμέσων, όπως για παράδειγμα βίντεο από το YouTube, είναι πολύ εύκολη στο Kahoot. Με αυτό το χαρακτηριστικό, οι εξεταζόμενοι παράλληλα μαθαίνουν ενώ παρακολουθούν. Είναι δυνατή και η προσθήκη εικόνων, όπως επίσης και η προσθήκη σκίτσων, προσφέροντας πλήρη ελευθερία στον εκπαιδευτικό να διαμορφώσει τις ερωτήσεις ανάλογα με τις ανάγκες του μαθήματος και την ύλη.

(Edwards, 2022)

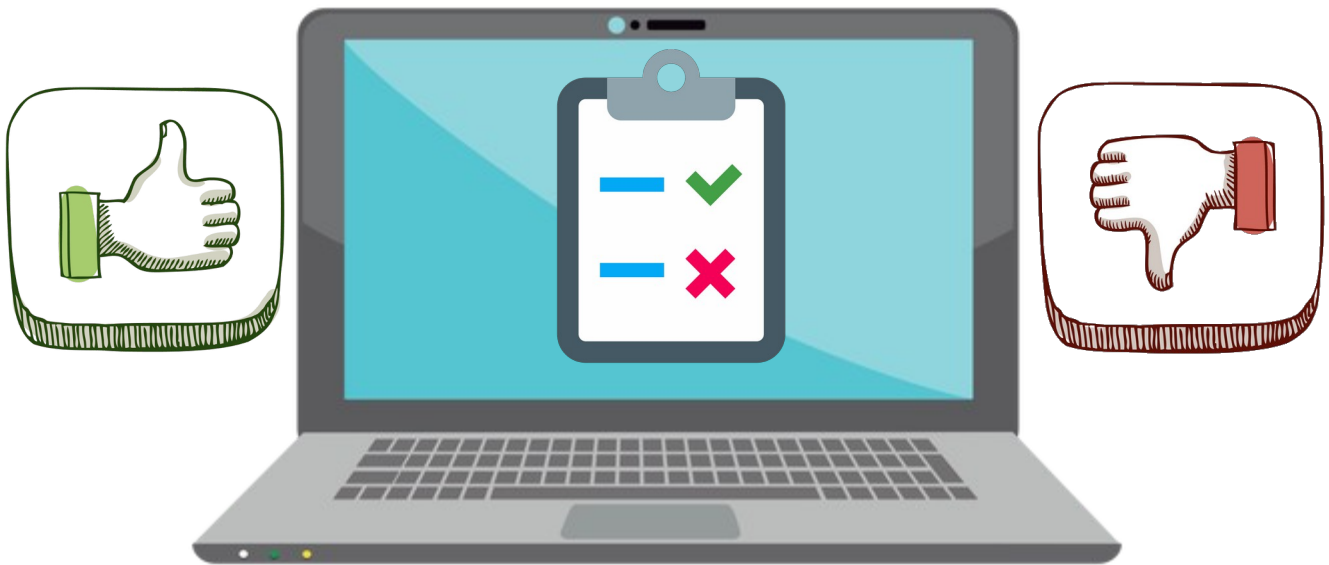
2.2.6 Βιντεοκλήση (Viber, Skype) με συζήτηση-ερωτήσεις, με ομάδα συγκεκριμένου αριθμού ατόμων

Αναμφίβολα, ένας από τους διαδεδομένους και δημοφιλείς τρόπους εξ' αποστάσεως εξέτασης, ειδικά στην αρχή που τα εκπαιδευτικά ιδρύματα δεν είχαν την εμπειρία που έχουν σήμερα, ήταν η βιντεοκλήση σε διάφορες πλατφόρμες, συμπεριλαμβανομένων του Viber, του Skype και του Webex. Ειδικά στην περίοδο των πρώτων μηνών της πανδημίας, κατά την οποία έπρεπε να βρεθεί μια γρήγορη και εύκολη τεχνική λύση, χωρίς να δυσκολέψει όλους τους εμπλεκόμενους, η βιντεοκλήση υιοθετήθηκε αμέσως. Τόσο οι εκπαιδευτικοί, όσο και οι εκπαιδευόμενοι ήταν εξοικειωμένοι από την προσωπική τους χρήση στις πλατφόρμες αυτές, συνεπώς η ενσωμάτωση των εργαλείων αυτών στη μαθησιακή διαδικασία φάνταζε η καλύτερη δυνατή επιλογή. Η βιντεοκλήση, πέραν της ευκολίας, προσφέρει και μια μέθοδο ταυτοπροσωπίας, καθώς ο εξεταστής μπορεί να δει ότι πίσω από τον υπολογιστή είναι όντως ο μαθητής/φοιτητής και όχι κάποιο συγγενικό του πρόσωπο ή φίλος του, ο οποίος είναι διατεθειμένος να δώσει αυτός την εξέταση στη θέση του. Συνεπώς, αποφεύγονται τέτοια φαινόμενα αλλοίωσης της εξεταστικής διαδικασίας. Φυσικά, ο εξεταζόμενος έχει τη δυνατότητα να ανοίξει ένα επιπλέον tab στον browser του και να ψάξει την απάντηση στο διαδίκτυο. Ωστόσο, είναι στην ικανότητα του καθηγητή να θέσει ερωτήσεις που αφενός να εμπεριέχουν την ανάγκη κριτικής σκέψης, αλλά και να είναι σε τέτοια μορφή που να είναι δύσκολο να βρεθούν πληροφορίες online. Είναι απαραίτητο να σημειωθεί, ότι πριν από μια εξέταση με βιντεοκλήση, καθώς επρόκειτο να υπάρχει ανοιχτή κάμερα αλλά και ανοιχτά μικρόφωνα, θα πρέπει ο κάθε εκπαιδευόμενος, ή ο κηδεμόνας του στην περίπτωση που είναι ανήλικος, να υπογράψει μια δήλωση περί προσωπικών δεδομένων, η οποία χορηγείται από τη γραμματεία της σχολής.

Στην εξ' αποστάσεως εξέταση με βιντεοκλήση υπάρχουν δύο μέθοδοι αξιολόγησης. Η πρώτη μέθοδος, η οποία προαναφέρθηκε και σε προηγούμενη ενότητα, είναι η συμπλήρωση ψηφιακού εγγράφου. Στη μέθοδο αυτή, ο καθηγητής κλείνει την κάμερα και το μικρόφωνο του, παραμένοντας στη σύνδεση για να επιβλέπει τους εξεταζόμενους αλλά και για τη διευκρίνηση κάποιας ερώτησης ή απορίας. Ανάλογα με την πλατφόρμα που έχει επιλέξει το εκπαιδευτικό ίδρυμα, ο δάσκαλος/καθηγητής δίνει οδηγία στους μαθητές/φοιτητές να ανεβάσουν εκεί το αρχείο με τις απαντήσεις τους μετά τη λήξη της εξέτασης. Λόγων των ενδεχομένων τεχνικών δυσκολιών, ο χρόνος που διαρκεί μια εξ' αποστάσεως εξέταση είναι λίγο περισσότερος από μια αντίστοιχη διαζώσης. Ο εκπαιδευτικός πρέπει να βεβαιωθεί ότι όλοι οι εξεταζόμενοι έχουν συνδεθεί επιτυχώς πριν την έναρξη του διαγωνίσματος, ότι έχουν κατεβάσει το σωστό αρχείο των θεμάτων και φυσικά ότι τους ανοίγει κανονικά με το εκάστοτε πρόγραμμα του υπολογιστή τους. Μετά την ολοκλήρωση της εξέτασης, ο εκπαιδευτικός βεβαιώνεται ότι έχουν ανεβάσει όλοι οι εξεταζόμενοι τα αρχεία τους. Επίσης βεβαιώνεται ότι μπορεί να τα ανοίξει κανονικά και δεν είναι corrupted.

Η δεύτερη μέθοδος είναι αυτή της προφορικής εξέτασης. Ο εξεταστής κάνει λεκτικές ερωτήσεις στους εξεταζόμενους και η εξέταση έχει τη μορφή συζήτησης. Στη συγκεκριμένη μέθοδο, το τμήμα χωρίζεται σε ομάδες, οι οποίες εξετάζονται σε ξεχωριστή μεταξύ τους ώρα κι ενδεχομένως μέρα. Λόγω του διαχωρισμού αυτού, ο χρόνος διάρκειας της εξέτασης τείνει να είναι περισσότερο ελαστικός, καθώς η εξέταση μιας ομάδας μπορεί εύκολα να μεταφερθεί την επόμενη μέρα. Ωστόσο, αξίζει να σημειωθεί ότι η εξέταση αυτή ενδεχομένως να είναι περισσότερο αγχωτική, καθώς ο εξεταζόμενος καλείται να απαντήσει άμεσα, έχοντας ελάχιστο χρόνο να σκεφτεί. Δεν έχει γραπτό, στο οποίο μπορεί να επανέλθει στην ερώτηση αργότερα.

2.3 Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα εξ' αποστάσεως εξέτασης



Εικόνα 45: Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα εξ' αποστάσεως εξέτασης
(image source: www.pngegg.com)

Η εξ' αποστάσεως εκπαιδευτική αξιολόγηση, της οποίας η χρήση ολοένα και αυξάνεται, έχει πολλά θετικά αλλά και πολλά αρνητικά. Το εκάστοτε εκπαιδευτικό ίδρυμα και οι διδάσκοντες, θα πρέπει να λάβουν υπόψιν τους τα πλεονεκτήματα αλλά και τα μειονεκτήματα μιας τέτοιας διαδικασίας, για τη βέλτιστη διεξαγωγή μιας απομακρυσμένης εξέτασης. Στην ενότητα αυτή, θα εξετάσουμε αναλυτικά ποια είναι αυτά.

2.3.1 Πλεονεκτήματα

1. *Λιγότερο άγχος:* Όπως είναι γνωστό, οι εξετάσεις είναι μία ιδιαίτερα αγχωτική διαδικασία κατά την οποία υπάρχει μια γενικότερη πίεση, τόσο στους δασκάλους/καθηγητές, όσο και στους μαθητές/φοιτητές. Με την εξ' αποστάσεως εξέταση ο εξεταζόμενος βρίσκεται στην άνεση του σπιτιού του, δηλαδή σε ένα πολύ οικείο σε αυτόν περιβάλλον, το οποίο τον ηρεμεί και του δημιουργεί την ψευδαίσθηση ότι η εξέταση είναι πιο χαλαρή απ' ό,τι πραγματικά είναι. Στους εξεταζόμενους που βιώνουν την όλη διαδικασία με πολύ άγχος και έχουν σαν αποτέλεσμα να ξεχνούν τις γνώσεις τους την ώρα του διαγωνίσματος, η απομακρυσμένη εξέταση μπορεί να είναι σωτήρια για αυτούς. Με πολύ λιγότερο άγχος, μπορούν να έχουν πιο καθαρό μυαλό και να κάνουν καλύτερη κατανομή του χρόνου που θα αφιερώσουν στην κάθε ερώτηση και να έχουν μια γενικότερη καλύτερη οργάνωση.

2. *Στατιστικά στοιχεία των αποτελεσμάτων*: Όπως είδαμε στην προηγούμενη ενότητα στις πλατφόρμες υλοποίησης εξ'αποστάσεως εξέτασης, μετά τη λήξη του διαγωνίσματος δίνονται στατιστικά στοιχεία σχετικά με την απόδοση των εξεταζόμενων. Σε μια δια ζώσης εκπαιδευτική αξιολόγηση, ο εξεταστής δε θα είχε τη δυνατότητα να συλλέξει αυτά τα δεδομένα. Θα μπορούσε ενδεχομένως να φτιάξει μόνος του έναν πίνακα που να δείχνει σε ποιες ερωτήσεις οι εξεταζόμενοι τα πήγαν καλύτερα ή χειρότερα, αλλά το πόσο γρήγορα απάντησαν και το πόσο ήταν ο μέσος χρόνος, θα ήταν αδύνατο να τα γνωρίζει. Μέσω των πλατφορμών αυτών και των στοιχείων που δίνουν, ο εκπαιδευτικός μπορεί να αναπροσαρμόσει το μάθημα και την ύλη, ώστε να καλύψει τα σημεία στα οποία οι μαθητές είτε δεν απάντησαν σωστά, είτε άργησαν να απαντήσουν, το οποίο δηλώνει ότι ενδεχομένως να μην ήταν κι εντελώς σίγουροι.

3. *Διευκόλυνση συμμετοχής*: Η εξ' αποστάσεως εξέταση διευκολύνει σε μεγάλο βαθμό τη συμμετοχή των εκπαιδευόμενων στην εξέταση. Ειδικότερα στους φοιτητές που έχουν κι άλλες υποχρεώσεις όπως είναι η δουλειά κι ενδεχομένως η οικογένεια, η απομακρυσμένη εξέταση πολλές φορές εξασφαλίζει τη δυνατότητα να λάβουν μέρος. Για παράδειγμα, αν οι ώρες εργασίες ενός φοιτητή σχεδόν συμπέσουν με την ώρα διεξαγωγής της εξέτασης, και ο εργοδότης αρνηθεί να δώσει ολιγόωρη άδεια ώστε ο φοιτητής να φύγει νωρίτερα για να προλάβει να μεταβεί, εν τέλει δε θα μπορέσει να πάρει μέρος. Με την εξ' αποστάσεως εξέταση, ο φοιτητής μπορεί να βγάλει το λάπτοπ του και να εξεταστεί σε οποιοδήποτε μέρος, μιας και η απόσταση και ο χρόνος που χρειάζεται για τις μετακινήσεις έχουν εκμηδενιστεί. Όταν ένας γονέας κάνει ένα μεταπτυχιακό ή ένα σεμινάριο, κατά πάσα πιθανότητα δεν έχει τη δυνατότητα να αφήσει τα παιδιά στο σπίτι μόνα τους για να μεταβεί στο εξεταστικό κέντρο, ειδικά αν και ο άλλος γονέας εργάζεται. Λαμβάνοντας μέρος σε μια εξέταση από το σπίτι του, σημαίνει ότι παράλληλα μπορεί να προσέχει τα παιδιά. Μπορεί φυσικά να έχει μια μικρή διάσπαση προσοχής στην περίπτωση αυτή, αλλά τουλάχιστον θα μπορέσει να δώσει την εξέταση.

4. *Τεχνολογικά εργαλεία*: Καθώς η εξέταση γίνεται εξ' ολοκλήρου σε ένα ηλεκτρονικό υπολογιστή, αυτομάτως λαμβάνει τις δυνατότητες και τα οφέλη που παρέχουν τα τεχνολογικά εργαλεία. Για παράδειγμα, ανάλογα με τη φύση του διαγωνίσματος και τη βούληση του διδάσκοντα, οι εξεταζόμενοι μπορούν να δουν τα αποτελέσματα τους, αμέσως μόλις υποβάλουν τις απαντήσεις τους, καθώς αν οι ερωτήσεις είναι Σωστού – Λάθους ή/και πολλαπλής επιλογής η διόρθωση γίνεται από την πλατφόρμα. Άλλο παράδειγμα αποτελεί η δυνατότητα μια εξέταση να περιέχει αρχεία πολυμέσων, όπως βίντεο και εικόνες, με σκοπό να ξεφύγει από την αξιολόγηση των εκπαιδευόμενων μέσα από ένα μονότονο κείμενο και να τους εισάγει σε μια πιο ζωντανή και σύγχρονη εκπαιδευτική αξιολόγηση.

2.3.2 Μειονεκτήματα

1. *Τεχνικές δυσκολίες*: Αποτελεί το σημαντικότερο αρνητικό της εξ' αποστάσεως εξέτασης, καθώς πολλά είναι αυτά τα τεχνολογικά εμπόδια που μπορούν να επηρεάσουν δυσμενώς την ομαλή διεξαγωγή της όλης διαδικασίας. Επειδή η απομακρυσμένη εξέταση στηρίζεται απόλυτα στην καλή και σταθερή σύνδεση του διαδικτύου, οποιαδήποτε διακοπή για τον οποιονδήποτε λόγο, αποσυνδέει τον μαθητή/φοιτητή και τον κρατά αποκομμένο. Αντίστοιχα, αν υπάρχει διακοπή ρεύματος οι εξεταζόμενοι, πάλι δεν μπορούν να συμμετέχουν στην εξέταση. Άλλη τεχνική δυσκολία που μπορεί να προκύψει είναι ένα ενδεχόμενο πάγωμα του υπολογιστή ή της εφαρμογής που χρησιμοποιεί ο φοιτητής/μαθητής. Το πάγωμα αυτό ίσως γίνει η αιτία να χρειαστεί επανεκκίνηση ολόκληρος ο υπολογιστής προκειμένου να ξεπεραστεί και το σύστημα να επανέλθει στην προηγούμενη καλή λειτουργία του, αλλά φυσικά υπάρχει ο κίνδυνος ο εξεταζόμενος να έχει χάσει τις απαντήσεις του.

2. *Κίνδυνος αντιγραφής*: Ο εξεταστής, καθώς οι μαθητές/φοιτητές βρίσκονται σε έναν εντελώς διαφορετικό χώρο από τον ίδιο, έχει εξαιρετικά περιορισμένη δυνατότητα ελέγχου ώστε να αποφευχθούν οι περιπτώσεις αντιγραφής. Μπορεί η κάμερα και τα μικρόφωνα να είναι ανοιχτά, αλλά ενδέχεται ο μαθητής/φοιτητής να επικοινωνεί μέσω μηνυμάτων με συναδέλφους του για τις απαντήσεις. Επίσης, μπορεί να ανοίξει ένα ακόμα παράθυρο στον browser του και να ψάξει την απάντηση στο διαδίκτυο. Ακόμα ένας τρόπος αντιγραφής, είναι να επικοινωνεί με συγγενικό του πρόσωπο εντός του σπιτιού, το οποίο θα έχει τη δυνατότητα να βλέπει την οθόνη με τις ερωτήσεις και να βοηθάει. Συνεπώς, ο καθηγητής θα πρέπει να είναι πολύ προσεκτικός στα θέματα που θα βάλει, ώστε να απαιτούν κριτική σκέψη και να μην μπορεί να βρεθεί εύκολα η λύση τους στο διαδίκτυο.

3. *Έλλειψη/ανεπάρκεια τεχνολογικού εξοπλισμού*: Πολλοί μαθητές/φοιτητές ενδεχομένως να προέρχονται από οικογένειες χαμηλότερων οικονομικών εισοδημάτων, και να μη διαθέτουν κάποιο laptop στο σπίτι τους, αντ' αυτού να έχουν μόνο ένα smartphone, και να χρησιμοποιούν τον εξοπλισμό του εκπαιδευτικού ιδρύματος. Σε μια εξ' αποστάσεως εξέταση όμως, είναι αναγκαίος ο προσωπικός τους υπολογιστής και εξοπλισμός ώστε να μπορέσουν να λάβουν μέρος. Αυτό αποτελεί ένα τεράστιο πρόβλημα, τόσο για τους ίδιους, όσο και για τους εξεταστές, οι οποίοι πρέπει να σκεφτούν εναλλακτικούς τρόπους αξιολόγησης αυτών των εκπαιδευομένων. Μπορεί επίσης, ο εξοπλισμός που διαθέτουν να είναι ανεπαρκής, όπως για παράδειγμα ένα laptop που κολλάει και μια κάμερα που δε λειτουργεί σωστά, μεταξύ άλλων.

4. *Διάσπαση προσοχής*: Ορισμένοι εξεταζόμενοι μπορεί να αντιμετωπίζουν προβλήματα διατήρησης της προσοχής τους στο διαγώνισμα, είτε λόγω της έλλειψης εξοικείωσης με την διαδικασία της απομακρυσμένης εξέτασης, είτε λόγω των άλλων μελών της οικογένειάς τους. Φυσικά, υπάρχουν και πολλοί άλλοι λόγοι για τους οποίους μπορεί να διασπαστεί η προσοχή των εξεταζόμενων. Συνεπώς, θα πρέπει οι μαθητές/φοιτητές να κάνουν σαφές στα υπόλοιπα μέλη της οικογένειάς του ότι για το χρονικό διάστημα της εξέτασης δε θα πρέπει να τους ενοχλήσουν, ώστε να έχουν το επιθυμητό αποτέλεσμα στο διαγώνισμα.

2.4 Μέτρα αποφυγής και αντιμετώπισης μιας αποτυχημένης διεξαγωγής εξ' αποστάσεως εξέτασης

Μια εξ' αποστάσεως εκπαιδευτική αξιολόγηση μπορεί να διακοπεί από πολλά και ποικίλα τεχνικά ζητήματα. Η διακοπή της σύνδεσης στο διαδίκτυο, η διακοπή ρεύματος, η μη σωστή λειτουργία του υπολογιστή ή/και των εφαρμογών αλλά και η έλλειψη του τεχνολογικού εξοπλισμού είναι μερικά από τα ζητήματα αυτά. Στην περίπτωση που μια απομακρυσμένη εξέταση δεν καταστεί δυνατόν να πραγματοποιηθεί επιτυχώς, τότε τόσο το εκπαιδευτικό ίδρυμα, όσο και ο εκπαιδευτικός πρέπει να λάβουν τα μέτρα εκείνα που θα αντιμετωπίσουν την συγκεκριμένη κατάσταση. Φυσικά είναι εξίσου σημαντικό να παρθούν μέτρα ώστε να προληφθεί ένα τέτοιο φαινόμενο, πριν φτάσουμε τα μέτρα αντιμετώπισης.

Μέτρα αποφυγής μιας αποτυχημένης εξ' αποστάσεως εξέτασης:

Στην περίπτωση που ο εξεταζόμενος δεν έχει στη διάθεσή του τεχνολογικό εξοπλισμό, όπως για παράδειγμα σταθερό ή φορητό υπολογιστή, είναι ένα ζήτημα για το οποίο τόσο η πολιτεία, όσο και το εκπαιδευτικό ίδρυμα θα πρέπει να μεριμνήσει. Η πολιτεία, όπως ήδη το υλοποιεί στο μέτρο του εφικτού, θα πρέπει να βγάλει εκπαιδευτικά προγράμματα μέσω των οποίων η αγορά του τεχνολογικού εξοπλισμού θα είναι περισσότερο προσιτή, μέσω αντίστοιχων εκπτώσεων. Αυτό το μέτρο, θα πρέπει να ισχύει για όλους τους εμπλεκόμενους στην εκπαίδευση, και δάσκαλους/καθηγητές και μαθητές/φοιτητές. Όσον αφορά το εκπαιδευτικό ίδρυμα, μπορεί να υλοποιήσει ένα πρόγραμμα “δανεισμού” τεχνολογικού εξοπλισμού για τους εκπαιδευόμενους, ώστε να εξασφαλιστεί η επάρκεια για όλους. Πολλά εκπαιδευτικά ιδρύματα, όπως για παράδειγμα Πανεπιστήμια στο Ηνωμένο Βασίλειο, έχουν προχωρήσει στην εφαρμογή τέτοιου είδους προγράμματα για τους φοιτητές που αδυνατούν να έχουν στην κατοχή τους ηλεκτρονικό υπολογιστή για τον οποιονδήποτε λόγο.

Ένα ακόμα φαινόμενο που μπορεί να οδηγήσει σε μια αποτυχημένη απομακρυσμένη εξέταση είναι η αργοπορία των μαθητών να συνδεθούν. Αυτό μπορεί να συμβεί για πολλούς λόγους, για παράδειγμα μπορεί να μη βρίσκουν τον σωστό σύνδεσμο, να τους κολλήσει ο υπολογιστής ή η εφαρμογή και να χρειαστεί επανεκκίνηση όλο το σύστημα. Μια καλή πρακτική αντιμετώπισης είναι ο εξεταστής να έχει θέσει έναν “χρόνο ασφαλείας” πριν ξεκινήσει η κανονική εξέταση. Στον χρόνο αυτό, ο διδάσκοντας θα βεβαιωθεί ότι έχουν συνδεθεί όλοι, ότι τους ανοίγει κανονικά το αρχείο με τις εκφωνήσεις και ότι βλέπουν όλοι τα σωστά θέματα. Σε περίπτωση, τεχνικού ζητήματος, ο “χρόνος ασφαλείας” χρησιμοποιείται για την επίλυσή του, με οδηγίες από τον διδάσκοντα.

Το πιο περίπλοκο ζήτημα να λυθεί είναι ένα τεχνικό πρόβλημα, τόσο σε επίπεδο software, όσο και σε επίπεδο hardware. Για να αποφευχθεί κάτι τέτοιο, το σχολείο ή η σχολή θα πρέπει να διαθέτει τεχνικούς, οι οποίοι θα βοηθήσουν τους εξεταζόμενους να ξεπεράσουν το ζήτημα αυτό. Ο τεχνικός, αν το πρόβλημα αφορά το software, μπορεί να συνδεθεί απομακρυσμένα μέσω μιας κατάλληλης εφαρμογής, όπως είναι το AnyDesk και το TeamViewer, ώστε να προσπαθήσει να το επιλύσει. Αν το πρόβλημα είναι στο hardware όμως, εκεί τα πράγματα περιπλέκονται και οι κινήσεις που μπορεί να γίνουν απομακρυσμένα από τη μεριά του τεχνικού είναι εξαιρετικά περιορισμένες. Στην περίπτωση αυτή, αν ο τεχνικός δεν μπορεί να βοηθήσει, ο εξεταζόμενος θα πρέπει να αναζητήσει μια εναλλακτική συσκευή για να μπορέσει να δώσει την εξέταση ή να συνεννοηθεί με τον εξεταστή για τις επόμενες ενέργειές του.

Μέτρα αντιμετώπισης μιας αποτυχημένης εξ' αποστάσεως εξέταση:

Στην περίπτωση τα μέτρα αποφυγής να μη λειτουργήσουν επιτυχώς και η απομακρυσμένη εξέταση να μην μπορέσει να πραγματοποιηθεί, τότε μπορεί να παρθεί μια σειρά μέτρων αντιμετώπισης, ώστε οι εξεταζόμενοι τελικά να καταφέρουν να αξιολογηθούν.

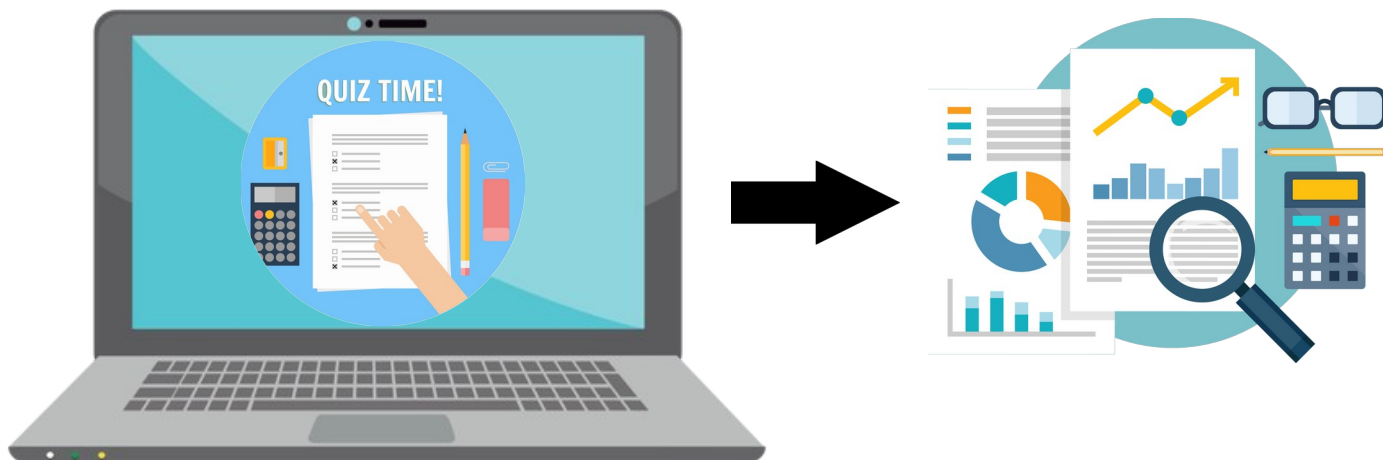
Μια ενδεχόμενη λύση είναι η προφορική εξέταση του εξεταζόμενου εκείνη τη στιγμή, για όσους εξεταζόμενους δε διαθέτουν τον τεχνολογικό εξοπλισμό. Μέσω smartphone, που δεν υπάρχει κάποιος μαθητής ή φοιτητής που δε διαθέτει, μπορεί να προγραμματιστεί μία βιντεοκλήση από τον διδάσκοντα, ή μέσω Microsoft Teams ή μέσω Viber, ώστε η αξιολόγηση να γίνει προφορικά. Στην περίπτωση αυτή ο καθηγητής θα πρέπει να έχει προετοιμάσει τις ερωτήσεις, ώστε να μην χαθεί καθόλου χρόνος. Μια άλλη λύση, είναι ο εκπαιδευτικός να υπαγορεύσει τα θέματα στους μαθητές/φοιτητές, κι εκείνοι να γράψουν σε ένα φύλλο χαρτί τις απαντήσεις τους και να τις αποστείλουν σε μορφή φωτογραφίας. Έτσι, και απομακρυσμένα γίνεται η εξέταση και όσοι δε διαθέτουν εξοπλισμό μπορούν να εξεταστούν κανονικά.

Όταν οι μαθητές/φοιτητές, αργοπορήσουν πέραν του “χρόνου ασφαλείας” που αναφέραμε προηγουμένως, ο εκπαιδευτικός έχει συγκεκριμένες επιλογές. Μπορεί να ξεκινήσει αργότερα από τον προγραμματισμένο χρόνο ώστε να μη χαθεί η μέρα του διαγωνίσματος, ή αν η αργοπορία πολλών εξεταζόμενων είναι μεγάλη να προχωρήσει σε εκ νέου προγραμματισμό, είτε για εξ' αποστάσεως, είτε για δια ζώσης εξέταση. Για οποιαδήποτε απόφαση και αλλαγή, θα χρειαστεί να ενημερωθεί τόσο η γραμματεία, όσο και οι εξεταζόμενοι στο ακαδημαϊκό τους e-mail.

Αν ο εξεταζόμενος αντιμετωπίσει πρόβλημα στον υπολογιστή του και ο διδάσκοντας ή ο τεχνικός δεν καταφέρουν να το επιλύσουν, τότε μπορεί να γίνει όπως και στην πρώτη περίπτωση έλλειψης του εξοπλισμού, προφορική εξέταση. Άλλη λύση αντιμετώπισης, είναι ο διδάσκοντας να περιμένει τον εξεταζόμενο να προσπαθήσει να συνδεθεί από άλλον υπολογιστή, αν διαθέτει ο ίδιος ή κάποιο μέλος της οικογένειάς του. Φυσικά, πάλι υπάρχει και η πιο απλή επιλογή, που δεν είναι άλλη από το γράψιμο των απαντήσεων σε μια κόλλα χαρτί και η αποστολή τους ως φωτογραφίες στο e-mail ή στο κινητό του καθηγητή. Σαν τελευταία λύση, αν το τεχνικό πρόβλημα επηρεάζει πολλούς μαθητές/φοιτητές, όπως για παράδειγμα στην περίπτωση που έχει πέσει ο server της σχολής ή της πλατφόρμας που υλοποιείται η απομακρυσμένη εξέταση, μπορεί να οριστεί νέα ημερομηνία.

Αναφορικά με το μέτρο της αλλαγής της ημερομηνίας της εξέτασης, θα πρέπει να αποτελεί την τελευταία λύση, καθώς ενδέχεται να επηρεάσει το πρόγραμμα και των υπόλοιπων εξετάσεων και να προκαλέσει προβλήματα στο γενικότερο πρόγραμμα. Επιπροσθέτως, αν δεν οριστεί σε κατάλληλη ημερομηνία, ενδέχεται να συμπέσει με άλλο μάθημα και οι εξεταζόμενοι να μην προλάβουν να διαβάσουν επαρκώς και να έχουν καλή επίδοση. Συνεπώς, αυτό το μέτρο θα πρέπει να αποφεύγεται, αν είναι εφικτό.

Κεφάλαιο 3: Εκπαιδευτική αξιολόγηση – στατιστικά στοιχεία



Εικόνα 46: Στατιστικά στοιχεία Εξ' αποστάσεως εξέτασης
(images source: www.pnggg.com)

3.0 Εισαγωγή

Στο τρίτο κεφάλαιο θα εξετάσουμε τους τρόπους αξιολόγησης σε περιβάλλον τηλεκπαίδευσης, κι επιπροσθέτως θα ορίσουμε την υποκειμενική αξιολόγηση με ερωτηματολόγιο και τους τρόπους που μπορεί να υλοποιηθεί. Επίσης, θα παρουσιάσουμε τα ερωτηματολόγια που δόθηκαν σε δάσκαλους/καθηγητές αλλά και φοιτητές αναφορικά με την όλη διαδικασία της απομακρυσμένης εκπαιδευτικής αξιολόγησης και θα αναλύσουμε τις απαντήσεις τους. Τέλος, θα γίνει προσπάθεια διεξαγωγής συμπερασμάτων με βάση τα αποτελέσματα της έρευνας.

3.1 Τρόποι αξιολόγησης σε περιβάλλον τηλεεκπαίδευσης

Σε μια διαδικασία αξιολόγησης, η οποία πραγματοποιείται σε ένα ψηφιακό περιβάλλον απομακρυσμένης εκπαίδευσης, υπάρχουν διάφοροι τρόποι υλοποίησης της. Σημαντικό ρόλο στην επιλογή του εκάστοτε τρόπου, παίζει φυσικά το είδος και η ύλη του μαθήματος, η τεχνική κατάρτιση των εκπαιδευόμενων αλλά και των εκπαιδευτικών και οι τεχνικές υποδομές του εκπαιδευτικού ιδρύματος. Οι τρόποι αυτοί αναλύονται παρακάτω:

1. *Ερωτηματολόγια – Γραπτή εξέταση.* Ο διδάσκοντας, όπως θα έπραττε και στο περιβάλλον της κανονική τάξη στη δια ζώσης εκπαίδευση, δημιουργεί ένα ερωτηματολόγιο και το μοιράζει στους μαθητές/φοιτητές. Το ερωτηματολόγιο αυτό περιέχει ερωτήσεις που βασίζονται στη δοθείσα ύλη. Αφού οι μαθητές το διαβάσουν, διατυπώνουν ενδεχόμενες διευκρινιστικές απορίες σχετικά με τις ερωτήσεις του διαγωνίσματος. Οι ερωτήσεις αυτές, μπορούν να έχουν πολλαπλές μορφές:

- Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής: Στις ερωτήσεις αυτές, ύστερα από την εκφώνηση, παρέχεται από τον ίδιο τον διδάσκοντα, συγκεκριμένος αριθμός πιθανών απαντήσεων. Οι σωστές απαντήσεις, ανάλογα με τη βούληση του εξεταστή, ενδέχεται να είναι παραπάνω από μία. Ενώ φαινομενικά ο συγκεκριμένος τύπος ερωτήσεων είναι ο πιο εύκολος, υπό την έννοια ότι οι πιθανές απαντήσεις δίνονται, μπορεί να κρύβει παγίδες. Συνεπώς, οι εξεταζόμενοι θα πρέπει να είναι ιδιαίτερα προσεκτικοί, καθώς σε ορισμένες εξετάσεις υπάρχει και η αρνητική βαθμολογία στις ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής. Αυτό σημαίνει, ότι για κάθε λάθος απάντηση, όχι μόνο ο εξεταζόμενος δεν κερδίζει βαθμό, αλλά χάνει κιόλας.
- Ερωτήσεις Σωστού – Λάθους: Οι απαντήσεις σε αυτού του τύπου ερωτήσεων έχουν πολύ συγκεκριμένο χαρακτήρα, και μπορεί να είναι είτε σωστό, είτε λάθος. Φυσικά, το σημαντικότερο σε αυτές τις ερωτήσεις δεν είναι η απάντηση, αλλά η εκφώνηση. Ανάλογα με τον τρόπο που έχει διατυπωθεί η ερώτηση, και τις λεπτομέρειες που μπορεί να κρύβει, η απάντηση μπορεί να αλλάξει εντελώς. Οι εξεταζόμενοι επομένως, οφείλουν να διαβάζουν προσεκτικά τις ερωτήσεις αυτές, και να διατυπώνουν διευκρινιστικές απορίες στον εξεταστή, για την καλύτερη δυνατή αποσαφήνισή τους.
- Ερωτήσεις ανάπτυξης (σύντομης ή μη): Οι συγκεκριμένες ερωτήσεις χωρίζονται σε ερωτήσεις σύντομης ανάπτυξης και σε ερωτήσεις ανάπτυξης. Στις πρώτες, ο διδάσκοντας θέτει ένα συγκεκριμένο αριθμό λέξεων ή γραμμών, ώστε να θέσει ένα συγκεκριμένο πλαίσιο απάντησης στους εξεταζόμενους. Αξίζει να σημειωθεί, ότι ενώ ο μειωμένος αριθμός λέξεων μπορεί να μοιάζει ευκολότερος στον εξεταζόμενο, καθώς δεν έχει να γράψει πολλά, ίσως τελικά να είναι πιο δύσκολο να αναπτύξει την σκέψη του σε περιορισμένο κείμενο. Σημαίνει, ότι ο μαθητής/φοιτητής θα πρέπει να απαντήσει πολύ συγκεκριμένα κι εύστοχα χωρίς να πλατειάσει. Οι ερωτήσεις ανάπτυξης από την άλλη, δίνουν μεγαλύτερη ελευθερία στους εκπαιδευόμενους να διατυπώσουν την απάντηση και τη σκέψη τους, χωρίς ωστόσο να σημαίνει ότι έχει τη δυνατότητα να ξεφύγει του θέματος.

2. *Προφορική εξέταση – Συζήτηση.* Άλλος διαδεδομένος τρόπος αξιολόγησης στην απομακρυσμένη εκπαίδευση είναι η προφορική εξέταση, η οποία έχει τη μορφή συζήτησης. Στον συγκεκριμένο τρόπο, ο εξεταστής χωρίζει τους εξεταζόμενους σε ομάδες, αν πρόκειται για τμήμα με πολλούς μαθητές/φοιτητές και θέτει προφορικά ερωτήματα, ενδεχομένως και ξεχωριστά στον καθένα.

Ο συγκεκριμένος τρόπος έχει έναν χρονικό περιορισμό, δεδομένου ότι οι μαθητές/φοιτητές δεν μπορούν να εξετάζονται παράλληλα, αλλά με μια συγκεκριμένη σειρά. Αυτό σημαίνει ότι ο διδάσκοντας δίνει τον λόγο σε έναν εξεταζόμενο, του απευθύνει μία ή περισσότερες ερωτήσεις και οι υπόλοιποι περιμένουν υπομονετικά τη σειρά τους. Αυτός είναι και ο λόγος, για τον οποίο ο εξεταστής χωρίζει τους μαθητές σε ομάδες, ώστε να μην υπάρχει μεγάλος αριθμός εξεταζομένων στην αναμονή για να πάρουν τον λόγο.

Ένα από τα πλεονεκτήματα της προφορικής εξέτασης είναι ότι βοηθάει πολύ τους συμμετέχοντες, εκπαιδευτικούς και εκπαιδευόμενους, που δεν έχουν εξοικειωθεί με την πληθώρα των λειτουργιών και εργαλείων που χρησιμοποιούν οι προαναφερθείσες πλατφόρμες. Για να αξιοποιηθούν όλα τα εργαλεία που αναφέραμε στα προηγούμενα κεφάλαια, απαιτείται ένας συγκεκριμένος χρόνος ενασχόλησης, τον οποίο να μην είχε τη δυνατότητα να διαθέσει μέχρι εκείνη τη στιγμή το εκπαιδευτικό ίδρυμα. Με την προφορική εξ' αποστάσεως εξέταση, πραγματοποιείται βιντεοκλήση σε γνώριμες για όλους πλατφόρμες, όπως για παράδειγμα το Viber και το Skype, χωρίς καμία προαπαιτούμενη εξειδικευμένη τεχνική γνώση. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αυτού, αποτελεί η αρχική περίοδος της καραντίνας του COVID-19, κατά την οποία πολλά εκπαιδευτικά ιδρύματα, όπως η Α.Σ.ΠΑΙ.Τ.Ε., είχαν προχωρήσει σε τέτοιου είδους εξέταση.

Ακόμα ένα από τα πλεονεκτήματα αποτελεί το γεγονός ότι μπορεί να αποδώσει την απάντηση του πιο εκφραστικά από το πρόσωπο κείμενο ενός γραπτού. Έχει τη δυνατότητα να αποτυπώσει τυχόν αμφιβολίες στο χρώμα της φωνής του, ώστε να δώσει στον διδάσκοντα να καταλάβει ποια είναι εκείνα τα σημεία με τα οποία αμφιταλαντεύεται, ώστε και ο διδάσκοντας με τη σειρά του να τα αποσαφηνίσει. Η εκφραστικότητα λοιπόν και η αμεσότητα του προφορικού λόγου βοηθούν τον εξεταζόμενο στη διατύπωση και μετάδοση της απάντησής του.

Ένα μειονέκτημα της εξέτασης αυτής είναι το άγχος που προκαλείται από την ίδια τη φύση της. Επειδή ο εξεταστής απευθύνεται συγκεκριμένα σε έναν μαθητή/φοιτητή και περιμένει άμεση απάντηση, ακόμα κι αν δοθεί κάποιος χρόνος να σκεφτεί, και περιμένουν και οι άλλοι συνάδελφοι του τη σειρά τους, το άγχος του εξεταζόμενου είναι λογικό να αυξάνεται. Νιώθει, ότι αν αργήσει να απαντήσει ή αν δεν ακουστεί σίγουρος, ο εξεταστής θα θεωρήσει ότι είναι αβέβαιος για την απάντηση που έδωσε κι ενδέχεται να τον αξιολογήσει αρνητικά.

Άλλο ένα μειονέκτημα είναι ότι λόγω του περιορισμένου χρόνου, καθώς όπως αναφέραμε πριν η εξέταση δεν μπορεί να γίνει παράλληλα αλλά με τη σειρά, είναι οι λιγότερες ερωτήσεις. Σε μια προφορική εξέταση, ο αριθμός των ερωτήσεων πρέπει να είναι πολύ συγκεκριμένος ώστε ο χρόνος της συνολικής εξέτασης να διατηρηθεί σε λογικά πλαίσια. Αυτό προσθέτει επιπλέον άγχος στον εξεταζόμενο, πέραν του άγχους της εξέτασης αυτής καθεαυτής, καθώς καλείται να απαντήσει σε ελάχιστες ερωτήσεις, τις οποίες αν δε γνωρίζει θα βαθμολογηθεί πολύ αρνητικά.

3.2 Υποκειμενική αξιολόγηση μέσω ερωτηματολογίων και τρόπος υλοποίησης

Υποκειμενική αξιολόγηση μέσω ερωτηματολογίων ορίζεται ως εκείνη η αξιολόγηση στην οποία σαν στόχος είναι η καταγραφή των προσωπικών απόψεων των εξεταζόμενων με βάση τις εμπειρίες τους, τα βιώματα τους και την αντίληψη τους πάνω σε συγκεκριμένα ζητήματα.

Οι ερωτήσεις που τους δίνονται δεν έχουν σαν σκοπό να δώσουν οι μαθητές/φοιτητές τη σωστή απάντηση, αλλά να τους δοθεί η ευκαιρία να αναπτύξουν τα επιχειρήματά τους, να συμφωνήσουν με τα επιχειρήματα των υπολοίπων ή ακόμα και να αντικρούσουν. Ο διδάσκοντας, θέτει τις ερωτήσεις με τέτοιο τρόπο, ώστε να είναι σε μορφή ανάπτυξης άποψης, παρά επίλυσης ενός προβλήματος. Η υποκειμενική αξιολόγηση είναι ιδιαίτερα σημαντική σε μια εκπαιδευτική διαδικασία, καθώς δίνει την ευκαιρία στον εξεταζόμενο να αναπτύξει την δική του άποψη, να θέσει τους δικούς του προβληματισμούς και ανησυχίες για ένα ζήτημα. Από την οπτική γωνία του διδάσκοντα, του δίνεται η ευκαιρία μέσω της διαδικασίας αυτής να καταλάβει το σκεπτικό των εξεταζόμενων, να αντικρούσει πολλές φορές τις απόψεις τους, σε μια προσπάθεια ενδυνάμωσης της επιχειρηματολογίας τους και εν τέλει να γίνει ένας γόνιμος διάλογος. Ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο, προκειμένου η αξιολόγηση αυτή να έχει θετικό πρόσημο, έχει η δομή της σκέψης του εκάστοτε εξεταζόμενου καθώς και η λογική συνέχεια από το ένα επιχειρήμα στο επόμενο, ώστε να οδηγηθεί σε ένα λογικό συμπέρασμα.

Η υποκειμενική αξιολόγηση μέσω ερωτηματολογίων στην εξ' αποστάσεως, μπορεί να υλοποιηθεί με μορφή συζήτησης. Ο δάσκαλος/καθηγητής θέτει συγκεκριμένα ερωτήματα στους εξεταζόμενους, είτε σε μορφή αρχείου που διαμοιράζεται στην πλατφόρμα ή στο eclass, είτε κάνει διαμοιρασμό της οθόνης του η οποία δείχνει τις ερωτήσεις. Οι μαθητές/φοιτητές βλέποντας τις ερωτήσεις, προσπαθούν να επιχειρηματολογήσουν μέσω των δικών τους βιωμάτων και εμπειριών. Όταν ολοκληρωθεί ο διάλογος αυτός κι έχουν αναπτυχθεί, ακουστεί και αντιπαρατεθεί επιτυχώς όλες οι απόψεις, η διαδικασία ολοκληρώνεται και γίνεται διεξαγωγή συμπερασμάτων, τόσο από τον δάσκαλο/καθηγητή, όσο και από τους μαθητές/φοιτητές.

Η συζήτηση αυτή φυσικά, μπορεί να γίνει και μεταξύ των εξεταζόμενων. Ο δάσκαλος/καθηγητής, αφού θέσει τα ερωτήματα, χωρίζει τους μαθητές/φοιτητές σε ομάδες. Η κάθε ομάδα αναπτύσσει την δική της άποψη και επιχειρήματα και προσπαθεί να αντικρούσει την άποψη των υπολοίπων ομάδων. Συνεπώς, έχουμε έναν υγιή ανταγωνισμό μέσω του οποίου όλες οι ομάδες μπορούν να μάθουν πράγματα από τις υπόλοιπες, να ακούσουν σκέψεις που δεν έκαναν και εν τέλει να υπάρχει μια αλληλοεκπαίδευση μεταξύ των εκπαιδευομένων. Ο εκπαιδευτικός παρακολουθεί την πορεία και την έκβαση της συζήτησης και αξιολογεί ανάλογα με τη δύναμη και τη λογική συνέχεια των επιχειρημάτων.

Άλλος τρόπος μέσω του οποίου επιτυγχάνεται η υλοποίηση της αξιολόγησης αυτής είναι η γραπτή εξέταση. Ο διδάσκοντας μοιράζει τις ερωτήσεις σε ένα αρχείο (word ή PDF) και οι εκπαιδευόμενοι, αναπτύσσουν γραπτώς την προσωπική τους άποψη. Οι ερωτήσεις στη γραπτή εξέταση μπορεί να έχουν όλες τις μορφές που αναφέρθηκαν στην ενότητα 3.1, δηλαδή πολλαπλής επιλογής, σωστού-λάθους ή ανάπτυξης. Ανάλογα με το θέμα, ο διδάσκοντας φυσικά θα επιλέξει τη μορφή των ερωτήσεων ή ακόμα και έναν συνδυασμό αυτών, που θα εξυπηρετήσει καλύτερα τη φύση του μαθήματος αλλά και την ορθότητα της διαδικασίας της υποκειμενικής αξιολόγησης.

3.3 Ερωτηματολόγιο δασκάλων-καθηγητών αναφορικά με τη διαδικασία της εξ' αποστάσεως εξέτασης

Για να ανακαλύψουμε την άποψη των εκπαιδευτικών πάνω σε θέματα που αφορούν την εξ' αποστάσεως εξέταση, αναπτύχθηκε ένα ερωτηματολόγιο με δέκα ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής. Το ερωτηματολόγιο αυτό φαίνεται παρακάτω:

1. Ποιες από τις παρακάτω online πλατφόρμες προτιμάτε για τις εξ' αποστάσεως εξετάσεις σας;

(Μπορείτε να επιλέξετε μέχρι 2 επιλογές)

- α. Eclass, σε real time, με χρονόμετρο
- β. Eclass, με παράδοση ψηφιακού εγγράφου (word) μετά από έναν καθορισμένο χρόνο
- γ. Microsoft Forms
- δ. Google forms
- ε. Kahoot
- στ. Βιντεοκλήση (Viber, Skype) με συζήτηση-ερωτήσεις, με ομάδα συγκεκριμένου αριθμού ατόμων

2. Ποιον τύπο ερωτήσεων προτιμάτε να χρησιμοποιείτε σε μία online εξέταση;

- α. Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής
- β. Ερωτήσεις Σωστού – Λάθους
- γ. Ερωτήσεις ανάπτυξης
- δ. Συνδυασμός ερωτήσεων ανάπτυξης και ερωτήσεων Σ-Λ
- ε. Συνδυασμός ερωτήσεων ανάπτυξης και ερωτήσεων πολλαπλής επιλογής
- στ. Συνδυασμός των α, β και γ

3. Ποια από τις παρακάτω δυσκολίες αντιμετωπίσατε συχνότερα, εάν αντιμετωπίσατε, στη διεξαγωγή μιας online εξέτασης;

- α. Τεχνικές δυσκολίες (διακοπή της σύνδεσης σας, κόλλημα του Η/Υ σας κλπ)
- β. Τεχνικές δυσκολίες των εξεταζόμενων
- γ. Μη έγκυρη υποβολή των απαντήσεων
- δ. Κόλλημα της πλατφόρμας και απώλεια των απαντήσεών
- ε. Αργοπορημένη άφιξη των εξεταζόμενων και παράταση της χρονικής διάρκειας της εξέτασης
- στ. Τίποτα από τα παραπάνω, δε συνάντησα καμία δυσκολία

4. Ποια θεωρείτε ότι είναι η καλύτερη λύση, στην περίπτωση διακοπής της σύνδεσης του internet ενός εξεταζόμενου ή στην περίπτωση οποιασδήποτε άλλης τεχνικής δυσκολίας, ώστε να καταφέρει εν τέλει να εξεταστεί επιτυχώς;

- α. Παράταση του χρόνου λήξης της εξέτασης
- β. Επαναληπτική εξ' αποστάσεως εξέταση
- γ. Επαναληπτική δια ζώσης εξέταση

5. Κατά τη γνώμη σας, η επίδοση των εξεταζόμενων στην εξ' αποστάσεως εξεταστική διαδικασία είναι καλύτερη έναντι αυτής σε μια δια ζώσης εξέταση;

- α. Ναι
- β. Όχι
- γ. Δεν ξέρω / Δεν απαντώ

6. Θεωρείτε καλή ιδέα τα υποχρεωτικά εβδομαδιαία ή μηνιαία online quiz, τα οποία ωστόσο δε θα προσμετρούνται στην τελική βαθμολογία, ώστε να παρατηρείτε κι ενδεχομένως να βελτιώσετε την πρόοδο των μαθητών/φοιτητών σας;

- α. Ναι
- β. Όχι
- γ. Δεν ξέρω / Δεν απαντώ

7. Με ποιον από τους παρακάτω τρόπους πιστεύετε ότι μπορεί να αποτραπεί καλύτερα είτε η συνεργασία των εξεταζόμενων μεταξύ τους, είτε η αναζήτηση των απαντήσεων στο internet;

- α. Εξέταση με ανοιχτές σημειώσεις κι ερωτήσεις που απαιτούν κριτική σκέψη
- β. Περιορισμένος χρόνος εξέτασης
- γ. Ανοιχτές κάμερες και μικρόφωνα
- δ. Διαφορετικές ομάδες ερωτήσεων

8. Δεδομένου ότι σε μια εξ' αποστάσεως εξέταση μπορεί να υπάρξουν φαινόμενα συνεργασίας μεταξύ των εξεταζόμενων, εύρεση των απαντήσεων στο internet ή ακόμα και βοήθεια από κάποιο συγγενικό τους πρόσωπο, κρίνετε απαραίτητη την επιπρόσθετη αξιολόγησή τους με ατομική εργασία;

- α. Ναι
- β. Όχι
- γ. Δεν ξέρω / Δεν απαντώ

9. Θα θέλατε όλες οι εξετάσεις στο προσεχές μέλλον να γίνονται εξ' ολοκλήρου διαδικτυακά;

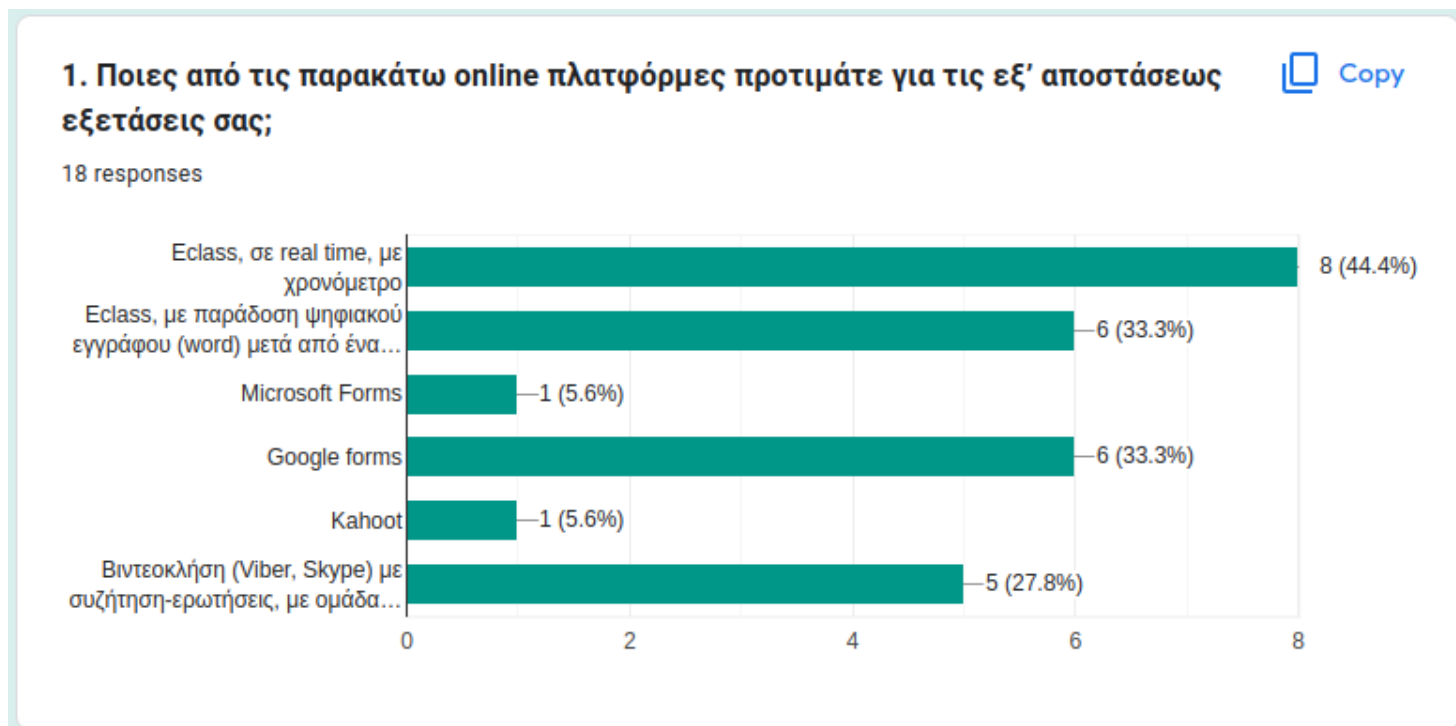
- α. Ναι
- β. Όχι
- γ. Δεν ξέρω / Δεν απαντώ

10. Θεωρείτε ότι η εξ' αποστάσεως εξέταση μπορεί, και θα πρέπει, να αντικαταστήσει πλήρως τη δια ζώσης εξέταση στο μέλλον;

- α. Ναι
- β. Όχι
- γ. Δεν ξέρω / Δεν απαντώ

3.4 Παρουσίαση και ανάλυση των αποτελεσμάτων του ερωτηματολογίου των δασκάλων-καθηγητών

Στην ενότητα αυτή θα δούμε τι απάντησαν δεκαοκτώ (18) εκπαιδευτικοί πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στις ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής της προηγούμενης ενότητας (Ενότητα 3.3). Οι ερωτήσεις του δόθηκαν με τη μορφή Google form με σχετικό link.

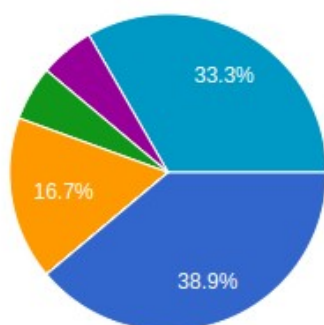


Όπως μπορούμε να δούμε από τα αποτελέσματα, στην πρώτη ερώτηση η οποία αφορούσε την προτίμηση των εκπαιδευτικών αναφορικά με την πλατφόρμα για την εξ' αποστάσεως εξέταση, το μεγαλύτερο ποσοστό, το οποίο αντιστοιχεί σε 8 εκπαιδευτικούς, δήλωσε ότι προτιμάει την εξέταση στο Eclass σε πραγματικό χρόνο με χρονόμετρο. Στη δεύτερη θέση έχουμε ισοβαθμία μεταξύ της παράδοσης ψηφιακού εγγράφου μέσω eclass και των Google forms, που τα προτίμησαν 6 εκπαιδευτικοί. Αμέσως μετά, με πολύ μικρή διαφορά έρχεται η εξ' αποστάσεως εξέταση μέσω βιντεοκλήσης με συζήτηση-ερωτήσεις που συγκέντρωσε 5 ψήφους. Στην τελευταία θέση, σε ισοβαθμία ξανά, έχουμε το Kahoot και το Microsoft forms, τα οποία επέλεξε ένας εκπαιδευτικός το καθένα. Αξίζει να σημειωθεί ότι ο κάθε καθηγητής μπορούσε να επιλέξει έως και δύο επιλογές.

2. Ποιον τύπο ερωτήσεων προτιμάτε να χρησιμοποιείτε σε μία online εξέταση;



18 responses



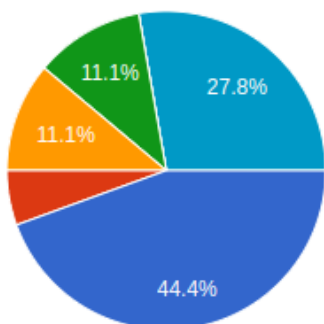
- Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής
- Ερωτήσεις Σωστού – Λάθους
- Ερωτήσεις ανάπτυξης
- Συνδυασμός ερωτήσεων ανάπτυξης και ερωτήσεων Σ-Λ
- Συνδυασμός ερωτήσεων ανάπτυξης και ερωτήσεων πολλαπλής επιλογής
- Συνδυασμός των τριών πρώτων επιλογών

Η δεύτερη ερώτηση αφορά ποιον τύπο ερωτήσεων προτιμούν οι καθηγητές στην απομακρυσμένη αξιολόγηση. Το 38.9% (7 εκπαιδευτικοί) δήλωσε ότι προτιμούν να βάζουν στα διαγωνίσματα τους ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής, ενώ το 33.3% (6 εκπαιδευτικοί) πιστεύουν ότι η καλύτερη επιλογή είναι ένας συνδυασμός ερωτήσεων πολλαπλής επιλογής, σωστού-λάθους και ερωτήσεων ανάπτυξης. Στην τρίτη θέση, με ποσοστό 16.7% (3 εκπαιδευτικοί) έρχεται η επιλογή διαγωνίσματος μόνο με ερωτήσεις ανάπτυξης. Στην τελευταία θέση έχουμε ισοβαθμία, με ποσοστό 5.6% (1 εκπαιδευτικός), μεταξύ του συνδυασμού ερωτήσεων ανάπτυξης κι ερωτήσεων πολλαπλής επιλογής και του συνδυασμού ερωτήσεων ανάπτυξης κι ερωτήσεων σωστού-λάθους.

3. Ποια από τις παρακάτω δυσκολίες αντιμετωπίσατε συχνότερα, εάν αντιμετωπίσατε, στη διεξαγωγή μιας online εξέτασης;



18 responses

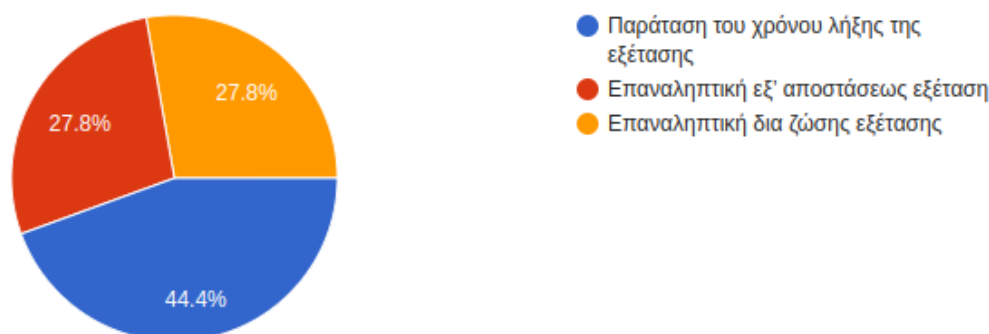


- Τεχνικές δυσκολίες (διακοπή της σύνδεσης σας, κόλλημα του Η/Υ σας κ...)
- Τεχνικές δυσκολίες των εξεταζόμενων
- Μη έγκυρη υποβολή των απαντήσεων
- Κόλλημα της πλατφόρμας και απώλεια των απαντήσεων
- Αργοπορημένη άφιξη των εξεταζόμενων και παράταση της χρονικής διάρκειας...
- Τίποτα από τα παραπάνω, δε συνάντησα καμία δυσκολία

Στην τρίτη ερώτηση, το 44.4% (8 εκπαιδευτικοί) δήλωσε ότι οι δυσκολίες που συναντούν συχνότερα στην απομακρυσμένη εξέταση είναι τεχνικής φύσεως, ενώ το 27.8% (5 εκπαιδευτικοί) δε συνάντησαν κάποιο δυσκολία. Σε ισοβαθμία στην τρίτη θέση, με ποσοστό 11.1% (2 εκπαιδευτικοί) έχουμε το κόλλημα της πλατφόρμας και απώλεια των απαντήσεων και τη μη έγκυρη υποβολή των απαντήσεων. Στην τελευταία θέση έχουμε τις τεχνικές δυσκολίες των εξεταζόμενων με ποσοστό 5.6% (1 εκπαιδευτικός).

4. Ποια θεωρείτε ότι είναι η καλύτερη λύση, στην περίπτωση διακοπής της σύνδεσης του internet ενός εξεταζόμενου ή στην περίπτωση οποιασδήποτε άλλης τεχνικής δυσκολίας, ώστε να καταφέρει εν τέλει να εξεταστεί επιτυχώς;

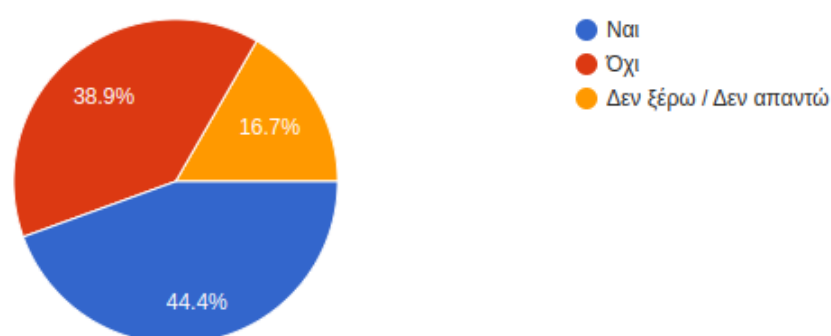
18 responses



Η τέταρτη ερώτηση αφορά την καλύτερη λύση στην περίπτωση τεχνικών ή άλλων δυσκολιών των μαθητών/φοιτητών ώστε να καταφέρουν να εξεταστούν επιτυχώς. Το 44.4% (8 εκπαιδευτικοί) απάντησε ότι θεωρεί καλύτερη λύση την παράταση του χρόνου λήξης της εξέτασης. Το 27.8% (5 εκπαιδευτικοί) δήλωσε ότι προτιμάει να γίνει εκ νέου εξ' αποστάσεως εξέταση, ενώ το ίδιο ποσοστό έχουμε και στην επαναληπτική δια ζώσης εξέταση.

5. Κατά τη γνώμη σας, η επίδοση των εξεταζόμενων στην εξ' αποστάσεως εξεταστική διαδικασία είναι καλύτερη έναντι αυτής σε μια δια ζώσης εξέταση;

18 responses



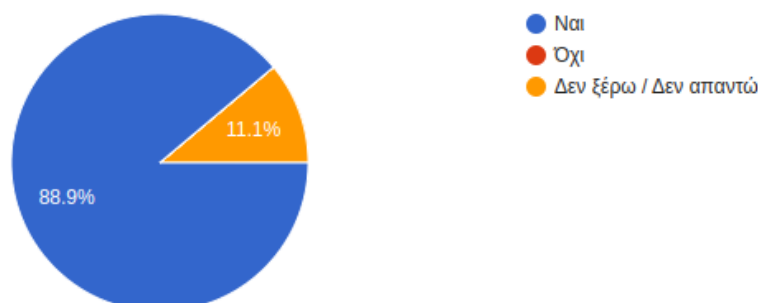
Take a N

Η επόμενη ερώτηση ζητάει από τους εκπαιδευτικούς τη γνώμη τους αναφορικά με την επίδοση των εξεταζόμενων σε μια απομακρυσμένη αξιολόγηση. Το 44.4% (8 εκπαιδευτικοί) απάντησε ότι θεωρεί καλύτερη την επίδοση των μαθητών/φοιτητών σε μια εξ' αποστάσεως εξέταση έναντι μιας δια ζώσης, ενώ το 38.9% (7 εκπαιδευτικοί) είχε αντίθετη άποψη. Το 16.7% (3 εκπαιδευτικοί) έδωσαν την τρίτη επιλογή του “Δεν ξέρω/Δεν απαντώ”.

6. Θεωρείτε καλή ιδέα τα υποχρεωτικά εβδομαδιαία ή μηνιαία online quiz, τα οποία ωστόσο δε θα προσμετρώνται στην τελική βαθμολογία, ώστε να παρατηρείτε κι ενδεχομένως να βελτιώσετε την πρόοδο των μαθητών/φοιτητών σας;

Copy

18 responses

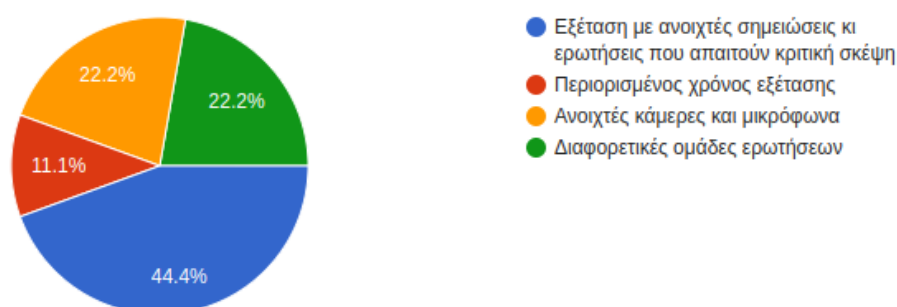


Στην ερώτηση αν θα πρέπει να υπάρχουν εβδομαδιαία ή μηνιαία online quiz, τα οποία δε θα επηρεάζουν την τελική βαθμολογία, ώστε να παρατηρεί ο εκπαιδευτικός την πρόοδο των εκπαιδευόμενων και να μπορέσει να τη βελτιώσει, η μεγάλη πλειοψηφία της τάξεως του 88.9% (16 εκπαιδευτικοί) απάντησαν θετικά. Δεν υπήρχε καμία αρνητική απάντηση, ενώ το 11.1% (2 εκπαιδευτικοί) επέλεξαν το “Δεν ξέρω/Δεν απαντώ”.

7. Με ποιον από τους παρακάτω τρόπους πιστεύετε ότι μπορεί να αποτραπεί καλύτερα είτε η συνεργασία των εξεταζόμενων μεταξύ τους, είτε η αναζήτηση των απαντήσεων στο internet;

Copy

18 responses

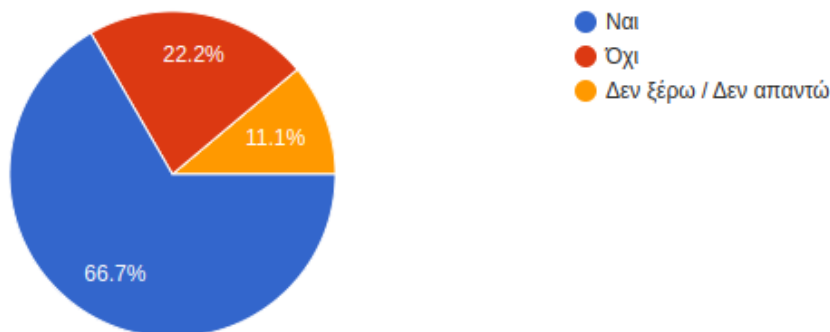


Στην έβδομη ερώτηση που αφορά τον τρόπο αντιμετώπισης φαινομένων της συνεργασίας των εξεταζόμενων μεταξύ τους ή της αναζήτησης βοήθειας στο διαδίκτυο, το 44.4% (8 εκπαιδευτικοί) απάντησαν ότι καλύτερο τρόπο θεωρούν την εξέταση με ανοιχτές σημειώσεις, με ερωτήσεις που απαιτούν κριτική σκέψη. Οι διαφορετικές ομάδες ερωτήσεων ήρθαν στη δεύτερη θέση με ποσοστό 22.2% (4 εκπαιδευτικοί), σε ισοβαθμία με την επιλογή να υπάρχουν ανοιχτές κάμερες και μικρόφωνα. Ο περιορισμένος χρόνος εξέτασης συγκέντρωσε το ποσοστό του 11.1% (2 εκπαιδευτικοί).

8. Δεδομένου ότι σε μια εξ' αποστάσεως εξέταση μπορεί να υπάρξουν φαινόμενα συνεργασίας μεταξύ των εξεταζόμενων, εύρεση των απαντήσεων στο internet ή ακόμα και βοήθεια από κάποιο συγγενικό τους πρόσωπο, κρίνετε απαραίτητη την επιπρόσθετη αξιολόγησή τους με ατομική εργασία;



18 responses

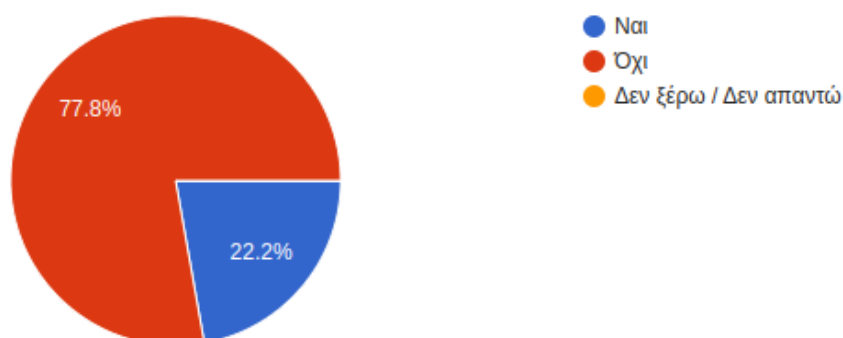


Η συγκεκριμένη ερώτηση έρχεται ως συμπληρωματική της προηγούμενης, με την ατομική εργασία σαν επιπρόσθετο μέτρο καλύτερης αξιολόγησης, στις περιπτώσεις συνεργασίας μεταξύ των εξεταζόμενων, βοήθειας από κάποιο συγγενικό πρόσωπο ή αναζήτησης απαντήσεων στο διαδίκτυο. Το 66.7% (12 εκπαιδευτικοί) απάντησαν ότι είναι υπέρ να μπει ατομική εργασία, ενώ το 22.2% (4 εκπαιδευτικοί) δήλωσαν κατά. Το 11.1% (2 εκπαιδευτικοί) διάλεξαν την επιλογή του “Δεν ξέρω/Δεν απαντώ”.

9. Θα θέλατε όλες οι εξετάσεις στο προσεχές μέλλον να γίνονται εξ' ολοκλήρου διαδικτυακά;



18 responses

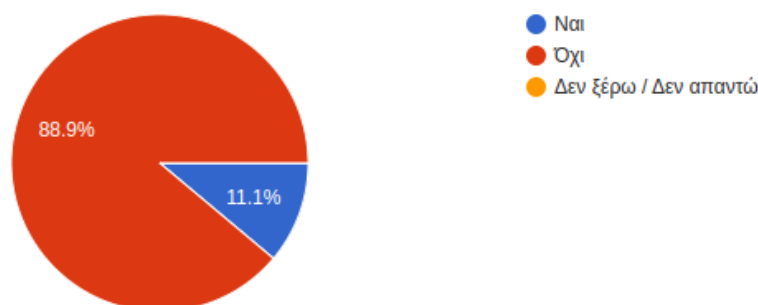


Στην ένατη ερώτηση για το αν θα προτιμούσαν οι εξετάσεις στο προσεχές μέλλον να γίνονται μόνο διαδικτυακά, η μεγάλη πλειοψηφία της τάξεως του 77.8% (14 εκπαιδευτικοί) δήλωσαν πως δε θα επιθυμούσαν ένα τέτοιο σενάριο, ενώ μόλις το 22.2% (4 εκπαιδευτικοί) δήλωσαν πως θα το ήθελαν.

10. Θεωρείτε ότι η εξ' αποστάσεως εξέταση μπορεί, και θα πρέπει, να αντικαταστήσει πλήρως τη δια ζώσης εξέταση στο μέλλον;



18 responses



Στην τελευταία ερώτηση εάν υπάρχει η δυνατότητα, κι αν πρέπει, η δια ζώσης εξέταση να αντικατασταθεί πλήρως από την εξ' αποστάσεως, το 88.9% (16 εκπαιδευτικοί) δήλωσε πως κάτι τέτοιο δεν μπορεί να συμβεί, ενώ μόλις το 11.1% (2 εκπαιδευτικοί) είχε αντίθετη άποψη.

Όπως παρατηρήσαμε λοιπόν, η πλατφόρμα υλοποίησης εξ' αποστάσεως εξέτασης που προτιμούν οι εκπαιδευτικοί είναι το Open Eclass, με μεγάλη διαφορά έναντι των υπολοίπων πλατφορμών. Αναφορικά με τον τύπο των ερωτήσεων, η πλειοψηφία δήλωσε ότι προτιμά τις ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής. Οι τεχνικές δυσκολίες φαίνεται ότι είναι εκείνος ο παράγοντας που επηρεάζει περισσότερο την ομαλή διεξαγωγή μιας απομακρυσμένης εξέτασης, ενώ σε περίπτωση τεχνικής δυσκολίας των εξεταζομένων η παράταση του χρόνου της εξέτασης κρίθηκε η καλύτερη επιλογή αντιμετώπισης της. Όσον αφορά την επίδοση των εξεταζόμενων, η πλειοψηφία των εκπαιδευτικών πιστεύει ότι είναι καλύτερη όταν η εξέταση γίνεται απομακρυσμένα, παρά όταν γίνεται δια ζώσης. Ως επιπρόσθετη μορφή αξιολόγησης, η οποία όμως δεν επηρεάζει τον τελικό βαθμό, τα online quiz σε τακτά χρονικά διαστήματα φαίνεται ότι έχουν μεγάλη απήχηση στους δασκάλους/καθηγητές, καθώς συγκέντρωσαν πολλές θετικές ψήφους. Το μέτρο αντιμετώπισης για ενδεχόμενη συνεργασία μεταξύ των εξεταζόμενων, κρίθηκε ότι είναι οι ερωτήσεις που απαιτούν κριτική σκέψη, αλλά οι εκπαιδευτικοί έδειξαν επίσης πολύ μεγάλη προτίμηση στην ατομική εργασία ως συμπληρωματική εξ' αποστάσεως αξιολόγηση. Η αντικατάσταση της δια ζώσης εξέτασης με την εξ' αποστάσεως δε βρήκε σύμφωνους τη μεγάλη πλειοψηφία των εκπαιδευτικών, αλλά ούτε πιστεύουν ότι μπορεί και θα πρέπει η εκπαιδευτική αξιολόγηση να έχει μια τέτοια κατεύθυνση μελλοντικά.

3.5 Ερωτηματολόγιο φοιτητών αναφορικά με τη διαδικασία της εξ' αποστάσεως εξέτασης

Για να ανακαλύψουμε την άποψη των φοιτητών αναφορικά με την εξ' αποστάσεως εξέταση, αναπτύχθηκε ακόμα ένα ερωτηματολόγιο δέκα ερωτήσεων πολλαπλής επιλογής, ειδικά για αυτούς. Το ερωτηματολόγιο αυτό φαίνεται παρακάτω:

1. Ποιες online πλατφόρμες έχετε χρησιμοποιήσει για τις εξ' αποστάσεως εξετάσεις σας;
(Μπορείτε να επιλέξετε μέχρι 3 επιλογές)

- α. Eclass, σε real time, με χρονόμετρο
- β. Eclass, με παράδοση ψηφιακού εγγράφου (word) μετά από έναν καθορισμένο χρόνο
- γ. Microsoft Forms
- δ. Google forms
- ε. Kahoot
- στ. Βιντεοκλήση (Viber, Skype) με συζήτηση-ερωτήσεις, με ομάδα συγκεκριμένου αριθμού ατόμων

2. Για την online εξέταση προτιμάτε τη χρήση συγκεκριμένης πλατφόρμας ή τη συμπλήρωση ενός αρχείου word/excel;

- α. Συγκεκριμένη πλατφόρμα (π.χ. Google forms)
- β. Συμπλήρωση αρχείου word/excel

3. Ποιον τύπο ερωτήσεων προτιμάτε σε μία online εξέταση;

- α. Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής
- β. Ερωτήσεις Σωστού - Λάθους
- γ. Ερωτήσεις ανάπτυξης
- δ. Συνδυασμός ερωτήσεων ανάπτυξης και ερωτήσεων Σ-Λ
- ε. Συνδυασμός ερωτήσεων ανάπτυξης και ερωτήσεων πολλαπλής επιλογής
- στ. Συνδυασμός των α, β και γ

4. Ποια από τις παρακάτω τεχνικές δυσκολίες αντιμετωπίσατε συχνότερα, εάν αντιμετωπίσατε, στις online εξετάσεις σας;

- α. Δυσκολία σύνδεσης στην πλατφόρμα
- β. Διακοπή του internet
- γ. Κόλλημα του Η/Υ (και ανάγκη επανεκκίνησης του)
- δ. Κόλλημα της πλατφόρμας και απώλεια των απαντήσεών σας
- ε. Πρόβλημα με το μικρόφωνο/κάμερα
- στ. Κανένα από τα παραπάνω, δεν υπήρξε κανένα πρόβλημα

5. Ποια θεωρείτε την καλύτερη λύση, στην περίπτωση διακοπής της σύνδεσης σας στο internet ή στην περίπτωση οποιασδήποτε άλλης δυσκολίας, ώστε να καταφέρετε εν τέλει να εξεταστείτε επιτυχώς;

- α. Παράταση του χρόνου λήξης της εξέτασης
- β. Επαναληπτική εξ' αποστάσεως εξέταση
- γ. Επαναληπτική δια ζώσης εξέταση

6. Ποιες από τις παρακάτω δυσκολίες αντιμετωπίσατε συχνότερα, εάν αντιμετωπίσατε, που είχαν επίπτωση στην επίδοσή σας;

- α. Περιορισμένος χρόνος
- β. Δυσκολία στις ερωτήσεις ανάπτυξης λόγω του γραψίματος στον Η/Υ
- γ. Απόσπαση προσοχής
- δ. Πολλή ύλη λόγω των ανοιχτών σημειώσεων
- ε. Τίποτα από τα παραπάνω

7. Θεωρείτε ότι τα αποτελέσματα σας στην εξ' αποστάσεως εξέταση είναι καλύτερα και πιο αντιπροσωπευτικά από τα αντίστοιχα σε μια δια ζώσης εξεταστική διαδικασία;

- α. Ναι
- β. Όχι
- γ. Δεν ξέρω / Δεν απαντώ

8. Σε ποια online πλατφόρμα θα προτιμούσατε, από άποψη ευχρηστίας, λειτουργικότητας και διεπαφή χρήστη (UI, User Interface), να δίνετε εξετάσεις;

- α. Eclass
- γ. Microsoft Forms
- δ. Google forms
- ε. Kahoot
- στ. Viber
- ζ. Skype

9. Θα θέλατε όλες οι εξετάσεις στο προσεχές μέλλον να γίνονται εξ' ολοκλήρου διαδικτυακά;

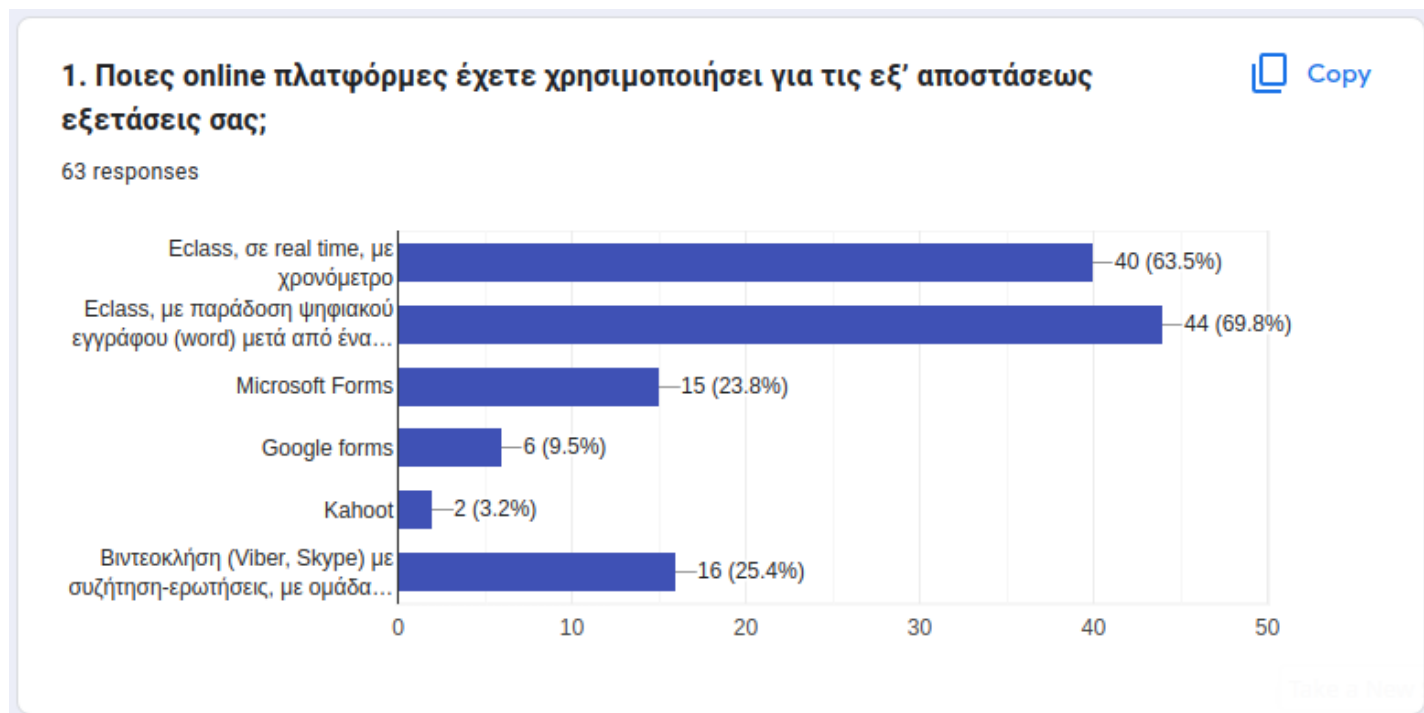
- α. Ναι
- β. Όχι
- γ. Δεν ξέρω / Δεν απαντώ

10. Θεωρείτε ότι η εξ' αποστάσεως εξέταση μπορεί, και θα πρέπει, να αντικαταστήσει πλήρως τη δια ζώσης εξέταση στο μέλλον;

- α. Ναι
- β. Όχι
- γ. Δεν ξέρω / Δεν απαντώ

3.6 Παρουσίαση και ανάλυση των αποτελεσμάτων του ερωτηματολογίου των φοιτητών

Στη συγκεκριμένη ενότητα, θα παρατηρήσουμε τις απαντήσεις στα παραπάνω ερωτήματα (Ενότητα 3.5) που έδωσαν εξήντα τρεις (63) φοιτητές του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής (ΠΑ.Δ.Α). Οι ερωτήσεις, όπως και στο προηγούμενο ερωτηματολόγιο, δόθηκαν με τη μορφή Google form με σχετικό link.



Στην πρώτη ερώτηση, αναφορικά με τις πλατφόρμες που έχουν χρησιμοποιήσει συχνότερα, με τη δυνατότητα έως και τριών επιλογών, η πλειοψηφία με 40 ψήφους δήλωσε ότι τις περισσότερες απομακρυσμένες εξετάσεις τις έχει δώσει στο Open Eclass με παράδοση ψηφιακού εγγράφου. Στη δεύτερη θέση με 40 ψήφους, ήρθε και πάλι η εξέταση στο Open Eclass, αυτή τη φορά σε πραγματικό χρόνο, με χρονόμετρο. Στην τρίτη θέση, συγκεντρώνοντας 16 ψήφους, έχουμε την προφορική εξέταση μέσω βιντεοκλήσης, με χρήση Viber και Skype, με ομάδα συγκεκριμένων ατόμων. Αμέσως μετά, έρχεται η εξέταση μέσω Microsoft Forms που το επέλεξαν 15 φοιτητές. Στην προτελευταία θέση βλέπουμε το Google Forms, που συγκέντρωσε 6 ψήφους, ενώ στην τελευταία θέση ήρθε το Kahoot που το επέλεξαν 2 φοιτητές.

2. Για την online εξέταση προτιμάτε τη χρήση συγκεκριμένης πλατφόρμας ή τη συμπλήρωση ενός αρχείου word/excel;



63 responses

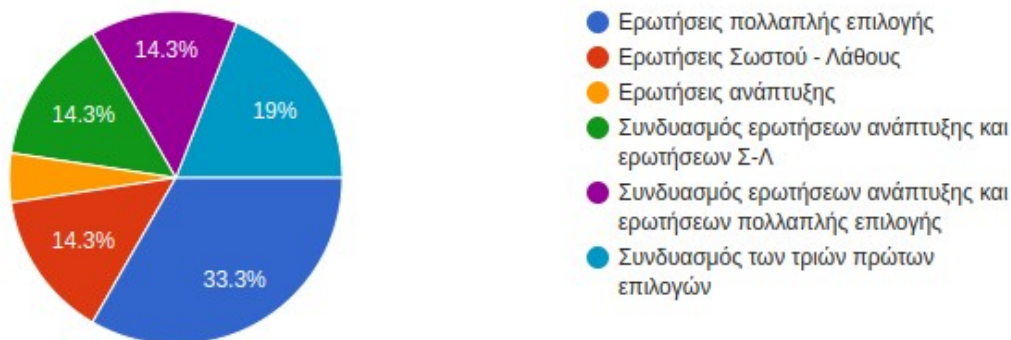


Στην ερώτηση, αν προτιμούν συμπλήρωση ψηφιακού αρχείου, είτε σε word, είτε σε excel, ή τη χρήση συγκεκριμένης πλατφόρμας για την καταχώρηση των απαντήσεων του, έχουμε σχεδόν ισοβαθμία, μιας και τα ποσοστά ανέρχονται σε 49.2% (31 φοιτητές) και 50.8% (32 φοιτητές), αντίστοιχα.

3. Ποιον τύπο ερωτήσεων προτιμάτε σε μία online εξέταση;



63 responses



Στην τρίτη ερώτηση σχετικά με τον τύπο ερωτήσεων που προτιμούν, οι φοιτητές σε ποσοστό 33.3%, που ισοδυναμεί με 21 φοιτητές, απάντησαν ότι προτιμούν τις ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής. Το 19% (12 φοιτητές) απάντησε ότι προτιμάει έναν συνδυασμό ερωτήσεων που θα αποτελείται από ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής, σωστού-λάθους και ανάπτυξης. Αμέσως μετά έχουμε ισοβαθμία, με ποσοστό 14.3% (9 φοιτητές) για την κάθε επιλογή, μεταξύ των ερωτήσεων σωστού-λάθους, του συνδυασμού ερωτήσεων ανάπτυξης και σωστού-λάθους και του συνδυασμού ερωτήσεων ανάπτυξης και πολλαπλής επιλογής. Στην τελευταία θέση έχουμε τις ερωτήσεις ανάπτυξης, με ποσοστό που ανέρχεται στο 4.8% (3 φοιτητές).

4. Ποια από τις παρακάτω τεχνικές δυσκολίες αντιμετωπίσατε συχνότερα, εάν αντιμετωπίσατε, στις online εξετάσεις σας;



63 responses

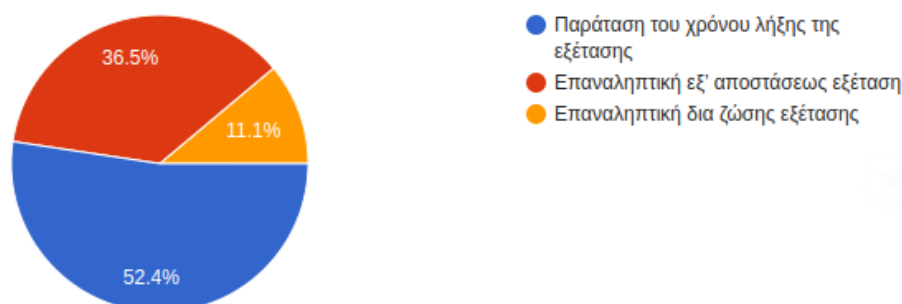


Η επόμενη ερώτηση καλεί τους φοιτητές να απαντήσουν τι είδους τεχνική δυσκολία αντιμετώπισαν συχνότερα στις εξ' αποστάσεως εξετάσεις τους. Το μεγαλύτερο ποσοστό, δηλαδή το 28.6% (18 φοιτητές), απάντησε ότι αντιμετώπισε το πρόβλημα της διακοπής της σύνδεσης του στο διαδίκτυο. Αμέσως μετά έχουμε την απάντηση ότι δεν αντιμετώπισαν κάποια τεχνική δυσκολία και δεν υπήρξε κανένα πρόβλημα, με ποσοστό 23.8% (15 φοιτητές). Στην επόμενη θέση, με ποσοστό 14.3% (9 φοιτητές), έχουμε το πρόβλημα με το μικρόφωνο/κάμερα και το κόλλημα της πλατφόρμας που εν τέλει οδήγησε σε απώλεια των απαντήσεων. Το κόλλημα του υπολογιστή με ανάγκη επανεκκίνησης του, συγκέντρωσε το ποσοστό του 11.1% (7 φοιτητές). Τέλος, έχουμε τη δυσκολία σύνδεσης στην πλατφόρμα, η οποία ταλαιπώρησε το 7.9% των φοιτητών, δηλαδή 5 άτομα.

5. Ποια θεωρείτε την καλύτερη λύση, στην περίπτωση διακοπής της σύνδεσης σας στο internet ή στην περίπτωση οποιασδήποτε άλλης δυσκολίας, ώστε να καταφέρετε εν τέλει να εξεταστείτε επιτυχώς;



63 responses

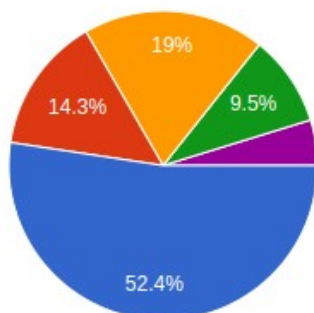


Η πέμπτη ερώτηση αφορά τη βέλτιστη δυνατή λύση στην περίπτωση αδυναμίας απομακρυσμένης αξιολόγησης, ώστε εν τέλει να μπορέσουν να εξεταστούν οι φοιτητές. Το μεγαλύτερο ποσοστό, της τάξεως του 52.4% (33 φοιτητές) προτιμούν παράταση της εξέτασης, ενώ το 36.5% (23 φοιτητές) προτιμούν την επαναληπτική εξ' αποστάσεως εξέταση. Η επαναληπτική δια ζώσης εξέταση, κατάφερε να συγκεντρώσει μόλις ποσοστό του 11.1% (7 φοιτητές).

6. Ποιες από τις παρακάτω δυσκολίες αντιμετωπίσατε συχνότερα, εάν αντιμετωπίσατε, που είχαν επίπτωση στην επίδοσή σας;



63 responses



- Περιορισμένος χρόνος
- Δυσκολία στις ερωτήσεις ανάπτυξης λόγω του γραψίματος στον Η/Υ
- Απόσπαση προσοχής
- Πολλή ύλη λόγω των ανοιχτών σημειώσεων
- Τίποτα από τα παραπάνω

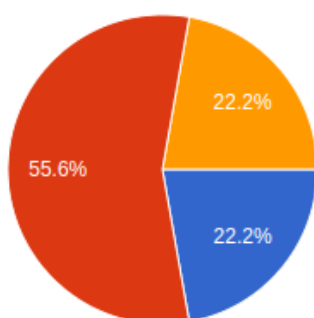
Επιστροφή

Στην έκτη ερώτηση, οι φοιτητές καλούνται να απαντήσουν σχετικά με τις δυσκολίες που συνάντησαν σε μια εξ' αποστάσεως εξέταση και θεωρούν ότι είχαν επίπτωση στην επίδοσή τους. Παραπάνω από τους μισούς, με ποσοστό 52.4% (33 φοιτητές), αντιμετώπισαν πρόβλημα με τον περιορισμένο χρόνο που είχαν στη διάθεσή τους. Το 19% (12 φοιτητές) ανέφεραν ότι το μεγάλο τους πρόβλημα ήταν η διάσπαση προσοχής. Στην αμέσως επόμενη θέση, με ποσοστό 14.3% (9 φοιτητές), συναντάμε τη δυσκολία που είχαν με τις ερωτήσεις ανάπτυξης λόγω του γραψίματος στον υπολογιστή. Η πολλή ύλη λόγω των ανοιχτών σημειώσεων συγκέντρωσε το ποσοστό του 9.5% (6 φοιτητές). Καμία δυσκολία δε συνάντησε το 4.8% (3 φοιτητές).

7. Θεωρείτε ότι τα αποτελέσματα σας στην εξ' αποστάσεως εξέταση είναι καλύτερα και πιο αντιπροσωπευτικά από τα αντίστοιχα σε μια δια ζώσης εξεταστική διαδικασία;



63 responses



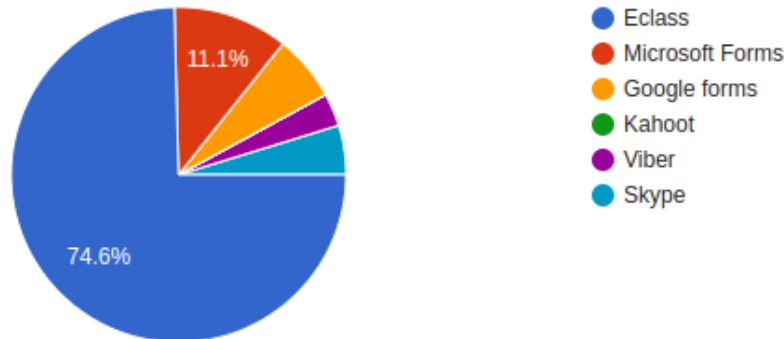
- Ναι
- Όχι
- Δεν ξέρω / Δεν απαντώ

Αναφορικά με το αν οι φοιτητές θεωρούν ότι τα αποτελέσματα είναι καλύτερα και πιο αντιπροσωπευτικά σε μια εξ' αποστάσεως εξέταση έναντι αυτών σε μια δια ζώσης, η μεγάλη πλειοψηφία με ποσοστό 55.6% (35 φοιτητές) απάντησε αρνητικά. Το 22.2% (14 φοιτητές) πιστεύει ότι στην εξ' αποστάσεως εξέταση τα αποτελέσματα τους είναι καλύτερα, ενώ το ίδιο ποσοστό επέλεξε την επιλογή "Δεν ξέρω/Δεν απαντώ".

8. Σε ποια online πλατφόρμα θα προτιμούσατε, από άποψη ευχρηστίας, λειτουργικότητας και διεπαφή χρήστη (UI, User Interface), να δίνετε εξετάσεις;



63 responses

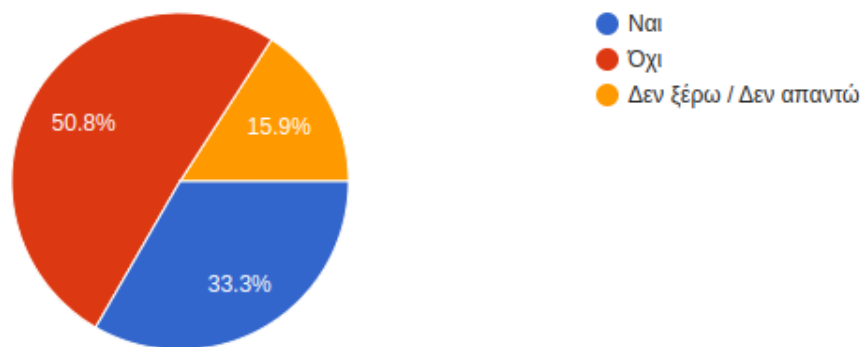


Η όγδοη ερώτηση έχει σαν σκοπό να μάθει ποια πλατφόρμα προτιμούν οι φοιτητές, από άποψη ευχρηστίας, λειτουργικότητας και διεπαφή χρήστη. Η εξαιρετικά μεγάλη πλειοψηφία, με ποσοστό 74.6% (47 φοιτητές), δήλωσε ότι προτιμάει το Open Eclass. Στη δεύτερη θέση, με το σημαντικά μικρότερο ποσοστό του 11.1% (7 φοιτητές), έρχεται το Microsoft Forms. Το Google Forms συγκέντρωσε ποσοστό 6.3% (4 φοιτητές), ενώ αμέσως μετά βλέπουμε το Skype στο 4.8%(3 φοιτητές) και το Viber στο 3.2%(2 φοιτητές). Το Kahoot δεν κατάφερε να αποσπάσει καμία ψήφο.

9. Θα θέλατε όλες οι εξετάσεις στο προσεχές μέλλον να γίνονται εξ' ολοκλήρου διαδικτυακά;



63 responses

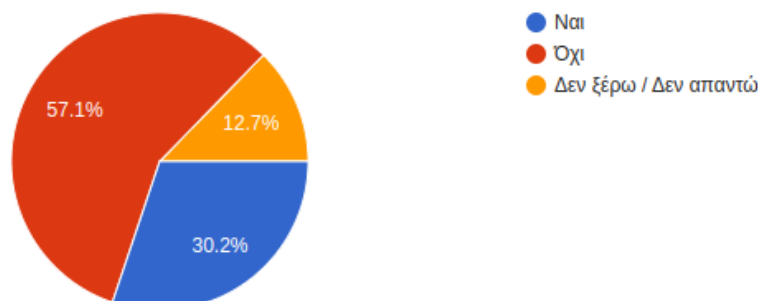


Στην προτελευταία ερώτηση σχετικά με το αν θα ήθελαν όλες οι εξετάσεις στο προσεχές μέλλον να γίνονται απομακρυσμένα, οι μισοί με ποσοστό 50.8% (32 φοιτητές) απάντησαν αρνητικά, ενώ θετικά απάντησε το 33.3% (21 φοιτητές). Δεν ξέρω/Δεν απαντώ επέλεξε το 15.9% (10 φοιτητές).

10. Θεωρείτε ότι η εξ' αποστάσεως εξέταση μπορεί, και θα πρέπει, να αντικαταστήσει πλήρως τη δια ζώσης εξέταση στο μέλλον;



63 responses



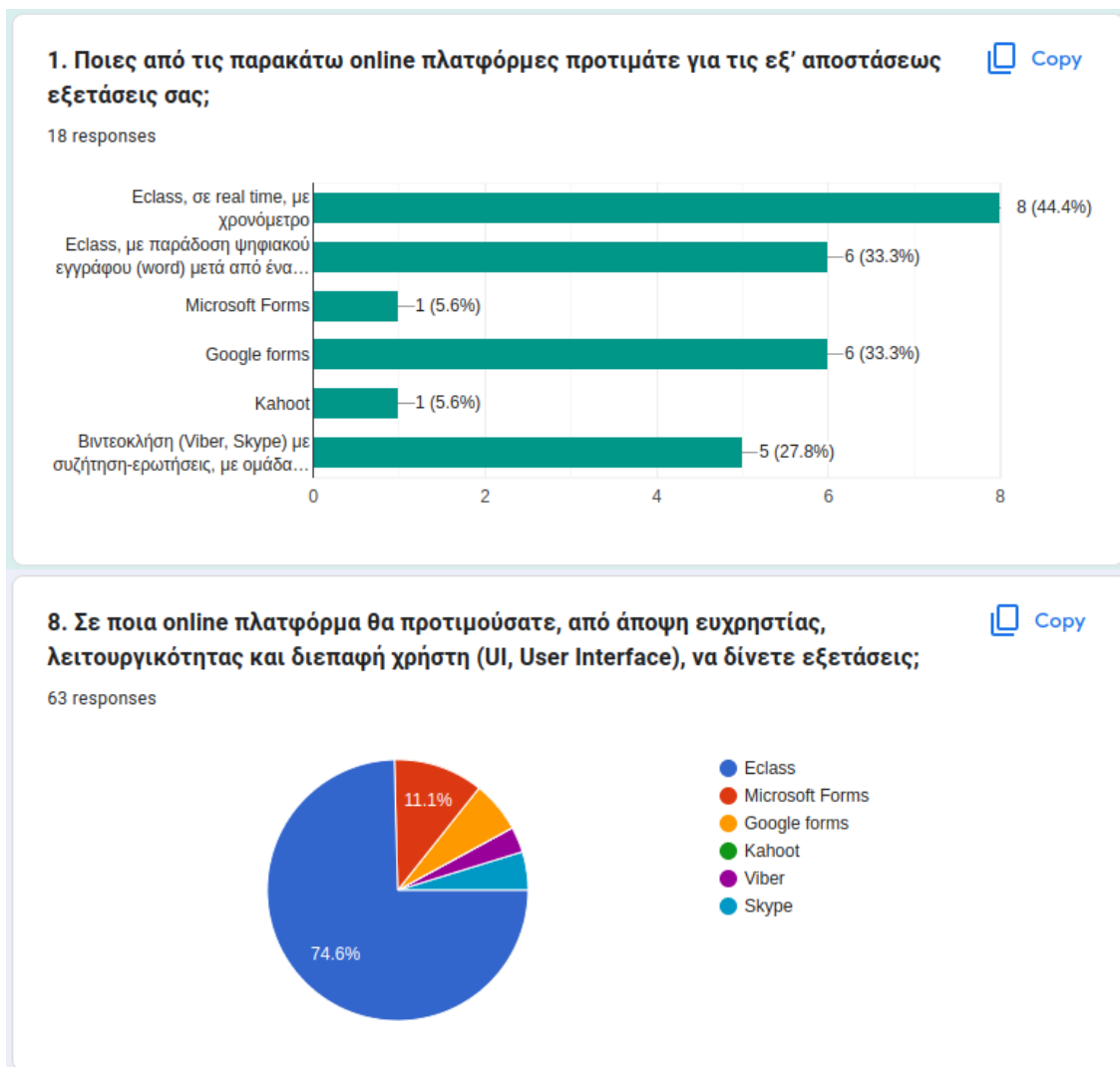
Στην δέκατη ερώτηση για το αν υπάρχει η δυνατότητα, και πρέπει, η εξ' αποστάσεως εξεταστική διαδικασία να αντικαταστήσει πλήρως την δια ζώσης στο μέλλον, παραπάνω από τους μισούς φοιτητές, με ποσοστό 57.1% (36 φοιτητές) απάντησαν αρνητικά, ενώ το 30.2% (19 φοιτητές) απάντησε θετικά. Το 12.7% (8 φοιτητές) επέλεξε το Δεν ξέρω/Δεν απαντώ.

Παρατηρώντας τα αποτελέσματα, βλέπουμε ότι η πλατφόρμα του Open Eclass έρχεται πρώτη με μεγάλη διαφορά, τόσο στην ερώτηση ποια πλατφόρμα έχουν χρησιμοποιήσει οι φοιτητές, όσο και στην ερώτηση σχετικά με την πλατφόρμα εκείνη που προτιμούν. Σχετικά με τον τρόπο που προτιμούν να παραδίδουν τις απαντήσεις τους είχαμε σχεδόν ισοβαθμία, με πολύ μικρή απόκλιση μεταξύ της παράδοσης ψηφιακού εγγράφου και της χρήσης συγκεκριμένης πλατφόρμας. Ο τύπος ερωτήσεων που δήλωσαν οι φοιτητές ότι προτιμούν ήταν οι ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής, με τον συνδυασμό ερωτήσεων πολλαπλής επιλογής, σωστού-λάθους και ανάπτυξης να αποτελεί την αμέσως επόμενη επιλογή με μικρή διαφορά. Αναφορικά με τα προβλήματα που έχουν αντιμετωπίσει στις εξ' αποστάσεως εξετάσεις, η συχνότερη δυσκολία ήταν η διακοπή σύνδεσης στο διαδίκτυο, ενώ ως τρόπο αντιμετώπισης των τεχνικών δυσκολιών αυτών δήλωσαν ότι προτιμούν την παράταση του χρόνου λήξης της εξέτασης, έναντι μιας επαναληπτικής εξέτασης. Δυσκολία λόγω της φύσης της εξέτασης που είχε επίπτωση στις επιδόσεις τους, δήλωσαν ότι θεωρούν τον περιορισμένο χρόνο εξέτασης που τους δίνεται, ενώ η μεγάλη πλειοψηφία θεωρεί πως οι βαθμοί από μια απομακρυσμένη εξέταση δεν είναι καλύτεροι και αντιπροσωπευτικοί από μια δια ζώσης αξιολόγηση. Για την πλήρη αντικατάσταση της δια ζώσης εξέτασης από την εξ' αποστάσεως, οι περισσότεροι φοιτητές δήλωσαν πως δε θα επιθυμούσαν κάτι τέτοιο, ενώ επίσης δήλωσαν πως δεν μπορεί και δε θα πρέπει να γίνει κάτι τέτοιο.

3.7 Σύγκριση και ανάλυση των αποτελεσμάτων

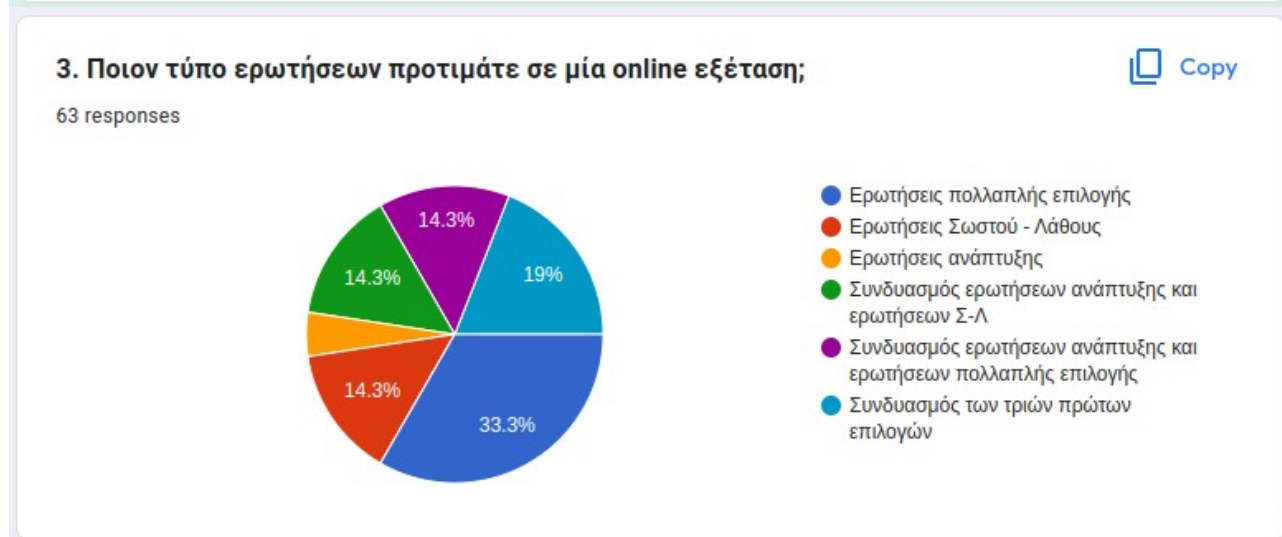
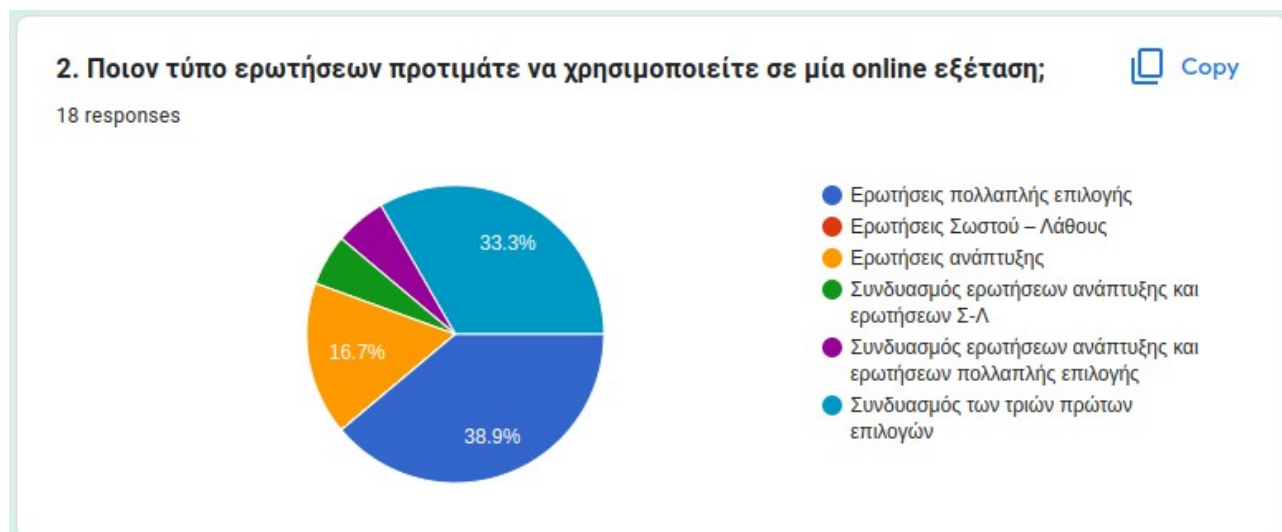
Κάποιες από τις ερωτήσεις ήταν κοινές, τόσο στο ερωτηματολόγιο των φοιτητών όσο και των εκπαιδευτικών. Στην ενότητα αυτή θα συγκρίνουμε αυτές τις ερωτήσεις για να εξετάσουμε την οπτική γωνία και των δύο πλευρών.

Η πρώτη κοινή ερώτηση αφορούσε την πλατφόρμα στην οποία προτιμούν να υλοποιείται η εξ' αποστάσεως εξεταστική διαδικασία. Το πρώτο παράθυρο δείχνει τις απαντήσεις των εκπαιδευτικών, ενώ το δεύτερο των φοιτητών.



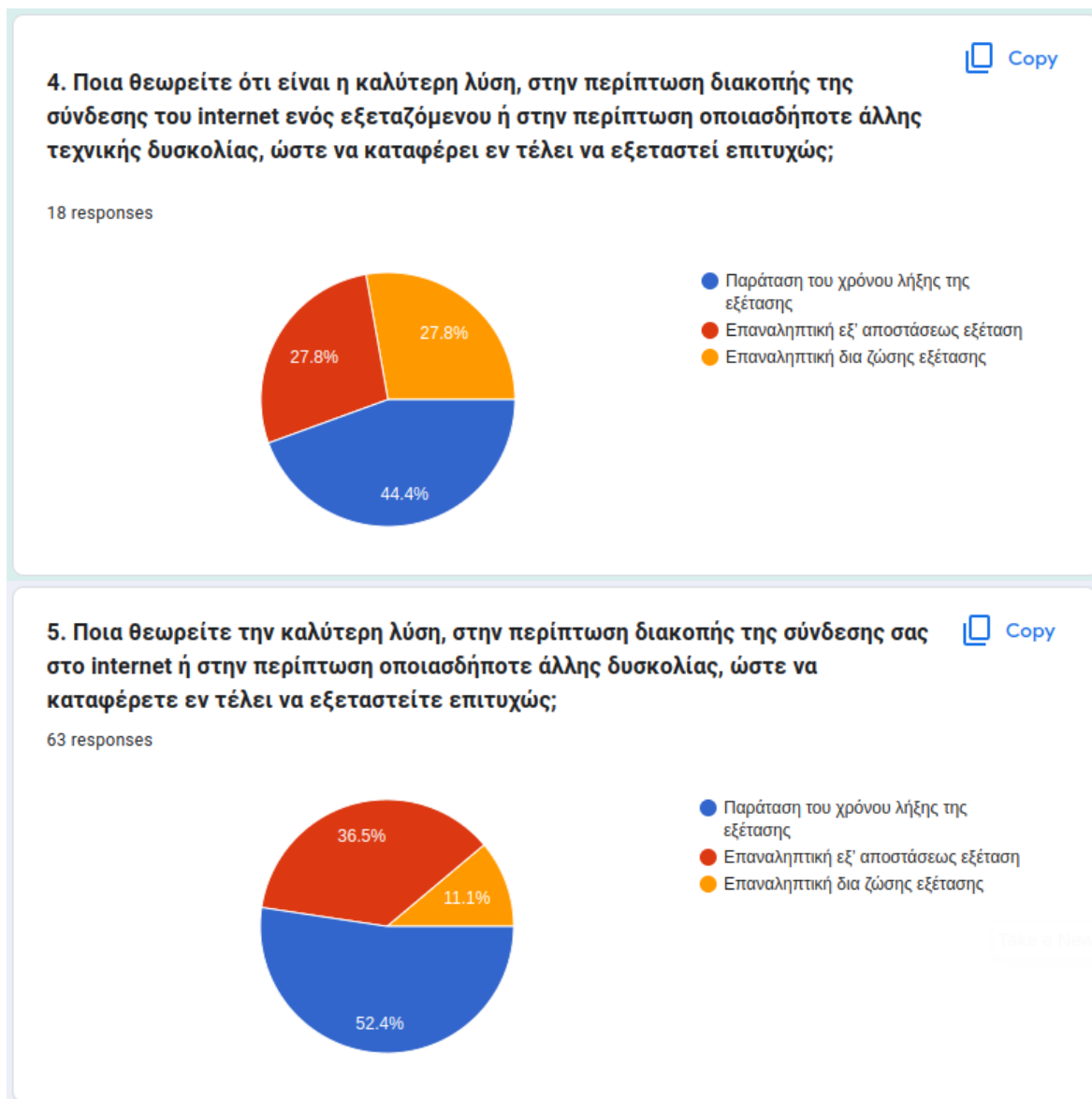
Παρατηρούμε ότι και στις δύο απαντήσεις το Open Eclass, συγκέντρωσε το μεγαλύτερο ποσοστό, ειδικά αν αναλογιστεί κανείς πως η συγκεκριμένη πλατφόρμα ήταν επιλογή σε δύο απαντήσεις, οι οποίες κατάφεραν να αποσπάσουν τις περισσότερες ψήφους. Το Microsoft Forms ενώ ήρθε δεύτερο στην προτίμηση των φοιτητών, οι εκπαιδευτικοί δε φάνηκαν να το προτιμούν κατατάσσοντας το στην τελευταία θέση. Το Google Forms ήρθε στην τρίτη θέση και στα δύο ερωτηματολόγια. Η εξ' αποστάσεως εξέταση μέσω Viber και Skype συγκέντρωσε επίσης κάποιες ψήφους, ενώ το Kahoot ήρθε στην τελευταία και στους εκπαιδευτικούς και στους φοιτητές.

Στη δεύτερη κοινή ερώτηση, έχουμε τον τύπο ερωτήσεων που προτιμούν σε μια εξέταση. Η πρώτη εικόνα δείχνει τις απαντήσεις των εκπαιδευτικών και η δεύτερη των φοιτητών.



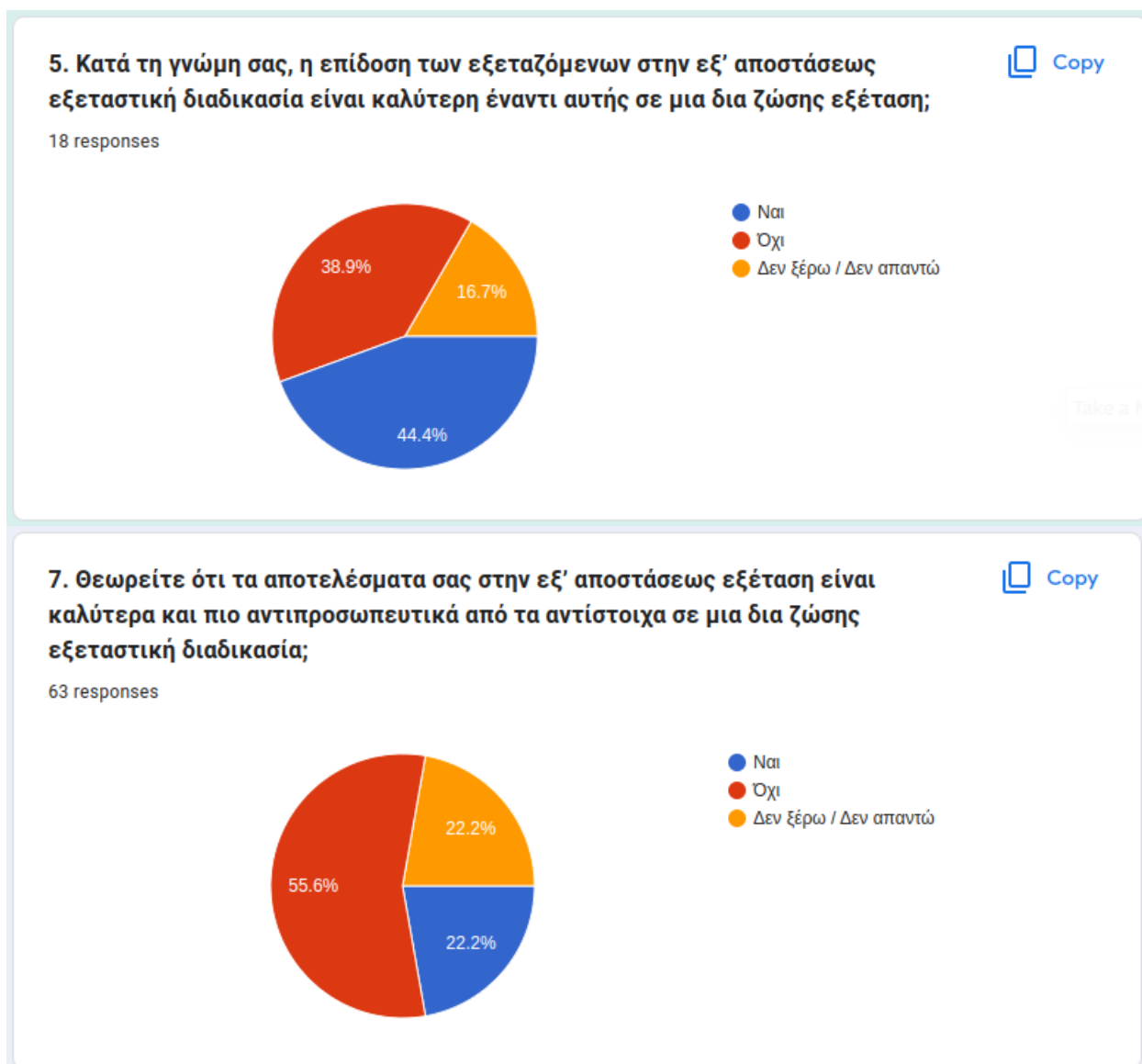
Οι ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής ήρθαν πρώτες σε προτίμηση και στα δύο ερωτηματολόγια, καθώς είναι εξαιρετικά πιο εύκολο να απαντηθούν, χωρίς τη χρήση πληκτρολογίου. Έτσι, αν οι μαθητές/φοιτητές δε διαθέτουν για τον οποιονδήποτε λόγο υπολογιστή, μπορούν πολύ εύκολα και γρήγορα να δώσουν τις απαντήσεις τους μέσω του κινητού τους τηλεφώνου, αποφεύγοντας έτσι την τεχνική υποστήριξη. Ο συνδυασμός ερωτήσεων πολλαπλής-επιλογής, σωστού-λάθους και ανάπτυξης ήταν η αμέσως επόμενη επιλογή και των δύο, θέλοντας να δείξουν την προτίμηση τους σε ένα διαγώνισμα με ποικιλομορφία στις ερωτήσεις. Στην τρίτη θέση, οι δάσκαλοι/καθηγητές δήλωσαν ότι προτιμούν τις ερωτήσεις ανάπτυξης, ενώ οι φοιτητές προτίμησαν τις συνδυαστικές ερωτήσεις δύο τύπων. Αντιστρόφως, στις τελευταίες θέσεις, οι φοιτητές κατέταξαν τις ερωτήσεις ανάπτυξης, θέλοντας να δείξουν ότι το γράψιμο σε υπολογιστή δεν είναι κάτι που τους διευκολύνει στην εξέταση, ενώ οι εκπαιδευτικοί τις συνδυαστικές ερωτήσεις δύο τύπων.

Η καλύτερη λύση αντιμετώπισης της περίπτωσης τεχνικών δυσκολιών των εξεταζόμενων ώστε να καταφέρουν εν τέλει να εξεταστούν ήταν η τρίτη κοινή ερώτηση. Πρώτα έχουμε την απάντηση των εκπαιδευτικών και ύστερα των φοιτητών.



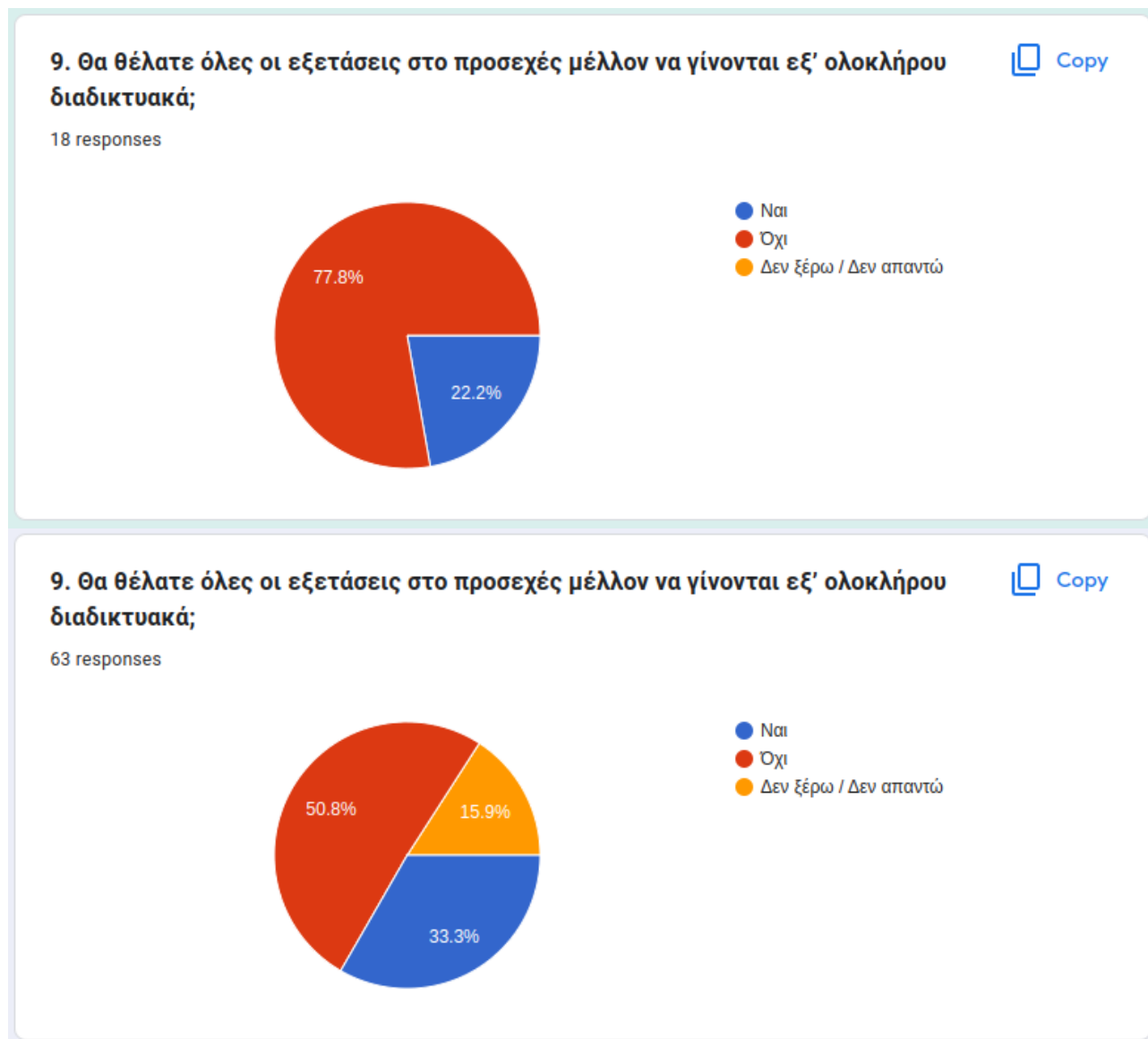
Όπως μπορούμε να δούμε, η μεγάλη πλειοψηφία και στις δύο περιπτώσεις, με ποσοστό 50% κατά μέσο όρο, προτιμάει την παράταση του χρόνου λήξης της εξέτασης. Είναι λογικό καθώς, ο εκ νέου προγραμματισμός μια εξέτασης σε νέα ημερομηνία δημιουργεί πολλά προβλήματα. Θα πρέπει οι εκπαιδευτικοί να προσέξουν να μη συμπέσει η νέα εξέταση με άλλο μάθημα. Επιπροσθέτως, αν πρόκειται για φοιτητές που εργάζονται θα πρέπει να ζητήσουν νέα άδεια από τη δουλειά τους, πράγμα που δεν είναι ότι πιο εύκολο. Ως αμέσως επόμενη επιλογή, οι εκπαιδευτικοί έφεραν στη δεύτερη θέση σε ισοβαθμία τις άλλες δύο απαντήσεις, της επαναληπτικής εξ' αποστάσεως εξέτασης και της αντίστοιχης δια ζώσης, θέλοντας να δείξουν ότι προτιμούν εξίσου και τους δύο τρόπους ως εναλλακτική επιλογή. Οι φοιτητές προτίμησαν να δώσουν μεγαλύτερο ποσοστό στην επαναληπτική εξ' αποστάσεως εξέταση έναντι της δια ζώσης, υπό την έννοια ότι μια τέτοια επιλογή θα είναι πιο βολική για αυτούς, λόγω μετακινήσεων μεταξύ άλλων.

Η τέταρτη κοινή ερώτηση, αφορά τη συνολική επίδοση των εξεταζόμενων, αν επηρεάζεται θετικά ή αρνητικά από τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα που έχει μια εξ' αποστάσεως αξιολόγηση έναντι μιας δια ζώσης. Η απάντηση των εκπαιδευτικών φαίνεται στην πρώτη εικόνα και των φοιτητών στη δεύτερη.



Οι δάσκαλοι/καθηγητές πιστεύουν, στη μεγάλη τους πλειοψηφία, ότι οι εξεταζόμενοι έχουν καλύτερα αποτελέσματα όταν αξιολογούνται απομακρυσμένα, ενώ οι φοιτητές διαφωνούν μαζί τους δηλώνοντας ότι οι βαθμοί τους δεν είναι καλύτεροι και πιο αντιπροσωπευτικοί. Είναι πιθανό οι εκπαιδευτικοί να θεωρούν την εξωτερική βοήθεια, είτε μέσω του διαδικτύου, είτε μέσω συγγενικού προσώπου, παράγοντα που να επηρεάζει θετικά την επίδοση των μαθητών/φοιτητών. Οι φοιτητές από την άλλη, φαίνεται να πιστεύουν ότι η αμεσότητα της τάξης, η μη δυνατότητα να δώσουν τις απαντήσεις γραπτώς σε μια κόλλα χαρτί και τα γενικότερα μειονεκτήματα της απομακρυσμένης αξιολόγησης, υπερτερούν έναντι των πλεονεκτημάτων. Ένα αρκετά μικρότερο ποσοστό, και από τις δύο πλευρές, πιστεύει την αντίθετη άποψη. Σχετικά μεγάλο ποσοστό συγκέντρωσε, και στις δύο περιπτώσεις, η επιλογή του Δεν ξέρω/Δεν απαντώ.

Η πέμπτη κοινή ερώτηση, κάλεσε και τις δύο πλευρές να δηλώσουν αν θα προτιμούσαν η εξ' αποστάσεως εξέταση να αντικαταστήσει πλήρως την δια ζώσης. Όπως και προηγουμένως, πρώτα έχουμε την απάντηση των εκπαιδευτικών και ύστερα των φοιτητών.



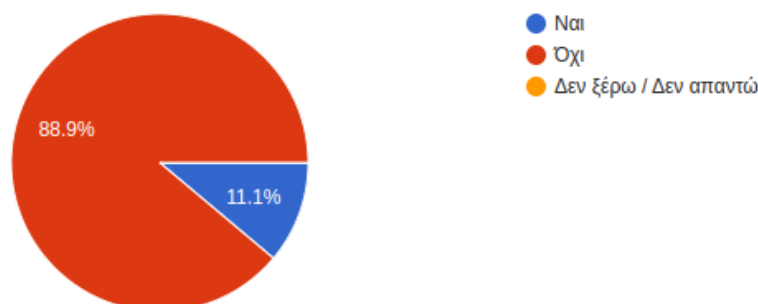
Οι εκπαιδευτικοί απάντησαν, σε συντριπτική πλειοψηφία, ότι δε θα ήθελαν να αντικατασταθεί η δια ζώσης εξέταση από την εξ' αποστάσεως. Αντίστοιχα, οι μισοί φοιτητές συμφώνησαν με αυτήν την άποψη. Βλέπουμε πως ενώ η εξ' αποστάσεως εξέταση είναι πολύ βολική για όλους, και οι εκπαιδευτικοί και οι φοιτητές καταλαβαίνουν τη σημασία της αμεσότητας μιας δια ζώσης εξέτασης και δε θέλουν να καταργηθεί, αλλά να υπάρχουν και οι δύο ταυτόχρονα σαν επιλογές. Αρνητικά ψήφισε ένα ποσοστό 22.2% των καθηγητών και 1/3 των φοιτητών. Οι φοιτητές έδειξαν ότι είναι πιο ανοιχτοί στην αντικατάσταση αυτή με το υψηλότερο ποσοστό που έδωσαν στη θετική απάντηση. Αξίζει να σημειωθεί ότι ένα μικρό ποσοστό των φοιτητών, της τάξεως του 15.9% ψήφισε Δεν ξέρω/Δεν απαντώ. Από τους εκπαιδευτικούς κανένας δεν έδωσε την επιλογή “Δεν ξέρω/Δεν απαντώ”, δείχνοντας έτσι ότι όλοι ανεξαιρέτως είχαν ξεκάθαρη άποψη.

Στην έκτη και τελευταία κοινή ερώτηση, οι εκπαιδευτικοί και οι φοιτητές κλήθηκαν να απαντήσουν, πέραν της προσωπικής τους άποψης, αν η εξ' αποστάσεως εκπαίδευση μπορεί και πρέπει να αντικαταστήσει την δια ζώσης. Βλέπουμε τις απαντήσεις των δασκάλων/καθηγητών και φοιτητών, στην πρώτη και δεύτερη εικόνα αντίστοιχα.

10. Θεωρείτε ότι η εξ' αποστάσεως εξέταση μπορεί, και θα πρέπει, να αντικαταστήσει πλήρως τη δια ζώσης εξέταση στο μέλλον;

 Copy

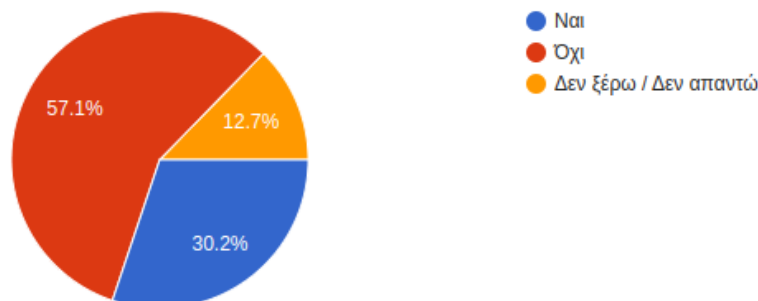
18 responses



10. Θεωρείτε ότι η εξ' αποστάσεως εξέταση μπορεί, και θα πρέπει, να αντικαταστήσει πλήρως τη δια ζώσης εξέταση στο μέλλον;

 Copy

63 responses



Στην απάντηση των εκπαιδευτικών βλέπουμε, με την τεράστια πλειοψηφία του 88.9%, πως η άποψη τους είναι ότι δεν μπορεί και δε θα πρέπει να γίνει αυτή η αντικατάσταση και να εξαλειφθεί η δια ζώσης εξέταση. Μόνο ένα μικρό ποσοστό (11.1%) έχει αντίθετη άποψη. Οι φοιτητές φαίνονται πιο διαλλακτικοί, καθώς σχεδόν το 1/3 δήλωσε ότι θα επιθυμούσε να πραγματοποιηθεί ένα τέτοιο σενάριο. Στην πλειοψηφία τους όμως, δήλωσαν και αυτοί ότι θα προτιμούσαν η δια ζώσης εξέταση να συνεχίσει να υπάρχει. Υπάρχει κι ένα μικρό ποσοστό (12.7%) που δήλωσαν “Δεν ξέρω/Δεν απαντώ”. Είναι λογικό να βλέπουμε μεγαλύτερα ποσοστά στη θετική ψήφο από τους φοιτητές, καθώς πρόκειται για γενιές που έχουν μεγαλώσει σε έναν “ψηφιακό κόσμο” και μια τέτοια μετάβαση τους φαντάζει λογική. Ακόμα και αυτοί όμως, καταλαβαίνουν τη σημασία και τη σπουδαιότητα της δια ζώσης εξέτασης και την υποστηρίζουν στην πλειοψηφία τους.

3.8 Συμπεράσματα από τα δύο ερωτηματολόγια

Από τις απαντήσεις των δεκαοκτώ εκπαιδευτικών, στο ερωτηματολόγιο που τους δόθηκε, μπορούν να βγουν αρκετά συμπεράσματα. Ένα από αυτά είναι αναμφισβήτητο ότι η πλατφόρμα που προτιμά η μεγάλη πλειοψηφία των δασκάλων/καθηγητών είναι το Open Eclass. Το γεγονός αυτό δείχνει πως το συγκεκριμένο open-source εργαλείο, που το χρησιμοποιούν σχεδόν όλα τα εκπαιδευτικά ιδρύματα της χώρας για την παράδοση των μαθημάτων, έχει καταφέρει να ικανοποιήσει και τις ανάγκες της εξεταστικής διαδικασίας. Δείχνει επίσης, την επιτυχία που μπορεί να έχει ένα open-source project, έναντι άλλων “κλειστού τύπου” λύσεων. Το Open Eclass είχε δύο διαθέσιμες επιλογές, με την εξέταση σε πραγματικό χρόνο με τη χρήση χρονομέτρου να υπερτερεί έναντι της απλής παράδοσης ψηφιακού εγγράφου. Εδώ, φαίνεται ότι οι εκπαιδευτικοί προτιμούν, έστω και με μικρή διαφορά, να ανακαλύψουν και να χρησιμοποιήσουν τις προηγμένες λειτουργίες της πλατφόρμας αντί να υλοποιήσουν μια εξέταση με το ανέβασμα αρχείων. Οι υπόλοιπες επιλογές όπως το Microsoft Forms και το Kahoot, με εξαίρεση το Google Forms και τη βιντεοκλήση με Viber ή Skype, πήραν εξαιρετικά χαμηλά ποσοστά.

Οι ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής ήρθαν πρώτες στην προτίμηση των εκπαιδευτικών, με ποσοστό 38.9%, στον τύπο που προτιμούν να βάζουν στα διαγωνίσματα τους. Η χρήση του τύπου αυτού, δεδομένου ότι η εξέταση απαιτεί τη χρήση υπολογιστή και άρα γραψίματος, φαντάζει η ιδανική. Πολλοί φοιτητές, και ειδικότερα μαθητές, μπορεί να μην έχουν όλοι την ίδια ευχέρεια στο γράψιμο σε πληκτρολόγιο. Λόγω αυτού, ο πραγματικός χρόνος εξέτασης για κάποιον μαθητή/φοιτητή που γράφει αργά είναι στην ουσία μικρότερος. Συνεπώς, η εξέταση για τους εκπαιδευόμενους αυτούς ξεκινάει αμέσως με ένα σοβαρό μειονέκτημα. Άλλος καλός λόγος που οι εκπαιδευτικοί επέλεξαν στην πλειοψηφία τους αυτόν τον τύπο ερωτήσεων, είναι η εξάλειψη της ανάγκης τεχνικής υποστήριξης. Αν οι εξεταζόμενοι αντιμετωπίσουν πρόβλημα στον σταθερό υπολογιστή ή το laptop τους, μπορούν να μπουν στο link της εξέτασης από το smartphone τους, μιας και δε χρειάζεται να γράψουν αλλά απλά να επιλέξουν. Έτσι, μπορούν να ολοκληρώσουν την εξέταση τους κανονικότερα. Αμέσως μετά με ποσοστό 33.3%, δηλαδή το 1/3, ήρθαν οι ερωτήσεις που συνδυάζουν της πολλαπλής επιλογής, του σωστού-λάθους και της ανάπτυξης δείχνοντας πως υπάρχει ένα κομμάτι εκπαιδευτικών το οποίο θέλει ένα ευρύ φάσμα ερωτήσεων. Με αυτόν τον τρόπο μπορεί να υπάρξει ποικιλία στα θέματα, όπως ακριβώς θα υπήρχε σε μια δια ζώσης εξεταστική διαδικασία. Η επιλογή των ερωτήσεων που είναι αποκλειστικά ανάπτυξης ήρθε τρίτη με 16.7% δείχνοντας πως ένα μικρό ποσοστό των εκπαιδευτικών τις προτιμά. Οι υπόλοιπες μορφές συνδυαστικών ερωτήσεων δεν κατάφεραν να πάρουν μεγάλα ποσοστά.

Όσον αφορά τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι εκπαιδευτικοί, σχεδόν οι μισοί από αυτούς (44.4%) δήλωσαν ότι αυτές αποτελούν δυσκολίες τεχνικής φύσεως, όπως διακοπή της σύνδεσης στο διαδίκτυο και κόλλημα του υπολογιστή. Συνεπώς, στις περιπτώσεις αυτές το εκπαιδευτικό ίδρυμα οφείλει να έχει καταρτισμένους ειδικούς, οι οποίοι να είναι έτοιμοι να αντιμετωπίσουν τέτοια περιστατικά για την ομαλή διεξαγωγή της εξέτασης. Αν ένας εκπαιδευτικός δεν μπορέσει να συνδεθεί, τότε η εξέταση αναγκαστικά θα αναβληθεί, προκαλώντας τη δυσαρέσκεια όλων την εξεταζόμενων και την ενδεχόμενη σύγχυση στο πρόγραμμα των εξετάσεων αν η νέα ημερομηνία της συγκεκριμένης εξέτασης συμπέσει με άλλο μάθημα. Το 27.8%, δήλωσαν ότι δεν αντιμετώπισαν κανένα πρόβλημα, που αποτελεί ενθαρρυντικό γεγονός, τόσο για την ομαλή λειτουργία των πλατφορμών όσο και για την όλη διαδικασία γενικότερα. Η μη έγκυρη υποβολή απαντήσεων και το κόλλημα της πλατφόρμας συγκέντρωσαν πολύ χαμηλό ποσοστό (11.1%).

Στην περίπτωση που ένας ή περισσότεροι εξεταζόμενοι αντιμετωπίσουν πρόβλημα, οι εκπαιδευτικοί στο μεγαλύτερο ποσοστό τους (44.4%), απάντησαν ότι θα προτιμούσαν ως λύση την παράταση του χρόνου λήξης της εξέτασης έναντι της επαναληπτικής δια ζώσης ή εξ' αποστάσεως εξέτασης. Το οποίο είναι απολύτως λογικό, ώστε να μην υπάρχουν τα προαναφερθέντα προβλήματα, όπως δυσαρέσκεια των εξεταζόμενων και ο κίνδυνος η νέα ημερομηνία της εξέτασης να πέσει πολύ κοντά με άλλη εξέταση και οι μαθητές/φοιτητές να μην έχουν χρόνο να διαβάσουν και για τα δύο. Η επαναληπτική εξ' αποστάσεως εξέταση αλλά και η επαναληπτική δια ζώσης, συγκέντρωσαν και οι δύο το ποσοστό του 27.8%, που δηλώνει ότι μετά την παράταση του χρόνου της εξέτασης, δεν τους απασχολεί ιδιαίτερα αν η επαναληπτική εξέταση θα γίνει απομακρυσμένα ή δια ζώσης.

Οι εκπαιδευτικοί φαίνεται να πιστεύουν ότι μια εξ' αποστάσεως εξέταση έχει θετικά αποτελέσματα στην επίδοση των μαθητών, καθώς σχεδόν οι μισοί (44.4%) ταυτίστηκαν με αυτήν την άποψη. Ίσως η άποψη αυτή να οφείλετε σε κάποιο βαθμό στην ενδεχόμενη εξωτερική βοήθεια που μπορεί να έχουν οι εξεταζόμενοι κατά της διάρκειας της αξιολόγησης. Επίσης μεγάλο ήταν το ποσοστό που είχε αντίθετη άποψη (38.9%), το οποίο πιστεύει ότι τα μειονεκτήματα της εξ' αποστάσεως εξέτασης, όπως είναι η διάσπαση προσοχής, επηρεάζουν σε μεγαλύτερο βαθμό απ' ότι τα πλεονεκτήματα. Ένα μικρό ποσοστό, της τάξεως του 16.7% δήλωσε ότι δεν ξέρει/δεν απαντά. Μία επίσης σημαντική ερώτηση, της οποίας οι απαντήσεις είναι εξαιρετικά ενθαρρυντικές, αφορά τη χρήση εβδομαδιαίων ή μηνιαίων online quiz ως επιπρόσθετη αξιολόγηση, χωρίς αυτά να μετρούν στην τελική βαθμολογία. Είναι πολύ θετικό ότι η τεράστια πλειοψηφία (88.9%) είδε με θετική ματιά αυτό το μέτρο, ενώ δεν είχαμε καμία αρνητική ψήφο, παρά μόνο ένα μικρό ποσοστό (11.1%) που επέλεξε “Δεν ξέρω/Δεν απαντώ”. Βάζοντας αυτά τα test, ο εκπαιδευτικός μπορεί να εντοπίσει τα αδύνατα σημεία των μαθητών/φοιτητών και να αναπροσαρμόσει τη διδασκαλία του ανάλογα. Ότι ένα τόσο μεγάλο ποσοστό έδειξε θετική στάση, δείχνει ότι οι καθηγητές έχουν την όρεξη να εξελίσσουν την εκπαιδευτική διαδικασία με τη βοήθεια των ψηφιακών εργαλείων που τους παρέχονται και αυτό είναι εξαιρετικά σημαντικό γεγονός.

Δυστυχώς, όπως και σε μια δια ζώσης εξέταση, πάντα υπάρχουν κι εκείνοι οι εξεταζόμενοι που θα “συνεργαστούν” με άλλους συναδέλφους τους ώστε να επιτύχουν καλύτερη επίδοση στο διαγώνισμα. Αυτό το φαινόμενο είναι πιο εύκολα υλοποιήσιμο, λόγω της φύσης της απομακρυσμένης εξέτασης, μιας και δεν μπορεί να υπάρξει ο αυστηρός έλεγχος όπως σε μια δια ζώσης εξεταστική διαδικασία. Ως τρόπο αντιμετώπισης αυτού του φαινομένου λοιπόν, οι εκπαιδευτικοί επέλεξαν τις ερωτήσεις που απαιτούν κριτική σκέψη και ανοιχτές σημειώσεις σε ποσοστό της τάξεως του 44.4%. Σε μια εξ' αποστάσεως εξέταση, είναι σχεδόν δεδομένο ότι οι εξεταζόμενοι θα έχουν ανοιχτές σημειώσεις. Συνεπώς, είναι καλύτερα ο εκπαιδευτικός να θέτει τα ερωτήματα κατά αυτόν τον τρόπο που θα εξετάζει την κριτική σκέψη και την εμπάθυση των γνώσεων των εκπαιδευόμενων. Τα μέτρα που ήρθαν δεύτερα στη σειρά με ποσοστό του 22.2% ήταν οι διαφορετικές ομάδες ερωτήσεων και οι ανοιχτές κάμερες και μικρόφωνα.

Επιπροσθέτως, για την περαιτέρω θωράκιση της εξεταστικής διαδικασίας από το φαινόμενο της συνεργασίας μεταξύ των εκπαιδευόμενων, οι δάσκαλοι/καθηγητές έκριναν, σε μεγάλο ποσοστό (66.7%), την αναγκαιότητα της ατομικής εργασίας σαν επιπρόσθετη αξιολόγηση. Ο συνδυασμός των δύο αυτών μέτρων, των ερωτήσεων που απαιτούν κριτική σκέψη και της ατομικής εργασίας, μειώνει σε μεγάλο βαθμό την εσφαλμένη αξιολόγηση ενός εξεταζόμενου από περιπτώσεις συνεργασίας και δίνει στον εκπαιδευτικό μια πιο καθαρή εικόνα για το μαθησιακό επίπεδο της τάξης του. Αρνητική άποψη είχε ένα σχετικά χαμηλό ποσοστό (22.2%).

Αναφορικά με την αντικατάσταση της δια ζώσης εξέτασης από την εξ' αποστάσεως, η συντριπτική πλειοψηφία (77.8%), ψήφισε κατά. Όσο χρήσιμη, όσο βολική, όσο σύγχρονη κι αν είναι μια εξ' αποστάσεως αξιολόγηση, αδυνατεί να προσφέρει την αμεσότητα της τάξης, τη δημιουργία πραγματικού εκπαιδευτικού περιβάλλοντος και την κοινωνικοποίηση που προσφέρει η δια ζώσης εξέταση. Οι δάσκαλοι/καθηγητές, ζυγίζοντας τα υπέρ και τα κατά, αποφάσισαν ότι η εξ' αποστάσεως εξέταση είναι καλή, αλλά σαν επιλογή. Σαν μια λύση, κάτω από ορισμένες συνθήκες όπως ήταν η καραντίνα του COVID-19 που δεν μπορούσαν τα πράγματα να γίνουν διαφορετικά. Το 22.2%, ψήφισε υπέρ στο σενάριο αυτό. Δεν ξέρω/δεν απαντώ δεν απάντησε κανένας εκπαιδευτικός, γεγονός που δείχνει ότι όλοι ήταν σίγουροι για την απάντηση στη συγκεκριμένη ερώτηση, το οποίο είναι ιδιαίτερα σημαντικό.

Στην ερώτηση αν η εξ' αποστάσεως εξέταση μπορεί, δηλαδή αν υπάρχουν οι υποδομές για τα δεδομένα της χώρας μας, και αν θα πρέπει, ασχέτως της προσωπικής τους άποψης που εκδηλώθηκε προηγουμένως, να αντικαταστήσει τη δια ζώσης, η απάντηση ήταν ξανά αρνητική, αυτή τη φορά με μεγαλύτερο ποσοστό που άγγιξε το 88.9%. Θεωρούν ότι οι υποδομές της χώρας μας, ειδικά στην επαρχία, δεν είναι ακόμη έτοιμες να υποστηρίξουν κάτι τέτοιο. Αλλά ούτε και θα πρέπει. Χαρακτηριστικό είναι, ότι το ποσοστό του 22.2% που απάντησε θετικά στο αν θέλει να εξαλειφθεί η δια ζώσης εξέταση, στο αν μπορεί και αν πρέπει, μειώθηκε στο 11.1%, δηλαδή μείωση κατά 50%. Με αυτόν τον τρόπο έδειξαν πως το σενάριο αυτό, ακόμα κι αν κάποιος το θέλουν για όλα τα θετικά που προσφέρει μια απομακρυσμένη εξέταση, δεν πρέπει να πραγματοποιηθεί.

Εν γένει, ήταν πολύ ενδιαφέρον που είδαμε τις απαντήσεις των εκπαιδευτικών, πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας, για τα συγκεκριμένα ζητήματα και πήραμε μια σφαιρική εικόνα για τις απόψεις τους αναφορικά με την εξ' αποστάσεως εξεταστική διαδικασία.

Από το ερωτηματολόγιο που δόθηκε σε εξήντα τρεις φοιτητές και φοιτήτριες του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής (ΠΑ.Δ.Α.) μπορούμε να βγάλουμε πολλά συμπεράσματα για την οπτική γωνία των εξεταζόμενων για διάφορες πτυχές της εξ' αποστάσεως εξέτασης.

Οι φοιτητές δήλωσαν, στη μεγάλη τους πλειοψηφία, ότι έχουν χρησιμοποιήσει κατά τη διάρκεια των σπουδών τους το Open Eclass ως πλατφόρμα αξιολόγησης. Αξίζει να τονιστεί ότι στην ερώτηση αυτή μπορούσαν να δώσουν έως και τρεις απαντήσεις. Η επιλογή αυτή έγινε με το σκεπτικό να καλύψει όλα τα εκπαιδευτικά ιδρύματα που ενδεχομένως να έχουν βρεθεί, για παράδειγμα στο μεταπτυχιακό τους ή σε κάποιο σεμινάριο. Καθώς το Open Eclass έλαβε τόσες πολλές ψήφους, μας δείχνει πόσες πολλές σχολές το χρησιμοποιούν, όχι μόνο για τη δημιουργία ενός ψηφιακού περιβάλλοντος ανταλλαγής διαφανειών και παράδοσης μαθημάτων, αλλά κι εξέτασης. Οι υπόλοιπες επιλογές, όπως το Google Forms και το Kahoot, συγκέντρωσαν αρκετά χαμηλά ποσοστά, ενώ το Microsoft Forms και η βιντεοκλήση μέσω Skype ή Viber κατάφεραν να αποσπάσουν μερικές ψήφους και να κρατηθούν σε ένα μέτριο επίπεδο ποσοστού. Το Microsoft Teams και κατ' επέκτασιν το Forms είναι μια πλατφόρμα που χρησιμοποιείται από αρκετά εκπαιδευτικά ιδρύματα, οπότε το ποσοστό του αντικατοπτρίζει αυτό το γεγονός.

Άλλο σημείο που εξετάστηκε, ήταν η προτίμηση των φοιτητών σχετικά με την παράδοση των απαντήσεων. Οι δύο επιλογές ήταν η συγκεκριμένη πλατφόρμα και σε ξεχωριστό αρχείο word ή/και excel. Τα αποτελέσματα ήταν σχεδόν 50-50, με 50.8% για τη συμπλήρωση αρχείου και 49.2% για τη χρήση πλατφόρμας, οπότε συμπεραίνουμε ότι δεν είναι ένα θέμα το οποίο τους απασχολεί ιδιαίτερα.

Οι ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής, όπως άλλωστε και στις απαντήσεις των εκπαιδευτικών, ήρθαν πρώτες στην προτίμηση των φοιτητών για τον επιθυμητό τύπο ερωτήσεων σε μια εξ' αποστάσεως εξέταση με το ποσοστό του 33.3%. Ένας από τους λόγους είναι ότι, όπως αναφέρθηκε και προηγουμένως, αν χαλάσει ο υπολογιστής κάποιου εξεταζόμενου, από τη στιγμή που δε θα χρειάζεται να γράφει κάποιο κείμενο, μπορεί να συνδεθεί από το κινητό του και να προχωρήσει το διαγώνισμα κανονικά. Άρα λοιπόν, εκμηδενίζεται τόσο ο κίνδυνος να μην μπορέσει να ολοκληρώσει την εξέταση αλλά και η ανάγκη τεχνικής υποστήριξης. Ένας άλλος πιθανός λόγος είναι ότι οι ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής, δίνουν στους εξεταζόμενους ένα αίσθημα “ασφάλειας”, υπό την έννοια ότι η σωστή απάντηση είναι μπροστά τους. Έτσι, αν ένας εξεταζόμενος δε γνωρίζει τη σωστή απάντηση, μπορεί απλά να επιλέξει μια από τις προτεινόμενες και ενδεχομένως να πέσει πάνω στη σωστή. Ένας τρίτος λόγος αποτελεί το γεγονός ότι λόγω της φύσης των ερωτήσεων αυτών, ο χρόνος απάντησης τους είναι πολύ μικρότερος. Δεδομένου ότι η εξέταση είναι μια αγχωτική διαδικασία, είναι λογικό οι φοιτητές να θέλουν να τελειώνουν όσο το δυνατό γρηγορότερα. Αμέσως μετά έχουμε τις ερωτήσεις συνδυαστικού τύπου που περιέχουν ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής, σωστού-λάθους και ανάπτυξης με ποσοστό 19%. Είναι εξαιρετικά σημαντικό να παρατηρήσουμε ότι στην ερώτηση αυτή, οι δύο πρώτες θέσεις είναι ίδιες και για εκπαιδευτικούς και για φοιτητές. Με ίδιο ποσοστό (14.3%) έχουμε τις συνδυαστικές ερωτήσεις με δύο μορφές, ενώ τελευταίες στην προτίμηση των εξεταζόμενων ήρθαν οι ερωτήσεις ανάπτυξης, δείχνοντας ότι οι φοιτητές δεν προτιμούν να γράφουν μεγάλα κείμενα στο πληκτρολόγιο, ειδικά σε μια εξ' αποστάσεως εξέταση που ο περιορισμένος χρόνος είναι το μεγάλο τους πρόβλημα.

Από τις πιο σοβαρές δυσκολίες σε μια εξ' αποστάσεως εξέταση είναι οι τεχνικές, και οι φοιτητές κλήθηκαν να απαντήσουν ποια συγκεκριμένη δυσκολία τεχνικής φύσεως συναντούν συχνότερα. Το μεγαλύτερο ποσοστό, δηλαδή το 28.6%, το έλαβε η διακοπή της σύνδεσης στο διαδίκτυο. Είναι αναμενόμενη απάντηση, αν αναλογιστεί κανείς ότι μπορεί να συμβεί για πολλούς και ποικίλους λόγους, όπως είναι να κοπεί το ρεύμα, να αντιμετωπίζει πρόβλημα ο πάροχος, να γίνονται έργα στο δρόμο με προγραμματισμένη διακοπή ρεύματος ή κάποιο πρόβλημα στο router του εξεταζόμενου. Μια καλή λύση στο συγκεκριμένο ζήτημα είναι να ενεργοποιήσουν την επιλογή Mobile Hotspot στο κινητό τους, ώστε να συνδεθούν από τα data του κινητού τους για να μη χάσουν εντελώς την εξέταση. Αμέσως μετά, με πολύ μικρή διαφορά (23.8%) οι φοιτητές δήλωσαν ότι δεν αντιμετώπισαν κανένα πρόβλημα, γεγονός ιδιαίτερα ευχάριστο. Πρόβλημα με το μικρόφωνο/κάμερα αλλά και κόλλημα με την πλατφόρμα δήλωσε ότι αντιμετώπισε το 14.3%, για το καθένα, πράγμα που σημαίνει πως θα πρέπει να αναζητηθούν λύσεις για τα συγκεκριμένα προβλήματα. Καθώς μόνο το 23.8% ψήφισε ότι δεν είχε κανένα τεχνικό θέμα, είναι αναγκαίο το εκπαιδευτικό ίδρυμα να έχει εξειδικευμένους τεχνικούς που να μπορούν να δώσουν λύσεις ώστε να μη χρειαστεί να αναβληθεί η εξέταση.

Ως μέτρο αντιμετώπισης του παραπάνω, αλλά και των τεχνικών δυσκολιών εν γένει, ώστε να καταφέρουν να εξεταστούν επιτυχώς, οι φοιτητές επέλεξαν την παράταση του χρόνου λήξης της εξέτασης, με το ιδιαίτερα μεγάλο ποσοστό του 52.4%. Οι άλλες δύο επιλογές δηλαδή ο εκ νέου προγραμματισμός της εξ' αποστάσεως εξέτασης ή μιας δια ζώσης εξέτασης συγκέντρωσαν ποσοστά 36.5% και 11.1% αντίστοιχα. Έχοντας κι άλλα μαθήματα να εξεταστούν, οι φοιτητές δε θέλουν να χαλάσουν τον προγραμματισμό τους και να διαβάσουν ξανά το μάθημα εις βάρος των υπολοίπων. Μια απλή παράταση της εξέτασης, είναι κάτι που δεν τους επηρεάζει καθόλου, συνεπώς προφανώς και την προτιμούν με ένα τόσο μεγάλο ποσοστό.

Ένα ακόμα σημαντικό ζήτημα για το οποίο ερωτήθηκαν οι φοιτητές είναι ποιες ήταν εκείνες οι δυσκολίες που έχουν επίπτωση στην επίδοσή τους. Παραπάνω από τους μισούς (52.4%) απάντησαν ότι ο περιορισμένος χρόνος αποτελεί τη μεγαλύτερη δυσκολία. Είναι ένας όντως σημαντικό ζήτημα, καθώς οι εξεταστές μπορεί να έχουν περιορίσει τον χρόνο, ώστε να μην έχουν την ευκαιρία οι εξεταζόμενοι να συνεργαστούν μεταξύ τους ή να λάβουν κάποια άλλη εξωτερική βοήθεια. Ένας άλλο λόγος για το φαινόμενο αυτό αποτελεί ότι στην εξ' αποστάσεως εξέταση χρειάζεται ο χρόνος ασφαλείας, ώστε να βεβαιωθεί ο εξεταστής ότι όλοι έχουν συνδεθεί, ότι όλοι έχουν πάει στη σελίδα με την εκφώνηση και γενικότερα ότι δεν υπάρχει κανένα πρόβλημα. Άρα, ο καθαρός χρόνος για τις απαντήσεις μέσα στην εξέταση μειώνεται σημαντικά. Ο περιορισμένος χρόνος αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα μειονεκτήματα της απομακρυσμένης αξιολόγησης. Αμέσως μετά με 19% ήρθε η απόσπαση προσοχής, το οποίο είναι αναμενόμενο μιας και ο εξεταζόμενος βρίσκεται στο σπίτι του και μπορεί να τον απασχολεί η οικογένειά του ή κάποιο κατοικίδιο. Η δυσκολία στις ερωτήσεις ανάπτυξης λόγω του γραψίματος στον υπολογιστή συγκέντρωσε 14.3% της επιλογής των φοιτητών. Αν και σχετικά μικρό ποσοστό, μας δείχνει ότι υπάρχουν κι εκείνοι που δεν έχουν την ευχέρεια του πληκτρολογίου. Για παράδειγμα, ένας φοιτητής πληροφορικής προφανώς και θα έχει μεγαλύτερη ευχέρεια στην πληκτρολόγηση έναντι ενός φοιτητή φιλολογίας. Αυτό θα πρέπει να ληφθεί υπόψιν από το εκπαιδευτικό ίδρυμα, ώστε να μην αδικηθεί κανένας. Ένα 9.5% επέλεξε των πολλή ύλη λόγω των ανοιχτών σημειώσεων.

Αναφορικά με την επίδοσή τους στην εξ' αποστάσεως εξέταση έναντι αυτής στη δια ζώσης, οι φοιτητές πιστεύουν ότι τα αποτελέσματα δεν είναι καλύτερα και πιο αντιπροσωπευτικά, καθώς σχεδόν οι μισοί (55.6%) συντάχθηκαν με αυτήν την άποψη. Με βάση την απάντησή τους έχουν την πεποίθηση ότι η έλλειψη της αμεσότητας της δια ζώσης αξιολόγησης, η αδυναμία να ρωτήσουν διευκρινήσεις τον εξεταστή από κοντά αλλά και ο περιορισμένος χρόνος που αναφέρθηκε προηγουμένως, επηρεάζουν αρνητικά την επίδοσή τους. Το 22.2% πιστεύει ότι η εξ' αποστάσεως εξέταση με τα πλεονεκτήματά της, όπως για παράδειγμα το λιγότερο άγχος μιας και γίνεται απομακρυσμένα, επιδρά θετικά. Το ίδιο ποσοστό, δηλαδή το 22.2%, επέλεξε να μην απαντήσει.

Η πλατφόρμα προτίμησης από άποψη ευχρηστίας, λειτουργικότητας και διεπαφή χρήστη ήρθε και πάλι το Open Eclass, με συντριπτική πλειοψηφία της τάξεως του 74.6%. Αυτό δείχνει για ακόμη μια φορά πώς η συγκεκριμένη πλατφόρμα έχει καταφέρει να κερδίσει τους φοιτητές, πέραν της προτίμησης των δασκάλων/καθηγητών και των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων γενικότερα. Οι υπόλοιπες επιλογές, Microsoft Forms, Google Forms, Kahoot, Viber και Skype είχαν πολύ χαμηλά ποσοστά, με το μεγαλύτερο να είναι αυτό του Microsoft Forms με 11.1%.

Όσον αφορά την αντικατάσταση της δια ζώσης εξέτασης από την εξ' αποστάσεως, οι μισοί φοιτητές (50.8%) δήλωσαν ότι δεν είναι σύμφωνοι με ένα τέτοιο σενάριο. Αυτό δείχνει, ότι αν και είναι μια γενιά που έχει μεγαλώσει με ηλεκτρονικές συσκευές και στον κόσμο του διαδικτύου, αναγνωρίζει τη σημασία και τα πλεονεκτήματα της δια ζώσης εκπαιδευτικής διαδικασίας. Το 33.3% δήλωσε ότι συμφωνεί, γεγονός που τους κάνει πιο διαλλακτικούς σε σχέση με τους καθηγητές. Είναι ασφαλές να συμπεράνουμε ότι στις αμέσως επόμενες γενιές το ποσοστό του 33.3% υπέρ του “ναι” ολοένα και θα αυξάνεται. Τέλος, το 15.9% επέλεξε το “Δεν ξέρω/Δεν απαντώ”.

Στο αν θεωρούν ότι μπορεί και πρέπει να γίνει αυτή η αντικατάσταση, τα ποσοστά αυτά άλλαξαν, αλλά σε μικρή κλίμακα. Ένα 3.1% από το “ναι” και ένα 3.2% από το “Δεν ξέρω/Δεν απαντώ” μεταφέρθηκε στο “όχι” αυξάνοντας το ποσοστό του από το 50.8% στο 57.1%. Συνεπώς, οι φοιτητές που πιστεύουν ότι δεν υπάρχουν οι υποδομές για μία τέτοια μετάβαση αλλά και να υπήρχαν δε θα έπρεπε να υλοποιηθεί ένα τέτοιο σενάριο είναι ελαφρώς περισσότεροι.

Κεφάλαιο 4: Εξ' Αποστάσεως εκπαίδευση στην Ειδική Αγωγή



Εικόνα 47: Εκπαιδευόμενοι με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες
(*illustration*) (*image source: www.pngegg.com*)

4.0 Εισαγωγή

Στο συγκεκριμένο κεφάλαιο θα μελετήσουμε την εξ' αποστάσεως εκπαίδευση υπό το πρίσμα της ειδικής αγωγής. Θα δούμε τα στατιστικά στοιχεία αναφορικά με το είδος των αναπηριών που υπάρχουν στους μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Επιπροσθέτως, θα εξετάσουμε πώς ένα εκπαιδευτικό ίδρυμα μπορεί να πετύχει τη συμπερίληψη των εκπαιδευόμενων αυτών, αλλά και τα οφέλη της εξ' αποστάσεως στο κομμάτι της ειδικής αγωγής.

4.1 Μορφές αναπηρίας

Στις μέρες μας, ο αριθμός των ατόμων με αναπηρία είναι αυξημένος λόγω της ύφεσης της οικονομίας, αλλά και της αυξημένης δυνατότητας εντοπισμού των αναπηριών με τη βοήθεια της τεχνολογίας. Επίσης, σύμφωνα με έρευνες φαίνεται ότι οι μαθητές/φοιτητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, χρειάζονται περισσότερο χρόνο για να ολοκληρώσουν τις σπουδές τους. Το φάσμα των αναπηριών είναι ευρύ και μέσα σε αυτό εμπεριέχονται σωματικοί και ψυχολογικοί περιορισμοί. Αξίζει να αναφερθεί, ότι οι περισσότερες χώρες έχουν εντάξει στο νομικό τους πλαίσιο τις διακρίσεις αναφορικά με τα άτομα με αναπηρία. Έχουν φτιάξει δηλαδή νόμους και κανονισμούς, μέσω των οποίων, ορίζονται οι προϋποθέσεις που ένα άτομο αποκτά αυτόν τον χαρακτηρισμό και εμπίπτει σε μια συγκεκριμένη κατηγορία αναπηρίας. Για παράδειγμα, στις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής, οι πιο σημαντικοί νόμοι είναι ο νόμος αποκατάστασης του 1973 (Rehabilitation Act of 1973) με την ενότητα 504 και ο νόμος για Αμερικανούς με αναπηρίες του 1990 (Americans with Disabilities Act, ADA). Με βάση αυτών των νόμων, ένα άτομο αντιμετωπίζει αναπηρία όταν, έχει φυσικές ή ψυχολογικές δυσκολίες που περιορίζουν μία ή περισσότερες καθημερινές δραστηριότητες συμπεριλαμβανομένων της όρασης, της ακοής, της κίνησης, της ομιλίας και την ορθή λειτουργία του σώματός του εν γένει. Επίσης, σε αυτήν την κατηγορία εμπίπτουν άτομα με καταγεγραμμένο ιστορικό τέτοιων συμπτωμάτων.

(Distance Learning For Students With Disabilities, 2023)

Μερικές από τις πιο συνηθισμένες μορφές διαταραχών είναι οι ακόλουθες:

1. *Διαταραχή Ελλειμματικής Προσοχής και Υπερκινητικότητας (Δ.Ε.Π.Υ):* Οι μαθητές με Δ.Ε.Π.Υ. αντιμετωπίζουν δυσκολίες και προκλήσεις στη διατήρηση της προσοχής όταν διαβάζουν ή όταν παρακολουθούν online διαλέξεις. Αυτό έχει αρνητικές επιπτώσεις στην ακαδημαϊκή τους επίδοση σε εξαιρετικά μεγάλο βαθμό. Επιπροσθέτως, ίσως αντιμετωπίσουν δυσκολίες με εκτελεστικές λειτουργίες, όπως είναι η παρακολούθηση κατευθύνσεων, η διαχείριση του χρόνου τους, η οργάνωση και ο καθορισμός προτεραιοτήτων. Οι συγκεκριμένοι μαθητές/φοιτητές ενδέχεται να επωφεληθούν από τον επιπρόσθετο χρόνο εξέτασης καθώς και από περιβάλλον που θα περιορίζει την απόσπαση προσοχής.

2. *Μαθησιακές δυσκολίες:* Οι εκπαιδευόμενοι που αντιμετωπίζουν τις συγκεκριμένες δυσκολίες, χαρακτηρίζονται από μια ασυμφωνία μεταξύ των ακαδημαϊκών τους επιδόσεων και των πνευματικών τους ικανοτήτων. Η ασυμφωνία αυτή αποδίδεται σε νευρολογικές δυσκολίες που παρουσιάζουν αναφορικά με την αντίληψη αλλά και την επεξεργασία ακουστικών, οπτικών και ειδικών πληροφοριών. Η δυσλεξία, η δυσαριθμησία και η δυσγραφία συγκαταλέγονται στις μαθησιακές δυσκολίες. Να ξεκαθαριστεί στο σημείο αυτό, ότι οι μαθησιακές δυσκολίες δεν πηγάζουν από τη διανοητική ανεπάρκεια των εκπαιδευόμενων. Το ένα δε συνδέεται με το άλλο. Οι συγκεκριμένοι μαθητές/φοιτητές επωφελούνται από τις εκπαιδευτικά εργαλεία, όπως ο ενσωματωμένος ορθογραφικός έλεγχος που διαθέτει ο υπολογιστής, η αριθμομηχανή, η άδεια για την ηχογράφηση των διαλέξεων, καθώς και συσκευές υποστηρικτικής τεχνολογίας.

3. *Ιατρικές αναπηρίες:* Οι εκπαιδευόμενοι με ιατρικές αναπηρίες, οι οποίες πολλές φορές δεν είναι εμφανείς, περιλαμβάνουν καταστάσεις όπως:

- Διαβήτης
- Καρκίνος
- Ορθοπαιδικό περιορισμοί
- Καρδιακά προβλήματα
- Διαταραχή επιληπτικών κρίσεων
- Αρθρίτιδα
- Βρογχικό άσθμα
- Σύνδρομο χρόνιας κόπωσης

Οι μαθητές/φοιτητές αυτοί μπορεί να παρουσιάσουν τις αναπηρίες αυτές σε επεισοδιακή βάση ή να παρουσιάσουν μειωμένη ποσότητα ενέργειας. Μπορούν να επωφεληθούν από τον επιπρόσθετο χρόνο στις εξετάσεις τους και την επιείκεια που θα πρέπει να δείξει ο διδάσκοντας στις απουσίες που θα κάνουν.

4. *Ψυχιατρικές διαταραχές:* Τα άτομα που παρουσιάζουν καταθλιπτικές αλλά και αγχώδεις διαταραχές, πρέπει να αντιμετωπίζονται με ιδιαίτερα μεγάλη ευαισθησία και προσοχή. Οι καταθλιπτικές συμπεριφορές ενδέχεται εσφαλμένα να αποδοθούν σε απροσεξία και απάθεια. Το άγχος από την άλλη, ενδέχεται να οδηγεί τους εκπαιδευόμενους σε αδυναμία συγκέντρωσης και να χαρακτηρίζεται από φόβο και πανικό.

5. *Κινητικές αναπηρίες:* Οι μαθητές/φοιτητές που αντιμετωπίζουν κινητικά προβλήματα, χρειάζονται αυξημένη φροντίδα ως προς την προσβασιμότητά τους στην τάξη καθώς και ίσες ευκαιρίες συμμετοχής. Αναλόγως της φύσης των κινητικών τους περιορισμών, ενδέχεται να καταστούν απαραίτητα ένα από τα παρακάτω μέτρα:

- Παράταση του χρόνου εξέτασής τους.
- Βοηθητικές τεχνολογίες και λογισμικά.
- Ευελιξία όσον αφορά τον χρόνο άφιξης τους στην τάξη. Αυτό δεν είναι αναγκαίο όταν πρόκειται για εξ' αποστάσεως εκπαίδευση.
- Ύπαρξη κάποιου βοηθού όταν γίνεται εργαστηριακά μαθήματα σε μια δια ζώσης εκπαίδευση.

6. *Τραυματική Εγκεφαλική Βλάβη και Διαταραχή Μετατραυματικού Στρες:* Ορισμένοι εκπαιδευόμενοι που πάσχουν από τις συγκεκριμένες παθήσεις ενδέχεται να χρειαστούν επιπλέον χρόνο στις εξετάσεις αλλά και διαλείμματα, χωρίς κάποια ποινή.

7. *Αναπηρίες όρασης:* Ανάλογα με τον βαθμό της οπτικής αναπηρίας, το εκπαιδευτικό ίδρυμα μπορεί να λάβει ένα πλήθος μέτρων για να βοηθήσει τους συγκεκριμένους εκπαιδευόμενους, όπως είναι το κείμενο σε εναλλακτικές μορφές ώστε μπορέσουν να χρησιμοποιήσουν λογισμικό που θα κάνει ανάγνωση την οθόνη. Επιπροσθέτως, το εκπαιδευτικό υλικό μπορεί να έχει πολύ μεγαλύτερα γράμματα. Τέλος, οι εξεταστές μπορούν να προχωρήσουν σε προφορικές εξετάσεις των συγκεκριμένων μαθητών/φοιτητών ως ένα ακόμα μέτρο βοήθειας και διευκόλυνσης της ακαδημαϊκής τους ζωής.

8. *Προβλήματα ακοής (κώφωση και βαρηκοΐα)*: Οι μαθητές/φοιτητές με αναπηρία στην ακοή τους, η οποία μπορεί να κυμαίνεται από βαρηκοΐα έως και πλήρης κώφωση, χρειάζονται διερμηνέα νοηματικής γλώσσας ώστε να γίνει το εκάστοτε μάθημα πιο εύκολα προσβάσιμο για αυτούς. Επίπροσθέτως, όταν στην τάξη, ο διδάσκοντας βάζει μια εκπαιδευτική ταινία, θα πρέπει οπωσδήποτε να βάλει και υπότιτλους, ώστε το περιεχόμενο να γίνει κατανοητούς και από τους εκπαιδευόμενους αυτούς.

9. *Διαταραχές Αυτιστικού Φάσματος*: Το σύνδρομο Asperger αποτελεί μια αναπτυξιακή διαταραχή με ποικίλα χαρακτηριστικά συμπεριλαμβανομένων των περιορισμό των επικοινωνιακών και κοινωνικών δεξιοτήτων και των ασυνήθιστων επαναλαμβανόμενων συμπεριφορών. Το βασικό χαρακτηριστικό του συνδρόμου αυτό είναι η αδυναμία των ατόμων που το έχουν, στην κατανόηση των κινήτρων, των συναισθημάτων και των σκέψεων των άλλων ανθρώπων, ώστε να μπορέσουν να προσαρμόσουν ανάλογα τις δικές τους συμπεριφορές.

Παρακάτω έχουμε ορισμένα χαρακτηριστικά που εμφανίζονται συνήθως όταν ένα άτομο έχει σύνδρομο Asperger. Αξίζει να σημειωθεί, ότι δεν εμφανίζονται όλα τα χαρακτηριστικά σε ένα μόνο άτομο. Είναι εξαιρετικά σημαντικό να κατανοήσουμε τα χαρακτηριστικά αυτά, καθώς συμπεριφορές που εκ πρώτης όψεως, μπορούν να παρερμηνευτούν ως αγενείς ή περίεργες, στην πραγματικότητα οφείλονται και αποτελούν συμπτώματα του συνδρόμου αυτού.

- Εσφαλμένη ερμηνεία στη γλώσσα του σώματος, των εκφράσεων αλλά και τον προθέσεων των υπολοίπων.
- Μεγάλη εστίαση στις λεπτομέρειες και παράβλεψη της συνολικής εικόνας που έχει και τη μεγαλύτερη σημασία.
- Δυσκολίες στην οργάνωση, από την έναρξη και τον σχεδιασμό μέχρι την εκτέλεση και την ολοκλήρωση των εργασιών που έχουν να κάνουν.
- Αδυνατούν να ζητήσουν βοήθεια.
- Δυσκολία στην αλλαγή των χρονοδιαγραμμάτων που τους δίνονται.
- Απαίτηση υλοποίησης των πραγμάτων ακριβώς με τον τρόπο που το έχουν σκεφτεί οι ίδιοι.
- Ασυνήθιστη ευαισθησία στην αφή, στην ακοή και στην όραση.
- Επαναλαμβανόμενες συμπεριφορές και κινητικές αδεξιότητες.

Το σύνδρομο Asperger προκαλεί ορισμένες λειτουργικές δυσκολίες, όπως είναι η δυσκολία στις επικοινωνιακές και κοινωνικές δεξιότητες και στη γραφή.

Αναφορικά με τις επικοινωνιακές και κοινωνικές δεξιότητες, έχουμε τα παρακάτω συμπτώματα και χαρακτηριστικά:

- Δυσκολία στην ανάπτυξη και διατήρηση διαπροσωπικών σχέσεων.
- Παρουσίαση περιορισμένων ενδιαφερόντων.
- Μειωμένη ή ασυνήθιστη οπτική επαφή.
- Η συνομιλία ενδεχομένως να είναι επιφανειακή και επαναλαμβανόμενη.
- Αδυναμία κατανόησης ή εντοπισμού λεκτικών ερμηνειών, όπως μεταφορές και σαρκασμός.
- Αδυναμία κατανόησης κοινωνικών κανόνων, όπως είναι ο προσωπικός χώρος.
- Ασυνήθιστος τονισμός, ένταση, ρυθμός και χρώμα ομιλίας.

Σχετικά με το κομμάτι της επικοινωνίας για τους μαθητές/φοιτητές αυτούς, ο διδάσκοντας θα πρέπει να μη χρησιμοποιεί απόλυτες λέξεις, όπως “πάντα” ή “ποτέ”, εκτός αν τις εννοεί κυριολεκτικά. Επίσης, συνίσταται οι προφορικές οδηγίες να συνοδεύονται και από γραπτές στις περιπτώσεις αναθεώρησης εργασιών και ημερομηνιών. Τέλος, θα πρέπει να θεσπίσει σαφείς οδηγίες και συγκεκριμένους κανόνες εάν ένας μαθητής/φοιτητής εισβάλλει στον χώρο ή προσπαθήσει να επιβληθεί στον χρόνο του, καθώς επίσης κι αν τα σχόλια ή η ένταση της φωνής ξεπεράσουν τα επιτρεπτά όρια.

Όσον αφορά το κομμάτι τη γραφής και της έκφρασης στον γραπτό λόγο εν γένει των συγκεκριμένων μαθητών/φοιτητών, παρατηρούμε τα εξής:

- Οι πληροφορίες που δίνουν στα γραπτά τους είναι περιττές, και επανέρχονται επανειλημμένα στο ίδιο θέμα.
- Μπορούν να διακρίνουν και να σχολιάσουν γεγονότα και διάφορες λεπτομέρειες, αλλά αντιμετωπίζουν μεγάλες δυσκολίες όταν καλούνται να πάρουν την άποψη κάποιου άλλου, να συνθέσουν πληροφορίες για να βγάλουν ένα συμπέρασμα ή να κάνουν μία σύγκριση. Επιπροσθέτως, αδυνατούν να χρησιμοποιήσουν ορθά αναλογίες, μεταφορές και παρομοιώσεις.

Σχετικά με τον γραπτό τους λόγο λοιπόν, ο δάσκαλος/καθηγητής θα πρέπει να χρησιμοποιεί σαφείς και λεπτομερείς οδηγίες όταν αναφέρεται σε πράγματα που πρέπει να γίνουν. Επίσης, η δημιουργία λίστας ή η αρίθμηση των εργασιών στο χαρτί, λειτουργεί θετικά και τους ξεκαθαρίζει τη σειρά οργάνωσης που θα πρέπει να κινηθούν. Οι οδηγίες για τις εργασίες αυτές, θα πρέπει να είναι απλές και ξεκάθαρες. Είναι επίσης πολύ σημαντικό, ο διδάσκοντας να ζητάει από τους μαθητές/φοιτητές να επαναλάβουν τις οδηγίες με δικά τους λόγια, ώστε να βεβαιωθεί ότι έχουν καταλάβει πλήρως.

Μερικές γενικές εκπαιδευτικές συμβουλές για τους μαθητές/φοιτητές με σύνδρομο Asperger είναι οι παρακάτω:

- Σαφής καθορισμός από τον διδάσκοντα των απαιτήσεων του εκάστοτε μαθήματος, της ημερομηνίας της κάθε εξέτασης αλλά και της διορίας των εργασιών. Για ενδεχόμενες αλλαγές στο πρόγραμμα, οι εκπαιδευόμενοι αυτοί θα πρέπει να ειδοποιούνται εκ των προτέρων.
- Θα πρέπει ο διδάσκοντας να πηγαίνει στην ουσία, στο νόημα και στα μοτίβα. Δε θα πρέπει να αναλώνεται σε λεπτομέρειες που ενδεχομένως να μπερδέψουν τους εκπαιδευόμενους ως προς τους στόχους του μαθήματος.
- Η διδασκαλία θα πρέπει να γίνει με μορφή γενίκευσης και ενοποίησης των πληροφοριών.
- Οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να βεβαιωθούν ότι όλα τα ζητούμενα είναι άμεσα και σαφή και οι μαθητές/φοιτητές δε θα δυσκολευτούν ώστε να τα κατανοήσουν. Δε θα πρέπει να υπάρχει απαίτηση από τους εκπαιδευόμενους να μπορούν να γενικεύσουν αυτομάτως τα ζητούμενα και τις οδηγίες. Επίσης, θα πρέπει οι διδάσκοντες να δίνουν συνεχή ανατροφοδότηση.

- Οι διδάσκοντες θα πρέπει να ενθαρρύνουν τη χρήση εργαλείων και πόρων που έχουν σχεδιαστεί ειδικά για να ενδυναμώνουν τους εκπαιδευόμενους με δεξιότητες μελέτης και ειδικότερα οργανωτικές δεξιότητες.
- Αν ένας μαθητής/φοιτητής δεν έχει πολύ καλό γραφικό χαρακτήρα, μπορεί να του επιτραπεί η χρήση υπολογιστή, εάν κάτι τέτοιο τον διευκολύνει.
- Οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να χρησιμοποιήσουν τα υπάρχοντα ενδιαφέροντα των εκπαιδευόμενων ώστε να τους παρακινήσουν και να τους δημιουργήσουν κίνητρα για το μάθημα.
- Όπως έχει αναφερθεί, οι μαθητές/φοιτητές με σύνδρομο Asperger μπερδεύονται όταν ο συνομιλητής τους χρησιμοποιεί ιδιωματισμούς, σαρκασμό, παρομοιώσεις και λέξεις με διπλό νόημα, συνεπώς καλύτερα ο εκπαιδευτικός να τα αποφεύγει.
- Σχετικά με τις εξετάσεις, ο διδάσκοντας θα πρέπει να λάβει υπόψιν του, ενδεχόμενες ευαισθησίες που μπορεί να έχει ο εξεταζόμενος, όπως για παράδειγμα στους ήχους και στο φως.

(Common Disabilities 2023)

4.2 Στατιστικά στοιχεία

Τα στατιστικά στοιχεία, σχετικά με το είδος των προαναφερθέντων αναπηριών φαίνονται παρακάτω:

- Το **42%** των ερωτηθέντων, αντιμετωπίζει **μαθησιακές δυσκολίες**.
- Το **23%** αντιμετωπίζει **κινητικές αναπηρίες**.
- Το **20%** αντιμετωπίζει **διαταραχές ελλειμματικής προσοχής και υπερκινητικότητας (Δ.Ε.Π.Υ)**.
- Το **16%** αντιμετωπίζει **ψυχολογικές ή ψυχιατρικές διαταραχές**.
- Το **15%** αντιμετωπίζει **προβλήματα ιατρικής φύσεως**.

(Distance Learning For Students With Disabilities, 2023)

Όπως μπορούμε να παρατηρήσουμε, το μεγαλύτερο ποσοστό συγκεντρώνουν οι μαθησιακές δυσκολίες, με σημαντική διαφορά από τις κινητικές δυσκολίες, που επίσης έχουν μεγάλο ποσοστό. Συνεπώς, η εξ' αποστάσεως εκπαίδευση, μιας και εκμηδενίζει τις ανάγκες μετακίνησης από και προς το εκπαιδευτικό ίδρυμα, θα βοηθήσει αυτομάτως τους μαθητές/φοιτητές αυτούς. Αμέσως μετά, έχουμε τους φοιτητές με Δ.Ε.Π.Υ., ενώ στο τέλος ήρθαν οι ψυχολογικές ή ψυχιατρικές παθήσεις και τα προβλήματα ιατρικής φύσεως. Εννοείται ότι ένας φοιτητής, μπορεί να ανήκει σε παραπάνω από μία κατηγορίες ταυτόχρονα.

4.3 Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα της εξ' αποστάσεως εκπαίδευση στην Ειδική Αγωγή

Η απομακρυσμένη εκπαιδευτική διαδικασία προσφέρει πολλά πλεονεκτήματα στους μαθητές/φοιτητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Ωστόσο, έχει και ορισμένα μειονεκτήματα. Στην ενότητα αυτή θα εξετάσουμε και τις δύο αυτές πτυχές, ώστε να αποκτήσουμε μια σφαιρική άποψη για το συγκεκριμένο θέμα.

Πλεονεκτήματα:

- *Ευκολία πρόσβασης:* Η πρόσβαση των μαθητών/φοιτητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στο εκπαιδευτικό υλικό, μπορεί να γίνει ανά πάσα στιγμή, καθώς είναι ανηρητημένο στο διαδίκτυο. Άρα λοιπόν, οποιαδήποτε στιγμή θέλουν και μπορούν, αρκεί να έχουν έναν ηλεκτρονικό υπολογιστή ή το smartphone τους, οι εκπαιδευόμενοι βρίσκουν το υλικό προς μελέτη.
- *Εξοικονόμηση χρημάτων:* Από την εξ' αποστάσεως εκπαίδευση, οι μαθητές/φοιτητές με αναπηρίες, όπως και όλοι οι υπόλοιποι εκπαιδευόμενοι, εξοικονομούν χρήματα. Σε μια διαζώσης εκπαιδευτική διαζώσης, οι μετακινήσεις από και προς το εκπαιδευτικό ίδρυμα και η γραφική ύλη μεταξύ άλλων, ανεβάζουν το κόστος. Ο υπολογιστής τους, που κατά πάσα πιθανότητα υπάρχει ήδη σε ένα σπίτι ως μέσο γενικότερης χρήσης, και μια σχετικά καλή σύνδεση στο διαδίκτυο είναι τα μόνα που χρειάζονται, από άποψη κόστους, για να μπορέσουν να παρακολουθήσουν τα εξ' αποστάσεως μαθήματα.
- *Εξοικείωση με την τεχνολογία:* Η απομακρυσμένη εκπαίδευση, συν όλα τα άλλα πλεονεκτήματα, έχει ένα έμμεσο θετικό αντίκτυπο στους μαθητές/φοιτητές. Επειδή χρησιμοποιούν τον υπολογιστή για την διεκπεραίωση των ακαδημαϊκών τους υποχρεώσεων, αποκτούν ευχέρεια τόσο με το λειτουργικό σύστημα του υπολογιστή, όσο και με τις εφαρμογές του. Συνεπώς, οι εκπαιδευόμενοι με αναπηρίες εκπαιδεύονται και σε αυτόν τον τομέα και αποκτούν νέες δεξιότητες.
- *Άνεση στη διδασκαλία:* Το οικείο περιβάλλον του σπιτιού τους, ή η άνεση ενός εξωτερικού χώρου όπως είναι μια καφετέρια, προσφέρει στους εκπαιδευόμενους μια πιο ευχάριστη μαθησιακή διαδικασία. Όταν οι μαθητές/φοιτητές δεν έχουν τον περιορισμό της τοποθεσία μπορούν να παρακολουθήσουν και μεγαλύτερο αριθμό μαθημάτων. Επιπροσθέτως, οι εκπαιδευόμενοι με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, ενδεχομένως να αντιμετωπίσουν δυσκολίες στον ρυθμό εκμάθησης. Το ζήτημα αυτό εκμηδενίζεται στην εξ' αποστάσεως εκπαίδευση, καθώς εκεί ο εκπαιδευόμενος μπορεί να μάθει με τον δικό του ρυθμό.
- *Εξάλειψη ανισοτήτων:* Οι διακρίσεις μεταξύ των εκπαιδευόμενων όσον αφορά το φύλλο, τη θρησκεία, την εξωτερική εμφάνιση, την ηλικία αλλά και την εθνικότητα παύουν να υφίστανται. Οι συμμαθητές/συμφοιτητές πολλές φορές ενδεχομένως να προχωρούν, έστω και μηχανικά, στις διακρίσεις αυτές. Άρα λόγω της εξάλειψης των ανισοτήτων, ενισχύεται και η αυτοπεποίθηση των διαφορετικών εκπαιδευόμενων.

Μειονεκτήματα:

- *Μείωση διαχειριστικών ικανοτήτων:* Σε μια απομακρυσμένη εκπαιδευτική διαδικασία, ο χρόνος δεν αποτελεί εμπόδιο ή κάτι που πρέπει να απασχολεί τους εκπαιδευόμενους. Συνεπώς, ο χρόνος ενασχόλησης με τα μαθήματά τους δε χρειάζεται διαχείριση. Μπορεί οι μαθητές/φοιτητές με αναπηρία, όπως αναφέρθηκε προηγουμένως, να μαθαίνουν με τον δικό τους ρυθμό, ωστόσο εκείνοι με λιγότερη εκτελεστική λειτουργία ίσως χρειαστούν περισσότερο χρόνο για να ολοκληρώσουν μια εργασία. Το γεγονός αυτό τους εμποδίζει από το να αυξήσουν τον ρυθμό εκμάθησής τους. Λόγω αυτού, οι γονείς ενδεχομένως να δυσκολεύονται να βοηθήσουν τα παιδιά αυτά να ολοκληρώσουν εγκαίρως τις σπουδές τους.
- *Αδυναμία προσβασιμότητας σε ορισμένα μαθήματα:* Λόγω της φύσης της εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης, οι μαθητές/φοιτητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ίσως δεν μπορέσουν να βρουν κάποια συγκεκριμένα μαθήματα σε μια διαδικτυακή τάξη.
- *Μειωμένη κοινωνικοποίηση:* Οι εκπαιδευόμενοι με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες τείνουν να αντιμετωπίζουν δυσκολίες ως προς το κομμάτι της κοινωνικοποίησης. Οι δυσκολίες αυτές μεγεθύνονται περαιτέρω όταν δεν υπάρχει καμία δια ζώσης αλληλεπίδραση με τους εκπαιδευτικούς ή τους υπόλοιπους συμμαθητές/συμφοιτητές. Αυτό οδηγεί τους συγκεκριμένους εκπαιδευόμενους να έχουν λιγιστούς φίλους. Άλλη αρνητική επίδραση είναι ότι τα άτομα αυτά μπορεί να μη γίνουν ανεξάρτητα και να αναπτύξουν κοινωνικές και διαπροσωπικές δεξιότητες.
- *Έλλειψη ενθάρρυνσης:* Εντός του εκπαιδευτικού πλαισίου σε μια δια ζώσης μαθησιακή διαδικασία, οι εκπαιδευτικοί και οι εκπαιδευόμενοι παρακινούν ο ένας τον άλλον ώστε να γίνουν ολοένα και καλύτεροι, τόσο σε γνωσιακό επίπεδο, όσο και προσωπικό. Οι μαθητές/φοιτητές με αναπηρίες, χρειάζονται περισσότερη ενθάρρυνση, ώστε να βοηθηθούν στις εκπαιδευτικές τους υποχρεώσεις. Με την έλλειψη παρακίνησης που υπάρχει λόγω της απομακρυσμένης εκπαίδευσης, τα κίνητρα που θέτουν τα άτομα αυτά στον εαυτό τους είναι ο μοναδικός τρόπος επίτευξης των στόχων τους.
- *Μεγαλύτερη πίεση στους γονείς:* Καθώς δεν υπάρχει άμεση επαφή με τον εκπαιδευτικό ώστε να επικοινωνήσει με τον μαθητή/φοιτητή με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, η πίεση που δέχονται οι γονείς τείνει ολοένα να αυξάνεται. Οι εκπαιδευόμενοι που αντιμετωπίζουν αναπηρίες χρειάζονται ιδιαίτερη προσοχή ώστε να πετύχουν τους ακαδημαϊκούς τους στόχους. Έτσι ο γονέας αναγκάζεται να παίξει πολλαπλούς ρόλους, συμπεριλαμβανομένου αυτού του εκπαιδευτικού, του διευθυντή και του συμμαθητή/συμφοιτητή, γεγονός που απαιτεί εξαιρετικά περισσότερο χρόνο, έναντι της δια ζώσης εκπαίδευσης. Καθώς το παιδί δεν παρακολουθείται από το εκπαιδευτικό ίδρυμα επί καθημερινής βάσεως, η προσοχή των γονέων θα πρέπει να είναι συνεχής και αυξημένη, ώστε να καλύψει το κενό αυτό.

(Cunha, 2021)

Κεφάλαιο 5: Συμπεράσματα

Στη συγκεκριμένη εργασία εμβαθύνουμε, εξετάσαμε και αναλύσαμε πολλές και ποικίλες πτυχές τόσο της εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης, όσο και εξέτασης. Παρουσιάσαμε τις απόψεις εκπαιδευτικών και εκπαιδευόμενων μέσω της έρευνας που πραγματοποιήθηκε, αναφορικά με την εξ' αποστάσεως εξέταση. Επίσης παρατηρήσαμε τις μορφές αναπηρίας που έχουν οι εκπαιδευόμενοι με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, αλλά και τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα που έχει στην ειδική αγωγή η εξ' αποστάσεως εκπαίδευση.

Ξεκινήσαμε την εργασία βλέποντας τον ορισμό της τηλεκπαίδευσης αλλά και τη λειτουργία της, ώστε να κατανοήσουμε πώς δουλεύει και ποια είναι η εν γένει διαδικασία και τα βήματα που ακολουθούνται για την υλοποίηση της. Τα πιο σημαντικά από αυτά για παράδειγμα, είναι ότι ο κάθε μαθητής/φοιτητής έχει έναν ιδρυματικό λογαριασμό, ο οποίος αποτελεί την ψηφιακή του ταυτότητα. Το υλικό των μαθημάτων ανεβαίνει στο Eclass, ή σε όποια πλατφόρμα έχει επιλέξει το εκπαιδευτικό ίδρυμα και οι ανακοινώσεις, ή ο διαμοιρασμός των αποτελεσμάτων μιας εξέτασης, γίνονται μέσω του site και με τη μορφή e-mail. Είναι εξαιρετικά σημαντικό πόσο πιο εύκολη έχει γίνει η διάδοση των πληροφοριών αυτών, σε σχέση με το παρελθόν, που για να μάθει για παράδειγμα ένας φοιτητής τον βαθμό του έπρεπε είτε να μεταβεί στη σχολή, είτε να κοιτάξει ένας συμφοιτητής του. Πλέον, οι πληροφορίες μεταδίδονται άμεσα γλυτώνοντας πολύ χρόνο από όλους τους εμπλεκόμενους στην εκπαιδευτική διαδικασία. Αναφέρθηκε επίσης, πόσο σημαντικό είναι η ύπαρξη τεχνικής υποστήριξης από την πλευρά του εκπαιδευτικού ιδρύματος, τόσο σε επίπεδο hardware, όσο και σε επίπεδο software για την εύρυθμη λειτουργία και ομαλή διεξαγωγή της όλης εκπαιδευτικής διαδικασίας. Εν συνεχεία, εμβαθύνουμε στο κομμάτι των online πλατφορμών, υπό την οπτική γωνία της εκπαίδευσης, καθώς αποτελούν τον βασικό τρόπο αλληλεπίδρασης των μαθητών/φοιτητών με τους δασκάλους/καθηγητές και με την ύλη των μαθημάτων. Εξετάσαμε αναλυτικά ποιες είναι οι πιο γνωστές πλατφόρμες και είδαμε τη λειτουργία τους ώστε να αποκτήσουμε μια σφαιρική άποψη για τις δυνατότητες και τα χαρακτηριστικά της καθμίας. Η πρώτη πλατφόρμα που είδαμε ήταν το πολύ διαδεδομένο Open Eclass, το οποίο αποτελεί και τη μοναδική open-source πλατφόρμα από αυτές που αναλύσαμε. Λόγω της ανοιχτής του φύσης λοιπόν, μπορεί να παραμετροποιηθεί ανάλογα τις ανάγκες του κάθε εκπαιδευτικού ιδρύματος. Το συγκεκριμένο χαρακτηριστικό, η μεγάλη διάδοση σου που έχει δημιουργήσει ένα οικείο περιβάλλον για τους μαθητές/φοιτητές καθώς βλέπουν την ίδια πλατφόρμα σε όλα τα εκπαιδευτικά ιδρύματα που φοιτούν αλλά και η πληθώρα των λειτουργιών που έχει, αποτελούν τα δυνατά του σημεία. Καθώς η πλατφόρμα είχε πολλά χαρακτηριστικά αφιερώθηκε ολόκληρη ενότητα. Η δεύτερη πλατφόρμα, το Microsoft Teams, είναι επίσης πολύ διαδεδομένο. Στην περίοδο της πανδημίας του COVID-19 χρησιμοποιήθηκε σε εξαιρετικά μεγάλο βαθμό από τα σχολεία και τις σχολές, σε συνδυασμό πολλές φορές με το Open Eclass. Από τα μεγάλα του πλεονεκτήματα αποτελεί η άψογη συνεργασία με το outlook, το οποίο χρησιμοποιείται για τη δημιουργία ιδρυματικών λογαριασμών e-mail, το office (word, excel, powerpoint) και τις άλλες εφαρμογές της Microsoft. Χαρακτηριστικό παράδειγμα για την εκτόξευση της χρησιμοποίησης του Teams αποτελεί το γεγονός ότι με το καινούργιο λειτουργικό σύστημα της Microsoft, τα Windows 11, έρχεται προεγκατεστημένο. Για να μπορέσουμε να καταλάβουμε πώς λειτουργεί η συγκεκριμένη πλατφόρμα, εξετάσαμε αναλυτικά, μία προς μία, όλες τις επιλογές και τις καρτέλες στην εφαρμογή της, βλέποντας λειτουργίες όπως ανέβασμα αρχείων, chat, ανακοινώσεις και εισαγωγή σημειώσεων μεταξύ άλλων. Η τρίτη πλατφόρμα τηλεκπαίδευσης που εξετάστηκε ήταν το Google Classroom.

Μια ειδοποιός διαφορά μεταξύ του Microsoft Teams και του Google Classroom είναι ότι η πλατφόρμα της Google εστιάζει ειδικά στην εκπαίδευση, ενώ το Teams μπορεί να χρησιμοποιηθεί και από επιχειρήσεις. Στην πλατφόρμα της Google είδαμε πώς μπορεί ο διδάσκοντας να δημιουργήσει μια ψηφιακή τάξη. Είχε μερικές ενδιαφέρουσες λειτουργίες όπως οι καρτέλες Stream, Classwork, People και Grades. Έχοντας τις καρτέλες αυτές στην κεντρική σελίδα, έκανε την πλοήγηση των εκπαιδευόμενων ευκολότερη. Άλλο χρήσιμο χαρακτηριστικό της συγκεκριμένης πλατφόρμας είναι οι κωδικοί πρόσβασης, μέσω των οποίων μπορεί να γίνει πρόσκληση των μαθητών/φοιτητών να μπουν στην ψηφιακή τάξη. Η πλατφόρμα της Google, μέσω της οποίας γίνεται και διαμοιρασμός αρχείων μεταξύ εκπαιδευτικών και εκπαιδευόμενων, αποτέλεσε επίσης μια εξαιρετική, ολοκληρωμένη πρόταση υλοποίησης εξ' αποστάσεως εξέτασης. Οι πλατφόρμες που εξετάσαμε στη συνέχεια, ήταν το Viber, το Skype και το Webex. Ωστόσο, αξίζει να σημειωθεί ότι οι συγκεκριμένες εξετάστηκαν υπό την έννοια της συμπληρωματικής πλατφόρμας. Ένα εκπαιδευτικό ίδρυμα, μπορεί να είχε ως κύρια πλατφόρμα μία από τις προαναφερθείσες (Open Eclass, Microsoft Teams και Google Classroom), και να χρησιμοποιούσε ως μέσο βιντεοκλήσης το Viber, το Skype ή το Webex. Είδαμε την διεπαφή χρήστη, η αλλιώς το user interface, στο καθένα από αυτά και αναλύσαμε τις λειτουργίες του. Είναι σύνηθες φαινόμενο, οι εφαρμογές αυτές να χρησιμοποιούνται από εκπαιδευόμενους για την μεταξύ τους επικοινωνία σχετικά με τα μαθήματα, χωρίς την εμπλοκή του εκπαιδευτικού ιδρύματος. Για παράδειγμα, σε ένα μεταπτυχιακό πρόγραμμα ή σε κάποιο σεμινάριο, οι φοιτητές/τριες μπορούν να φτιάξουν από μόνοι τους μία ομάδα στο Viber ώστε να επικοινωνούν για τα μαθήματα και τις ανακοινώσεις της σχολής. Αυτός ο τρόπος χρήσης των συγκεκριμένων πλατφορμών, είναι ιδιαίτερα χρήσιμος σε μια εξ' αποστάσεως εκπαιδευτική διαδικασία, ειδικά στην περίοδο της πανδημίας που οι εκπαιδευόμενοι δεν είχαν άλλον τρόπο επικοινωνίας μεταξύ τους. Εν συνεχεία, εξετάσαμε ακόμα πιο διεξοδικά την πλατφόρμα του Open Eclass. Είδαμε τα βασικά του χαρακτηριστικά, όπως είναι ότι παρέχεται δωρεάν, είναι ανοιχτού κώδικα καθώς και ότι προσφέρει ευελιξία και σταθερότητα. Είχε πολύ μεγάλο ενδιαφέρον και φάνηκε η χρησιμότητα της κάθε καρτέλας στη σελίδα “Χαρτοφυλάκιο χρήστη”. Στο εκάστοτε μάθημα, υπήρχαν διάφορες ενότητες, συμπεριλαμβανομένου των ανακοινώσεων, των ασκήσεων, των εγγράφων, των εργασιών, του ημερολογίου και των μηνυμάτων, οι οποίες συνολικά συνέθεταν μια ολοκληρωμένη κι εύχρηστη εμπειρία για τον εκπαιδευόμενο. Το Open Eclass, αποδεικνύει πώς ένα open-source project μπορεί να είναι ιδιαίτερα επιτυχημένο, συνδυάζοντας λειτουργίες και τεχνολογίες που μετατρέπουν την εξ' αποστάσεως εκπαίδευση κι εξέταση σε διαδικασίες προσβάσιμες για εκπαιδευτικούς και εκπαιδευόμενους, ανεξαρτήτως τεχνολογικής κατάρτισης. Επιπροσθέτως, ήταν εξαιρετικά σημαντικό και χρήσιμο να εξετάσουμε τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα που έχει η απομακρυσμένη εκπαίδευση. Η δυνατότητα που δίνει στους εκπαιδευόμενους να δουλεύουν ή/και να ασχολούνται με την οικογένειά τους παράλληλα με την φοίτησή είναι ίσως το σημαντικότερο πλεονέκτημα, καθώς χωρίς αυτός ενδεχομένως να μην ήταν δυνατή η παρακολούθηση των μαθημάτων. Η εξοικονόμηση χρημάτων αλλά και χρόνου αποτελεί επίσης ένα σημαντικό πλεονέκτημα, που καθιστά εφικτή την εκπαίδευση των ατόμων που αντιμετωπίζουν δυσκολίες στους συγκεκριμένους τομείς. Η προσαρμοσμένη εκπαίδευση στις ανάγκες και τους ρυθμούς του κάθε μαθητή/φοιτητή, αποτελεί επίσης έναν θετικό παράγοντα. Από τα μειονεκτήματα, τα σημαντικότερα είναι οι τεχνικές δυσκολίες, καθώς υπάρχουν και άτομα που δεν έχουν οικειότητα κι ευχέρεια με την τεχνολογία, αλλά και η διάσπαση της προσοχής. Η ποιότητα της παράδοσης μειώνεται, καθώς χάνεται η αμεσότητα της επικοινωνίας που έχει η τάξη. Άλλο ένα εξαιρετικά αρνητικό στοιχείο είναι οι περιορισμένες δυνατότητες παράδοσης μαθημάτων.

Είχε επίσης ιδιαίτερο ενδιαφέρον που εξετάσαμε τα ποσοστά της τηλεκπαίδευσης στην Ευρωπαϊκή Ένωση κατά τα έτη 2019 – 2021 στο ηλικιακό φάσμα 16-74, που δημοσίευσε η Eurostat. Όπως είναι φυσικό, τα ποσοστά αυτά παρουσίαζαν αυξητική πορεία, με την Ελλάδα να αποτελεί χαρακτηριστικό παράδειγμα, μιας και το ποσοστό της αυξήθηκε κατά 18%, το 2019 που ακόμα δεν υπήρχε πανδημία. Παρατηρήσαμε, ότι όσο ανέβαινε η ηλικία των ερωτηθέντων, χαμήλωνε και το ποσοστό που είχε παρακολουθήσει μαθήματα απομακρυσμένα, το οποίο ήταν αναμενόμενο. Ήταν εξαιρετικά χρήσιμο και σημαντικό να αναλύσουμε και να εμβαθύνουμε σε όλες αυτές τις πτυχές της εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης, ώστε να εξετάσουμε την εξ' αποστάσεως εξέταση με μεγαλύτερη εμπειρία και περισσότερο σφαιρική άποψη.

Στη συνέχεια, δόθηκε ο ορισμός της εξ' αποστάσεως εξέτασης καθώς και οι βασικές αρχές για την ομαλή διεξαγωγή της. Ένα από τα πιο σημαντικά διαδικαστικά ζητήματα, το οποίο έπρεπε να τονιστεί, ήταν η χρήση κάμερας και μικροφώνου, ώστε να αποφευχθούν περιπτώσεις αντιγραφής ή απάντηση των θεμάτων από άλλο άτομο. Επίσης αναγκαία κίνηση από το εκπαιδευτικό ίδρυμα για την όλη διαδικασία είναι να ζητήσει από τους εξεταζόμενους υπογεγραμμένη γραπτή άδεια για τη χρήση προσωπικών δεδομένων. Είδαμε τους δύο γενικούς τρόπους πραγματοποίησης μιας εξ' αποστάσεως εξέτασης, δηλαδή, είτε μέσω συγκεκριμένης πλατφόρμας, είτε με έναν πιο παραδοσιακό τρόπο, δηλαδή αυτόν της παράδοσης ξεχωριστού ψηφιακού αρχείου, συμπληρωμένου με τις απαντήσεις. Αναφέρθηκε επίσης ότι ο δεύτερος τρόπος ενδέχεται να συνδυάζει μια πλατφόρμα για τη βιντεοκλήση και το Open Eclass για το ανέβασμα του αρχείου. Η συνεχής αποθήκευση του αρχείου, κατά τη διάρκεια της εξέτασης, ώστε αν παρουσιαστεί ένα τεχνικό σφάλμα, οι εξεταζόμενοι να μη χάσουν τη δουλειά τους ήταν εξίσου χρήσιμο, όπως επίσης και ο έλεγχος του καθηγητή στο τέλος της εξέτασης ότι όλοι οι μαθητές/φοιτητές ανέβασαν τα αρχεία με τον σωστό τρόπο. Έπειτα, εξετάστηκαν οι πλατφόρμες του πρώτου κεφαλαίου, υπό την οπτική γωνία της εξέτασης αυτή τη φορά. Το Open Eclass έδινε δύο επιλογές για την εξ' αποστάσεως εξέταση, αυτή του πραγματικού χρόνου με χρονομετρο, και αυτή με την παράδοση ψηφιακού εγγράφου. Η μέθοδος του χρονομέτρου, παρόλο που δημιουργεί άγχος, μπορεί να αποτελέσει μοχλό πίεσης στους εξεταζόμενους για καλύτερη οργάνωση του χρόνου τους. Ένα ιδιαίτερο χαρακτηριστικό του Open Eclass, το οποίο μπορεί να αποβεί σωτήριο για τους εκπαιδευόμενους, είναι ότι αν κοπεί η σύνδεση στο διαδίκτυο και χρησιμοποιείται η πλατφόρμα του Eclass, οι απαντήσεις παραμένουν διαθέσιμες για πέντε λεπτά. Συνεπώς, γνωρίζοντας το αυτό, ο εξεταζόμενος μπορεί να συνδεθεί ακόμα και από τα data του κινητού του, με το να το μετατρέψει σε mobile hotspot. Φυσικά, αν οι ερωτήσεις είναι μόνο πολλαπλής επιλογής ή σωστού-λάθους, συνδέεται απευθείας από το κινητό και αποφεύγονται τέτοια προβλήματα. Οι δύο αυτές συμβουλές, ήταν χρήσιμες για τους εξεταζόμενους για την αποφυγή απώλειας των απαντήσεών τους. Η μέθοδος για το ανέβασμα του αρχείου στο Open Eclass, είναι επίσης πλήρης και έχει πολλά χαρακτηριστικά, όπως η ενημέρωση του φοιτητή αν έχει ανεβάσει επιτυχώς τις απαντήσεις του με ένα tick (✓), η ανάρτηση του βαθμού στην αρχική σελίδα και σχόλια ανατροφοδότησης από τον διδάσκοντα. Επίσης πολύ χρήσιμο χαρακτηριστικό του Eclass αποτελεί η δυνατότητα εκ νέου ανεβάσματος του αρχείου των απαντήσεων και διαγραφή του παλαιού, πριν τη λήξη της εξέτασης για όσες φορές το θελήσουν. Το γεγονός αυτό επιτρέπει στους μαθητές/φοιτητές να προβούν σε διορθωτικές κινήσεις ακόμα και μετά την αποστολή του αρχείου, απαλλάσσοντας τους από αυτό το άγχος. Όσον αφορά την πλατφόρμα της Microsoft, η λύση της για την απομακρυσμένη εξέταση, είναι το Microsoft Forms, το οποίο και εξετάστηκε ενδελεχώς. Είδαμε αναλυτικά πώς φτιάχνεται μια MS Form και τους διαθέσιμους τύπους των

ερωτήσεων. Αυτές περιλαμβάνουν τις ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής, ανάπτυξης, αξιολόγησης και ημερομηνίας. Πολύ χρήσιμο χαρακτηριστικό, το οποίο σίγουρα εξυπηρετεί πολύ τους εκπαιδευτικούς ώστε να έχουν μια γενική εικόνα της πορείας της εξέτασης, είναι τα στατιστικά στοιχεία αναφορικά με το πόσες απαντήσεις δόθηκαν, τον μέσο χρόνο που χρειάστηκε για να δοθούν αλλά και το status. Με το χαρακτηριστικό αυτό και τα δεδομένα που λαμβάνει ο εξεταστής, μπορεί να τροποποιήσει τόσο το χρόνο της εξέτασης, όσο και τις ερωτήσεις ώστε να εξυπηρετεί καλύτερα τις ανάγκες του τμήματος. Τα στοιχεία αυτά, δε θα τα είχε διαθέσιμα σε μια δια ζώσης εξέταση. Συνεπώς, εδώ βλέπουμε πώς χαρακτηριστικά σαν το συγκεκριμένο συμβάλλουν καθοριστικά στην εξέλιξη των εξετάσεων αλλά και της ποιότητας της εκπαιδευτικής διαδικασίας εν γένει. Σε συνδυασμό με το Classroom, το Forms υλοποιεί τη διαδικασία της εξέτασης για την πλατφόρμα της Google. Παρατηρήσαμε βήμα προς βήμα, πώς φτιάχνουμε μια Google Form, αλλά και τις δυνατότητες που προσφέρουν οι τρεις κεντρικές καρτέλες, Questions, Responses και Settings. Μια ιδιαίτερα σημαντική επιλογή, που πρέπει να έχουν υπόψιν τους οι εκπαιδευτικοί για τη σωστή διεξαγωγή εξετάσεων στη συγκεκριμένη πλατφόρμα, είναι η ενεργοποίηση του Make this a quiz στην καρτέλα των Settings. Χωρίς αυτήν την επιλογή δε θα μπορούσαν να ορίσουν πόσους βαθμούς πάνει η κάθε ερώτηση ή να δώσουν σχόλια στους εξεταζόμενους αναφορικά με την πορεία τους στο διαγώνισμα, και στην ουσία θα μιλάμε για ένα ερωτηματολόγιο με τη μορφή έρευνας και όχι για εξέταση. Αξίζει να σημειωθεί, ότι η πλατφόρμα της Google δεν παρέχει τα στατιστικά στοιχεία που δίνει η αντίστοιχη πλατφόρμα της Microsoft, χάνοντας έτσι ένα μεγάλο πλεονέκτημα. Ωστόσο, το Google Forms υποστηρίζει περισσότερους τύπους ερωτήσεων από το MS Forms, συμπεριλαμβανομένου της σύντομης ανάπτυξης, της παραγράφου, της πολλαπλής επιλογής, του checkbox και του ανεβάσματος ξεχωριστού αρχείου μεταξύ άλλων. Η διόρθωση των απαντήσεων, μπορεί να γίνει είτε ανά μαθητή, είτε ανά ερώτηση, προσφέροντας έτσι μια ελευθερία στον διδάσκοντα. Άλλη πλατφόρμα εκπαιδευτικής αξιολόγησης είναι και το Kahoot. Η πλατφόρμα αυτή είχε ενδιαφέρον στον απλοϊκό τρόπο παρουσίασης των ερωτήσεων, με τα χρώματα και τα σχήματα να αποτελούν την κύρια μορφή διαφοροποίησης τους. Το ιδιαίτερο χαρακτηριστικό αυτό της πλατφόρμας, και αυτό που κεντρίζει το ενδιαφέρον, είναι ο υγιής ανταγωνισμός μεταξύ των μαθητών που προσπαθεί να αναπτύξει. Υπάρχει ένας πίνακας με τους πέντε εξεταζόμενους, των οποίων η θέση εξαρτάται από την ορθότητα και την ταχύτητα των απαντήσεων τους. Ο κάθε διαγωνιζόμενος, προσπαθεί σε κάθε ερώτηση να ανέβει θέση. Αυτό που θα πρέπει να προσέξει ο εκπαιδευτικός είναι να μην υπάρξουν διαμάχες μεταξύ των μαθητών/φοιτητών σχετικά με τη θέση στον συγκεκριμένο πίνακα. Το Kahoot, όπως και το Microsoft Forms, δίνει και αυτό στατιστικά στοιχεία αναφορικά με τον χρόνο των απαντήσεων. Ωστόσο η πλατφόρμα αυτή, δεν έχει λειτουργίες τηλεκπαίδευσης, που αποτελεί ένα μεγάλο μειονέκτημα έναντι των άλλων. Φυσικά, αναφέρθηκαν και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του Kahoot, συμπεριλαμβανομένου του ghost, της ανάλυσης, της συνεργασίας, της αρχικής αξιολόγησης και της χρήσης πολυμέσων. Είχε ιδιαίτερο ενδιαφέρον να εξετάσουμε εις βάθος τις λειτουργίες της κάθε πλατφόρμας, ώστε μέσω της σύγκρισης να δούμε τα δυνατά και τα λιγότερο δυνατά σημεία της καθεμίας. Αυτό μας βοήθησε να κατανοήσουμε ποιες είναι οι γενικές δυνατότητες που υπάρχουν σε μια εξ' αποστάσεως εξέταση, και πώς η τεχνολογία έχει εξελίξει τον τομέα της εκπαιδευτικής αξιολόγησης. Αναφορά έγινε φυσικά και στην εξέταση με βιντεοκλήση, μέσω Viber και Skype. Η συγκεκριμένη εξέταση γίνεται με δύο τρόπους, με προφορικές ερωτήσεις ή/και με συμπλήρωση ψηφιακού εγγράφου. Η μέθοδος αυτή, επειδή δεν απαιτεί πολλές και εξειδικευμένες τεχνικές γνώσεις από όλους τους εμπλεκόμενους, χρησιμοποιήθηκε σε πολύ μεγάλο βαθμό στην αρχή της πανδημίας του COVID-19.

Εν συνεχεία, αναλύσαμε τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα που παρουσιάζει μια απομακρυσμένη εκπαιδευτική αξιολόγηση. Αναμφισβήτητα, το πιο σημαντικό και καθοριστικό πλεονέκτημα της απομακρυσμένης εξέτασης είναι η διευκόλυνση της συμμετοχής. Φοιτητές μεταπτυχιακών και σεμιναρίων, που ενδεχομένως να έχουν οικογένεια και να δουλεύουν, θα ήταν αδύνατο να παρακολουθήσουν τα μαθήματα αν γίνονται δια ζώσης. Παρακολουθώντας τα μαθήματα από οποιοδήποτε μέρος ή/και συσκευή, μπορούν να τα συνδυάζουν όλα. Ένα άλλο πολύ σημαντικό πλεονέκτημα είναι το λιγότερο άγχος των εξεταζόμενων, μιας και το οικείο περιβάλλον του σπιτιού τους ή οποιουδήποτε άλλου χώρου της επιλογής τους, συμβάλλει στην απομυθοποίηση της εξέτασης. Σε μια δια ζώσης αξιολόγηση, οι αγχώδεις μαθητές/φοιτητές ενδεχομένως να επηρεαστούν αρνητικά ή να πάθουν το λεγόμενο blackout κι ενώ ξέρουν τις απαντήσεις να δυσκολευτούν να τις δώσουν. Όπως αναφέρθηκε και πριν, τα στατιστικά στοιχεία που δίνουν ορισμένες πλατφόρμες, είναι πολύ χρήσιμα καθώς μπορούν να αναπροσαρμόσουν τη διαδικασία της εξέτασης ανάλογα με τις ανάγκες των εκπαιδευτικών και των εκπαιδευόμενων. Τα τεχνολογικά εργαλεία, που δίνουν τη δυνατότητα στους μαθητές/φοιτητές να δουν άμεσα τους βαθμούς τους, να χρησιμοποιηθούν πολυμέσα στην εξέταση είναι επίσης εξαιρετικά χρήσιμα. Αντιστρόφως, έχουμε και πολλά μειονεκτήματα. Το πιο σημαντικό από αυτά είναι οι τεχνικές δυσκολίες, που μπορούν να προκαλέσουν μέχρι και την ακύρωση μιας εξέτασης. Το εκπαιδευτικό ίδρυμα θα πρέπει να αντιμετωπίζει τις περιπτώσεις αυτές με την παροχή τεχνικής υποστήριξης. Η έλλειψη ή η ανεπάρκεια του απαιτούμενου τεχνολογικού εξοπλισμού ήταν επίσης ένα από τα προβλήματα που εξετάστηκαν, καθώς όλες οι οικογένειες δεν έχουν την ίδια οικονομική άνεση για να ανταπεξέλθουν στα κόστη των απαραίτητων ηλεκτρονικών συσκευών. Και σε αυτή την περίπτωση θα πρέπει να παρέμβει τόσο το εκπαιδευτικό ίδρυμα, όσο και η πολιτεία, με συγκεκριμένα μέτρα και κινήσεις που θα βοηθήσουν τους μαθητές/φοιτητές στο ζήτημα αυτό. Η διάσπαση προσοχής είναι επίσης ένα αρνητικό, που μπορεί να μειώσει την επίδοση των φοιτητών. Φυσικά, υπάρχει και ο κίνδυνος αντιγραφής, μιας και οι μαθητές/φοιτητές βρίσκονται σε ένα μη ελεγχόμενο, από τον εξεταστή, περιβάλλον. Για αυτόν τον λόγο, ο διδάσκοντας θα πρέπει να προχωρήσει σε συγκεκριμένα μέτρα, όπως για παράδειγμα οι ερωτήσεις κριτικής σκέψης, ώστε να μην έχουμε τέτοια περιστατικά. Κρίθηκε ιδιαίτερα χρήσιμο να αναλύσουμε μέτρα αποφυγής και αντιμετώπισης μιας αποτυχημένης διεξαγωγής εξ' αποστάσεως εξέτασης. Για παράδειγμα, ο χρόνος ασφαλείας, που στην ουσία είναι ένας επιπρόσθετος χρόνος πριν ξεκινήσει η κανονική εξέταση, ώστε να προλάβουν οι εξεταζόμενοι να συνδεθούν, να βρουν το σωστό αρχείο με τις ερωτήσεις και να αντιμετωπίσουν ενδεχόμενα τεχνικά ζητήματα είναι ένα αποδοτικό μέτρο αποφυγής. Η τεχνική υποστήριξη, είναι επίσης ένα μέτρο για την ομαλή διεξαγωγή. Η χορήγηση τεχνολογικού εξοπλισμού από το ίδιο το σχολείο ή το πανεπιστήμιο, σε περίπτωση που οι εξεταζόμενοι δε διαθέτουν, αποτελεί ένα ακόμη μέτρο. Από τα μέτρα αντιμετώπισης, ειδικά σε περιπτώσεις τεχνικών δυσκολιών, το πιο εύκολα υλοποιήσιμο και το λιγότερο χρονοβόρο από άποψη επίλυσης είναι η προφορική εξέταση μέσω βιντεοκλήσης. Η παράταση της εξέτασης, ή ο εκ νέου προγραμματισμός της αν μία παράταση δεν είναι εφικτή, είναι και αυτό μια ενέργεια στην οποία μπορεί να προχωρήσει ο διδάσκοντας για να μη χαθεί εντελώς η εξέταση. Ως εναλλακτική λύση για να μπορέσει να εξεταστεί ένας εξεταζόμενος, αν αντιμετωπίσει οποιαδήποτε άλλη δυσκολία, είναι το γράψιμο των απαντήσεων σε μια κόλλα χαρτί και η αποστολή της αντίστοιχης φωτογραφίας στον εκπαιδευτικό. Όλα αυτά τα μέτρα, ήταν πολύ σημαντικό που αναφέρθηκαν, καθώς συμβάλλουν στην εύρυθμη και απρόσκοπτη διεξαγωγή μιας απομακρυσμένης αξιολόγησης, η οποία είναι πολύ επιρρεπής σε τέτοιους είδους προβλήματα, τεχνικά ή μη.

Στο τρίτο κεφάλαιο, το οποίο αποτελεί και το βασικότερο, παρουσιάστηκαν, εξετάστηκαν και αναλύθηκαν τα αποτελέσματα της έρευνας σχετικά με διάφορες σημαντικές πτυχές της εξ' αποστάσεως εξέτασης. Στην έρευνα αυτή πήραν μέρος δεκαοκτώ καθηγητές πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης καθώς και εξήντα τρεις φοιτητές και φοιτήτριες του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής. Κρίθηκε σκόπιμο να δοθούν δύο ερωτηματολόγια, ένα για τους δασκάλους/καθηγητές και ένα για φοιτητές, με ερωτήσεις προσαρμοσμένες στην κάθε ομάδα, ώστε να πάρουμε καλύτερα και πιο αντιπροσωπευτικά αποτελέσματα. Ωστόσο, θεωρήθηκε επίσης σκόπιμο και βοηθητικό για την έρευνα, ορισμένες από τις ερωτήσεις να είναι κοινές, ώστε μέσω της σύγκρισης να δούμε την οπτική γωνία και των δύο πλευρών σε συγκεκριμένα ζητήματα. Τα ερωτηματολόγια διαμοιράστηκαν μέσω σχετικού συνδέσμου και υλοποιήθηκαν σε Google Forms. Δεδομένου ότι είναι ερωτηματολόγια, και όχι διαγώνισμα, η επιλογή Make this a quiz, παρέμεινε απενεργοποιημένη. Ωστόσο, πριν την παρουσίαση των ερωτηματολογίων και των απαντήσεων τους, εξετάσαμε τους τρόπους αξιολόγησης σε περιβάλλον τηλεεκπαίδευσης, το οποίο μας βοήθησε να κατανοήσουμε τα διαθέσιμα μέσα που υπάρχουν και πώς μπορούν να χρησιμοποιηθούν ανάλογα με την ύλη και τις γενικότερες ανάγκες του μαθήματος. Οι τρόποι αυτοί αποτελούσαν από ερωτηματολόγια με ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής, σωστού-λάθους και ανάπτυξης αλλά και προφορική εξέταση. Αναφέρθηκε κι ένας περιορισμός του τρόπου της προφορικής εξέτασης, κατά την οποία υπάρχει μεγαλύτερη πίεση χρόνου, καθώς δεν μπορούν όλοι οι μαθητές/φοιτητές να εξεταστούν παράλληλα, αλλά με τη σειρά. Άλλο μειονέκτημα που αναφέρθηκε ήταν και το αυξημένο άγχος, λόγω της ανάγκης ο μαθητής/φοιτητής να πρέπει να απαντήσει σε σύντομο χρονικό διάστημα. Από την άλλη εξετάστηκαν και τα πλεονεκτήματα, τα οποία είναι η μη αναγκαία γνώση χρήσης μιας πλατφόρμας αφού γίνεται μέσω βιντεοκλήση και η καλύτερη εκφραστικότητα των εμπλεκόμενων όταν αναλύουν τα επιχειρήματά τους. Ήταν εξαιρετικά χρήσιμο που είδαμε τους τρόπους αυτών, καθώς σχετικές ερωτήσεις ανάλογα με την προτίμησή τους από εκπαιδευτικούς και φοιτητές μπήκαν στα ερωτηματολόγια τους. Δόθηκε επίσης και ο ορισμός της υποκειμενικής αξιολόγησης, καθώς και οι τρόποι υλοποίησης της. Στη συνέχεια, καθώς οι εικόνες από το Google Forms έκοβαν κάποιες απαντήσεις, δόθηκαν οι πλήρεις ερωτήσεις και απαντήσεις και των δύο ερωτηματολογίων. Παρουσιάστηκαν αναλυτικά τα αποτελέσματα με τα ποσοστά που απέσπασε η κάθε απάντηση, και έγινε σύγκριση των κοινών ερωτήσεων. Ένα από τα συμπεράσματα που βγήκαν για τους εκπαιδευτικούς, είναι η ξεκάθαρη προτίμησή τους στην πλατφόρμα του Open Eclass και στις ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής, οι οποίες ήρθαν στην πρώτη θέση. Οι εκπαιδευτικοί δήλωσαν επίσης, και αυτό είχε ιδιαίτερο ενδιαφέρον, ότι οι μεγαλύτερες δυσκολίες που αντιμετωπίζουν σε μια απομακρυσμένη εξέταση είναι τεχνικής φύσεως. Η παράταση του χρόνου της εξέτασης, η οποία αναφέρθηκε σαν μέτρο αντιμετώπισης μιας αποτυχημένης εξ' αποστάσεως εξέτασης σε προηγούμενο κεφάλαιο, αποτέλεσε την πρώτη επιλογή τους. Άλλο αποτέλεσμα που είχε ενδιαφέρον ήταν η θετική ανταπόκριση των δασκάλων/καθηγητών, όταν ρωτήθηκαν αν πιστεύουν ότι η απομακρυσμένη εξέταση επηρεάζει θετικά την επίδοση των μαθητών/φοιτητών. Φαίνεται να πιστεύουν ότι τα θετικά αποτελέσματα σχετίζονται με τη λήψη βοήθειας από κάποιο συγγενικό πρόσωπο. Αξιοσημείωτο ήταν ότι και η αντίθετη άποψη απέσπασε αρκετά υψηλό ποσοστό. Ήταν ιδιαίτερα ενθαρρυντικό το γεγονός ότι σχεδόν όλοι οι εκπαιδευτικοί θεώρησαν καλή ιδέα να υπάρχουν εβδομαδιαία ή μηνιαία online quiz, τα οποία δε θα μετράνε στην τελική βαθμολογία, ως τρόπο ενδυνάμωσης και αναπροσαρμογής της διδασκαλίας τους. Με τη στάση τους αυτή, έδειξαν ότι είναι πρόθυμοι να αυξήσουν την ποιότητα της εξ' αποστάσεως εκπαίδευσής τους. Οι ερωτήσεις που έχουν κριτική σκέψη για την αποφυγή περιπτώσεων συνεργασίας, ήρθαν πρώτες.

Επιπροσθέτως, αξίζει να αναφερθεί ότι ένα αρκετά μεγάλο ποσοστό εκπαιδευτικών θεωρεί ότι είναι αναγκαία η ατομική εργασία, ως επιπρόσθετη αξιολόγηση για την σωστότερη εικόνα της απόδοσης των μαθητών/φοιτητών. Ήταν ιδιαίτερα σημαντικό το γεγονός ότι η συντριπτική πλειοψηφία των δασκάλων/καθηγητών ψήφισαν ότι δεν επιθυμούν η εξ' αποστάσεως εξέταση να αντικαταστήσει τη δια ζώσης. Ενώ ότι δε θα έπρεπε ή δεν μπορεί να υλοποιηθεί αυτό, ψήφισαν ακόμα περισσότεροι. Εξαιρετικά ενδιαφέρουσες όμως, ήταν και οι απαντήσεις που έδωσαν οι φοιτητές. Όπως έγινε και στην περίπτωση των εκπαιδευτικών, και οι φοιτητές δήλωσαν ότι προτιμούν την πλατφόρμα του Open Eclass και τις ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής. Συμπεραίνουμε ότι οι ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής επειδή μπορούν να απαντηθούν με μεγάλη ταχύτητα, αλλά και από ένα ευρύ φάσμα ηλεκτρονικών συσκευών, όπως για παράδειγμα ένα smartphone καθώς δε χρειάζεται πληκτρολόγηση, απέσπασαν τις περισσότερες ψήφους. Παρατηρήσαμε επίσης ότι δεν απασχολεί τους φοιτητές πώς θα εξεταστούν διαδικτυακά, καθώς τα ποσοστά της συμπλήρωσης του αρχείου και της συγκεκριμένης πλατφόρμας ήταν 50-50. Η διακοπή της σύνδεσης στο διαδίκτυο αποτελεί τη μεγαλύτερη δυσκολία που αντιμετωπίζουν οι φοιτητές σε μία εξ' αποστάσεως εξέταση. Ως μέτρο αντιμετώπισης της συγκεκριμένης δυσκολίας, αλλά και των υπολοίπων, ώστε να καταφέρουν να εξεταστούν επιτυχώς, επέλεξαν την ίδια απάντηση με τους καθηγητές, δηλαδή την παράταση του χρόνου της εξέτασης. Είναι λογικό και οι δύο ομάδες να προτιμούν την παράταση, καθώς μια ενδεχόμενη αλλαγή της ημερομηνίας της εξέτασης προϋποθέτει εκ νέου προγραμματισμό, νέα προετοιμασία και ενδεχόμενη τροποποίηση του προγράμματος της εξεταστικής. Αναφορικά με τις δυσκολίες εντός της εξεταστικής διαδικασίας, οι φοιτητές θεωρούν ότι ο περιορισμένος χρόνος είναι η μεγαλύτερη από αυτές. Ήταν ενδιαφέρον ότι στην ερώτηση αν θεωρούν ότι η επίδοση τους στην εξ' αποστάσεως εξέταση είναι καλύτερη, οι φοιτητές απάντησαν αρνητικά, ενώ στην ίδια ερώτηση οι εκπαιδευτικοί είχαν απαντήσει θετικά. Στην ενδεχόμενη αντικατάσταση της δια ζώσης εξέτασης από την εξ' αποστάσεως, οι φοιτητές ταυτίστηκαν με τις απόψεις των εκπαιδευτικών αν και σε ελαφρώς χαμηλότερα ποσοστά. Μπορούμε να έρθουμε στο συμπέρασμα, ότι αν γινόταν η ίδια έρευνα σε φοιτητές των επόμενων γενιών τα ποσοστά θα είχαν ακόμα μεγαλύτερη διαφορά. Επιπροσθέτως, κρίθηκε ιδιαίτερα σημαντικό και αναγκαίο να εξετάσουμε την εξ' αποστάσεως εκπαίδευση, και κατ' επέκταση εξέταση, υπό το πρίσμα της ειδικής αγωγής. Για να αναλύσουμε όμως τα θετικά και τα αρνητικά που έχει, έπρεπε πρώτα να μελετήσουμε τις μορφές αναπηρίας και διαταραχών που αντιμετωπίζουν οι μαθητές/φοιτητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, ώστε να αποκτήσουμε μια ολοκληρωμένη γνώση για το θέμα αυτό. Ήταν εξαιρετικά ενδιαφέρον που είδαμε όλες αυτές τις μορφές, με τις πιο συχνές, σύμφωνα με στατιστικά στοιχεία, να αποτελούν οι μαθησιακές δυσκολίες, η Δ.Ε.Π.Υ., οι κινητικές αναπηρίες, οι ψυχολογικές ή ψυχιατρικές διαταραχές καθώς και τα προβλήματα ιατρικής φύσεως. Άλλες μορφές αναπηρίας, σύμφωνα με τη μελέτη, ήταν η τραυματική εγκεφαλική βλάβη και διαταραχή μετατραυματικού στρες, οι αναπηρίες όρασης, τα προβλήματα ακοής και φυσικά οι διαταραχές αυτιστικού φάσματος. Στους μαθητές/φοιτητές με ΔΑΦ (Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος), και συγκεκριμένα με σύνδρομο Asperger, έγινε ανάλυση των χαρακτηριστικών, και των συγκεκριμένων δυσκολιών που αντιμετωπίζουν. Επίσης δόθηκαν και μερικές συμβουλές, πώς πρέπει οι εκπαιδευτικοί να αντιμετωπίζουν τους εκπαιδευόμενους αυτούς. Ύστερα από αυτήν την εμβάθυνση στις μορφές αναπηρίες, γεγονός που εμπλούτισε σημαντικά τις γνώσεις μας για το θέμα, εξετάστηκαν τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα. Αναμφίβολα το πιο σημαντικό πλεονέκτημα ήταν η ευκολία πρόσβασης στα μαθήματα. Για παράδειγμα, οι μαθητές/φοιτητές με προβλήματα κινητικότητας διευκολύνονται σε πάρα πολύ μεγάλο βαθμό από την απομακρυσμένη εκπαιδευτική διαδικασία.

Επίσης άλλο μεγάλο θετικό, είναι η εξοικείωση των μαθητών/φοιτητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες με την τεχνολογία καθώς χρησιμοποιούν καθημερινώς και εκτενώς τον ηλεκτρονικό υπολογιστή και τα αντίστοιχα εκπαιδευτικά εργαλεία. Άλλα πλεονεκτήματα ήταν η άνεση στη διδασκαλία και η εξοικονόμηση χρημάτων. Από την πλευρά των μειονεκτημάτων, η μείωση της κοινωνικοποίησης αποτελεί το μεγαλύτερο αρνητικό. Οι εκπαιδευόμενοι με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες αντιμετωπίζουν ήδη δυσκολίες ως προς την ανάπτυξη κοινωνικών σχέσεων. Συνεπώς, η τηλεεκπαίδευση ενισχύει αυτές τις δυσκολίες. Η μεγαλύτερη πίεση που ασκείται στους γονείς, λόγω ότι δεν υπάρχει ο εκπαιδευτικός στον ίδιο χώρο είναι επίσης ένα ζήτημα. Ο γονέας, λόγω αυτού, καλείται να παίξει πολλούς ρόλους, όπως είναι του εκπαιδευτικού, του συμμαθητή/συμφοιτητή και του διευθυντή. Επιπρόσθετα μειονεκτήματα που έχει η εξ' αποστάσεως εκπαίδευση στην ειδική αγωγή είναι η έλλειψη ενθάρρυνσης, η αδυναμία πρόσβασης σε ορισμένα μαθήματα καθώς και η μείωση των διαχειριστικών ικανοτήτων. Η ειδική αγωγή ήταν ένα πολύ σημαντικό κομμάτι της εργασίας, κι ήταν αναγκαίο να εξεταστεί τόσο διεξοδικά ώστε να υπάρξει πλήρης κατανόηση των αναπηριών και των δυσκολιών που αντιμετωπίζουν οι εκπαιδευόμενοι στην εξ' αποστάσεως εκπαίδευση.

Εν γένει, ήταν μια εξαιρετικά ενδιαφέρουσα εργασία με πολύ ωραίο θέμα. Τα εκπαιδευτικά εργαλεία, στην εφαρμογή τους στην εξ' αποστάσεως εξέταση και εκπαίδευση ήταν πολύ χρήσιμο που εξετάστηκαν και έγινε τόσο μεγάλη εμβάθυνση ώστε να κατανοήσουμε πλήρως τη λειτουργία και τις δυνατότητές τους. Το μεγαλύτερο ενδιαφέρον όμως το είχε η έρευνα που έγινε, που μας έδωσε την ευκαιρία να ανακαλύψουμε την οπτική γωνία για μια ποικιλία θεμάτων της εξ' αποστάσεως εξέτασης. Ο μεγάλος αριθμός εκπαιδευτικών, δεκαοκτώ στο σύνολο, και φοιτητών, εξήντα τρεις, εμπλούτισε την έρευνα με περισσότερα δεδομένα, για τη βέλτιστη δυνατή διεξαγωγή συμπερασμάτων.

Βιβλιογραφία

Open Eclass. (2022a). Retrieved December 12, 2022, from <https://www.openecclass.org/%CF%80%CE%BB%CE%B1%CF%84%CF%86%CF%8C%CF%81%CE%BC%CE%B1/>

O Neill, L. (2022). *DEFINITION - Microsoft Teams*. TechTarget. Retrieved December 13, 2022, from <https://www.techtarget.com/searchunifiedcommunications/definition/Microsoft-Teams>

CURRY, L. I. S. A. (2019, October 7). *Microsoft Teams: A Beginner's Guide to Teams in Office 365*. Chorus. Retrieved December 13, 2022, from <https://www.chorus.co/resources/news/microsoft-teams-a-beginners-guide-to-teams-in-office-365>

Getting started with Google Classroom. GFC Global. (2022). Retrieved December 14, 2022, from <https://edu.gcfglobal.org/en/google-classroom/getting-started-with-google-classroom/1/>

Johnson , D. (2021, February 2). *What is Viber? Everything you need to know about the encrypted messaging platform*. Insider. Retrieved December 16, 2022, from <https://www.businessinsider.com/guides/tech/what-is-viber-messaging-app>

Yonatan, R. (2021, July 14). *What is Cisco WebEx? Everything You Need To Know*. GetVoIP. Retrieved December 17, 2022, from <https://getvoip.com/blog/2019/11/20/what-is-webex/>

Unuth , N. (2021, November 30). *What Is Skype and How Does It Work?* Lifewire. Retrieved December 17, 2022, from <https://www.lifewire.com/what-is-skype-3426903>

Open Eclass. (2022b). Retrieved December 11, 2022, from <https://www.openecclass.org/>

Advantages and Disadvantages of Distance Learning. INDIA EDUCATION. (2022). Retrieved December 24, 2022, from <https://indiaeducation.net/online-education/articles/advantages-and-disadvantages-of-distance-learning/>

Interest in online education grows in the EU. Eurostat. (2022, January 24). Retrieved December 24, 2022, from <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/edn-20220124-1>

Hyett, A. (2022). *What is a Kahoot Quiz and how does it work?* Hyett Education. Retrieved December 28, 2022, from <https://www.hyetteducation.com/blog/2018/09/13/what-is-a-kahoot-quiz-and-how-does-it-work>

Edwards, L. (2022, May 4). *What is Kahoot! and How Does it Work for Teachers? Tips & Tricks*. Tech & Learning. Retrieved December 28, 2022, from <https://www.techlearning.com/how-to/what-is-kahoot-and-how-does-it-work-for-teachers>

Distance Learning For Students With Disabilities. MastersDegree.net. (2023). Retrieved January 4, 2023, from <https://www.mastersdegree.net/distance-learning-for-students-with-disabilities/#what-is-distance-learning>

Cunha, N. (2021, May 27). *Pros and cons of online learning for students with learning disabilities*. Cultus. Retrieved January 5, 2023, from <https://www.onlinecultus.com/2021/05/27/pros-and-cons-of-online-learning-for-students-with-learning-disabilities/>

Common Disabilities. University of Rochester. (2023). Retrieved January 6, 2023, from <https://www.rochester.edu/college/disability/faculty/common-disabilities.html>